

**ARAPGİR ESKİŞEHİR VADİSİ
KÜLTÜR VE DOĞA TURİZMİ
FİZİBİLİTESİ**

ARAPGİR ESKİŞEHİR VADİSİ KÜLTÜR VE DOĞA TURİZMİ FİZİBİLİTESİ

TEMMUZ-2019

A. YÖNETİCİ ÖZETİ

Arapgir Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi, Arapgir İlçesi'nin eski yerleşim yeri ve uzun yıllar boyunca medeniyet, kùltür ve yaşam merkezi olarak kullanılmış olan Eskişehir Vadisinin kùltür, doğa ve kırsal turizm odağında gelişim olanaklarının ve yatırım planının incelendiği ve bu doğrultuda alt detaylarının ortaya konulduğu fizibilite projesidir. Çalışma kapsamında odak alan olarak belirlenmiş Eskişehir Vadisi; öncelikli olarak ele alınırken, üst ölçekte Arapgir ilçe merkezi ve daha ileri noktada Yukarı Fırat Havzası göz önünde bulundurulmuş, gelişim stratejileri bu doğrultuda kurgulanmıştır.

Proje kapsamında yapılan literatür çalışmaları, saha ziyaretleri ve diğer faaliyetler ile Eskişehir Vadisinin mevcut potansiyeli tespit edilmiş ve tespit edilen potansiyellere yönelik bir çalışma sürdürölmüştür.

Proje ile Eskişehir Vadisinin asıl değerini oluşturan ve günümüze kadar ulaşmış olan kadim tarih, kùltür ve medeniyet mirasının korunması, gelecek nesillere aktarılması ve bir turizm değeri olarak sunulmasının önemi belirlenmiştir. Bununla birlikte uzman değerlendirmeleri ve saha çalışmaları ile Eskişehir Vadisi, Arapgir ve Yukarı Fırat Havzasının önemli ilçeleri olan ve her biri tarihi süreç içerisinde önemli medeniyet merkezleri olarak kurulmuş olan Kemaliye, Arapgir ve Divriği aksında kısa ve uzun mesafe kùltür rotalarının oluşturulması gerekliliği tespit edilmiştir. Aynı zamanda vadinin doğal potansiyeli göz önünde bulundurularak tespit edilen başlıklarda doğa sporları faaliyetleri için planlamaların yapılması, yine vadi içerisinde temel ihtiyaçlardan olan ve doğru şekilde konumlandırılmış konaklama, yeme-içme ve yöresel ürün satışına yönelik noktaların tasarlanması gerekliliği tespit edilmiştir. Bununla birlikte son yıllarda gerek Arapgir ilçe merkezinde gerekse Eskişehir Vadisi'nde yapılmış olan turizm çalışmalarının tanıtım noktasında yetersiz olduğu anlaşılarak bu çalışmaların ve yeni dönemde yapılacak tüm faaliyetlerin doğru bir tanıtım ve markalaşma stratejisi ile planlanarak ulusal ve uluslararası mecralarda uygulamaya konulmasının kritik öneme sahip olduğu görölmüştür. Son olarak yukarıda sıralanan çalışmaların yerelde kabul edilmesi, halkın bu çalışmalara doğrudan veya dolaylı olarak katılımının sağlanması ve bir turizm sunusunun daha etkin ve kaliteli hale getirilmesi için farklı başlıklarda eğitim faaliyetlerinin planlanmasının gerekliliği görölmüş ve bu doğrultuda bir çalışma yapılmıştır.

Bu çerçevede, Arapgir Eskişehir Vadisinin kùltür ve turizm açısından gelişimine ivme kazandıracak ve nihayetinde bir turizm bölgesi olarak pazarlanmasını sağlayacak çalışmalar altı bileşen olarak belirlenmiş ve her birine o bileşeni ifade edecek bir isim verilmiştir. Bileşenlerin birbiri ile mutlak ilişkili olması ve proje kapsamında istenilen sonuçların elde edilmesinde her

birinin kendi içerisinde bir diğerini desteklemesi ve ivme kazandırmasına özellikle önem gösterilmiştir. Arapgir Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi Bileşenleri aşağıda yer almaktadır.

- 1- Tarihi ve Kùltürel Mirasın İhyası Bileşeni (İHYA),
- 2- Kısa ve Uzun Mesafe Kùltür Rotalarının Oluşturulması Bileşeni (ROTA),
- 3- Doğa Sporları Bileşeni (DOğA),
- 4- Konaklama, Yeme-İçme ve Yöresel Ürün Bileşeni (HAN),
- 5- Tanıtım ve Markalaşma Bileşeni (MARKA),
- 6- Eğitim ve Danışmanlık Bileşeni (EğİT-DANIş)

Fizibilite kapsamında oluşturulan ve altı temel bileşenden oluşan proje için 2020-2022 yılları arasında toplam 10.2 milyon TL yatırım maliyeti n grlmektedir. Bu maliyetler; Eskişehir Vadisinde bulunan 17 tarihi eserin restorasyon projelerinin hazırlanması, kùltür rotalarının oluşturulması, doğa sporlarına yönelik uygulama projelerinin hayata geçirilmesi, Eskişehir Vadisinin turizm hareketlerine katkı sağlayacak olan sosyal tesis, butik otel ve kamp alanı projelerinin gerçekleştirilmesi, tanıtım ve markalaşma çalışmalarının yapılması, projenin daha etkin bir şekilde uygulanması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik olarak eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini kapsamaktadır.

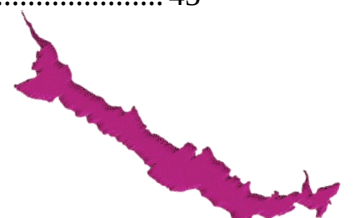
Ekonomik ve finansal analizler sonucunda yapılması planlanan yatırımın geri dönüş süresi yaklaşık 8,4 yıl olarak öngörülmekte ve oluşturulan tahminlerle projenin yapılabilirliğinin yüksek olduğu grlmektedir. Diğer taraftan yatırımların ekonomik geri dönüşünün yanı sıra ekonomik olarak ölçülemeyen sosyal faydasının oldukça yüksek olduğu dşnlmektedir. Nitekim projenin akabinde kırsal kalkınmaya önemli katkılar sağlanacak, yerel halkın turizm faaliyetlerine katılımı sağlanarak istihdam ve refah seviyesi artırılacak ve bölgeden gler önemli oranda azalacaktır.

B. ANA RAPOR

1. İÇİNDEKİLER

A. YÖNETİCİ ÖZETİ.....	1
B. ANA RAPOR	3
1. İÇİNDEKİLER.....	3
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	7
RESİMLER LİSTESİ.....	8
TABLolar LİSTESİ	10
HARİTALAR LİSTESİ	12
KISALTMALAR	13
2. GİRİŞ.....	14
2.1. Raporun Amacı ve Kapsamı.....	15
2.2. Raporun Organizasyonu ve Çalışma Yöntemi	16
2.3. Bulguların Özeti	17
2.4. Sonuçlar ve Öneriler.....	19
3. PROJENİN TANIMI VE KAPSAMI.....	20
3.1. Projenin Adı	20
3.2. Projenin Amacı.....	20
3.3. Projenin Türü.....	20
3.4. Projenin Teknik İçeriği.....	20
3.5. Bileşenleri.....	22
3.5.1. Tarihi ve Kùltürel Mirasın İhyası Bileşeni (İHYA)	22
3.5.1.1. Eskişehir’de Bulunan Tarihi Eserler	23
3.5.1.1.1. Kaleler..	23
3.5.1.1.2. Camiler	24
3.5.1.1.3. Zaviyeler.....	27
3.5.1.1.4. Hanlar...	27
3.5.1.1.5. Köprüler	28
3.5.1.1.6. Hamamlar	31
3.5.1.1.7. Çeşmeler.....	33
3.5.1. Kısa ve Uzun Mesafe Kùltür Rotalarının Oluşturulması Bileşeni (ROTA).....	35
3.5.2. Doğa Sporları Bileşeni (DOĞA)	41
3.5.3. Konaklama, Yeme-İçme ve Yöresel Ürün Bileşeni (HAN).....	45

3.5.3.1. Güz Bölgesi	46
3.5.3.2. Okul Bölgesi	47
3.5.3.3. Tarihi ve Kùltürel Miras Bölgesi	48
3.5.3.4. Kamp Alanı Bölgesi	49
3.5.3.5. Serge Bölgesi	49
3.5.4. Tanıtım ve Markalaşma Bileşeni (MARKA)	50
3.5.5. Eğitim ve Danışmanlık Bileşeni (EĞİT-DANIŞ)	51
3.6. Projenin Büyüklüğü	52
3.7. Projenin Uygulama Süresi	52
3.8. Projenin Uygulama Yeri veya Alanı	52
3.9. Projenin Çıktıları	53
3.10. Hedef Aldığı Kitle ve/veya Bölge	55
3.11. Proje Sahibi-Yürütücü Kuruluş ve Yasal Statüsü	56
4. PROJENİN ARKA PLANI	57
4.1. Sosyo-Ekonomik Durum	57
4.1.1. Malatya	57
4.1.2. Arapgir	59
4.1.3. Yukarı Fırat Havzası	63
4.2. Sektörel ve/veya Bölgesel Politikalar ve Programlar	65
4.3. Proje Fikrinin Kaynağı ve Uygunluğu	66
4.3.1. Projenin Sektörel ve/veya Bölgesel Kalkınma Amaçlarına Uygunluğu	66
4.3.1.1. On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023)	66
4.3.1.2. 2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	69
4.3.1.3. Türkiye Turizm Stratejisi 2023	70
4.3.1.4. Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) 2014-2023	71
4.3.1.5. TRB1 2014-2023 Bölge Planı	73
4.3.1.6. Doğu Anadolu Projesi (DAP) Bölge Kalkınma İdaresi 2017-2021 Stratejik Planı	74
4.3.1.7. TRB1 Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Stratejisi ve Eylem Planı	75
4.3.2. Projenin Geçmiş, Yürüyen ve Planlanan Diğer Projelerle İlişkisi	76
4.3.3. Projenin Diğer Kurum Projeleri İle İlişkisi	80
4.3.3.1. Proje İle Eşzamanlı Götürülmesi Gereken Diğer Kurum Projeleri	82
4.3.4. Proje Fikrinin Ortaya Çıkışı	83
5. PROJENİN GEREKÇESİ	85

5.1. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi.....	85
5.1.1. Talebi Belirleyen Temel Nedenler ve Göstergeler.....	85
5.1.1.1. Türkiye	87
5.1.1.2. TRB1 Bölgesi.....	90
5.1.1.3. Arapgir	92
5.1.1.4. Arapgir Halkına Yönelik Anket Uygulaması.....	94
6. MAL VE/VEYA HİZMETLERİN SATIŞ-ÜRETİM PROGRAMI.....	102
6.1. Üretim ve Satış Programı	102
7. PROJE YERİ/UYGULAMA ALANI	105
7.1. Fiziksel ve Coğrafi Özellikler	105
7.2. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı	107
7.3. Sosyal Altyapı	109
7.4. Kurumsal Yapılar	110
8. TEKNİK ANALİZ VE TASARIM	112
8.1. İHYA Bileşeni Kapsamında Teknik Analiz ve Tasarım	112
8.2. ROTA Bileşeni Kapsamında Teknik Analiz ve Tasarım	113
8.3. DOĞA Bileşeni Kapsamında Teknik Analiz ve Tasarım.....	115
8.4. HAN Bileşeni Kapsamında Teknik Analiz ve Tasarım	116
8.5. MARKA Bileşeni Kapsamında Teknik Analiz ve Tasarım	122
8.6. EĞİT-DANIŞ Bileşeni Kapsamında Teknik Analiz ve Tasarım	123
9. ORGANİZASYON YAPISI, YÖNETİM VE İNSAN KAYNAKLARI.....	127
9.1. Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi.....	127
9.2. Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi İşletmeleri.....	128
9.3. İnsan Gücü İhtiyacı ve Tahmini Giderler	129
10. PROJE YÖNETİMİ VE UYGULAMA PROGRAMI.....	131
10.1. Proje Yürütücüsü Kuruluş ve Teknik Kapasitesi	131
10.2. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)	134
11. İŞLETME DÖNEMİ GELİR VE GİDERLERİ.....	136
11.1. Butik Otel	136
11.2. Sosyal Tesis.....	139
11.3. Kamp Alanı	141
12. TOPLAM YATIRIM TUTARI VE YILLARA DAĞILIMI	143
12.1. Toplam Yatırım Tutarı	143

12.2. Yatırımın Yıllara Dağılımı	145
13. PROJE ANALİZİ.....	148
13.1. Ekonomik Analiz.....	148
13.2. Finansal Analiz.....	150
13.3. Risk/Duyarlılık Analizi	153
13.4. Sosyal Analiz.....	156
13.4.1. Sosyo-Kùltürel Analiz.....	156
13.4.2. Projenin Diğer Sosyal Etkileri.....	157
13.5. Bölgesel Analiz	159
13.5.1. Projenin Bölgesel Düzeydeki Doğrudan ve Dolaylı Etkileri	159
14. EKLER.....	161

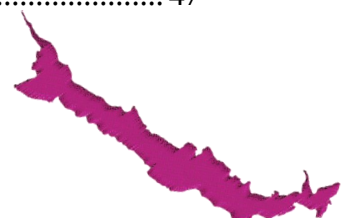
ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 3.1. Arapgir Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi Bileşenleri.....	22
Şekil 3.2. Proje Alanının Arapgir İlçesindeki Konumu	53
Şekil 5.1.Yıllar İtibarıyla Türkiye Nùfusu ve Gelecek Beklentisi	85
Şekil 5.2. Yıllar İtibarıyla Kişi Başına Düşen Milli Gelir.....	86
Şekil 5.3. TRB 1 Bölgesi 2004-2018 Yılları Arasında Konaklama İstatistikleri.....	91
Şekil 7.1. Eskişehir Vadisi-Arapgir Ulaşım Hattı	108
Şekil 7.2. 2007-2018 Yılları Arasında Arapgir Nùfusu	109
Şekil 9.1. Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi Projesi Organizasyon Şeması.....	127
Şekil 9.2. Eskişehir Vadisi İşletmeleri Organizasyon Şeması	128
Şekil 10.1. Arapgir Belediyesi Organizasyon Şeması.....	133

RESİMLER LİSTESİ

Resim 3.1. Arapgir Eskişehir Vadisi	23
Resim 3.2. Arapgir (Narin Kale) Kalesi.....	24
Resim 3.3. Arapgir Ulu Camii ve Hankâh	24
Resim 3.4. Cafer Paşa (Şeyh Hasan) Camii	25
Resim 3.5. Hacı Muhammed Efendi (Yeni) Camii	25
Resim 3.6. Molla Eyüp Camii	26
Resim 3.7. Gümrükçü Osman Paşa Camii	26
Resim 3.8. Hankâh (Karabaşı Veli Zaviyesi).....	27
Resim 3. 9. Deveci Hanı.....	27
Resim 3.10. Eski Arapgir Kale Köprüsü.....	28
Resim 3. 11. Eski Arapgir Meydan Köprüsü	28
Resim 3. 12. Kozluk Çayı Köprüsü.....	29
Resim 3. 13. Şehir Anacı Köprüsü (Şehir Karşısı Köprüsü).....	29
Resim 3.14. Abdülmennan (Menendönü, Cafer Paşa) Köprüsü	30
Resim 3. 15. Deveci Dere Köprüsü.....	30
Resim 3. 16. Yusuf Kamil Paşa (Küçük Köprü) Köprüsü	31
Resim 3.17. Hacı Muhammed Efendi (Yeni) Cami (Orta) Hamamı	32
Resim 3. 18. Osman Paşa Hamamı	32
Resim 3. 19. Zeydi Çeşmesi (Seydi Çeşmesi, Bekârlar Hamamı).....	33
Resim 3.20. Ali Velikzade (Hamam) Çeşmesi.....	33
Resim 3. 21. Kapıcıoğlu Çeşmesi	34
Resim 3.22. Arapgir Taş Köprü	35
Resim 3.23. Divriği Ulu Cami	36
Resim 3.24. Kemaliye Karanlık Kanyon	36
Resim 3.25. Arapgir III. Fotokamp Kaya Tırmanışı Aktiviteleri.....	41
Resim 3.26. Arapgir Trekking-Hiking Etkinlikleri	42
Resim 3.27. Kayaarası Kanyon Geçiş Aktiviteleri	43
Resim 3.28. Arapgir Bisiklet Turu	43
Resim 3.29. 5. Arapgir Fotokamp	44
Resim 3.30. Doğada Bilim Yapıyorum Projesi Kapsamında Oryantiring Etkinlikleri.....	44
Resim 3.31. 5. Arapgir ATV Etkinlikleri.....	45
Resim 3.32. Göz Bölgesi Mevcut Görünümü	47

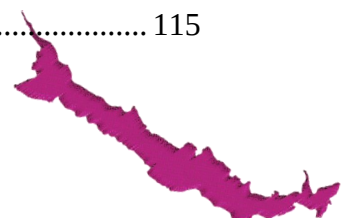

Resim 3.33. Okul Bölgesi Mevcut Görünümü	47
Resim 3.34. Tarihi ve Kùltürel Miras Bölgesi Mevcut Görünümü.....	48
Resim 3.35. Kamp Alanı Bölgesi 5. Fotokamp Hazırlıkları	49
Resim 3.36. Serge Bölgesi Mevcut Görünümü.....	50
Resim 3.37. Arapgir Tanıtım Çalışmaları	51
Resim 3.38. Eskişehir Vadisi	52
Resim 6.1. Coğrafi İşaret Belgeli Arapgir Mor Reyhanı	104
Resim 6.2. Coğrafi İşaret Belgeli Arapgir Köhnü Üzüümü	104
Resim 7.1. Arapgir İlçesi Genel Görünümü.....	106
Resim 7.2. Eski Arapgir'in Genel Görünümü	106
Resim 7.3. Kozluk Çayı ve Tarihi Meydan Köprüsü	107
Resim 8.1. Göz Mesire Alanı ve Sosyal Tesis Proje Perspektifi	117
Resim 8.2. Eskişehir Vadisi 322 Ada/1 Parsel Alanın Uydu Görünümü.....	119
Resim 8.3. Eskişehir Vadisi Butik Otel Proje Perspektifi	120
Resim 8.4. Doğa Park ve Kamp Alanı Proje Perspektifi	121

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 3.1. Projenin Çıktıları.....	53
Tablo 4.1. İllerde Yaşam Endeksi Malatya İli Sıralamaları ve Endeks Değerleri (2015).....	58
Tablo 4.2. Malatya İli 2003-2011 Yılları Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralamalarının Karşılaştırması.....	59
Tablo 4.3. Araştırmada Kullanılan Değişkenler.....	60
Tablo 4.4. Arapgir İlçesinin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması	61
Tablo 4.5. Malatya İlçelerinin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması	62
Tablo 4.6. Arapgir'in Sosyo-Ekonomik Göstergeleri	63
Tablo 4.7. Yukarı Fırat Havzasında Yer Alan İlçelerin Sosyo-Ekonomik Göstergeleri.....	65
Tablo 4.8. Fizibilite İle İlişkili Geçmiş Dönem Projeleri.....	77
Tablo 4.9. Fizibilite İle İlişkili Devam Eden Projeler	79
Tablo 4.10. Fizibilite İle İlişkili Yapılması Planlanan Projeler.....	80
Tablo 4.11. Arapgir ve Eskişehir Vadisinde Uygulanmış Olan Diğer Kurum Projeleri.....	81
Tablo 5.1. Yıllara Göre Ülkemize Gelen Ziyaretçi Sayıları (Kişi)	87
Tablo 5.2. Yıllara Göre Konaklama İstatistikleri	88
Tablo 5.3. 2018 Yılı Turizm Gelirinin Harcama Kalemlerine Göre Dağılımı (1000\$)	89
Tablo 5.4. Yıllara Göre Konaklama Tesisleri ve Yatak Kapasiteleri.....	90
Tablo 5.5. TRB1 Bölgesi 2006-2018 Yılları Arasında Konaklama Tesisleri, Oda ve Yatak Kapasiteleri.....	91
Tablo 5.6. Arapgir ve Yukarı Fırat Havzası İlçeleri Turizm Değerleri Matrisi	92
Tablo 5.7. Arapgir 2017-2018 Yılları Konaklama İstatistikleri.....	94
Tablo 5.8. Araştırmaya Dâhil Edilen Arapgir Halkının Demografik Özellikleri.....	95
Tablo 5.9. Eskişehir Vadisinin Turizme Kazandırılmasının Ekonomik Etkileri	96
Tablo 5.10. Eskişehir Vadisinin Turizme Kazandırılmasının Sosyal Etkileri	97
Tablo 5.11. Eskişehir Vadisinin Turizme Kazandırılmasının Kùltürel Etkileri.....	98
Tablo 5.12. Eskişehir Vadisinin Turizme Kazandırılmasının Çevresel Etkileri	99
Tablo 5.13. Arapgir Halkının Turizm Faaliyetlerine Katılımına İlişkin Bulgular	100
Tablo 6.1. Butik Otel Üretim ve Satış Programı	102
Tablo 6.2. Sosyal Tesis Üretim ve Satış Programı.....	103
Tablo 6.3. Kamp Alanı Üretim ve Satış Programı	103
Tablo 6.4. Eskişehir Vadisi Yöresel Ürün Satış Miktarları.....	104
Tablo 7.1. Arapgir İlçesinde Bulunan Kurumsal Yapılar	111
Tablo 8.1. Eskişehir Vadisi Doğa Sporları Teknik Analizi.....	115

Tablo 9.1. Eskişehir Vadisi Personel Sayıları ve Yıllık Giderleri	130
Tablo 11.1. Tam Dolulukta Butik Otel Yıllık İşletme Gelirleri.....	136
Tablo 11.2. Tam Dolulukta Butik Otel İşletme Giderleri	136
Tablo 11.3. Yıllar İtibarıyla Butik Otel İşletme Giderleri.....	137
Tablo 11.4. Yıllar İtibarıyla Butik Otel İşletme Gelir-Giderleri	138
Tablo 11.5. Tam Dolulukta Sosyal Yıllık İşletme Gelirleri.....	139
Tablo 11.6. Tam Dolulukta Sosyal Tesis İşletme Giderleri	139
Tablo 11.7. Yıllar İtibarıyla Sosyal Tesis İşletme Giderleri	140
Tablo 11.8. Yıllar İtibarıyla Sosyal Tesis İşletme Gelir-Giderleri.....	141
Tablo 11.9. Kamp Alanı Gelirleri	141
Tablo 11.10. Kamp Alanı Giderleri	142
Tablo 11.11. Yıllar İtibarıyla Kamp Alanı İşletme Gelir-Giderleri	142
Tablo 12.1. Butik Otel Toplam Yatırım Tutarı	143
Tablo 12.2. Sosyal Tesis Toplam Yatırım Tutarı.....	144
Tablo 12.3. Kamp Alanı Toplam Yatırım Tutarı	144
Tablo 12.4. Bileşen İtibarıyla Toplam Yatırım Tutarları	145
Tablo 12.5. Toplam Yatırımın Yıllara Dağılımı	146
Tablo 12.6. Amortisman Hesaplamaları	147
Tablo 13.1. Ekonomik Net Bugünkü Değer ve İç Karlılık (NNA*0,8)	149
Tablo 13.2. Ekonomik Net Bugünkü Değer ve İç Karlılık	151
Tablo 13.3. Ekonomik Analiz ile Finansal Analiz Arasındaki Farklılıklar	152
Tablo 13.4. Temel Senaryo	153
Tablo 13.5. Senaryo 1: Yatırım Tutarı %10 Artarsa	154
Tablo 13.6. Senaryo 2: Beklenen Net Nakit Akışları %10 Azalırsa	155
Tablo 13.7. Sosyo-Kùltürel Analiz Sonuçları	156
Tablo 13.8. Projenin Diğer Sosyal Etkilerine Yönelik Analiz Sonuçları.....	157

HARİTALAR LİSTESİ

Harita 3.1. Eskişehir Vadisi Gelişim Bölgeleri	46
Harita 4.1. TÜİK İllerde Yaşam Endeksi	57
Harita 4.2. Dördüncü Kademe Gelişmiş İller	59
Harita 4.3. Üçüncü Derecede Gelişmiş İlçeler	61
Harita 4.4. Yukarı Fırat Havzası İlçeleri	64
Harita 7.1. Arapgir İlçe Haritası	105

KISALTMALAR

ADNKS	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
BGUS	Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi
CBS	Coğrafı Bilgi Sistemi
DAP	Doğu Anadolu Projesi
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı
FKA	Fırat Kalkınma Ajansı
MAFSAD	Malatya Fotoğraf ve Sinema Sanatı Derneği
SEGE	�llerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Geli�mi�lik Sıralaması Araştırması
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜRSAB	Türkiye Seyahat Acentaları Birliği
UNTWO	Birleşmiş Milletler Dünya Turizm �rg�t�

2. GİRİŞ

Dünyada turizm hareketleri, özellikle son yüzyılın dördüncü çeyreğinde önemli oranda artış göstermiş ve küreselleşen dünyanın vazgeçilmez ticari faaliyetlerinden biri haline dönüşmüştür. Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNTWO)'nın 2018 yılı raporuna göre, dünyayı gezen turist sayısı yaklaşık olarak 1,4 milyar kişiye ulaşmıştır. 2018 yılında gerçekleşen bu performans, öngörülenden iki yıl önce 1,4 milyar kişiye ulaşıldığı anlamına gelmektedir. UNTWO, daha önceki çalışmalarında dünyayı gezen turist sayısının 2020 yılında 1,4 milyar kişiye ulaşacağını tahmin etmiştir. Bir önceki yıldan yüzde 6'lık artışa denk gelen bu sonuç 2010 yılından bu yana kaydedilen en güçlü artışı ifade etmektedir. (UNWTO, 2018).

Türkiye açısından turizm, son yıllarda yapılan yatırımlar ve elde edilen gelirler ile birlikte ticari faaliyetler arasında önemli bir konuma yükselmiş, ülkemiz var olan potansiyelleri ile birçok turizm çeşidi açısından tercih ve talep edilir duruma gelmiştir. Türkiye, 2018 yılı verilerine göre 46,1 milyon toplam ziyaretçi ile geçmiş yıllara göre en yüksek oranda turisti ağırlamış ve bu rakam bir önceki yıla göre yüzde 21,45 artış oranını oluşturmuştur. 2018 yılında turizm gelirlerinde de yüzde 12,3 oranında bir artış gerçekleşmiş ve 29,5 milyar dolar turizm geliri elde edilmiştir. (Kùltür ve Turizm Bakanlığı, 2018).

TRB1 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı ile TRB1 Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Stratejisi ve Eylem Planı'nda turizmin bölgenin kalkınma sürecinde önem kazanan sektörlerden olduğu vurgulanmış, bölgenin sahip olduğu doğal, tarihi ve kültürel değerlerin bölge turizminin gelişmesinde önemli potansiyeller taşıdığı belirtilmiş, bölgede özellikle tarih ve kùltür, doğa, sağlık ve termal, inanç ve kış turizminin öne çıktığı tespit edilmiştir. (FKA, 2014: 69; FKA, 2012: 122).

TRB1 Bölgesinin birçok açıdan gelişmiş ili durumunda olan Malatya, turizm sektöründe de önemli potansiyele sahiptir. Malatya ilinin verileri incelendiğinde 2004 yılından 2018 yılına kadar turizm hareketlerinde önemli bir artış yaşandığı görölmektedir. Bu çerçevede, 2018 yılı konaklama istatistiklerine göre aynı yılda toplam 296.401 kişi tesislere gelmiş ve 499.126 geceleme yapılmıştır. (KTB, 2004-2018).

Arapgir; tarihi, kültürel ve doğal varlık potansiyelleri ile Malatya'nın ve Yukarı Fırat Havzası'nın önemli bir durağı konumundadır. Bu kapsamda, Malatya ilinin önemli turizm değerleri arasında Arapgir İlçesi'nde yer alan değerlerin de tespit edildiği ve bu lokasyonların turizm değeri açısından önemli alanlar olduğu vurgulanmıştır. (FKA, 2012, 125). Özellikle son yıllarda yapılan altyapı ve restorasyon çalışmalarının yanı sıra tanıtım ve markalaşma

faaliyetleri ile var olan değerler turizm sunusuna d n st r lm şt r. Yapılan çalışmaların geri dönüşleri ilçe ve havza ölçeğinde ortaya çıkmakta ve turizm talepleri her geçen yıl artmaktadır.

2.1. Raporun Amacı ve Kapsamı

Raporun amacı: Eski Arapgir olarak isimlendirilen Arapgir ilçe merkezine 5 km mesafede toplam alanı yaklaşık 470 hektar olan ve G z, Sekizsu, Osmanpaşa ile Serge Mahallerinden müteşekkil, geçmişten günümüze kadar birçok kültür mirasını bünyesinde bulunduran Eskişehir Vadisinin mevcut durum tespiti ile yıllar itibarıyla yapılabilecek turizm yatırımları ve faaliyetlerini belirlemektir.

Raporun kapsamı: Fizibilite raporu ile Arapgir Eskişehir Vadisi, bütüncül olarak ele alınmış mevcut durum analizi yapılarak turizm faaliyetlerine yönelik h lihazır potansiyeller belirlenmiştir. Bu kapsamda özellikle Eskişehir Vadisi'nde yer alan tarihi ve kültürel miras değerlerinin mevcut durumlarının tespiti, yapılacak çalışmalar ile bu değerlerin korunması, kültür turizmine katılımının sağlanması ve Eskişehir Vadisi'nin geleceğe yönelik turizm stratejilerinin kültür turizmi üzerinden belirlenmesine yönelik faaliyetler tespit edilmiştir.

Turizm faaliyetlerinin olmazsa olmazı durumunda ve talebi belirleyen en önemli faktörlerden olan konaklama, yeme-içme ve ziyaret edilen yöreye özgü üretimi yapılan ürün taleplerini karşılayabilmek için gerekli olan eksiklerin giderilmesi doğrultusunda Eskişehir Vadisi içerisinde lokasyonlar belirlenmiş ve bu doğrultuda gerekli olan detaylar rapor kapsamına dâhil edilmiştir.

Son dönemin dünyada ve  lkemizde önemli turizm faaliyetlerinden biri havza bazlı turizm planlamalarının yapılmasıdır. Bu doğrultuda yapılan çalışmalar ile turizm hareketleri bir turizm destinasyonun oluşturulması ve turizm odaklı bölgesel geşişim için uygulanmaktadır. Bu yönlü faaliyetlerin başlıklarından ve dünyada talep gören trendlerinden biri belirlenmiş bölgeler içerisinde kültür rotalarının oluşturulmasıdır. Yapılan çalışmaların tamamlanmasının ardından oluşturulan kültür rotasında yeni deneyimler edinmek isteyen ziyaretçilerin yapmış olduğu yürüyüşler, gerek kendileri gerekse de bölge halkı açısından önemli kazanımlar oluşturmaktadır. Bu faaliyet sosyal yaşantının canlandırılması ve kırsal bölgelerin gelir getirici faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi açısından önemli bir proje olarak uygulanmaktadır. Arapgir'in turizm odaklı geşişimi için hazırlanan bu çalışmada Yukarı Fırat Havzasının merkezi konumunda bulunan Eskişehir Vadisi  ncelikli olmak üzere Arapgir, Divriği ve Kemaliye ilçelerini kapsayan yaklaşık 300 km'lik bir kültür rotasının oluşturulması için gerekli çalışmalar belirlenmiş ve bu doğrultuda faaliyetler b  elendirilmiştir.

Eskişehir Vadisinin sahip olduğu yüksek potansiyel ve turizm hareketliliğinin tüm yıla yayılmasını sağlayabilecek başlıklarından birisi ise doğa sporlarına yönelik yapılacak çalışmalardır. Vadinin mevcut fiziki yapısı günübirlik ve kamplı aktiviteler için gerekli olan şartları sunmaktadır. şartların iyileştirilerek bu alanda da turizm hareketliliğinin sağlanmasına yönelik yapılacak faaliyetlerin belirlenmesi de rapor kapsamında değerlendirilmiştir.

Ayrıca, Arapgir'in ve Eskişehir Vadisinin turizm değerlerinin tanıtılması aynı zamanda sahaya özgü potansiyellerin markalaşma faaliyetleri ile ulusal veya uluslararası mecralarda bilinirliğinin ve turizm hareketlerinin artırılmasına yönelik çalışmalar tespit edilmiştir.

Diğer taraftan, turizm faaliyetlerinin bir bölgede yoğunlaşması ve talebin artması sonrasında oluşan ihtiyaçlara cevap verilmesi sadece kurum ve kuruluşların veya işletmelerin eliyle olmamaktadır. Son dönemde yerel kalkınma araçlarından biri de oluşan turizm talebinin bölgede yaşayan vatandaşların katılımı ve arzı ile sağlanması yöntemidir. Bu doğrultuda  lkemizin değişik bölgelerinde yerel halkın katılımı ile oluşan başarılı uygulamalar bulunmaktadır. Arapgir ve Eskişehir Vadisi'nde önümüzdeki yıllarda oluşması beklenen turizm talebinin karşılanması ve turist memnuniyetinin sağlanması için bölge halkının eğitim çalışmaları ile hazır hale getirilmesi de rapor kapsamında ele alınmış ve bu çalışmalara yönelik planlamalar da rapora dâhil edilmiştir.

2.2. Raporun Organizasyonu ve  alışma Yöntemi

Arapgir Belediyesi tarafından hizmet alımı yoluyla organize edilen ve Fırat Kalkınma Ajansı tarafından finanse edilen projenin raporlama sürecinde yüklenici firma tarafından aşağıda yer alan yöntem ve süreçler işletilmiştir.

- ✓ Literatür taramaları, saha ziyaretleri, alan çalışmaları ve yüzyüze görüşmeler yapılarak mevcut durum tespit edilmiştir.
- ✓ Mevcut durum ile birlikte sahanın var olan değerleri üzerinden fizibilitenin altlığını oluşturacak ve Eskişehir Vadisinin gelişimine yön verecek bileşenler uzman ekiplerce kurgulanmış, yapılan toplantı ve görüşmeler ile bileşenlerin içeriği netleştirilmiştir.
- ✓ Değerlendirmeler sonucunda çalışma yönteminin Eskişehir Vadisi merkez olmak üzere Yukarı Fırat Havzası göz önünde bulundurularak ilerletilmesinin proje sonuçları açısından daha etkili olacağı kanısına varılmış ve bu yönlü bir strateji ortaya konulmuştur.
- ✓ çalışmalarda öncelikle tarihi, kültürel ve doğal miras unsurları ele alınmış, saha içerisinde yer alan tarihi eserler ile vadinin doğal potansiyelleri için analiz, rapor ve geleceğe dair planlamalar oluşturulmuştur.

- ✓ çalışmalar doğrultusunda Arapgir, Divriği ve Kemaliye hattında oluşturulması düşünülen kültür rotası için gerekli olan faaliyet ve planlar belirlenmiş ve raporlanmıştır.
- ✓ Saha alışmaları kapsamında doğa sporları başlığında yatırıma esas projeler için detaylar oluşturulmuştur.
- ✓ Projenin en önemli yatırım kalemlerinden olan ve turizm faaliyetlerinin olmazsa olmazı durumunda bulunan konaklama, yeme-içme ve yöresel ürün satışları için uygun lokasyonlar tespit edilmiş ve bu doğrultuda yatırım detayları çıkarılmıştır.
- ✓ Aynı zamanda Eskişehir Vadiinin bilinirliiliğinin artırılması ve alanda beşeri kaynak ihtiyacının giderilmesi için gerekli olan çalışmalar tespit edilmiştir.
- ✓ Alan alışmaları kapsamında Arapgir Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılmasının yaratacağı etkinin ölçümü ve planlama boyutlarının tespiti için Arapgir halkından yaklaşık 250 kişiye anket uygulaması yapılmış ve bu doğrultuda sonuçların raporlanması sağlanmıştır.
- ✓ Sahada halkın ve Arapgir dışından gelen ziyaretçilerin taleplerinin ve yapılması gerekli çalışmaların gözleme dayalı olarak tespit edilmesi için fotokamp etkinliğine katılım sağlanmış, katılımcıların görüş ve  nerileri değerlendirilmiştir.
- ✓ Yapılan çalışmaların tamamı yüklenici firma tarafından, talep edilmiş olan rapor formatına uygun hazırlanarak teslim edilmiştir.

2.3. Bulguların  zeti

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Projesi, beklenen sonuçların elde edilmesi için belirli stratejiler doğrultusunda planlanmış ve proje bileşenleri bu stratejiler ile oluşturulmuştur. Eskişehir Vadisi'nin mevcut potansiyeli ile kısa, orta ve uzun vadeli planlamalar doğrultusunda yapılacak yatırımlar, Bölge'nin turizm potansiyelinin artırılmasında kritik önem taşımaktadır.

Projenin İHYA bileşeni ile Eskişehir Vadisi'nin tarihi ve kültürel mirasının korunması ve kültür turizmi kapsamında değerlendirilmesi planlanmıştır. Vadede yer alan toplam 25 tarihi eserin 8 tanesinde bugüne kadar restorasyon çalışmaları yapılmıştır. 17 tarihi eserde ise herhangi bir çalışma yapılmamış olması ve tarihi eserlerin birçoğunun yok olma tehlikesi ile karşı karşıya bulunması sebebiyle restorasyon projelerinin hazırlanmasının kısa vadede bu eserlerin korunması açısından önem arz ettiği anlaşılmıştır. Bu doğrultuda İHYA bileşeni ile bahse konu 17 tarihi eserin rölöve, restorasyon ve restitüsyon projelerinin hazırlanarak daha sonraki yıllarda uygulamaların altlığının oluşturulmasına karar verilmiştir.

ROTA bileşeninin projenin bölgesel etkisi ve Yukarı Fırat Havzası'nın tarihi, kültürel ve doğal mirasının önemli bir kısmını içine alan Arapgir, Divriği ve Kemaliye hattında kurgulanması, Eskişehir Vadisi merkezli bölgesel bir projenin oluşmasına katkı sağlayacaktır. Özellikle son dönemin etki değeri yüksek projeleri haline gelen kültür rotaları, projenin uygulanması ile Yukarı Fırat Havzası'nda havza ölçeğinde kırsal kalkınma modelinin oluşmasını sağlayacak aynı zamanda havzanın ulusal ve uluslararası bilinirliğini artıracaktır. şimdiye kadar Yukarı Fırat Havzası'nda bu çerçevede bir projenin uygulanmaması kültür rotası projesinin önemini artırmaktadır.

Eskişehir Vadisi'nin turizme yönelik önemli potansiyellerinden biri de vadinin mevcut coğrafi yapısıdır. Özellikle vadinin etrafını  vreleyen dağlık alanlar ve Kayaarası Kanyonu, kaya tırmanışı ve kanyon geçişi sporları ile uğraşan kişiler için önemli bir potansiyel ihtiva etmektedir. Aynı zamanda vadinin farklı doğa sporları branşlarına uygun yapısı, amatör ve profesyonellerin kullanabileceği alternatiflerin bulunması, Eskişehir Vadisi'nin cazibesini artırmaktadır. DOĞA bileşeni kapsamında yapılacak proje uygulamaları Eskişehir Vadisi'nin alternatif turizm  eşitleri açısından gelişimine destek olacaktır.

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Projesi'nin ulaşılmak istenen en önemli hedeflerinden biri, yerel halkın sosyo-ekonomik yaşamına katkı sağlamaktır. Bu nedenle Eskişehir Vadisi'nde oluşturulacak sosyal tesis, butik otel, kamp alanı gibi sosyal yaşam alanları bölgeyi ziyaret eden turistlerle birlikte Arapgir halkının da hizmetine sunulmuş olacaktır. Diğer taraftan HAN bileşeni kapsamında vadi içerisinde oluşturulacak yöresel ürün satışı noktalarında Arapgir'de üretilen doğal ürünlerin satışının yapılacak olması yerel halkın ekonomik yaşamına önemli bir katkı sağlayacaktır. Bu doğrultuda Arapgir'in önemli marka değerlerinden olan yöresel ürünlerinin üretim ve satış miktarları da artırılmış olacaktır.

Proje kapsamında oluşturulan, projenin ulusal ve uluslararası mecralarda tanıtımının yapılacağı ve turizm potansiyeline doğrudan etki edecek MARKA bileşeni, yalnız Eskişehir Vadisi'nin değil, Arapgir ilçesinin ve Yukarı Fırat Havzası'nın bilinirliğine katkı sağlayarak marka değerini yükseltecek faaliyetleri kapsamaktadır. Nitekim yapılan çalışmalarda Arapgir'in turizm potansiyelinin ve bugüne kadar turizme dönük yapılan faaliyetlerinin tanıtım ve markalaşma noktasında yeterli olmadığı gözlemlenmiştir. Bu sebeple proje içerisinde MARKA bileşeni oluşturularak istenilen hedeflerin elde edilmesi için gerekli olan tanıtım ve markalaşma stratejileri belirlenmiştir.

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Projesi, çok yönlü ve sosyal etkileri yüksek bir projedir. Turizm talebinin nitelikli bir arza dönüşmesi için bölgede yaşayan kişilerin

gerekli donanıma sahip olmaları ve bilinçli şekilde hareket etmeleri gerekmektedir. Bu doğrultuda EĞİT-DANIŞ bileşeni ile nitelikli bir turizm sunusunun oluşturulması için insan kaynağı hazır hale getirilmiş olacak bölgenin ziyaretçiler açısından talep edilmesine katkı sağlanacaktır.

Diğer taraftan projenin uygulanması noktasında Arapgir halkının görüşüne başvurmak üzere yapılan anket çalışmasında, katılımcıların önemli bir kısmı projenin uygulanmasının, Arapgir turizmine katkı sağlayacağı, istihdamı artıracığı, göçü azaltacağı, sosyal ve kültürel yaşam üzerinde olumlu etkiler oluşturacağı yönünde görüş bildirmişlerdir.

2.4. Sonuçlar ve Öneriler

Arapgir Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi Projesi, Arapgir'in mevcut turizm potansiyelinin artırılması ve bölgesel bazda Yukarı Fırat Havzası'nın turizm odaklı kırsal kalkınma faaliyetlerinin harekete geçirilmesi için gerekli olan yatırım detaylarını içermektedir. Proje ile oluşturulan ve altı ayrı başlıkta toplanan projeler Eskişehir Vadisi, Arapgir ve Yukarı Fırat Havzası'nın turizm hareketlerine, tanınırlığına ve talep düzeyine doğrudan etki edecektir. Planlamalar yapılırken Eskişehir Vadisi merkez olmak üzere bölgesel hedefler konulması Arapgir'in tarihte yüklenmiş olduğu misyon ve uzun vadede ulaşmak istediği hedefler ile ilgilidir.

Özetle, projenin 2020-2022 yıllarını kapsayan üç yıllık süreçte toplam yatırım tutarı 10.2 milyon TL olarak ön görölmektedir. Yapılan ekonomik ve finansal analizlerde de projenin ekonomik yönden uygulanabilir olduğu ve geri dönüş sürelerinin yatırımın ekonomik ömründen oldukça kısa olduğu ortaya çıkmaktadır.

Projenin 2020 yılı ile hızlı bir şekilde hayata geçirilmeye başlanması, Bölge ve Ülkemiz turizmi açısından önem arz etmektedir. Bu doğrultuda projeler için gerekli işbirlikleri tesis edilerek ilgili kurum ve kuruluşların fon kaynakları kullanılmak üzere çalışmalar yapılmalıdır. Aynı zamanda projenin doğru yürütülebilmesi ve Arapgir halkının da projeyi kabullenmesi ve sahiplenmesi için güçlü bir proje organizasyonu ivedi şekilde tesis edilmelidir. Gerekli olması durumunda Belediye'nin dış kaynakların tamamını etkili biçimde kullanması sağlanmalıdır.

3. PROJENİN TANIMI VE KAPSAMI

3.1. Projenin Adı

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi

3.2. Projenin Amacı

Kuruluğu M. . 15. yüzyıla kadar uzanan Arapgir, kayıtlara göre tarihi süreç içerisinde birçok medeniyete ev sahipliği yapmış ve bu medeniyet harmanı ile kültürel değerlerini günümüze taşımuştur. Günümüzde var olan ve her biri Arapgir'in karakteristiğini oluşturan bu medeniyet çeşitliliğinin yansımaları oluşturan değerler, son yıllarda önemli bir turizm potansiyeli olarak ortaya çıkmaktadır. Aynı şekilde, Arapgir Eskişehir Vadisi de tarihi, kültürel ve doğal değerleri ile önemli bir turizm sahasıdır. Geçmiş yıllarda yerel kurum ve kuruluşlar tarafından bu sahanın bilinirliğinin ve kullanımının artırılması için önemli çalışmalar yapılmış, birçok proje hayata geçirilmiştir. Yapılan projelerin dönüşü olarak Arapgir ilçesi ve Eskişehir Vadisinde belirgin bir turizm hareketliliğinin olduğu dikkati çekmektedir. Bununla birlikte ilçenin turizmine ivme kazandıracak ve talep edilebilirliğini artıracak yeni yatırımların gerekliliği yapılan çalışmalar ile tespit edilmiştir. Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi'nin genel amacı; geniş bir alana yayılmış, var olan değerleri ile eşsiz bir saha olan Eskişehir Vadisinin sahip olduğu turizm potansiyelini turist ziyaretleri, yerel ekonomik kalkınma ve turizm odaklı kırsal geşişme gibi başlıklarda değerlendirerek Arapgir ve Yukarı Fırat Havzası için önemli bir turizm destinasyonuna dönüştürmektir.

Bu kapsamda yapılacak çalışma ve yatırımların tespiti, bölgenin tarihi ve kültürel miras değerlerinin mevcut durumlarının analizi ve yapılacak uygulamaların belirlenmesi, Yukarı Fırat Havzasının belirli bir bölümünü içine alan örnek bir uygulamanın başlatılması, doğal alan ve potansiyellere yönelik yatırım kalemlerinin oluşturulması, turizm geliri olarak tespit edilen gelir getirici faaliyetlerin planlaması ve turizm sunusunun en kritik müdahalelerinden olan yerel halkın donanımlı hale getirilmesi için yapılacak faaliyetler ve çalışmaların belirlenmesi projenin özel amaçlarındandır.

3.3. Projenin Türü

Proje Fırat Kalkınma Ajansının 2018 Yılı Fizibilite Desteği Programı kapsamında desteklemiş olduğu fizibilite projesidir.

3.4. Projenin Teknik İçeriği

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi aşağıda detayları verilen teknik içerik doğrultusunda oluşturulmuştur.

- ✓ Eskişehir Vadisi ve tarihi kent bölgesi bütüncül bir bakış ile ele alınarak mevcut durumu tarih, kültür ve doğa turizmi açısından ortaya konulmuş, sorunlar tanımlanmış, sektörel ve bölgesel kalkınma açısından darboğazlar verilerle tespit edilmiştir.
- ✓ Tespit edilen potansiyeller doğrultusunda uygulanacak projenin bileşenleri oluşturulmuştur.
- ✓ Eskişehir Vadisi sınırları içerisinde kalan alanın fiziki, coğrafi durumu, nüfus yapısı, jeolojik, hidrolojik, meteorolojik özellikleri belirlenmiştir.
- ✓ Fizibilitenin Ulusal Kalkınma Planı, TRB1 Bölge Planı başta olmak üzere ulusal ve bölgesel plan ve programlarda belirtilen hedef ve stratejilerle olan ilişkisi tespit edilmiştir.
- ✓ Fizibilitenin tamamlanmış ya da yapım aşamasında olan başvuru sahibi kurulu  ile diğer kurumların projeleri ile olan ilişkisi ortaya koyulmuştur.
- ✓ Fizibilitenin hazırlanması ile birlikte çalışmanın sosyal açıdan uygunluğu ve uygulanabilirliği, oluşturacağı katma değer, sektördeki sorunları ve darboğazları a mada sağlayacağı doğrudan ve dolaylı faydalar ile çevresel, sosyal, ekonomik etkileri tanımlanmıştır.
- ✓ Eskişehir Vadisi ve tarihi kent bölgesinin mevcut turizm talep düzeyi güncel istatistiki veriler ve anket çalışmaları ile belirlenmiştir.
- ✓ Talep analizinde ortaya çıkan kapasite öngörüsüne göre alanda tasarlanacak yapı ve/veya yapıların teknik ve mimari özellikleri belirlenmiştir.
- ✓ Yapım süresi boyunca üstlenilecek yapım maliyetlerinin; kamulaştırma giderleri, sabit sermaye yatırımı, etüd-proje, mühendislik-kontrollük giderleri, inşaat giderleri, toprak i leri, altyapı, üstyapı, makine-teçhizat giderleri, işletme sermayesi gibi başlıkları detaylandırılmıştır.
- ✓ Fizibiliteye konu gelecek 3 (  ) yıl için kurulacak işletme veya işletmelerin geneline ilişkin tahmini gelir ve gider hesabı ve hesaplamaya ilişkin detaylar oluşturulmuştur.
- ✓ Malzeme alımları, personel harcamaları, idari harcamalar, bakım-onarım, elektrik, su vb. işletme giderleri detaylandırılmıştır.
- ✓ Fizibiliteye konu projelerin ekonomik ve finansal analizi yapılmıştır.
- ✓ Fizibilitenin değerlendirmesine temel teşkil eden varsayımlarda ortaya çıkabilecek sapmaları ve bu sapmaların proje karlılığı üzerindeki etkilerini belirlemek üzere risk analizi yapılmıştır.

3.5. Bileşenleri

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi Bileşenleri aşağıda yer almaktadır.

- 1- Tarihi ve Kültürel Mirasın İhyası Bileşeni (İHYA),
- 2- Kısa ve Uzun Mesafe Kültür Rotalarının Oluşturulması Bileşeni (ROTA),
- 3- Doğa Sporları Bileşeni (DOğA),
- 4- Konaklama, Yeme-İçme ve Yöresel  r n Bileşeni (HAN),
- 5- Tanıtım ve Markalaşma Bileşeni (MARKA),
- 6- Eğitim ve Danışmanlık Bileşeni (EğİT-DANI )

Şekil 3.1. Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi Bileşenleri

3.5.1. Tarihi ve Kültürel Mirasın İhyası Bileşeni (İHYA)

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi'nin en önemli bileşeni, vadinin bütünü incelendiğinde tarih, kültür ve medeniyet   leminde alana büyük değer katan ve bu değerlerin bir araya getirilmesi ile önemli bir turizm potansiyelini oluşturacak olan Tarihi ve Kültürel Mirasın İhyası bileşenidir.

Proje kapsamında yapılan literatür çalışmaları ile sahada yapılan incelemelerde g r lm   t r ki Eskişehir Vadisi günümüze kadar ula mı  değerleri ile eşsiz bir tarihi ve kültürel miras sahasıdır. Tarihi ve Kültürel Miras, bir turizm değeri olmasının yanı sıra, medeniyet değerlerini muhafaza etmesi y n  ile mutlaka ele alınmalı, değerlendirilmeli, korunmalı ve gelecek nesillere aktarılmalı aynı zamanda bu varlıkların üzerinden Arapgir Eskişehir Vadisi'nin özgün değeri ortaya konulmalıdır.

İHYA bileşeni, Eskişehir Vadisi'nin kadim değerini koruyarak sahada yer alan tarihi ve kültürel miras varlıklarının mevcut durumunu ortaya çıkaracak ve bu doğrultuda 2020-2022 yılları arasında yapılması gerekli olan faaliyetlerin belirlenmesini sağlayacaktır.

Resim 3.1. Arapgir Eskişehir Vadisi

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 07.11.2018

Aşaaıda Eskişehir Vadisi içerisinde yer alan ve günümüze kadar ulaşmış olan tarihi eserler ve mevcut durumları yer almaktadır.

3.5.1.1. Eskişehir'de Bulunan Tarihi Eserler

Eskişehir Vadisi içerisinde bir kısmı tescilli olmak üzere 1 kale, 5 cami, 1 zaviye, 1 han, 8 köprü, 2 hamam, 7 çeşmeden oluşan toplam 25 adet tarihi eser bulunmaktadır. Bunlardan 3 cami ile 3 köprünün restorasyonu tamamlanmış olup, halihazırda 1 caminin restorasyon çalışmaları 1 diğer caminin ise projelendirme çalışmaları devam etmektedir.

3.5.1.1.1. Kaleler

a- Arapgir (Narin Kale) Kalesi

Eskişehir'de Osman Paşa Mahallesi'nde, yüksek bir platform üzerine kurulmuş,    y n  vadiyle çevrili sarp bir yerde bulunmaktadır. Kim tarafından ne zaman yapıldığı bilinmemektedir. Fakat Roma-Bizans döneminden beri yaşamanın olduğuna dair kaya mezarları mevcuttur. Günümüzde kalenin yaklaşık 200 m. güneyinde bulunan yazılı mağaradaki Grekçe yazılmış kaya mezar odasının varlığı Roma dönemine götürmektedir. Kalenin içme suyu ihtiya ı kanallar açmak suretiyle G z Suyundan karşılanmıştır. Bu kanallar günümüzde varlığını korumaktadır. Kale günümüze sağlam bir şekilde ulaşmadığından planı anlaşılamamaktadır. Günümüze birkaç duvar izinden başka bir şey ulaşmamıştır. (şen, 2018: 19-20)

Resim 3.2. Arapgir (Narin Kale) Kalesi

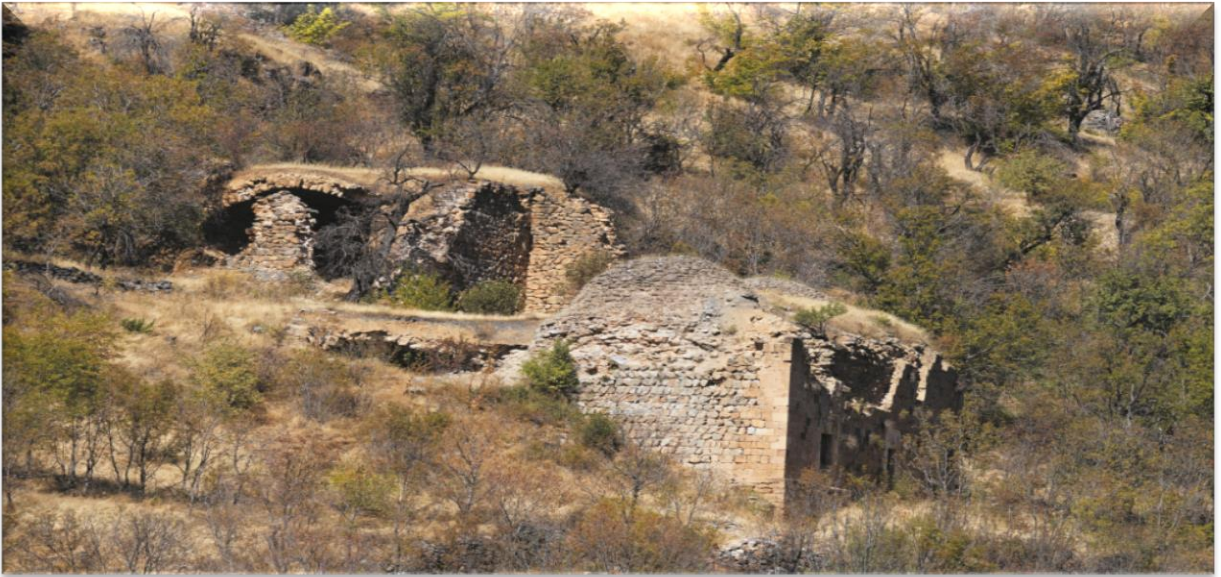
Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 07.11.2018

3.5.1.1.2. Camiler

a- Ulu Camii

Ulu camii Osman Paşa Mahallesi'ndeki Eski Arapgir (Narin) Kalesi'nin yaklaşık 150-200 m. güneydoğusunda, eğimli bir arazi üzerinde bulunmaktadır. Şimdiye kadar değerlendirmelerde yapım tarihi ve yaptıranı hakkında kesin bir sonuca varılamamıştır. Sadece yapım tekniği ve süsleme özelliklerinden yola çıkılarak yapım yüzyılı tespit edilmiştir. XIV. yüzyılda İlhanlılar Döneminde yapıldığı düşünülmektedir. Hâlihazırda Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından Rölöve, Restorasyon ve Restitüsyon Projelerinin hazırlanması için ihale çalışmaları sürdürülmektedir. (Şen, 2018: 22)

Resim 3.3. Arapgir Ulu Camii ve Hankâh

Kaynak: <https://www.kulturportali.gov.tr> Erişim Tarihi 23.12.2018

b- Cafer Paşa (Şeyh Hasan) Camii

Osman Paşa Mahallesi'nde vadinin kuzey yamacında, dereye yakın, oldukça meyilli bir alan üzerinde yer almaktadır. H. 29 Rebiulahir 1171/M. 10 Ocak 1758 tarihli arşiv belgelerine göre Cafer Paşa tarafından yaptırılmıştır. (Şen, 2018: 29)

Resim 3.4. Cafer Paşa (Şeyh Hasan) Camii

Kaynak: <https://www.arapgir.bel.tr>. Erişim Tarihi 23.12.2018

c- Hacı Muhammed Efendi (Yeni) Camii

Osman Paşa Mahallesi'nde Ulu Cami'nin güneyinde, Göz Deresi'nin yaklaşık 200 m. kuzeyinde, oldukça meyilli bir alan üzerinde yer almaktadır.

Vakfiyesine göre 21 Cemaz'ül-ahir H. 1121/M. 28 Ağustos 1709 tarihinde inşa edilmiştir. Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından 2018 yılında başlanan caminin restorasyonu devam etmektedir. (Şen, 2018: 36)

Resim 3.5. Hacı Muhammed Efendi (Yeni) Camii

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 07.11.2018

d- Molla Eyüp Camii

Kim tarafından yaptırıldığı bilinmeyen bu cami Osman Paşa Mahallesi'nde, vadinin güneye bakan yamacında, Seydi  eşmesi'nin güneyinde eğimli bir arazi üzerinde yer almaktadır. Hangi tarihte yapıldığı bilinmemektedir. Yapıya Ispanak ı Mustafa Paşa Kütüphanesi de denmektedir. XIII. yüzyılda yapıldığı tahmin edilmektedir. ( en, 2018: 44)

Resim 3.6. Molla Eyüp Camii

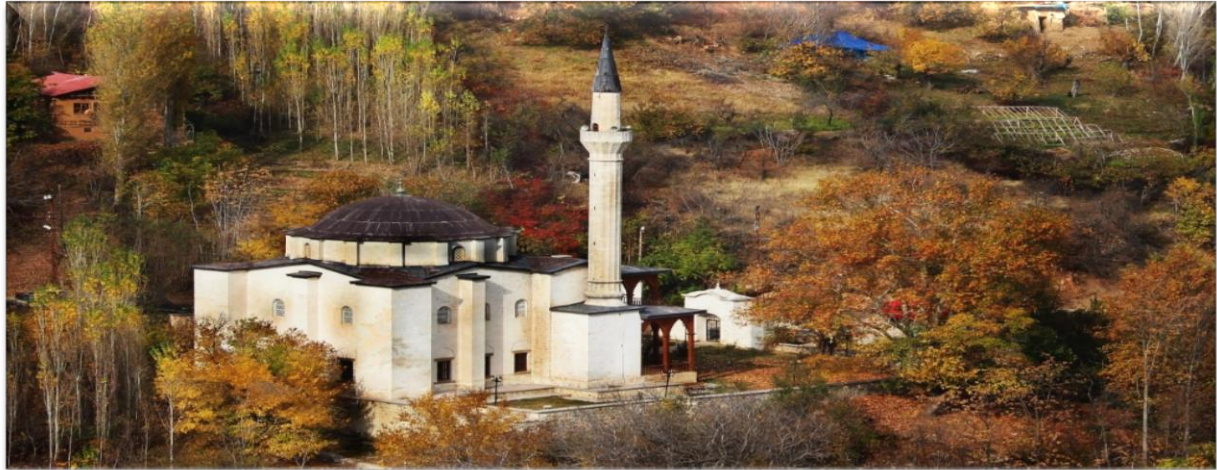

Kaynak: <https://www.arapgir.bel.tr>. Erişim Tarihi 23.12.2018

e- G mr k  Osman Paşa Camii

Osman Paşa Mahallesi'nde, vadinin güney yamacında dereye yakın, oldukça meyilli bir alan üzerinde yer almaktadır. Harime giriş kapısının üstünde ebcetle tarihi düşülmüş H. 1239/M. 1824 tarihli kitabesi mevcuttur. Fakat Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'nden temin edilen küçük evkaf 6, 629 numaralı defterin 83. sayfa, 44. sırasında kayıtlı vakfiyede 26 şevval 1207 (M. 6 Haziran 1793) tarihinde şeyh Hasan Bey vakfindan arazinin satın alınarak cami ve mektebi yaptırdığı anlaşılmaktadır. ( en, 2018: 57)

Resim 3.7. G mr k  Osman Paşa Camii

Kaynak: <https://www.arapgir.bel.tr>. Erişim Tarihi 23.12.2018

3.5.1.1.3. Zaviyeler

a- Hankâh (Karabaşı Veli Zaviyesi)

Osman Paşa Mahallesi, Ulu Camii'nin yaklaşık 15-20 m. kuzeybatısında yer almaktadır. Muhtemelen Ulu Camii ile birlikte aynı tarihlerde yapılmış Ulu Cami Külliyesinin bir birimidir. Malzeme teknik açıdan da Ulu Camiyle benzerlik göstermektedir. Bu durumda XIV. Yüzyılın ilk yarısına tarihlenebileceği değerlendirilmektedir. (Şen, 2018: 89)

Resim 3.8. Hankâh (Karabaşı Veli Zaviyesi)

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 07.11.2018

3.5.1.1.4. Hanlar

a- Deveci Hanı

Osman Paşa Mahallesi'nde Yeni Caminin yaklaşık 15-20 m güneyinde yer almaktadır. Hacı Muhammed Efendi tarafından XVIII. yüzyılda yaptırılmış bir Osmanlı hanı olduğu değerlendirilmektedir. Günümüze sadece kalıntıları ulaşmıştır. (Şen, 2018: 100)

Resim 3. 9. Deveci Hanı

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 07.11.2018

3.5.1.1.5. Kùprùler

a- Eski Arapgir Kale Kùprüsù

Göz (Kozluk) Çayı üzerinde, Meydan Kùprüsù'nün yaklaşık 250-300 m. batısında yer almaktadır. Tarihi bilgiler göz önünde bulundurulduğunda ve malzeme-teknik açısından değerlendirildiğinde XIII. yüzyılda yapılmış olması büyük olasılıktır. Kùprù, 2014-2015 yılları arasında Karayolları 8. Bölge Müdürlüğü tarafından restore edilmiştir. (şen, 2018: 107)

Resim 3.10. Eski Arapgir Kale Kùprüsù

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 07.11.2018

b- Eski Arapgir Meydan Kùprüsù

Göz (Kozluk) Çayı üzerinde, Eski Arapgir'in 3 km doğusunda yer almaktadır. Bu kùprünün kim tarafından yaptırıldığı bilinmemektedir. XIII. yüzyılda yapıldığı düşünölmektedir. Halk arasında Sultan IV. Murad tarafından yaptırıldığı söylenmektedir. Kùprù, 2010-2011 yılları arasında Karayolları 8. Bölge Müdürlüğü tarafından restore edilmiştir. (şen, 2018: 109)

Resim 3. 11. Eski Arapgir Meydan Kùprüsù

Kaynak: <https://www.arapgir.bel.tr>, Erişim Tarihi 23.12.2018

c- Kozluk Çayı Köprüsü

Eski Arapgir’de Kozluk Çayı üzerinde, Yeni Arapgir’in 5 km doğusunda yer almaktadır. Bu köprünün kim tarafından ve ne zaman yapıldığı bilinmemektedir. Fakat Tarihi İpek Yolu üzerinde yer alması, yakınındaki Meydan Köprüsü ve Tarhanik Köprüsü ile aynı özellikleri göstermesi nedeniyle XIII. yüzyılda yapıldığı düşünölmektedir. Köprü, 2014-2015 yılları arasında Karayolları 8. Bölge Müdürlüğü tarafından restore edilmiştir. (Şen, 2018: 110)

Resim 3. 12. Kozluk Çayı Köprüsü

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 07.11.2018

d- Şehir Anacı Köprüsü (Şehir Karşısı Köprüsü)

Osman Paşa Mahallesi’nde Şeyh Hasan (Cafer Paşa) Camii’nin yaklaşık 2 km doğusunda, Göz (Kozluk) Deresi üzerinde yer almaktadır. Bu köprünün kim tarafından ve ne zaman yapıldığı bilinmemektedir. Aynı çay üzerinde yer alan köprülerin XIII. yüzyıla tarihlenebileceğı değerlendirildiğinden, aynı özellikleri gösteren bu köprünün de aynı döneme tarihlenebileceğı düşünölmektedir. (Şen, 2018: 114)

Resim 3. 13. Şehir Anacı Köprüsü (Şehir Karşısı Köprüsü)

Kaynak: <https://www.arapgir.bel.tr>, Erişim Tarihi 23.12.2018

e- Abdùlmennan (Menendönu, Cafer Paşa) Köprüsü

Osman Paşa Mahallesi'nde, Cafer Paşa Camii'nin yaklaşık 30 m. kuzeydoğusunda yer almaktadır. Bu köprünün kim tarafından yapıldığı bilinmemektedir. Gümrükçü Osman Paşa'nın dedesi Abdùlmennan adı ile anılmaktadır. Muhtemelen Osman Paşa'nın ailesi tarafından yaptırılmıştır. Halk arasında Cafer Paşa Köprüsü olarak da bilinmektedir. (şen, 2018: 116)

Resim 3.14. Abdùlmennan (Menendönu, Cafer Paşa) Köprüsü

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 07.11.2018

f- Deveci Dere Köprüsü

Sekizsu Mahallesi Deveci Deresi üzerinde yer almaktadır. Yusuf Kamil Paşa Köprüsü'nün güneydoğusuna denk gelmektedir. Yusuf Kamil Paşa köprüsüyle aynı güzergâhta yer almaktadır. Bu yapının kim tarafından ve ne zaman yapıldığı bilinmemektedir. Fakat günümüze sadece kalıntıları ulaşan Deveci Hanı'na bağlantıyı sağlamaktadır. XVII. yüzyıla ait bir yapı olduğu değerlendirilmektedir. (şen, 2018: 119)

Resim 3. 15. Deveci Dere Köprüsü

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 07.11.2018

g- Yusuf Kamil Paşa (Küçük Köprü) Köprüsü

Osman Paşa Mahallesi'nde, Osman Paşa ile Cafer Paşa Camii'nin yaya yolunun ortasından geçen küçük bir dere üzerinde yer almaktadır. Mevcut kitabesine göre H. 1275/M. 1859'da inşa edilmiştir. (Şen, 2018: 120)

Resim 3. 16. Yusuf Kamil Paşa (Küçük Köprü) Köprüsü

Kaynak: <https://www.arapgir.bel.tr>, Erişim Tarihi 23.12.2018

h- Değirmen Köprüsü

Osman Paşa Mahallesi'nde, Yusuf Kamil Paşa Köprüsü'nün 50 m aşağı tarafında, Göz (Kozluk) Çayı üzerinde yer almaktadır. Bu yapının kim tarafından ve ne zaman yaptırıldığı bilinmemektedir. Fakat aynı güzergâhta yer alan Yusuf Kamil Paşa tarafından yaptırılan Küçük Köprü'den (M. 1859) daha önceki bir tarihte yapılmış olması gerektiği düşünülmektedir. XVII. yüzyılda veya XVIII. yüzyılda yapılmış olabileceği değerlendirilmektedir. (Şen, 2018: 118)

3.5.1.1.6. Hamamlar

a- Hacı Muhammed Efendi (Yeni) Cami (Orta) Hamamı

Eskişehir'de Osman Paşa Mahallesi'nde, Yeni Cami'nin yanında yer almaktadır. Bu eserin kitabesi bulunmadığından kim tarafından inşa edildiği ve banisinin kim olduğu kesin olarak bilinmemektedir. Yakınındaki Yeni Cami'nin daha önce Akkoyunlu Dönemi'ne tarihlendirilmesi nedeniyle bu hamamın da XV. yüzyılda inşa edilmiş, Akkoyunlu Dönemi'ne ait bir hamam olabileceği değerlendirilmiştir. (Şen, 2018: 131)

Resim 3.17. Hacı Muhammed Efendi (Yeni) Cami (Orta) Hamamı

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 07.11.2018

b- Osman Paşa Hamamı

Gümrükçü Osman Paşa tarafından yaptırılan bu yapı Osman Paşa Mahallesi'nde Gümrükçü Osman Paşa Camii'nin yaklaşık 500 m batısında meyilli bir araziye inşa edilmiştir. Hamamın yakınında yer alan caminin banisi olan Gümrükçü Osman Paşa tarafından caminin inşa tarihinden (H. 1239/M. 1824) sonra vakıf olarak yapıldığı ileri sürölür. Fakat caminin inşa tarihi 1793'tür. 1823-1824 tarihi Osman Paşa'nın vezirlik makamı aldığı tarih olmalıdır. Hamamın da cami ile birlikte inşa edildiğı bu nedenle 1793-1794 yıllarında inşa edilmiş olabileceğı değerlendirilmektedir. (Şen, 2018: 136)

Resim 3. 18. Osman Paşa Hamamı

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 07.11.2018

3.5.1.1.7. Çeşmeler

a- Zeydi Çeşmesi (Seydi Çeşmesi, Bekârlar Hamamı)

Osman Paşa Mahallesi'nde vadinin kuzey yamacında, Molla Eyüp Mescidi'nin yaklaşık 500 m. kuzeybatısında eğimli bir alan üzerinde yer almaktadır. Bu çeşmenin kim tarafından yaptırıldığı ve yapım tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Mermer kitabe üzerine talik yazı ile yazılmış H. 1117/M. 1705 tarihine ait tamirat kitabesi günümüze ulaşmıştır. (Şen, 2018: 151)

Resim 3. 19. Zeydi Çeşmesi (Seydi Çeşmesi, Bekârlar Hamamı)

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 07.11.2018

b- Ali Velikzade (Hamam) Çeşmesi

Ali Velikzade tarafından yaptırılan bu çeşme, Osman Paşa Mahallesi Osman Paşa Hamamı'nın kuzeybatısında yer almaktadır. Çeşme kitabesine göre H. 1204/M. 1789/90 yılında inşa edilmiştir. Küfeki taşa yüksek kabartma tekniği ile yazılmış üç satırlık bir kitabesi vardır. (Şen, 2018: 153)

Resim 3.20. Ali Velikzade (Hamam) Çeşmesi

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 07.11.2018

c- Kapıcıoğlu Çeşmesi

Eskişehir Osman Paşa Mahallesi Murat Erkalı'nın evinin karşısında yer almaktadır. Bu çeşmenin kim tarafından ne zaman yapıldığı bilinmemektedir. Herhangi bir kitabesi yoktur. (Şen, 2018: 150)

Resim 3. 21. Kapıcıoğlu Çeşmesi

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 07.11.2018

d- Ulu Cami Çeşmesi

Eskişehir Osman Paşa Mahallesi Ulu Cami'nin yaklaşık 30-40 m kuzeyinde, Ulu Cami'ye gelen yol üzerinde yer almaktadır. Bu çeşmenin kim tarafından ve ne zaman yapıldığı bilinmemektedir. Şayet külliye ile birlikte, külliyenin bir parçası olarak inşa edildiyse XIV. yüzyıla tarihlenmek mümkündür. Bu yönüyle Arapgir'de inşa edilmiş en eski tarihli çeşme olduğu değerlendirilmektedir. (Şen, 2018: 154)

e- Ümmü Gülsüm Hatun (Nalbant Pınarı) Çeşmesi

Ümmü Gülsüm Hatun tarafından yaptırılan bu çeşme Eskişehir Osman Paşa Mahallesi Cevizler Mevkii denen yerde bulunmaktadır. Burası Tarihî İpek Yolu güzergâhıdır. Buradan geçen kervanların nallanması nedeniyle Nalbant Pınarı da denmektedir. Bu güzergâh, Elazığ-Keban-Arapgir Kayakesen (Anberge) Yeni Arapgir Yukarı Ulupınar Köprüsü'nden geçip Eski Arapgir'deki bu çeşmenin önünden Divriği'ye doğru devam etmektedir. (Şen, 2018: 146)

f- Hacı Muhammed Ağa (Şehrem) Çeşmesi

Hacı Muhammed Ağa tarafından yaptırılan bu çeşme Eskişehir Osman Paşa Mahallesi Çatıgilin Evi'nin bahçesinde, evin yaklaşık 50 m. güneybatı tarafında yer almaktadır. Çeşme kitabesine göre H. 1262/M. 1845 yılında inşa edilmiştir. (Şen, 2018: 149)

g- Şehir Karşıısı  eşmesi

Eskişehir Osman Paşa Mahallesi Yeni Cami'nin yaklaşık 100 m. güneydoğusunda yer almaktadır. Bu çeşmenin kim tarafından, ne zaman yapıldığı bilinmemektedir. Eski Arapgir genelindeki mevcut örneklerle malzeme-teknik açısından kıyaslandığında XVIII. yüzyıldan kalmış olabileceği değerlendirilmektedir. (Şen, 2018: 155)

3.5.1. Kısa ve Uzun Mesafe Kültür Rotalarının Oluşturulması Bileşeni (ROTA)

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi'nin bir diğer bileşeni Eskişehir Vadisi ana ekseninde olmak üzere Kemaliye, Arapgir ve Divriği arasında tarihi Roma ve Osmanlı yolları kullanılarak yaklaşık 300 km uzunluğunda bir kültür rotasının oluşturulmasına yönelik çalışmaları kapsayan ROTA bileşenidir.

Resim 3.22. Arapgir Taş Köprü

Kaynak: <http://www.malatyayabakis.com>, Erişim Tarihi 23.12.2018

Eskişehir Vadisi içerisinde yapılan incelemelerde g r lm şt r ki sadece vadiyi kapsayacak şekilde planlanacak bir rota, proje kapsamında ulaşılmak istenen sonuçlar açısından yeterli olmamaktadır. Bu doğrultuda projenin merkezinde Eskişehir Vadisi olmak üzere Kemaliye, Arapgir ve Divriği hattında oluşturulacak bir kültür rotası projenin bütünü açısından daha etkili sonuçlar doğuracaktır. ROTA bileşeni kapsamında yapılacak çalışmalar ile Eskişehir Vadisi'nin bireysel veya grup ziyaretler sırasında tespit edilen eksikleri giderildiği gibi Yukarı Fırat Havzası'nın durakları olan bu üç merkez önemli bir turizm değerine sahip olacak aynı zamanda bölgesel kalkınma açısından TRB1, TR72 ve TRA1 düzeylerinde havza bazlı bir turizm kalkınma uygulaması da ortaya çıkarılmış olacaktır.

Resim 3.23. Divriği Ulu Cami

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 07.11.2018

Ayrıca UNESCO tarafından 1993 yılında başlatılan Tarihi İpek Yolunun canlandırılması ve bir kùltür rotası olarak kullanılması projesi olan UNESCO İpek Yolu Projesi'ne ùlkemizden dâhil edilebilecek noktalardan olan Arapgir, Divriği ve Kemaliye kùltür rotası, bu çalışmanın uluslararası bir mahiyet kazanmasına ve böylece rotanın çok daha hızlı ve etkili bir şekilde kullanılmasına sebep olacaktır.

Resim 3.24. Kemaliye Karanlık Kanyon

Kaynak: <http://hayatkisabanamusaade.blogspot.com>, Erişim Tarihi 23.12.2018

Eskişehir Vadisi ve Yukarı Fırat Havzası üzerinde uygulanması planlanan ve özellikle son yıllarda gündeme gelen kültür rotası kavramına yönelik bilgiler Kültür Rotaları Planlama Rehberi'nden¹ alıntılanmak suretiyle aşağıda yer verilmiştir.

Bir Kavram Olarak Kültür Rotası

Geçmişte askeri, dini, ticari ve sosyal amaçlarla kullanılan ulaşım güzergâhları ile bugün daha çok turistik amaçlarla geliştirilen güzergâhlar, kültürel ve doğal mirasın korunması ve tanıtımı konusunda giderek işlevsel hale gelmektedirler. Günümüzde çoğunlukla uluslararası kuruluşlar tarafından çalışılan güzergâh kavramı, “kültürel rota” şeklinde tanımlanıyor.

Bir kültür rotası;

- ✓ Günümüzde oluşturulmuş veya tarihin belirli bir döneminde gerçekten kullanılmış,
- ✓ Üzerinde kültürel ve/veya doğal miras öğelerini taşıyan ve önemini bu miras sayesinde kazanan,
- ✓ Koruma, kırsal kalkınma ve turizmin geliştirilmesi gibi amaçlarla geliştirilebilen,
- ✓ Yerel, bölgesel veya ulusal ölçekli bir ulaşım koridoru şeklinde tanımlanabilir.

Kültür rotaları üzerinde ortaklaşan en temel bileşenler, somut ve somut olmayan kültürel miras öğeleri ile doğal oluşumlar başlıklarında özetlenebilir. Daha detaylı bakıldığında ise, kültür rotasının ana temasına, işlevine ve kapsamına bağlı olarak çeşitlenen bileşenleri şöyle sıralanabilir:

- ✓ **Tarihi kentler:** Geleneksel kent dokularıyla ve özgün kent kimlikleriyle öne çıkan kentsel alanlar,
- ✓ **Kırsal yerleşimler:** Kırsal bölgenin üretim merkezleri olan ve geleneksel yaşamı temsil eden köyler, kasabalar,
- ✓ **Geleneksel yaşam:** Yemek, müzik, inanç, dil, el sanatları gibi coğrafyaya özgü yaşam öğeleri,
- ✓ **Antik yerleşimler:** Bir kent, kutsal alan vb. olarak algılanabilen arkeolojik alanlar,
- ✓ **Tekil tarihi yapılar:** Kilise, kale, köprü, değirmen, endüstri yapısı gibi kırsal arazide veya kent içerisinde bulunan tekil yapılar,
- ✓ **Doğal çevre:** Vadi, kanyon, zirve, kıyı, göl gibi farklılık sunan doğal oluşumlar,

¹ Kültür Rotaları Planlama Rehberi, ÇEKÜL Vakfı-Tarihi Kentler Birliği Yayınları Kılavuz Kitapçıklar Dizisi 3, 2015.

✓ **Yaban hayatı:** Özel nitelikli flora ve fauna alanları,

Bir kültür rotası bu bileşenlerden birinin daha baskın olmasıyla şekillenebileceği gibi, birkaçının bir arada bulunmasıyla da meydana gelebilir. Ancak her koşulda, bir kültür rotasının çok sayıda kültürel ve doğal varlığı sistematik şekilde bir araya getiren bir araç olduğu söylenebilir.

Bu doğrultuda Arapgir Eskişehir Vadisi, oluşturulmak istenilen kültür rotası kapsamında değerlendirildiğinde görülmektedir ki gerek Eskişehir Vadisi, gerek Arapgir ve gerekse de Kemaliye ve Divriği boyunca oluşturulacak bir kültür rotası bu planlama içinde yer alan birçok öğeyi tarihi kent, kırsal yerleşimler, geleneksel yaşam, antik yerleşimler, tekil tarihi yapılar, doğal çevre ve yaban hayatı gibi varlıkların tamamını bünyesinde barındırmaktadır. ROTA bileşeni bu veriler ve potansiyel doğrultusunda planlanmaktadır.

Neden Kültür Rotaları?

Kültür rotaları, en temelde tekil bir anıt, tarihi bir alan veya doğal bir peyzaj alanından daha kapsamlı bir fiziksel karakter ve anlamı temsil eder. Diğer bir deyişle rota, birden fazla tarihi ve doğal alanın birlikteliğinden oluşan ve bu birliktelik sayesinde yeni bir anlam kazanan bir sistemdir. Bu açıdan bakıldığında bir kültür rotasının, bölgesel ölçekteki bütünselliği de ortaya çıkardığı söylenebilir. Koruma, sunum ve tanıtım çalışmalarında genellikle atlanan ilke olarak bütüncül yaklaşımın, kültür rotaları sayesinde elde edilmesi mümkündür.

Yukarıda bahsi geçen bilgiler ışığında Yukarı Fırat Havzası'nın kadim medeniyet merkezleri olan Arapgir, Divriği ve Kemaliye'nin özellikle var olan tarihi, kültürel ve doğal değerleri açısından ele alınarak oluşturulacak bir kültür rotasının gerek Eskişehir Vadisi özelinde gerekse Yukarı Fırat Havzası'nın tarihi ve kültürel miras değerlerinin korunması ve tanıtılması gerekse bir turizm sunusuna dönüştürülmesi noktasında önemli bir bütünsellik oluşturabileceği görülmektedir.

Kültürel rotalar, doğal-kültürel mirasın korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasında bir araç olarak neden ve nasıl kullanılabilir?

Kırılğan miras üzerindeki olumsuz etkileriyle öne çıkan bir sektör olarak kitlesel turizm, kontrolsüzce yürütüldüğü yerlerde yerel kimliğin yitilmesini de hızlandırmaktadır. Miras alanlarına kalabalık ziyaretçi girişleri ve zamana bağımlı gezi programlarının uygulanması, başta ziyaretçilerin yerelin kimliğini bütün yönleriyle algılayamadan alandan ayrılmalariyla sonuçlanmaktadır. Bu noktada, kültür rotaları içerdikleri yönlendirme sistemleri, tanıtım çalışmaları vb. ile bireysel veya grup deneyimlerine kırsal ve kentsel alanda olanak sağlamasıyla, kitlesel turizmi hem amaca hizmet noktasında daha faydalı hale dönüştürmekte

hem de tarihi/kültürel mirasın ve doğal alanların daha bilinçli kullanılmasını sağlamaktadır. Ayrıca kültür rotaları, özellikle hassas miras alanları üzerindeki turizm baskılarının azaltılması ve daha az bilinir alanlarda tanıtım ve çekim noktaları oluşturabilir.

Kültür rotalarının yukarıda açıklanan getirileri doğrultusunda, kentsel veya bölgesel bir yönetim açısından, rota planlamanın başlıca amaçları aşağıdaki gibi özetlenebilir:

✓ ***Doğal ve kültürel mirası bütüncül şekilde korumak, yorumlamak ve sunmak:***

  özellikle Eskişehir Vadisinin en önemli ve baskın özelliği olarak kaşımıza çıkan tarihi, kültürel ve doğal miras, projenin bütününde uygulanmak istenen koruma, yorumlama ve sunum perspektifinde değerlendirilmiş olacaktır.

✓ ***Tekil miras alanlarından öteye geçerek bölgesel kimliğin algılanmasını sağlamak:***

  Arapgir Eskişehir Vadisi, mevcut durumu ile ele alındığında g r lmektedir ki vadi bütüncül olarak çok önemli bir değere sahiptir. Bu bütüncüllük Eskişehir Vadisi'nin gerek kendi içerisinde gerekse kültür rotasına esas teşkil edecek Yukarı Fırat Havzası'nın bahse konu    merkezi ele alınarak değerlendirildiğinde bölgesel bir kimlik ve bir kültür rotasına dönüşmesi olasıdır.

✓ ***Kırsal kesimin özgün değerlerini canlandırmak ve tanıtmak:***

  Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesinin ulaşılmak istenen önemli hedeflerinden biri yerele özgü bir kırsal kalkınma modelinin oluşturulmasıdır.  lkemizde son dönemde kültür rotaları vasıtaıyla oluşturulan kırsal kalkınma çalışmaları ve başarılı sonuçlar alınmış örnekleri bulunmaktadır.² Bu doğrultuda oluşturulacak kısa ve uzun mesafe kültür rotaları kadim medeniyetlerin izlerini bünyesinde taşıyan Yukarı Fırat Havzasının sakinleri için kendine özgü değerlerinin canlandırılması ve tanıtılması için önemli bir imkân sunacaktır.

✓ ***Geleneksel  retim, yerel mimari gibi kaybolmaya yüz tutmuş değerlerin ekonomik potansiyelini harekete geçirecek projeleri geliştirmek:***

  Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi'nin çıktılarından biri, özellikle Eskişehir Vadisinin ve Arapgir'in sınırları içerisinde üretilen geleneksel  r nlerin (Arapgir mor reyhanı, K hn   z m , tarımsal ürünler, el sanatları ürünleri, gastronomi vb.) bir turizm ürünü olarak sunulması, buna paralel olarak üretim yöntemlerinin ve kapasitelerinin artırılması ve ekonomik fayda sağlanması olacaktır. Aynı zamanda yerel mimari örneklerinin

² <https://www.youtube.com/watch?v=qXvSlOLiQ6o>

ve sahanın özğün değerin korunması için projelendirme çalışmalarının yapılması ve uygulama projelerinin hayata geçirilmesi için gerekli olan faaliyetler tespit edilmiş olacaktır.

✓ ***Kitle turizmi ve her şey dâhil turizm tiplerine alternatif yeni turizm alanlarını geliştirmek:***

○ Proje kapsamında yapılacak çalışmalar yeni turizm alternatiflerinin ve alanlarının oluşturulmasına katkı sağlayacaktır.

✓ ***Sahil şeridi, hassas arkeolojik alanlar ve tarihi kent merkezleri gibi turizm aktivitelerinin yoğunlaştığı noktalardaki baskıyı hafifletmek:***

○ Ülkemizin turizm değeri incelendiği zaman görölmektedir ki turizm faaliyetleri ağırlıklı olarak deniz, tarih ve kùltür turizm sahalarında yoğunlaşmaktadır. Bu da belirtilen alanların birçok bakımdan baskılanmasına sebep olmaktadır. Uygulanması düşünülen proje ile Yukarı Fırat Havzası ve belirtilen alanlar bir çekim merkezi haline dönüşecek ve turizm hareketleri daha homojen bir dağılıma kavuşacaktır.

✓ ***Hizmet sektörüne küçük ölçekli yatırım alanları yaratarak, bölgesel kalkınmayı desteklemek:***

○ Arapgir Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi'nin bileşenlerinden biri Eskişehir Vadisi içerisinde uygun alanlarda konaklama, yeme-içme ve yöresel ürün satış mekânlarının oluşturulmasıdır. Aynı zamanda vadi yaşamını sürdüren vadi sakinlerinin aile pansiyonculuğu gibi küçük işletmeler oluşturulmalarını sağlayacak çalışmalar yapılacaktır. Bu gibi faaliyetler nihayetinde bölgesel kalkınma çalışmaları için önemli bir altyapı oluşturacaktır.

✓ ***Yerel paydaşlar arasında yatay işbirliği zeminleri oluşturmak:***

○ Kùltür rotalarının oluşturulduğu alanlarda rota planlaması yapılırken belirli bir güzergâh belirlendiği için bu güzergâh üzerinde yer alan yerel paydaşların birbirleri ile işbirlikleri, oluşturulan kùltür rotasının gerek tanıtımı gerekse de sürdürülebilir gelişimi açısından kritik önem arz etmektedir. Bu doğrultuda yapılan çalışmalarda kamu kurumları, yerel yönetimler, STK'lar ve diğer paydaşların hem rotanın planlanmasında hem de oluşturulmasında ortaklıklar kurmaları sağlanmalıdır.

✓ ***Yerel kesimde koruma bilincini geliştirmek, farkındalık yaratmak:***

○ Yine yapılacak çalışmaların özellikle rota güzergâhında yer alan yerel kesimlerde tarihi ve kùltürel mirasın korunması ve öneminin daha iyi kavranmasına katkı sağlaması ve bu doğrultuda bir farkındalık oluşturması beklenmektedir.

✓ ***Alanı/bölgeyi deneyimleyecekler için nitelikli ve geliştirici bir seyahat deneyimi sunmak:***

○ Yapılan tüm çalışmaların en önemli çıktılarından biri de bölgede seyahat edecek kişiler için yeni deneyimler edineceği özel alanların oluşturulmuş olmasıdır.

3.5.2. Doğa Sporları Bileşeni (DOğA)

Arapgir Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi'nin bir diğer bileşeni de alanın potansiyellerini taşıyan, yapılacak tüm çalışmalara katkı sağlayacak, aynı zamanda Eskişehir Vadisi'ni farklı özellikleri ile de ön plana çıkararak sahanın kullanım oranlarını artıracak, doğa sporları ile ilgili faaliyetleri içeren DOğA bileşenidir.

Eskişehir Vadisi merkezli DOğA bileşeni ile bölgenin tarihi, kùltürel ve turistik potansiyelleri ile beraber coğrafi özellikleri de ele alınarak vadinin ekonomik gelişimine ve tanıtımına katkıda bulunulabileceği değerlendirilmektedir. DOğA bileşeni ile ilgili çalışmalar yapılırken, bölgeye komşu coğrafyalar da dikkate alınmıştır.

Bu doğrultuda bölgede yapılabilecek doğa sporları; dağcılık, kaya tırmanışı, kaya inişi, günlük doğa turları, 2-3 günlük kamplı doğa turları, kanyon geçiş faaliyetleri, bisiklet, kampçılık, oryantiring, motokros, ATV ve offroad olarak tespit edilmiş, yakın coğrafi alanlarda gerçekleştirilen ve önemli potansiyel teşkil eden rafting ve yamaç paraşütü gibi sporların da bu faaliyetlere entegre edilebileceği görölmüştür.

Dağcılık, Kaya Tırmanışı ve Abseiling (İple İniş):

Resim 3.25. Arapgir III. Fotokamp Kaya Tırmanışı Aktiviteleri

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 06.07.2019

Eskişehir Vadisi jeolojik ve jeomorfolojik özellikleri ile dağcılık, kaya tırmanışı ve kaya inişi ile ilgilenen sporcular ve ilgililer için önemli bir deneyim imkânı sunmaktadır. Özellikle vadiyi çevreleyen kayalıkların birçoğunda uzman ekipler ile yapılan incelemeler ve çalışmalar doğrultusunda farklı kategori ve zorluk derecelerinde tırmanış rotalarının ve ipile iniş parkurlarının oluşturulması Eskişehir Vadisi'nin DOĞA bileşeninin aktive edilmesi ve doğa sporları açısından Arapgir'in bilinirliğinin artırılması açısından önem arz etmektedir. Bu doğrultuda 4-7 Temmuz 2019 tarihinde Eskişehir Vadisi'nde yapılan 5. Malatya Fotokamp etkinliği kapsamında milli sporcular ile kaya tırmanışı aktiviteleri gerçekleştirilerek saha bizzat deneyimlenmiştir.

Doğa Yürüyüşleri-Trekking ve Hiking: Trekking; organize edilmiş ve geceleme yani kamp faaliyeti ile gerçekleştirilen yüksek irtifa yürüyüşleri olarak adlandırılırken Hiking, günübirlik doğa yürüyüşlerini ifade etmektedir. Doğa sporlarının son dönemde önemli bir kitle tarafından tercih edilen branşlarından olan doğa yürüyüşleri, Arapgir Eskişehir Vadisi ve yakın çevresi ile bu alanı deneyimleyecek doğa tutkunlarına ve sporculara önemli bir alternatif sunmaktadır. Özellikle ilçe merkezi, Eskişehir Vadisi, Kayaarası Kanyonu ve Sarıçiçek Yaylası hattında yapılacak yürüyüşler DOĞA bileşeni kapsamında önem arz etmektedir. Bu doğrultuda yapılacak tanıtım çalışmaları ve çeşitli organizasyonlar ile Eskişehir Vadisi kamp alanı merkezde olmak üzere doğa yürüyüşlerinin bölgede aktif bir faaliyet haline dönüştürülmesi planlanmaktadır.

Resim 3.26. Arapgir Trekking-Hiking Etkinlikleri

Kaynak: <http://www.yenimalatya.com.tr>, Erişim Tarihi 23.12.2018

Kanyon Geçiş-Canyoning: Canyoning  zel teknik ve malzemeler kullanılmak suretiyle yürüyüş, atlama, yüzme ve tırmanma gibi birçok disiplini içeren kanyon geçiş faaliyetleridir. Arapgir Eskişehir Vadisi'nin bitişinde Kamp Alanı olarak belirlenen 4. Bölgenin ilerisine doğru uzanan yaklaşık 14 km'lik uzunluğa sahip Kayaarası Kanyonu kanyon geçiş faaliyetinde bulunmak isteyen doğa tutkunları için unutulmaz bir deneyim sunmaktadır. Kayaarası Kanyonu hâlihazırda yılın değişik dönemlerinde doğa sporcuları tarafından kullanılmaktadır.

Resim 3.27. Kayaarası Kanyon Geçiş Aktiviteleri

Kaynak: <https://www.arapgir.bel.tr>, Erişim Tarihi 23.12.2018

Dağ/Yol Bisikleti: Eskişehir Vadisi'nin mevcut yapısı ve yolları bisiklet sporu ile uğraşan amatör veya profesyonel sporculara değerli bir imkân sunmaktadır. Vadi içerisinde yapılacak çalışmalar ile zorluk derecelerine göre parkurların oluşturulması DOğA bileşeni kapsamında vadinin kullanımının artırılması yönünde katkı sağlayacaktır.

Resim 3.28. Arapgir Bisiklet Turu

Kaynak: <http://malatyahaber.com>, Erişim Tarihi 23.12.2018

Kampçılık: Arapgir Eskişehir Vadisi'nde 4. Bölge olarak adlandırılan Kamp Alanı bölgesi, kampçılık için kullanılmakta ve vadinin yıl içerisinde turizm potansiyeline katkıda bulunmaktadır. Özellikle son üç yılda gerçekleştirilen Malatya Fotokamp etkinliğine de yine bu bölge ev sahipliği yapmıştır. Alanda özellikle Fotokamp etkinlikleri boyunca tespit edilen eksiklerin giderilmesi için kamp alanı için uygulama projeleri hazırlanmıştır. Proje uygulamasının yapılmasının ardından kamp alanının, doğa sporları başlığında Eskişehir Vadisi ve bölge için bir çekim merkezi haline dönüşmesi beklenmektedir.

Resim 3.29. 5. Arapgir Fotokamp

Kaynak: <https://www.arapgir.bel.tr> Erişim Tarihi 08.07.2019

Oryantiring: Harita yardımı ile yön bulmayı içeren ve zamana karşı yapılan bir spor olan oryantiring, Eskişehir Vadisi'nin arazi koşulları ve ormanlık arazisi göz önünde bulundurulmak suretiyle değerlendirildiğinde önemli bir potansiyeli ihtiva etmektedir. Önceki yıllarda yapılan bazı faaliyetlerde oryantiring aktiviteleri Eskişehir Vadisi içerisinde uygulanmış ve DAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından hazırlatılan Arapgir Tarihi Kent Bölgesi Kentsel Tasarım Projesi'nde de oryantiring sahalarının yapılması önerilmiştir.

Resim 3.30. Doğada Bilim Yapıyorum Projesi Kapsamında Oryantiring Etkinlikleri

Kaynak: <http://dogadabilim.aydin.edu.tr> Erişim Tarihi 23.12.2018

Motokros ve ATV: Eskişehir Vadisinin DOğA bileşeni kapsamında potansiyele sahip diğer bir branş ise Motokros ve ATV'dir. Bu doğrultuda yapılacak çalışmalar ile kısa vadede ATV parkurlarının ve rotalarının belirlenerek bu sporla ilgilenen kişilere yönelik aktivitelerin oluşturulması uzun vadede ise motokros aktivitelerinin vadi içerisine entegre edilmesi vadinin turizm potansiyelinin artırılması açısından önem arz etmektedir.

Resim 3.31. 5. Arapgir ATV Etkinlikleri

Kaynak: <https://www.arapgir.bel.tr> Erişim Tarihi 23.12.2018

3.5.3. Konaklama, Yeme-İçme ve Yöresel  r n Bileşeni (HAN)

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi'nin bir diğer bileşeni ise Eskişehir Vadisi'nin bütününe hitap edecek, aynı zamanda sahanın önemli bir eksiği olan ve turizm değeri açısından ele alındığında yapılacak yatırımların akabinde alanın tanınmasına ve turizm kapasitesine doğrudan etki edecek olan HAN bileşenidir.

Eskişehir Vadisi toplam alan büyüklüğü itibariyle yaklaşık 470 hektardan oluşmaktadır. Bölgenin mevcut alanının büyük olması ve bahse konu bu alanın bütününün değerlendirilmek istenmesi sebebiyle Eskişehir Vadisi gelişim kurgusunda beş alt bölgeye bölünmüş ve bu alt bölgelerin gelişim senaryosu içerisinde her birine birer işlev yüklenmiştir. Eskişehir Vadisi  zerine bugüne kadar yapılmış olan çalışmalarda da bu yönlü bir çerçevenin çizildiği anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda Eskişehir Vadisi için tasarlanan gelişim planında bu beş alt bölge;

✓ Eskişehir Vadisi'nin başlangıç noktası olan Göz Mahallesi'nde yer alan ve göz suyunun çıktığı G z Bölgesi,

✓ Vadinin içerisinde Sekizsu Mahallesi, 322 ada, 1 parselde yer alan ve bir dönem okul olarak kullanılan, mevcutta herhangi bir işlevi olmayan Okul Bölgesi,

- ✓ Vadinin Osmanpaşa Mahallesi sınırlarında, tarihi eserleri ağırlıklı oranda içerisinde barındıran Tarihi ve Kültürel Miras Bölgesi,
- ✓ Osmanpaşa Mahallesi sınırları içerisinde yer alan ve mevcutta Kamping Alanı olarak kullanılan Meydan Köprüsü'nün hemen üzerinde Kayaarası Kanyonu'na doğru ilerleyen güzergâhta bulunan Kamp Alanı Bölgesi,
- ✓ Vadinin bitiminde hâkim bir noktada yer alan vadiyi ve vadinin başlangıç noktasına kadar tüm alanı gören, Serge Mahallesi'ni de içine alan Serge Bölgesi'dir.

Harita 3.1. Eskişehir Vadisi Gelişim Bölgeleri

Kaynak: Proje Arşivi

3.5.3.1. Göz Bölgesi

Eskişehir Vadisi'ne hayat veren Göz Suyu'nun çıktığı nokta olan Göz Bölgesi, günümüze kadar değişik şekillerde işlev verilerek kullanılmıştır. Arapgir halkı tarafından uzun bir süre piknik alanı olarak kullanıldığı bilinmektedir. Bunun yanı sıra geçmiş dönemlerde bu bölgede değirmencilik faaliyetinde de bulunulmuştur. Göz Bölgesi'nin yapılan çalışmalar ve değerlendirmeler doğrultusunda mevcut durumunun iyileştirilmek suretiyle mesire alanına dönüştürülmesi bölgenin, Eskişehir Vadisi'nin bütününe kapsayacak şekilde yapılacak olan planlama ve işlevselleştirilmesine daha uygun olacağı tespit edilmiştir.

Göz Bölgesi'nde yapılacak çevre düzenlemesinin yanı sıra yeni bir sosyal tesisin inşa edilmesi bu bölgenin, Eskişehir Vadisi'nin tamamı göz önünde bulundurulmak suretiyle yapılacak planlamanın hedeflerine uygun olacağı düşünülmektedir. Bu sebeple Göz Bölgesi'nin Göz Mesire Alanına dönüştürülmesi ve yeme-içme mekânlarının oluşturulması ile bölge, gerek yerel ziyaretçiler gerekse ilçe dışından Arapgir'e gelen kişiler tarafından aktif kullanıma açılacak ve 1. Bölgenin doğal hareketliliği sağlanmış olacaktır. Ayrıca vadinin başlangıcı konumunda bulunan bu bölgede yöresel ürün satış noktalarının oluşturulması

ziyaretçilerin ihtiyaçlarını karşılayacağı gibi ekonomik hareketliliği artıracak ve yerel kalkınmaya katkı sağlayacaktır.

Resim 3.32. G z Bölgesi Mevcut Görünümü

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 07.11.2018

3.5.3.2. Okul Bölgesi

Okul Bölgesi olarak isimlendirilen 2. Bölge, Eskişehir Vadisi içerisinde 322 ada, 1 parselde yer alan, hâlihazırda metruk bir yapının bulunduğu alanı kapsamaktadır. Geçmişte bu yapı Eskişehir Vadisinin iki okulundan biri olarak hizmet vermiş olup mevcutta herhangi bir işlevi bulunmamaktadır.

Resim 3.33. Okul Bölgesi Mevcut Görünümü

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 07.11.2018

Bölgede yapılan incelemeler sonucunda 2. Bölgenin, özellikle Eskişehir Vadisi'nin yukarıda kalan bölümü ve vadinin bütünü değerlendirildiğinde bölgeyi ziyaret edecek turistler açısından kritik öneme sahip olduğu gör÷lmektedir. Zira Okul Bölgesi, vadinin merkezinde yer almakta ve hem yaya ulaşımına hem de araç ile ulaşımına imkân vermektedir.

Arapgir Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi yapılacak uygulamalar ve sonuçları itibariyle Arapgir halkının sosyo-ekonomik gelişimini hedeflemektedir. Bu doğrultuda 2. Bölgenin alanın en önemli ihtiyaçlarından olan konaklama, yeme-içme ve yöresel ürün satış alanlarının tümünü kapsayacak biçimde butik otel, restoran ve yöresel ürün satışına imkân verecek şekilde işlevselleştirilmesinin Eskişehir Vadisi bütününde büyük önem arz ettiği düşünülmektedir. Aynı zamanda 2. Bölgede oluşturulacak bir tesisin alan içerisinde yaşayan insanların aile pansiyonculuğu ve otelcilik gibi hizmetleri deneyimleyebilmeleri ve kendi evlerini de bu hizmetlere açabilmeleri açısından önem taşımaktadır. Öyle ki mevcutta alan içerisinde herhangi bir pansiyon veya otel bulunmadığı gibi alanı ziyaret edecek misafirlere sürekli olarak hizmet sunan bir tesisin olmaması da alanın önemli bir eksiği olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.5.3.3. Tarihi ve Kùltürel Miras Bölgesi

Tarihi ve Kùltürel Miras Bölgesi olarak isimlendirilen 3. Bölge, Vadinin içerisinde Osmanpaşa Mahallesi sınırlarında kalan bölgenin içinde bulunduğu alanı kapsamaktadır. Tarihi ve kùltürel miras bileşeninde bu bölgenin kullanım detayları belirtilmiştir. Özellikle alan içerisinde yer alan tarihi yapıların ağırlıklı olarak toplandığı bölgenin yapılacak restorasyon uygulamaları akabinde gerekli işlevselleştirme çalışmaları ile değerlendirilmesi projenin bütünü açısından önem arz etmektedir.

Resim 3.34. Tarihi ve Kùltürel Miras Bölgesi Mevcut Görünümü

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 07.11.2018

3.5.3.4. Kamp Alanı Bölgesi

Kamp Alanı Bölgesi olarak isimlendirilen 4. Bölge, Eskişehir Vadisi'nin bitiş noktasına doğru Tarihi Kale Köprüsü, Meydan Köprüsü ve Karayası Kanyonu arasında kalan bölgeyi kapsamaktadır. Bu alanın potansiyelinin harekete geçirildiği takdirde vadi içerisinde çok özel bir değere sahip olacağı anlaşılmaktadır. Sonuncusu 4-7 Temmuz 2019 tarihinde gerçekleştirilen ve Arapgir'in üçüncü kez ev sahipliği yapmış olduğu Fotokamp etkinliğinde, bu alanın Bölgenin kamping merkezi olarak kullanılabileceği görölmüştür. Mevcut haliyle dahi kamping faaliyetleri için kullanılan alanın gerekli düzenlemeler yapılmak suretiyle kullanıcıların hizmetine açılması önem arz etmektedir. Aynı zamanda doğa sporları bileşeni kısmında vurgulandığı üzere bu alanın doğa sporları kullanıcıları için de bir üs olarak kullanıma açılması doğa sporları için yapılacak faaliyetler açısından da önemli bir husustur. Bu kapsamda bahse konu alanın tüm taleplere cevap verebilecek şekilde ve yılın her döneminde kampçılarının ve doğa sporları tutkunlarının hizmetine açılmasına yönelik uygulama projeleri hazırlanmıştır. Böylece alanın içerisinde kurgulanan kamping alanı ve yöresel ürün satış noktalarından biri daha oluşturulacaktır.

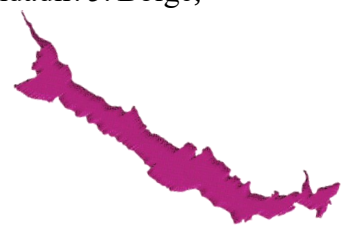
Resim 3.35. Kamp Alanı Bölgesi 5. Fotokamp Hazırlıkları

Kaynak: <https://www.arapgir.bel.tr>, Erişim Tarihi 26.06.2019

3.5.3.5. Serge Bölgesi

Serge Bölgesi, Meydan ve Kozluk Köprülerinin kuzey kesimlerine düşen hâkim bir tepe üzerine kurulmuş olan Serge Mahallesi'ni de içine alan ve Eskişehir Vadisi için planlanan gelişim bölgeleri içerisinde 5. Bölge'dir. Serge Mahallesi, güney-kuzey hattında Eskişehir Vadisinin bitiş noktasında yüksek bir tepede vadinin tamamına hâkim bir konumdadır. 5. Bölge,

mevcut durumu ile bölgenin turistik değerinin artırılması ve ziyaretçilerine farklı bir deneyim sunması yönü ile de kritik öneme sahiptir. Aynı zamanda proje kapsamında planlanan Arapgir, Kemaliye ve Divriği kültür rotasının da önemli bir noktası olacağı tahmin edilmektedir. Çünkü eski ticaret yollarının halen kalıntıları bu güzergâh üzerinde yer almaktadır. Bu bölgenin hâlihazırda yapılan çalışmalar ile ilim ve kültür merkezine dönüştürülmesi ve çevresindeki sivil mimari örneklerinin kamulaştırılarak yine bu kurgu doğrultusunda hizmete açılması düşünülmektedir.

Resim 3.36. Serge Bölgesi Mevcut Görünümü

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 07.11.2018

Bu gelişim bölgeleri dışında kalan alanın tamamı ise planlanan gelişim stratejileri doğrultusunda bahse konu bölgelere yapılacak yatırımların tamamlanması ile birlikte kullanıma açılmış olacak ve bütüncül olarak Eskişehir Vadisi değer kazanmış olacaktır.

3.5.4. Tanıtım ve Markalaşma Bileşeni (MARKA)

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi'nin kritik öneme sahip bileşenlerinden birisi de bugüne kadar Arapgir Eskişehir Vadisi ve Arapgir ilçe merkezinde yapılmış olan çalışmaları bütüncül bir değerlendirme ile ele alarak ulusal ve uluslararası mecralarda Arapgir'in turizm değerinin ön plana çıkarılmasını sağlayacak olan MARKA bileşenidir.

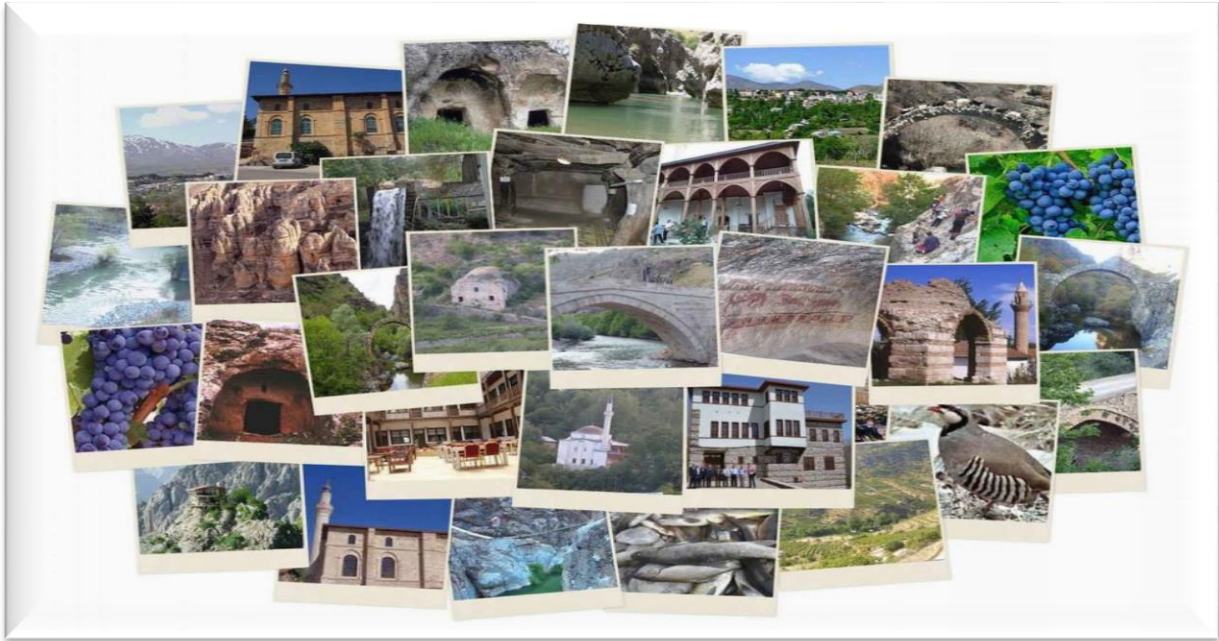
Bir alanın, bölgenin veya destinasyonun turizm değerinin oluşturulması, o alanın tanıtımının yanı sıra markalaşması için atılacak adımların da eşgüdüm içerisinde sürdürülmesi ile sağlanabilmektedir. Arapgir'in tarihi, kültürel, doğal potansiyellerinin turistik bir değere dönüştürülmesi için de çalışmaların bu bakış açısı ile oluşturulması gerekmektedir.

Günümüz tanıtım ve markalaşma stratejileri değerlendirildiğinde g r lmektedir ki yapılan tüm faaliyetlerin ve çalışmaların bütüncül bir bakış açısı ve d nemlendirilmiş stratejiler ile kurgulanmış eylemleri kapsayan planlamalar doğrultusunda uygulanması daha etkili sonuçların alınmasını sağlamaktadır. Bu doğrultuda MARKA Bileşeni, Arapgir Eskişehir Vadisi'nin 2020-2022 yılları arasındaki Tanıtım ve Markalaşma stratejilerini belirleyecek ve gerçekleştirilecek eylemler ile hayata geçirilmesini sağlayacaktır.

Arapgir'in ve Eskişehir Vadisi'nin ulusal ve uluslararası mecralarda tanıtımının yapılarak turizm bağlamında Arapgir markasının oluşturulması ve/veya yapılan faaliyetler ile bir noktaya getirilmiş olan marka algısının ileriye götürülmesi için belli başlı gelişim stratejileri ve bu stratejiler üzerine oturtulmuş tanıtım ve markalaşma faaliyetlerine ihtiyaç duyulduğu görülmekte olup bu ihtiyaçların giderilmesi doğrultusunda Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesinin MARKA bileşeni oluşturulmuştur.

Resim 3.37. Arapgir Tanıtım  alışmaları

Kaynak: <https://www.arapgir.bel.tr>. Erişim Tarihi 23.12.2018

3.5.5. Eğitim ve Danışmanlık Bileşeni (EğİT-DANIş)

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi'nin altıncı ve son bileşeni eğitim ve danışmanlık çalışmalarını bütüncül bir bakış açısıyla kapsayacak olan EğİT-DANIş bileşenidir. Yapılan  alışmalar ve önceki süreçlerde yürütülen tüm projelerde tespit edilmiş olan kritik öneme sahip başlıklardan birisi de alanda yaşayan yerel halkın turizm çalışmalarına katılımını sağlayacak olan eğitim çalışmaları ve bu doğrultuda hedeflere ulaşma yönünde tüm süreçlerin koordinasyonun da katkı verecek danışmanlık faaliyetleridir.

Son dönemde  lkemizde ve dünyanın değişik bölgelerinde uygulanan başarılı turizm örneklerinin birçoğu kırsal veya ekoturizm odaklıdır. Başarılı örneklerin tamamında yerel halkın turizm faaliyetlerini öğrenmesi, özümsemesi ve aktif bir biçimde katılımı kritik öneme sahiptir. Bu doğrultuda EĞİT-DANIş Bileşeni, Arapgir ilçe merkezi ile Eskişehir Vadisi'nde yaşayan yerel halkın turizm eğitimleri ile donatılması ve eksiklerinin giderilmesi aynı zamanda turizm algısının yerelde daha olumlu bir biçime dönüştürülmesi için önemlidir. Bu doğrultuda, proje süresi boyunca uygulanacak eğitim programları ve danışmanlık faaliyetleri ile yerelde hizmet veren kuruluşlarda çalışanların ve vatandaşların turizm faaliyetlerine katılımını sağlamaya yönelik hizmet kapasitesinin oluşturulması gerekli g r lmektedir.

3.6. Projenin Büyüklüğü

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Projesi için toplam yatırım tutarının 10.205.637 TL olacağı öngörülmüştür.

3.7. Projenin Uygulama Süresi

Proje 2020-2022 yılları arasında uygulanacaktır.

3.8. Projenin Uygulama Yeri veya Alanı

Malatya İli, Arapgir İlçesi, Eskişehir Vadisi 39° 05' kuzey paralelleri ile 38° 46' doğu meridyenleri üzerinde yer almaktadır. Proje uygulama alanı Arapgir İlçesine 5 km uzaklıkta G z, Sekizsu, Osmanpaşa ve Serge Mahallerinden oluşmaktadır.

Resim 3.38. Eskişehir Vadisi

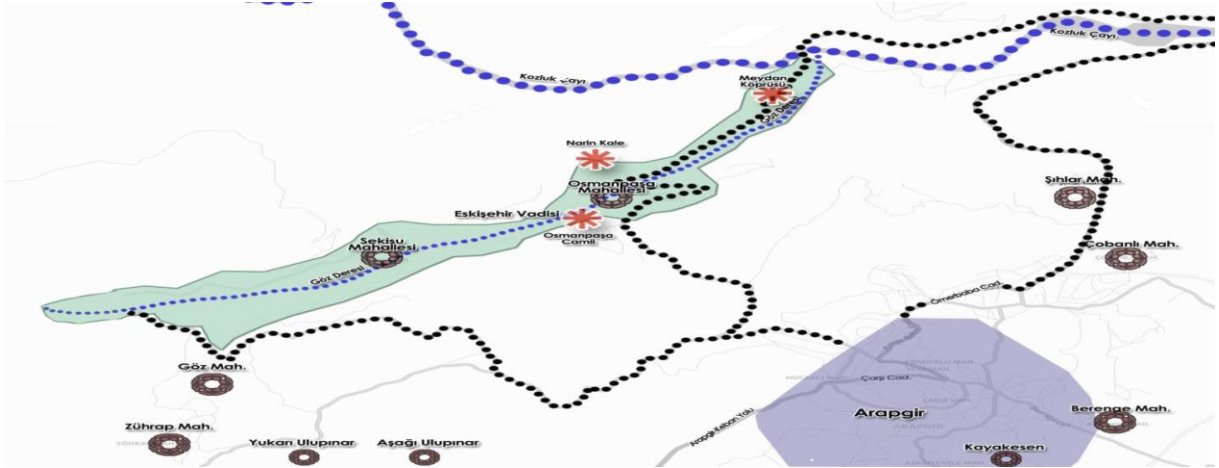

Kaynak: <https://www.google.com/maps>. Erisim Tarihi 15.01.2019

Proje alanı beş ayrı bölgeye bölünmüş olup G z Bölgesinden Serge Bölgesine kadar kuzey-güney hattı boyunca toplam 7 km uzunluğa sahiptir.

Şekil 3.2. Proje Alanının Arapgir İlçesindeki Konumu

Kaynak: Proje Arşivi

3.9. Projenin Çıktıları

Projenin hedefleri doğrultusunda belirlenen faaliyetlere ilişkin çıktılara Tablo 3.1’de yer verilmiştir.

Tablo 3.1. Projenin Çıktıları

Ana Faaliyet	Ara Faaliyetler	Çıktı
Tarihi ve Kültürel Mirasın İhyası	Eskişehir Vadisinde yer alan tarihi eserlerin uygulama projelerinin (Rölöve, Restorasyon ve Restitüsyon) hazırlanması	Hazırlanan tarihi eser uygulama projesi: 15 adet
Kısa ve Uzun Mesafe Kültür Rotalarının Oluşturulması	Rota planlama çalışmaları kapsamında saha araştırması, yerel paydaş ziyaretleri ve açılış toplantısının yapılması	Hazırlanan saha araştırması raporu: 1 adet Hazırlanan tanıtım filmi: 1 adet Yerelde yapılan ziyaret sayısı: 10 adet Gerçekleştirilen açılış toplantısı: 1 adet
	Bölgedeki sürdürülebilir kırsal turizmin mevcut durumu ile gelişim planını da kapsayan iş raporunun hazırlanması	Hazırlanan iş raporu: 1 adet
	Kültür rotasının oluşturulması ve yerel paydaşlar ile bilgilendirme toplantısının yapılması	Oluşturulan kültür rotası: 1 adet Haritalandırması yapılan kültür rotası: 1 adet Hazırlanan levha ve tabela listesi: 2 adet Gerçekleştirilen bilgilendirme toplantısı: 1 adet

	Teknik tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi	Hazırlanan web sitesi: 1 adet Hazırlanan mobil uygulama: 2 adet Hazırlanan tanıtım filmi ve tanıtım planı: 2 adet
	Rotanın ve yerel halkın ziyaretçiler için hazır hale getirilmesi	Yol temizleme, işaretleme, tabelandırma yapılan mesafe: 300 km
Doğa Sporları Faaliyetleri	Kaya tırmanışı rotalarının tespiti ve rotaların açılması	Açılan kaya tırmanışı rotası: 30 adet
	Via Ferratta hattı oluşturulması	Oluşturulan Via Ferratta hattı: 200 m
	Eskişehir Vadisi içerisinde bisiklet, yürüyüş ve motor sporları parkurlarının oluşturulması ve işaretlenmesi	Oluşturulan MTB bisiklet parkuru: 1 adet Oluşturulan yürüyüş parkuru: 1 adet Oluşturulan ATV ve motokros parkuru: 1 adet
	Kanyon geçiş hatlarının yapılması	Yapılan asma köprü ile yatay yaşam hattı: 5 adet
	Kaya tırmanışı festivali ve yeni tırmanış rotalarının açılması	Düzenlenen kaya tırmanışı festivali: 1 adet Açılan kaya tırmanışı rotası: 60 adet
	Kemer Köprü Tırmanış Yarışması	Düzenlenen tırmanış yarışması: 1 adet
Konaklama, Yeme-İçme ve Yöresel Ürün Satışları	Eskişehir Vadisi içerisinde butik otel, yeme-içme mekânları, sosyal tesis ve kamp alanı oluşturulması için uygulama projelerinin hazırlanması	Hazırlanan butik otel projesi: 1 adet Hazırlanan sosyal tesis projesi: 1 adet Hazırlanan kamp alanı projesi: 1 adet
	Eskişehir Vadisi içerisinde yöresel ürün satış noktalarının oluşturulması	Oluşturulan yöresel ürün satış noktası: 4 adet
	Eskişehir Vadisi içerisinde butik otel, yeme-içme mekânları, sosyal tesis ve kamp alanı oluşturulması için uygulama projelerinin hayata geçirilmesi	Uygulaması yapılan butik otel projesi: 1 adet Uygulaması yapılan sosyal tesis projesi: 1 adet Uygulaması yapılan kamp alanı projesi: 1 adet
Tanıtım ve Pazarlama	Ulusal kanallarda yayınlanmak üzere tanıtım belgeseli ve tanıtım filmi hazırlanması	Hazırlanan tanıtım belgeseli sayısı: 1 adet Hazırlanan tanıtım filmi sayısı: 1 adet

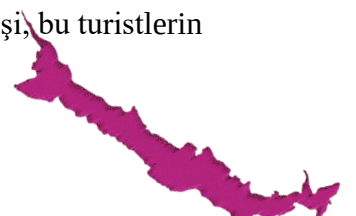
	Eskişehir Vadisi için sosyal medya hesaplarının oluşturulması ve yönetimi	Kayıt olunan ve yönetilen sosyal medya kanalları: 3 adet
	Arapgir ve Eskişehir Vadisi turizm Portalının oluşturulması	Oluşturulan web sitesi sayısı: 1 adet
	Eskişehir Vadisi outdoor tanıtım materyallerinin oluşturulması	Hazırlanan materyal sayısı: 7 adet
	Uluslararası fuarlara katılım sağlanması	Katılım sağlanan fuar sayısı: 3 adet
	Eskişehir Vadisi turizm logosu ve kurumsal kimlik çalışmaları	Oluşturulan logo sayısı: 1 adet Oluşturulan kurumsal kimlik sayısı: 1 adet
	Projenin tanıtım müziğinin oluşturulması	Bestelenen jingle sayısı: 1 adet
	Ulusal yayın organlarında tanıtım çalışmaları	Reklam verilen dergi sayısı: 2 adet
Eğitim ve Danışmanlık	Alınan Eğitimler	Alınan eğitim sayısı: 37 eğitim Alınan eğitim süresi: 300 gün
	Alınan Danışmanlık Hizmetleri	Alınan danışmanlık hizmeti: 6 adet

3.10. Hedef Aldığı Kitle ve/veya Bölge

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi için yatırım çalışmalarının yapılması ve projenin tamamlanmasının ardından belirlenen hedef kitle, ulusal ve uluslararası turizm faaliyetlerinde bulunan tüm turist grupları, Malatya başta olmak üzere TRB1 Bölgesi ve Yukarı Fırat Havzası ziyaretçileri olarak belirlenmiştir. Hedef bölgelerin seçiminde de aynı yaklaşım benimsenmiştir. Bu doğrultuda hedef alınan kitle ve bölgeye yönelik olarak mevcut turizm göstergeleri aşağıda yer almaktadır.

Malatya ilinde 2018 yılında turizm işletme belgeli konaklama tesislerinde konaklayan turist sayısı toplam 201.112 kişidir. Bu işletmelerde konaklayan yabancı turist sayısı 6.372 kişi, bu turistlerin toplam geceleme sayısı 14.294 ve ortalama geceleme sayısı 2,24'dür. Bu işletmelerde konaklayan yerli turist sayısı 194.740 kişidir. Bu kişiler 282.653 geceleme yapmış ve ortalama geceleme sayısı 1,45 olmuştur. Turizm işletme belgeli tesisler 2018 yılında 12 aylık verilerde ortalama %35,43 doluluk oranı sağlanmıştır. (KTB, 2018).

Malatya ilinde 2018 yılında belediye belgeli konaklama tesislerinde konaklayan turist sayısı toplam 95.289 kişidir. Bu işletmelere gelen yabancı turist sayısı 2.594 kişi, bu turistlerin

toplam geceleme sayısı 17.983 ve ortalama geceleme sayısı ise 6,93'tür. Bu işletmelerde konaklayan yerli turist 92.695 kişidir ve toplam 184.196 geceleme ile ortalama 1,99 gece konaklama ger ekle tirmi lerdir. Belediye belgeli tesislerde 2018 yılında ortalama %35,43 doluluk oranı sağlanmışır. (KTB, 2018).

2018 yılı sonu itibariyle veriler incelendiğinde TRB1 Bölgesinde bulunan Bingöl ilinde konaklama gerçekleştiren turist sayısı 67.094 kişi, bu kişilerin toplam geceleme sayısı 87.639 ve ortalama geceleme sayısı 1,31'dir. Elazığ ilinde rakamların Bingöl iline kıyasla oldukça yüksek olduğu, konaklama gerçekleştiren turist sayısının 222.552 kişi, bu kişilerin toplam geceleme sayısının 378.034 ve ortalama geceleme sayısının 1,81 olduğu g r lmektedir. Tunceli ilinin ise TRB1 Bölgesinin konaklama istatistiklerine göre en düşük il olduğu, konaklama gerçekleştiren turist sayısının 31.845 kişi, bu kişilerin toplam geceleme sayısının 42.647 ve ortalama geceleme sayısının 1,28 olduğu anlaşılmaktadır. (KTB, 2018).

2018 yılı istatistiklerine göre Arapgir'in de d  hil olduğu Yukarı Fırat Havzası ilçelerinde konaklama gerçekleştiren turist sayısı toplam 29.575 kişidir.  letmelere gelen yabancı turist sayısı 376 kişi, bu turistlerin toplam geceleme sayısı 725 ve ortalama geceleme sayısı ise 1,27'dir. Yine havzada konaklayan yerli turist sayısı 29.199 kişi, bu turistlerin toplam geceleme sayısı 46.510 ve ortalama geceleme sayısı 2,34'd r. Tesislerde, 2018 yılında ortalama %33,26 doluluk oranı sağlanmışır. (KTB, 2018).

3.11. Proje Sahibi-Yürütücü Kurulu  ve Yasal Statüsü

Proje sahibi ve yürütücü kurulu  Arapgir Belediye Başkanlığı olup Kurum, 5393 sayılı Belediyeler Kanunu çerçevesinde hizmetlerini sunmaktadır. Bu  er evede, Arapgir'in belediye hizmetlerinde altyapı ve kentsel kalkınma, yeniden yapılanma ve imar alanlarında gelişimini sağlayarak sosyal, kültürel ve yurtiçi-yurtdışı tanıtımıyla birlikte uluslararası standartlara ulaştırılması amaçlanmaktadır. Aynı zamanda Kurum, Arapgir'in kentsel gelişim seviyesini, Arapgir'de yaşayan halkın yaşam kalitesini artırmak, modern bir yönetim anlayışı ile etkin, dinamik, şeffaf ve hesap verilebilirlik ilkeleri çerçevesinde, çalışanları ve hizmet alanları mutlu kılan, verimli, üretken ve toplumun tüm dinamikleri ile işbirliğine açık gelişen, g zelle en ve yaşanabilir bir belde oluşturabilmek için, katılımcı fikir ve değerlere önem vererek, diğer kamu kuruluşları ile uyum içerisinde hizmet edebilmek misyonu doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedir.

Tablo 4.1. İllerde Yaşam Endeksi Malatya İli Sıralamaları ve Endeks Değerleri (2015)

	Genel endeks Overall index		Konut Housing		Çalışma hayatı Work life		Gelir ve servet Income and wealth	
İl Province	Sıralama Rank	Endeks Index	Sıralama Rank	Endeks Index	Sıralama Rank	Endeks Index	Sıralama Rank	Endeks Index
Malatya	53	0,5188	56	0,6700	52	0,5405	60	0,3135

	Sağlık Health		Eğitim Education		Çevre Environment		Güvenlik Safety	
İl Province	Sıralama Rank	Endeks Index	Sıralama Rank	Endeks Index	Sıralama Rank	Endeks Index	Sıralama Rank	Endeks Index
Malatya	23	0,6521	32	0,6330	30	0,6690	34	0,5979

	Sivil katılım Civic engagement		Altyapı hizmetlerine erişim Access to infrastructure services		Sosyal yaşam Social life		Yaşam memnuniyeti Life satisfaction	
İl Province	Sıralama Rank	Endeks Index	Sıralama Rank	Endeks Index	Sıralama Rank	Endeks Index	Sıralama Rank	Endeks Index
Malatya	53	0,4024	33	0,4607	35	0,4335	67	0,3346

Kaynak: TÜİK 2015

2011 yılında Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE)³ ile illerin ve bölgelerin gelişmişlik sırası tespit edilebilmekte, yapılan kademelendirme çalışmaları ile illerin ve bölgelerin hangi gelişme grubunda yer aldığı görülebilmekte, böylece kaynakların daha etkin kullanımı ve dengeli kalkınmanın sağlanması için gerekli olan analiz altyapısı sağlanmış olmaktadır.

SEGE-2011 çalışmasında demografi, istihdam, eğitim, sağlık, rekabetçi ve yenilikçi kapasite, mali, erişilebilirlik ve yaşam kalitesi göstergeleri altında altmış bir değişkenden yararlanılmıştır. Bunların tamamı 81 il bazında değerlendirilerek illerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması oluşturulmuştur. Bu çalışmaya göre illerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında Malatya 42. sırada yer almaktadır. 2003 yılında yapılan çalışma ele alındığında Malatya'nın sosyo-ekonomik olarak 41. sıradan 42. sıraya gerilediği dikkati çekmektedir.

³ Daha önce Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) tarafından 1996 ve 2003 yıllarında SEGE'ler hazırlanmış olup, hâlihazırda son olarak hazırlanan SEGE, 2011 yılında hazırlanmış olduğundan çalışmada kullanılan veriler buradan elde edilmiştir. 2004 yılında ise İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması hazırlanmıştır.

ülke genelinde homojen alanların saptanması olmaktadır. Bu doğrultuda farklı çözümleme ve değerlendirmeler sonucunda ülke farklı gelişmişlik düzeylerinde altı ayrı ilçe grubuna ayrılmıştır.

Bu araştırmada sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyesini yansıttığı var sayılan ve gelişmişliğin neden ve/veya sonucu olarak ortaya çıkan çok sayıda gösterge arasından; ilçe bazında temin edilebilen ve yapılan değerlendirmeler sonucunda tutarlı ve güvenilir olduğu saptanan 8 gösterge ve 32 değişken kullanılmıştır. Tablo 4.3' te bu gösterge ve değişkenler detaylı olarak gösterilmektedir. Söz konusu 32 değişkenin büyük bir kısmı, Devlet Planlama Teşkilatınca yayınlanan 2003 Yılı İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması'nda kullanılan 58 gösterge içerisinde de yer almaktadır. Ayrıca, değişkenler 1996 yılında yayınlanan İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması çalışmasında kullanılan 32 değişkenle paralellik göstermektedir.

Sonuç olarak, araştırma 81 ilde 872 ilçe esas alınarak yapılmış, bu ilçeler gelişmişlik endeksine göre sıralanmış ve gruplandırılmış, ayrıca bulundukları il içerisinde diğer ilçelere göre sıralamaları yapılmıştır.

Tablo 4.3. Araştırmada Kullanılan Değişkenler

YIL	DEĞİŞKEN	KAYNAK	BİRİM
Demografik Göstergeler			
2000	1 Toplam Nüfus	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Kişi
2000	2 Şehirleşme Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
1990-00	3 Yıllık Ortalama Nüfus Artış Hızı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Binde
2000	4 Nüfus Bağımlılık Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	5 Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Kişi
İstihdam Göstergeleri			
2000	6 Sanayi İşkolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	7 Ticaret İşkolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	8 Ulaştırma İşkolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	9 İnşaat İşkolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	10 Mali Kurumlar İşkolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	11 Ücretli Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	12 Ücretli Çalışan Kadınların Toplam İstihdama Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	13 İşverenlerin Toplam İstihdama Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
Eğitim Göstergeleri			
2000	14 Okur-Yazar Nüfus Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	15 Okur-Yazar Kadın Nüfus Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	16 Üniversite Bitirenlerin 23+ Yaş Nüfusa Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
Sağlık Göstergeleri			
2000	17 Bebek Ölüm Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Binde
Sanayi Göstergeleri			
2000	18 İmalat Sanayii İşyeri Sayısı	DİE-İmalat Sanayii İstatistikleri	Adet
2000	19 İmalat Sanayii Yıllık Çalışanlar Ortalama Sayısı	DİE-İmalat Sanayii İstatistikleri	Kişi

2000	20 İmalat Sanayii Kurulu Güç Kapasite Miktarı	DİE-İmalat Sanayii İstatistikleri	Beygir Gücü
2000	21 Fert Başına İmalat Sanayi Elektrik Tüketimi	DİE-İmalat Sanayii İstatistikleri	Kws
2000	22 Fert Başına İmalat Sanayi Katma Değeri	DİE-İmalat Sanayii İstatistikleri	Milyon TL
Tarım Göstergeleri			
2000	23 Tarımsal Üretim Değerinin Türkiye İçindeki Payı	DİE-Tarımsal Yapı ve Üretim	Yüzde
Mali Göstergeler			
2000	24 Banka Şube Sayısı	Bankalar Birliği	Adet
2000	25 Fert Başına Genel Bütçe Gelirleri	Maliye Bakanlığı	Milyon TL
2000	26 Fert Başına Genel Bütçe Giderleri	Maliye Bakanlığı	Milyon TL
2000	27 Genel Bütçe Gelirlerinin Giderlere Oranı	Maliye Bakanlığı	Yüzde
2000	28 Fert Başına Gelir Vergisi	Maliye Bakanlığı	Milyon TL
2000	29 Fert Başına Kurumlar Vergisi	Maliye Bakanlığı	Milyon TL
2000	30 Gelir ve Kurumlar Vergisinin Türkiye İçindeki Payı	Maliye Bakanlığı	Yüzde
Diğer Refah Göstergeleri			
2000	31 Hane Başına Telefon Abone Sayısı	Türk-Telekom AŞ	Adet
2000	32 Borulu Su Tesisatı Bulunan Konut Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde

Kaynak: DPT 2004

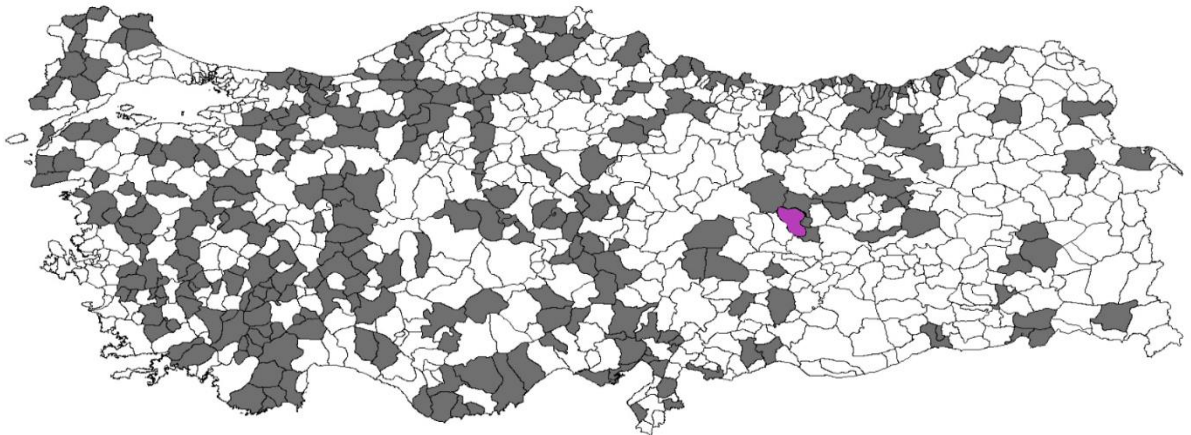
Bahse konu çalışma, Arapgir ilçesi açısından değerlendirildiğinde görülmektedir ki Arapgir, 872 ilçe içerisinde gelişmişlik sıralamasında 437. sırada, gelişmişlik grubunda ise 3. derecede gelişmiş ilçeler grubunda yer almaktadır. Harita 4.3'ten de izlenebileceği gibi, bu grupta yer alan ilçeler, ülkenin orta, batı ve kuzeydoğu bölgelerinde kümelenmişlerdir. Bu ilçelerin genel karakteristiği özellikle endüstriyel bitkiler üretiminde uzmanlaşmalarıdır ve tarım ağırlıklı bir ekonomik yapı sergilemeleridir.

Tablo 4.4. Arapgir İlçesinin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması

872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	İl	İlçe	Sosyo Ekonomik Gelişmişlik Endeksi	Gelişmişlik Grubu
437	Malatya	Arapgir	-0,20747	3

Kaynak: DPT 2004

Harita 4.3. Üçüncü Derecede Gelişmiş İlçeler⁵

Kaynak: DPT 2004

⁵ Harita üzerinde renklendirilmiş ilçe Arapgir'i göstermektedir.

Aynı çalışmada Malatya ili tüm ilçeleri göz önünde bulundurularak incelendiğinde görülmektedir ki (Tablo 4.5.) gelişmişlik sıralamasında Arapgir, Merkez ilçe ve Yeşilyurt'tan sonra -0,20747 endeks değeri ile 3. sırada yer almaktadır. Malatya'nın diğer ilçeleri ise sıralamada daha altlarda aynı zamanda 4. 5. ve 6. derece gelişmiş ilçeler grubunda bulunmaktadır.

Tablo 4.5. Malatya İlçelerinin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi
Malatya	Merkez	37	2	2,01459
	Yeşilyurt	353	3	-0,06595
	Arapgir	437	3	-0,20747
	Battalgazi	493	4	-0,30686
	Hekimhan	598	4	-0,50327
	Darende	627	4	-0,55572
	Doğanşehir	654	5	-0,61192
	Akçadağ	675	5	-0,64078
	Kuluncak	708	5	-0,70015
	Yazıhan	731	5	-0,74587
	Kale	744	5	-0,77807
	Arguvan	748	5	-0,78794
	Doğanyol	750	5	-0,78937
	Pütürge	823	6	-1,16639

Kaynak: DPT 2004

Arapgir'in sıralama içerisinde Malatya'nın diğer ilçelerinden daha iyi bir durumda olmasında belli sosyo-ekonomik faktörlerin etkili olduğu görülmektedir. Tablo 4.6' da yer alan sosyo-ekonomik göstergeler değerlendirildiğinde, Arapgir'in özellikle şehirleşme oranı, hizmetler sektöründe çalışanların oranı, işsizlik oranı, bebek ölüm oranı gibi değişkenler açısından daha iyi durumda, nüfus bağımlılık oranı, ortalama hane halkı büyüklüğü, tarım sektöründe çalışanların oranı, fert başına genel bütçe geliri gibi değişkenler açısından orta sıralarda yer aldığı görülmektedir. Bu gibi belli başlı değerler Arapgir'i diğer ilçelere nazaran daha iyi bir sıralamaya yükseltmektedir.

Tablo 4.6. Arapgir'in Sosyo-Ekonomik Göstergeleri⁶

Sosyo-Ekonomik Göstergeler	
	Arapgir
Nüfus	16.625 (652)
Şehirleşme Oranı (%)	61,23 (174)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-21,80 (789)
Nüfus Yoğunluğu	17 (793)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	58,24 (412)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,97 (433)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	73,86 (467)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	2,48 (595)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	23,67 (325)
İşsizlik Oranı (%)	8,26 (203)
Okur Yazar Oranı (%)	81,72 (612)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	10,45 (866)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	32.852 (472)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00303 (558)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02712 (601)

Kaynak: DPT 2004

4.1.3. Yukarı Fırat Havzası

Arapgir Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi hazırlanırken her bir bileşen ve diğer faaliyetler üst ölçekte Yukarı Fırat Havzası göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır. Bu sebeple Yukarı Fırat Havzası'nda yer alan ilçelerin de sosyo-ekonomik açıdan incelenmesi çalışma açısından önem arz etmektedir. Yukarı Fırat Havzası 5 il ve bu illerin 8 ilçesinden oluşmaktadır. Bu ilçeler Malatya'dan Arapgir ve Arguvan, Sivas'tan Divriği, Elazığ'dan Ağın ve Keban, Erzincan'dan Kemaliye, Tunceli'den Çemişgezek ve Pertek'tir.⁷

⁶**Nüfus:** 2000 yılı genel nüfus sayımı itibarıyla toplam nüfusu,

Şehirleşme Oranı: 2000 yılı itibarıyla ilçe merkezinde yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranını,

Yıllık Ortalama Nüfus Artış Hızı: Nüfusun 1990-2000 yılları arasında yıllık ortalama artış hızını,

Nüfus Bağımlılık Oranı: 15-64 yaş grubundaki her yüz kişi için 0-14 yaş grubu ile 65 ve daha yukarı yaş grubundaki kişi sayısını,

Ortalama Hane Halkı Büyüklüğü: 2000 yılı itibarıyla aynı konutta yaşayan ortalama kişi sayısını,

Okur Yazar Oranı: 2000 yılı nüfus sayımına göre okuma yazma bilen nüfusun altı ve yukarı yaştaki toplam nüfusa oranını,

Bebek Ölüm Oranı: Her bin canlı doğan bebek için bir yaşını doldurmadan ölen bebek sayısını göstermektedir.

⁷ Harita üzerinde renklendirilmiş ilçeler Yukarı Fırat Havzasında yer alan Ağın, Arapgir, Arguvan, Çemişgezek, Divriği, Keban, Kemaliye ve Pertek ilçelerini göstermektedir.

Harita 4.4. Yukarı Fırat Havzası İlçeleri

Kaynak: DPT 2004

Tablo 4.7 incelendiğinde Arapgir, Ağın, Divriği, Keban ve Kemaliye ilçelerinin 3. derece gelişmiş ilçeler grubunda, Çemişgezek ve Pertek ilçelerinin 4. derece gelişmiş ilçeler grubunda yer aldığı ve Arguvan ilçesinin ise 5. derece gelişmiş ilçeler grubunda bulunduğu gör÷lmektedir. Bu yönlü bir gruplandırmanın ilçelerin sosyo-ekonomik durumlarının incelenmesi açısından daha doğru olacağı, 872 ilçe içerisindeki sıralamalarına bakılarak bir yorum yapmanın çok doğru olmayacağı anlaşılmaktadır. Zira üst sıralarda yer alan bazı ilçeler hariç, diğer ilçelerin endeks değerlerinin birbirine çok yakın olduğu gör÷lmektedir. Dolayısıyla, sıralamada art arda gelen ve endeks değerleri itibarıyla önemli oranda farklılık göstermeyen ilçelerin, birbirinden mutlak olarak daha gelişmiş veya az gelişmiş olduklarını söylemek çok anlamlı olmamaktadır. Sonuç itibarıyla, ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması, genel ve bütünsel bir yaklaşımla değerlendirildiği takdirde anlam kazanmaktadır.

Bu araştırmaya göre Arapgir, Yukarı Fırat Havzasını oluşturan ilçeler içerisinde nüfusu itibarıyla 2. şehirleşme oranı itibarıyla 4. nüfus bağımlılık oranı itibarıyla 4. ortalama hane halkı büyüklüğü itibarıyla 2. işsizlik oranı itibarıyla 2. okuryazar oranı itibarıyla 6. bebek ölüm oranı itibarıyla 8. fert başına genel bütçe geliri itibarıyla 6. sırada yer almaktadır.

Tablo 4.7. Yukarı Fırat Havzasında Yer Alan İlçelerin Sosyo-Ekonomik Göstergeleri

Sosyo-Ekonomik Göstergeler								
	Arapgir	Ağın	Divriği	Keban	Kemaliye	Çemişgezek	Pertek	Arguvan
872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	437	233	246	323	378	518	586	748
Gelişmişlik Grubu	3	3	3	3	3	4	4	5
Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi	-0,20747	0,28672	0,22603	0,01661	-0,1075	-0,3646	-0,47705	-0,78794
Nüfus	16.625 (652)	5.246 (858)	23.313 (543)	9.562 (787)	7.736 (824)	9.773 (783)	13.199 (721)	10.594 (762)
Şehirleşme Oranı (%)	61,23 (174)	68,43 (103)	61,89 (166)	62,35 (161)	28,99 (662)	37,71 (507)	43,47 (406)	25,77 (716)
Nüfus Artış Hızı (%)	-21,80 (789)	15,67 (244)	-33,89 (846)	-12,20 (695)	-15,41 (735)	-25,07 (816)	-33,62 (845)	-27,20 (789)
Nüfus Yoğunluğu	17 (793)	38 (538)	9 (861)	21 (745)	8 (864)	14 (823)	15 (807)	10 (849)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	58,24 (412)	53,35 (584)	58,25 (411)	52,19 (630)	58,42 (400)	56,81 (453)	56,06 (478)	59,88 (364)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,97 (433)	4,16 (642)	3,95 (705)	4,44 (560)	3,61 (798)	4,41 (578)	4,77 (476)	5,17 (386)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	73,86 (467)	65,49 (605)	63,40 (639)	63,57 (634)	73,79 (469)	69,84 (537)	67,30 (574)	88,16 (42)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	2,48 (595)	4,50 (390)	14,32 (81)	10,02 (161)	3,72 (450)	1,58 (719)	2,44 (599)	1,13 (790)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	23,67 (325)	30,02 (206)	22,28 (370)	26,42 (267)	22,49 (364)	28,58 (233)	30,26 (204)	10,71 (823)
İşsizlik Oranı (%)	8,26 (203)	12,15 (80)	4,20 (548)	7,20 (272)	2,63 (773)	2,83 (737)	4,43 (514)	3,47 (658)
Okur Yazar Oranı (%)	81,72 (612)	87,01 (330)	82,76 (569)	81,91 (609)	85,58 (426)	84,94 (463)	78,67 (703)	75,75 (746)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	10,45 (866)	18,18 (840)	44,71 (300)	26,67 (755)	10,53 (865)	36,53 (509)	19,61 (830)	30,15 (686)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	32.852 (472)	22.205 (581)	184.775 (69)	108.762 (140)	35.646 (446)	33.781 (463)	40.185 (404)	23.208 (569)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00303 (558)	0,00067 (823)	0,03867 (136)	0,00810 (362)	0,00145 (689)	0,00170 (661)	0,00347 (529)	0,00139 (705)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02712 (601)	0,01513 (718)	0,05327 (448)	0,03383 (551)	0,00502 (830)	0,01284 (749)	0,02564 (616)	0,07584 (372)

Kaynak: DPT 2004

4.2. Sektörel ve/veya Bölgesel Politikalar ve Programlar

Sektöre yönelik olarak ulusal düzeyde ve bölge düzeyinde politikaların yer aldığı plan, program ve strateji belgeleri aşağıda yer almaktadır.

- ✓ On Birinci Kalkınma Planı 2019-2023,
- ✓ 2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı,
- ✓ Türkiye Turizm Stratejisi 2023,
- ✓ Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) 2014-2023,
- ✓ TRB1 2014-2023 Bölge Planı,
- ✓ Doğu Anadolu Projesi (DAP) Bölge Kalkınma İdaresi 2017-2021 Stratejik Planı,
- ✓ TRB1 Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Stratejisi ve Eylem Planı.

4.3. Proje Fikrinin Kaynağı ve Uygunluğu

4.3.1. Projenin Sektörel ve/veya Bölgesel Kalkınma Amaçlarına (Politika, Plan ve Programlar) Uygunluğu

Arapgir Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi; On Birinci Kalkınma Planı 2019-2023, 2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı, Türkiye Turizm Stratejisi 2023, Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) 2014-2023, TRB1 2014-2023 Bölge Planı, Doğu Anadolu Projesi (DAP) Bölge Kalkınma İdaresi 2017-2021 Stratejik Planı, TRB1 Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Stratejisi ve Eylem Planı, içerisinde yer alan stratejik amaç, öncelik ve politikalar ile uyumlu olarak hazırlanmış ve öncelikleri bu ulusal ve bölgesel planlar çerçevesinde şekillendirilmiştir.

4.3.1.1. On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023)

On Birinci Kalkınma Planı'nda kalkınmanın amacı; milletin temel değerlerini ve beklentilerini esas alarak ülkenin uluslararası konumunu yükseltmek ve halkın refahını artırmak olarak belirlenmiş ve bu doğrultuda ülke kalkınması ekonomik, sosyal ve mekânsal boyutlarıyla bir bütün olarak ele alınmıştır.

On Birinci Kalkınma Planı'nda; kalkınma hedeflerine tam olarak ulaşılabilmesi için, ekonomik refahla birlikte, vatandaşların mutlu, sağlıklı, güvenli yaşam sürebilecekleri, temel hak ve özgürlüklerin adil ve hızlı çalışan bir hukuk sistemiyle korunmasının yanı sıra öngörülebilirliği yüksek kamu politikalarıyla, fırsat eşitliğine dayalı, kolay erişilebilir ve vatandaş odaklı kamu hizmetlerinin sunulması amaçlanmıştır.

Bu doğrultuda, ülke genelinde sosyo-ekonomik uyumun güçlendirilmesi ve kalkınmanın sağlanması için; istikrarlı ve güçlü büyüme, beşeri yapının güçlenmesine yönelik tüm kademelerde kapsayıcı ve kaliteli eğitim, bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması için bölgelerin rekabet gücünün artırılması, bireylerin insan hakları konusunda yeterli bilinç düzeyine ulaşması, demokratik bir yönetim anlayışıyla kamuda demokratik müessese ve usullerin güçlendirilmesi, aktif vatandaşlık bilincinin geliştirilmesi, karar alma süreçlerine STK'ların etkin katılımının sağlanması, sivil toplum-kamu-özel sektör işbirliğinin artırılması ve sosyal diyalog ortamının geliştirilmesi, STK'ların kurumsal, beşeri ve finansal kapasitelerinin güçlendirilmesi ana hedefler olarak belirlenmiştir.

Planda yer alan; “Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum”, “Yenilikçi Üretim, İstikrarlı Yüksek Büyüme”, “Yaşanabilir Şehirler, Sürdürülebilir Çevre” hedefleri altında yer alan politikalar Arapgir Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi için kapsayıcı bir çerçeve oluşturmaktadır.

Rekabetçi  retim ve Verimlilik hedefi altında yer alan Turizm alanında;

425.3. İçerdiği farklı kullanımlarla turizm çeşitliliği sunan, bütüncül planlanmış turizm kentleri hayata geçirilerek ziyaretçilerin konaklama süreleri artırılabilecek, alışveriş, eğlence ve sportif faaliyetlerle konaklama dışı harcamaları artırılacaktır.

425.5. Turizm değerlerimiz destinasyon bazında gruplandırılarak tanıtılacaktır.

426. Her bir destinasyon özelinde ve odaklı anlayış çerçevesinde; planlama hiyerarşisi gözetilerek yatırım planlaması dâhil turizmin gelişimi ve yönetimi bütüncül olarak ele alınacak; çevreye duyarlı ve sorumlu turizm anlayışı ile sürdürülebilir turizm uygulamaları geliştirilecektir.

426.1. Destinasyon bazında strateji, master plan ve fiziki planlar hazırlanacak ve projeler yürütülecektir.

427.1. Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Milli EĞitim Bakanlığı arasında imzalanan protokol çerçevesinde yürütülecek uygulamalı eğitim programı ile turizm sektörünün ihtiya ı olan nitelikli ara eleman ihtiya ı karşılanacaktır.

428. Başta internet tabanlı uygulamalar olmak üzere turizm sektörünün paylaşım ekonomisinden daha etkin faydalanabilmesine yönelik düzenlemeler yapılacak, sektördeki Ar-Ge faaliyetleri ile teknolojiye dayalı uygulamalar desteklenecektir.

428.1. Turizmde dijitalleşme oranları ve sektörün dijitalleşme konusuna yatkınlığı araştırması yapılacaktır.

Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum hedefi altında yer alan Kültür ve Sanat alanında;

630. Yurt içi ve yurt dışındaki kültür mirasımız, toplumun kültür, tarih ve estetik bilincini geliştirecek, kültür turizmine katkı sağlayacak ve afet riskini dikkate alacak şekilde korunacak, taşınmaz vakıf kültür varlıklarına vakfiye şartları doğrultusunda işlevsellik kazandırılacaktır.

630.2. Yurt içi ve yurt dışında taşınmaz vakıf kültür varlıklarımızı korumaya yönelik restorasyon ve onarım faaliyetleri nitelik ve nicelik olarak geliştirilecektir.

630.3. Tarihi kent dokularına yönelik kentsel tasarımlar yapılacak, tarihi kent bölgeleri bu tasarımlara göre bütüncül anlayışla iyile tirilecektir.

630.4. Yurt içi ve yurt dışındaki taşınmaz kültür mirasımızın korunmasına yönelik olarak yürütülen tespit ve envanter çalışmalarına devam edilecek ve elde edilen veriler dijital ortama aktarılacaktır.

630.5.  e me, imaret, a evi gibi taşınmaz vakıf kültür varlıklarına vakfiye şartları doğrultusunda işlevsellik kazandırılacaktır.

630.6. UNESCO koruması altındaki alanlar başta olmak üzere, arkeoloji, edebiyat, tarih, tabiat konulu tematik kültür rotaları belirlenecek ve bunların tanıtımı sağlanacaktır.

630.7. Kültürümüzün temel unsurları, tarihimizin önemli şahsiyetleri, olayları, masal kahramanları ve kültürel zenginlik unsurlarımız tiyatro, sinema, belgesel, dizi ve çizgi filmlerle anlatılacaktır.

632. Kentsel tasarımların, imar planlarının, toplu konutlar ve kamu binalarının peyzaja, şehrin dokusuna, estetiğine ve kimliğine katkı sağlamasına özen gösterilecek ve kentsel dönüşüm uygulamalarının kültürel kimliğe ve yapıya uygunluğu gözetilecektir.

632.1. Yerel yönetimler ve ilgili kamu kurumlarının, şehre kimlik katan önemli mekânlara ilişkin markalaştırma uygulamaları teşvik edilip yaygınlaştırılacaktır.

634.1. Türk-İslam tarihinin farklı dönemlerine ait kültürel mirasımıza öncelik verilmek suretiyle, kültürel mirasımızın araştırılması, korunması, günümüz toplumuna ve gelecek kuşaklara aktarılması sağlanacaktır.

Spor alanında;

651.1. Spor turizmine elverişli bölgelerin ve alanların tespiti ve değerlendirilmesi için kapsamlı bir envanter analiz çalışması hazırlanarak spor turizmi yol haritası oluşturulacaktır.

Yaşanabilir Şehirler, Sürdürülebilir Çevre hedefi altında yer alan Şehirleşme alanında;

674. Şehirlerimiz kalkınma vizyonu ile eşgüdüm içerisinde, çok merkezli, karma kullanımı destekleyen, özellikle erişilebilirliği sağlayan bir yaklaşımla planlanacak; mekânsal planlarda topoğrafyayla ahengin sağlanması ve afet riski, iklim değişikliği, coğrafi özellikler ve tarihi değerlerin gözetilmesi esas alınacaktır.

674.2. Şehirlerin özgün kimliğini geliştirmek üzere; doğal, tarihi ve kültürel değerlerin korunması ve yeniden canlandırılması için İller Bankası A.Ş Genel Müdürlüğü (İLBANK) tarafından yerel yönetimlere yönelik destek programı geliştirilecektir.

Kentsel Dönüşüm alanında;

690. Kentsel dönüşüm; yatay mimari anlayışıyla, yaşam kalitesini yükseltme ve kentlilik bilincini geliştirme amacı çerçevesinde tarihi merkezlerin yenilenmesini içerecek şekilde yürütülecektir.

690.1. Kentsel dönüşüm uygulamalarında tarihi kent merkezi alanlarının yenilenmesinin yaygınlaştırılması, bu kapsamda yerel yönetimlerle paylaşımlı bir finansman modeli oluşturulması sağlanacak ve 81 ilde tarihi kent merkezleri kent kimliğini ön plana

ıkaracak şekilde dönüştürölerek, yatay mimari ve insan odaklılık anlayışıyla tasarımları gerçekleştirilecektir.

Kırsal Kalkınma alanında;

710.1. Köylerdeki üretim ve yaşam biçimleri ile tabiat ve kùltür varlıklarının korunmasını teminen; köylere özğü geleneksel zanaat ve el sanatları, agro-turizm, coğrafi işaretili ürünler, süs bitkileri, bağcılık, arıcılık, balıkçılık, kümes hayvancılığı, alternatif tarım ürünleri yetiştiriciliği, tarım ve gıda ürünlerindeki geleneksel üretim ve saklama bilgisini gelecek kuşaklara taşıyacak girişimler ve işbirlikleri gibi alanların desteklenmesine devam edilecektir.

4.3.1.2. 2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı

2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı, Onuncu Kalkınma Planı hedef ve politikaları ile uyumlu bir şekilde hazırlanmış ve bu kapsamda tedbirler oluşturulmuştur. Bu doğrultuda;

Kùltür ve Sanat alanında; kùltürel zenginlik ve çeşitliliğin korunarak geliştirilmesi, gelecek nesillere aktarılması, kùltür ve sanat faaliyetlerinin yaygınlaştırılması ile milli kùltür ve ortak değerler etrafında toplumsal bütünlüğün ve dayanışmanın güçlendirilmesi temel amaç olarak belirlenmiştir. Bu amaçlara ulaşmak için ise çeşitli tedbirler oluşturulmuştur.

Tedbir 107. Çocuklara yönelik animasyon, çizgi film ve bilgisayar oyunu gibi yapımların tarihi ve kùltürel değerlerimizi içermeleri ve çocukların sorumlu bireyler olarak yetişmelerine katkı sağlamaları teşvik edilecektir.

Tedbir 108. Tarihimiz ve ortak kùltürel değerlerimiz açısından önem taşıyan, olaylar, şahsiyetler ve mekânlara ilişkin tanıtıcı faaliyetler artırılacaktır.

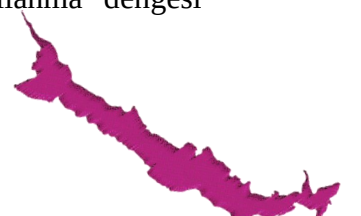
Tedbir 111. Yurt içi ve yurt dışında kùltürel mirasımızı korumaya yönelik restorasyon faaliyetlerinin sayısı artırılacaktır.

Tedbir 113. Restorasyon Teknikleri Araştırma ve Uygulama Merkezi Kurulacaktır

Tedbir 114. Kùltürel mirasımıza ilişkin veri sayısal ortama aktarılacaktır

Tedbir 116. Tarihi Kent Bölgelerinin Tasarımı, Canlandırılması ve Tanıtımı Projesi hayata geçirilecektir.

Turizm alanında; nitelikli işğücü, tesis ve hizmet kalitesiyle uluslararası bir marka haline gelinmesi, turizm ürün ve hizmetlerinin çeşitlendirilmesi ve iyileştirilmesi, turizm değer zincirinin her bileşeninde kalitenin artırılması ve sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde ekonomiye daha fazla katkıda bulunan bir sektör haline gelinmesi temel amaç olarak belirlenmiş, turizm sektöründe doğal ve kùltürel değerlerde koruma-kullanma dengesi

gözetilerek sürdürülebilir bir büyümenin gerçekleştirilmesi ve turizm gelirinin artırılması hedeflenmiştir.

Tedbir 369. Yeni kùltür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ilan edilecektir.

Kırsal Kalkınma alanında; kırsal toplumun iş ve yaşam koşullarının kendi yöresinde geliştirilmesi ve sürdürülebilir kılınması temel amaç olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede, kırsal kesime yönelik kalkınma çabalarının kırsal nüfusun ihtiyaç ve beklentilerine uygun şekilde sürdürülebilir kalkınma perspektifiyle ele alınması gerekliliği vurgulanmıştır.

Tedbir 407. Kırsal Kalkınma Ulusal Ağı oluşturulacaktır.

4.3.1.3. Türkiye Turizm Stratejisi 2023

Turizm sektöründe kamu ve özel sektörün yönetim ilkesi çerçevesinde işbirliğini gündeme taşıyan ve stratejik planlama çalışmalarının yönetim ve uygulamasına yönelik açılımlar sağlanmasını hedefleyen Türkiye Turizm Stratejisi 2023, 16 ayrı alanda stratejiler ve bu stratejilerin uygulanmasına yönelik tedbirler sunmuştur. Arapgir Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi yatırıma esas bileşenlerinin Türkiye Turizm Stratejisi 2023 stratejileri ile örtüştüğü görölmektedir.

3.1. Planlama

Ekonomik gelişimi destekleyen; fiziksel düzeyde uygulanabilir; toplum yönelimli ve sürdürülebilir turizm ilkesini içeren bir planlama yaklaşımının ortaya konması.

3.6. Ulaşım ve Altyapı Stratejisi

Hızla gelişen turizm sektörünün yoğunlaştığı yerleşmelerin altyapı ve ulaşım sorunlarının giderilmesi.

3.7. Tanıtım ve Pazarlama Stratejisi

Ulusal, bölgesel ve yerel ölçekte markalaşmanın hedeflenmesi, ulusal tanıtım ve pazarlamaya ek olarak varış noktası bazında tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine başlanması.

3.8. Eğitim Stratejisi

Turizm eğitiminin meslek odaklı olması ve ölçülebilir sonuçlar içermesi.

3.10. Kentsel Ölçekte Markalaşma Stratejisi

Zengin kùltürel ve doğal değerlere sahip kentlerimizin markalaştırılarak, turistler için bir çekim noktası haline getirilmesi.

3.11. Turizm Çeşitlendirilmesi Stratejisi

Alternatif turizm türlerinden öncelikli olarak sağlık turizmi ve termal turizm, kış turizmi, golf turizmi, deniz turizmi, eko turizm ve yayla turizmi, kongre ve fuar turizminin geliştirilmesi.

3.13. Turizm Gelişim Bölgeleri

Varış noktası olarak geliştirilecek ve birden fazla ili kapsayan turizm gelişim bölgelerinde yerel ve bölgesel kalkınmada turizmin güçlü bir araç olarak kullanılması.

3.14. Turizm Gelişim Koridorları

Belli bir güzergâhın doğal ve kültürel dokusunun yenilenerek belli temalara dayalı olarak turizm amacıyla geliştirilmesi.

3.16. Eko-Turizm Bölgeleri

Doğa temelli turizmin planlı gelişimi.

4.3.1.4. Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) 2014-2023

Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi, “Sosyo-ekonomik ve mekânsal olarak bütünleşmiş, rekabet gücü ve refah düzeyi yüksek bölgeleriyle daha dengeli ve topyekûn kalkınmış bir Türkiye” vizyonu ile 2014 yılında Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanmıştır. Belirlenen vizyon doğrultusunda Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi; genel amaçlar, yerleşim sınıflarına özgü mekânsal amaçlar ve yatay amaçlar olmak üzere üç düzeyde ele alınmıştır. Strateji Belgesinde yer alan genel amaçlar Arapgir Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi için kapsayıcı bir çerçeve oluşturmakta aynı zamanda mekânsal ve yatay amaçlar için oluşturulan bazı başlıkları da içine almaktadır.

Bu doğrultuda **mekânsal amaçların içerisindeki;**

4.3.1. Kentsel ekonomilerin geliştirilmesi maddesi altında yer alan;

400. Ülke genelinde turizmin coğrafî ve tür bakımından çeşitlendirilmesinde bölgesel çekim merkezlerinin doğal ve kültürel özellikleri temel alınarak, bu şehirlerde kùltür, inanç, gastronomi, doğa ve kış turizmi gibi turizm çeşitleri geliştirilecektir.

4.3.2 Kentsel ve sınıai altyapının geliştirilmesi maddesi altında yer alan;

413. Turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve kalitesinin artırılmasına hizmet edecek altyapı geliştirilecektir.

414. Rekreasyon alanları, kùltür ve sanat yatırımları, şehir ve üniversite entegrasyonu ve toplu taşıma öncelikli olmak üzere kent içi ulaşım geliştirilecektir

4.4 Yapısal Dönüşüm İllerinde Ekonomik Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi ve Ekonominin Canlandırılması maddesi altında yer alan;

429. Orta geli mi lik düzeyine sahip ekonomisi genelde tek sektöre bağımlı aşağıda belirtilen özelliklere sahip kentler yapısal dönüşüm illeri kapsamında ele alınmaktadır. Ulusal düzeyde değerlendirildiğinde sanayi açısından belirli bir altyapıya sahip ancak bu potansiyeli daha ileri düzeye taşıyabilmek için yapısal bir dönüşüme ihtiyaç gösteren, büyük ölçekli kamu sanayi yatırımları bulunan ve henüz ekonomisini tek sektöre bağımlı yapıdan kurtarıp  e itlendirememi , sanayi konusunda temel düzeyde altyapıya sahip ve sanayi kenti olma yolunda ilerleyen, tarım ve doğal kaynaklara dayalı ekonominin hâkim olduğu, turizm alanındaki potansiyelini açığa çıkarması beklenen orta düzeydeki geli mi  iller yapısal dönüşüm illeri kapsamında ele alınmaktadır.

4.4.1 Girişimciliğin ve katma değeri yüksek yenilikçi sektör oluşumlarının desteklenmesi maddesi altında yer alan;

439. Kırsal ekonominin çeşitlendirilmesi yönünde yerel koşul ve imk nlara dayalı olarak mikro girişimcilik desteklenecek, tarımsal ürünlerin işlenmesi ve pazarlanmasına yönelik yapılar güçlendirilecek, yerele özgü ürünlerin üretimi desteklenerek katma değer artışı sağlanacak, kırsal turizm geliştirilecektir.

4.4.2 Kentsel ve kırsal altyapının iyileştirilmesi,  evre standartlarının geliştirilmesi ve kent imajının güçlendirilmesi maddesi altında yer alan;

446. Kültür ve sanat faaliyetleri desteklenecek, kente özgü tarihi ve kültürel değerler geliştirilecek; şehirlerin, yerel kültürün, yerele özgü ürün ve hizmetlerin tanıtımı ülke içinde ve dışında etkili bir şekilde yapılacaktır.

4.5.7 Ulusal ve uluslararası etkinliklerle ekonominin canlandırılması maddesi altında yer alan;

498. Etkinliklerle bölge illerinin tanıtım imkânları sağlanarak turizmin geliştirilmesi desteklenecektir.

Yatay amaçların içerisindeki;

4.8.2 Devlet desteklerinin ulusal kalkınma yanında bölgesel gelişme hedefine de hizmet etmesi maddesi altında yer alan;

572. Turizm konusunda düşük gelirli bölgelerde özel teşvik uygulamaları yapılacak ve kamu destekleri sağlanacaktır. Başta termal turizm olmak üzere turizmi  e itlendirici yatırımlara özel teşvik tedbirleri uygulanacaktır.

4.9.5 Turizm Potansiyelinin Yerel ve Bölgesel Kalkınma İçin Etkili Kullanımı maddesi altında yer alan;

610. Turizm ekonomisinin bölgesel boyutunu güçlendirmek ve kalkınmaya katkısını artırmak amacıyla yönetişimi iyileştirilecek, yerindelik esasıyla merkezi kuruluşlar, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve ilgili paydaşlarla kurumsal işbirliği mekanizmaları hayata geçirilecektir.

612. Turizm sektöründe sunulan hizmetlerde nitelik bakımından standartlaşmanın sağlanması, sektörde marka bilincinin geliştirilmesi, bölgelerin turistik potansiyelinin ve varlıklarının (tarihi kişilikler, kültürel mekânlar) koordineli bir şekilde tanıtılması ve pazarlanması sağlanacaktır.

613. Bölgesel bazda destinasyonlar ve turizm türleri arası bağlantıların kurulmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

614. Turizm gelişim bölgeleri, turizm koridorları, turizm kentleri, eko turizm bölgeleri odağında planlama yapılması yoluyla noktasal planlama anlayışından farklılaşacaktır.

4.10.1 Girişimcilik ve İşletme alanlarında işbirliğinin hızlandırılması maddesi altında yer alan;

625. Ortak turizmi geliştirme çabalarını ve geleneksel ürünleri için turizm ağları oluşturulacak, turizm hizmetlerinin çeşitlendirilmesi ve hizmet kalitesinin artırılması amacıyla eğitim faaliyetleri yürütülecek, alternatif turizm imkânları değerlendirilecektir.

4.10.2 Toplumlar arası ilişkilerin güçlendirilmesi maddesi altında yer alan;

628. Ortak kültür öğelerinin öne çıkarılması suretiyle kültürel ağlar kurulmasına çalışılacak, bu amaçla kültür ve eğitim amaçlı girişimler desteklenecektir.

4.10.3 Çevre, altyapı ve hizmet sunumu alanlarında işbirliklerin geliştirilmesi maddesi altında yer alan;

633. Doğal kaynakların, kültürel ve tarihi mirasın sürdürülebilir kullanımı için kapasitenin artırılması amacıyla kamu kurum kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler arası işbirliği mekanizmaları tesis edilecektir.

4.3.1.5. TRB1 2014-2023 Bölge Planı

Fırat Kalkınma Ajansı (FKA) tarafından hazırlanan ve 2014-2023 yılları arasındaki dönemi kapsayan TRB 1 2014-2023 Bölge Planı, “Eğitimli ve girişimci insan gücüyle üreten, yaşam kalitesi yüksek TRB1 vizyonu”, “Yaşam Kalitesi ve Sürdürülebilir Ekonomi” şeklinde belirlenen gelişme eksenleri ile bu gelişme eksenlerini bütünleyen öncelik ve tedbirler çerçevesinde oluşturulmuştur.

Arapgir Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi, sonuçları itibariyle yerel ekonomik büyüme ve kalkınma ortamının oluşturulmasını hedeflemektedir. Bu doğrultuda

Arapgir ilçesinde belirleyici olan turizm sektöründe; fiziki eksiklerin tamamlanması, uzmanlaşma, tanıtım ve markalaşma stratejileri ile sektörün katma değeri yüksek ve yenilikçi bir yapıya kavuşturulması planlanmaktadır.

TRB1 2014-2023 Bölge Planı'nda turizm sektörünün Bölge, Malatya ve Arapgir için önemi vurgulanmış, Arapgir ilçesinde yer alan tarihi, kültürel ve doğal değerlerin turizm potansiyeli açısından kıymetine dikkat çekilmiştir. Özellikle TRB1 Bölgesi Önemli Turizm Değerleri sıralamasında Malatya ilinde Arapgir, Kayaarası Kanyonu ve Arapgir Köprüleri doğa turizmi açısından değerli görülmüş, Arapgir Millet Hanı ve Arapgir Ulu Cami ise tarih ve kültür turizmi açısından önemli turizm değerleri olarak kabul edilmiştir. Yine Bölge Planında Arapgir ilçesi için doğa ve kültür turizmi potansiyeli göz önünde bulundurularak bir fonksiyonlandırma yapılmıştır.

Arapgir Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi, TRB1 2014-2023 Bölge Planının öncelik ve tedbirleri açısından ele alındığında bütüne yansıyan kapsayıcı bir çerçeve sunmakta, aynı zamanda “Sürdürülebilir Ekonomi” gelişme eksenini altında yer alan “Alternatif Turizm Türlerinin Geliştirilmesi” önceliği ve altındaki tedbirleri ise doğrudan ilgilendirmektedir.

Bölge Planı'nın gelişme eksenlerinden biri olan “Sürdürülebilir Ekonomi” eksenindeki fizibilite ile ilgili öncelik ve tedbirler aşağıdadır:

Öncelik 2.2 Alternatif Turizm Türlerinin Geliştirilmesi;

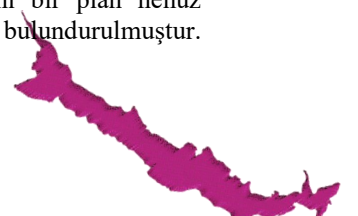
- ✓ **Tedbir 2.2.1. Turistik tesis sayısının ve hizmet kalitesinin artırılması,**
- ✓ **Tedbir 2.2.2. Turizm değerlerinin tanıtılması ve pazarlanması,**
- ✓ **Tedbir 2.2.3. Turizm değerlerine erişilebilirliğin iyileştirilmesi,**

Fizibilitenin uygulamaya esas olan bileşenleri ile Bölge Planının ilgili öncelik ve tedbirleri karşılaştırıldığında görülmektedir ki fizibilite kapsamında yer verilecek faaliyetler, Bölge Planı'nda tedbirlerin altında yer alan müdahale ve projelerle doğrudan ilgilidir.

4.3.1.6. Doğu Anadolu Projesi (DAP) Bölge Kalkınma İdaresi 2017-2021 Stratejik Planı⁸

Doğu Anadolu Projesi (DAP) Bölge Kalkınma İdaresi 2017-2021 Stratejik Planı, Doğu Anadolu Bölgesini yaşamın her alanında verimliliği ve kaliteyi yakalamış, değerlerini koruyan ve tercih edilen bir bölge konumuna getirmek vizyonu ile oluşturulmuştur. Stratejik Planı'nın

⁸ DAP Bölge Kalkınma İdaresi Eylem Planı 2014-2018 yıllarını kapsadığından ve yeni bir plan henüz hazırlanmadığından daha güncel bir strateji belgesi olan 2017-2021 Stratejik Planı göz önünde bulundurulmuştur.

amaç ve hedefleri, Arapgir Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi Fizibilitesinin bileşenleri ile örtüşen bir yapı oluşturmaktadır. DAP Bölge Kalkınma İdaresi 2017-2021 Stratejik Planı;

Stratejik Amaç 7, Yerel ekonomi ve kırsal kalkınmayı canlandıracak alternatif turizm faaliyetleri ve markalaşma çalışmaları uygulanacaktır.

Stratejik Amaç 8, Tarihi kent bölgelerinin tasarlanması ve restorasyonu desteklenecektir. Somut ve somut olmayan kùltür miras korunacak ve turizme kazandırılacaktır.

4.3.1.7. TRB1 Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Stratejisi ve Eylem Planı

TRB1 Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Stratejisi ve Eylem Planı, TRB1 Bölgesinin sürdürülebilir turizm gelişiminin kurgulanması ve hayata geçirilmesi için gereken faaliyetlerin tespit edilerek uygulanmasına katkı sağlayabilmek hedefi ile oluşturulmuştur. Çalışma; turizmi oluşturan mal ve hizmetlerin çeşitliliğinin gerektirdiği şekilde, turizmle ilgili her tür ekonomik hareketliliği, sürmekte olan veya terk edilmiş tarihsel, geleneksel, kùltürel ve artı değer yaratabilecek faaliyetleri kapsamakta, bunların turizm ürünü tedarik zinciri içerisinde yer alabilmesini sağlamaya çalışmaktadır.

Strateji ve Eylem Planı'nda "Turizm sektörünün sürdürülebilir şekilde geliştirilmesi yoluyla TRB1 Bölgesinin kalkınmasına katkı sağlanması" vizyon olarak belirlenmiş, bu vizyona ulaşmak için ise çeşitli stratejiler ve uygulama hedefleri oluşturulmuştur. Arapgir Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi gerek strateji belgesinin gelişim stratejileri gerekse de uygulamaya yönelik hedefleri ile yakından ilgilidir.

Strateji 1 - TRB1 Bölgesinde Sürdürülebilir Turizm Türlerinin Geliştirilmesi;

- 1.1. Tarih ve Kùltür Turizminin geliştirilmesi,
 - 1.1.1. Tarih ve kùltür turizmi rotalarını detaylandırmak,
 - 1.1.2. Bölgede yer alan geleneksel mimari örneklerini, kaleleri, han ve hamamları korumak ve turizm ürünü haline getirmek,
- 1.2. Doğa Turizminin geliştirilmesi,
 - 1.2.1. Doğa turizmi rotalarını detaylandırmak,
 - 1.2.3. Doğal kaynak değerlerini korumak ve turizm ürünü haline getirmek,
 - 1.2.11. Arapgir Kayaarası Kanyonu'nda rafting, doğa yürüyüşü, sportif balıkçılık ve doğa gözlem faaliyetleri düzenlemek,
 - 1.2.12. Arapgir Göz mesire yerinde çevre ve peyzaj düzenlemesi yapmak,
- 1.4. İnanç Turizminin geliştirilmesi,
 - 1.4.1. İnanç turizmi rotalarını detaylandırmak,

1.4.2. Bölgede yer alan tarihi değere sahip dini yapıları korumak ve turizm ürünü haline getirmek,

Strateji 3 - Turizm Altyapısının Güçlendirilmesi, Hizmet Kalitesinin Artırılması;

3.1. Bölgede nitelikli turizm tesis sayısının ve yatak kapasitesinin artırılması,

3.1.1. Bölgede mevcut turizm tesislerinin niteliklerini yükseltmek,

3.2. Bölgede konaklama ve geceleme sayılarının artırılması,

3.2.1. Bölge içindeki tur rotalarının ulusal güzergâhlara eklenmesini sağlamak,

3.2.2. Bölge halkının turist olarak, iç turizme katılımını sağlamak,

3.3. Turizm tesislerinde hizmet sunum kapasitesinin ve kalitesinin artırılması,

3.3.1. Sektörde yetişmiş insan kaynağı sağlamak,

Strateji 4 - TRB1 Bölgesinin Önemli Turizm Değerlerinin Tanıtılması ve Pazarlanması

TRB1 Bölgesi turizm değerlerinin bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde bilinirliğinin artırılması,

4.1.1. ÖTD'lere ilişkin görsel ve yazılı materyaller hazırlamak,

4.1.4. ÖTA ve ÖTD'ler için yönlendirme ve bilgilendirme tabelalarını hazırlamak,

4.2. Bölgede geleneksel yöntemlerle üretilen ürünlerin tanıtımının yapılması,

4.2.1. Ürünlerin sunum kalitesini artırmak,

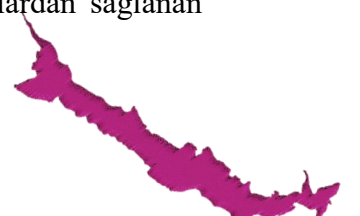
4.2.2. Yöresel ürünlerin ve hediyelik eşyaların satılabileceği üniteler düzenlemek,

Strateji 5 - Yönetişim Modelinin Geliştirilmesi

5.1. Fırat Havzası Turizm Konseyinin kurulması ve etkin hale getirilmesi.

4.3.2. Projenin Geçmiş, Yürüyen ve Planlanan Diğer Projelerle İlişkisi

Arapgir Belediyesi tarafından geçmiş yıllarda başlatılan tarihi, kültürel ve doğal mirasın korunması ve işlevselleştirilmesi çalışmaları günümüzde artarak ve çeşitlenerek devam etmektedir. Arapgir Belediyesi, özellikle son 10 yılda uygulanan projeler ile temel belediyecilik hizmetlerinin yanı sıra önemli sayıda altyapı, restorasyon, çevre düzenlemesi, sokak sağlıklılaştırması, kırsal kalkınma ve kırsal turizm faaliyetlerine yönelik projeleri hayata geçirmiştir. Yapılan çalışmalar Arapgir'in turizm hareketlerini başlattığı gibi özellikle talebin artmasına da sebep olmuştur. Bu kapsamda, Arapgir Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi, Arapgir Belediyesi ve diğer kurum ve kuruluşlar tarafından 2004 yılında başlatılan ve halen devam eden tarihi, kültürel ve doğal mirasın turizme kazandırılmasına yönelik projelerle yakından ilişkilidir. Arapgir Belediyesi, finansmanı başka kurumlardan sağlanan

projelerde bizzat yürütücü olarak aktif rol üstlenmiş, aynı zamanda uygulayıcısı başka kurumlar olan projelerde de başlangıç aşamasından sonuçlanmasına kadar olan süreçte projelerin takibi ve koordinasyonunda yer almıştır. Tablo 4.8, 4.9 ve 4.10’da Arapgir Belediyesi’nin geçmiş dönemde uyguladığı, devam eden, önümüzdeki dönemlerde uygulanması planlanan ve fizibilite ile ilişkili olan projeleri sıralanmıştır.

Tablo 4.8. Fizibilite İle İlişkili Geçmiş Dönem Projeleri

Sıra No	Proje Adı	Açıklama
1	Kaşgaloğlu Konağı Çevre Düzenlemesi, Arapgir Gastronomi ve Musiki Sanatları Merkezi Projesi	Restorasyonu 2011 yılında yapılan Kaşgaloğlu Konağının yanında bulunan ve Belediyeye ait 4.185 m ² alanda uygulanan proje ile yerel yemek kültürünün geliştirilerek sürdürülebilirliğinin sağlanması amaçlanmıştır. Proje alanındaki misafirhane, gastronomi mutfağı, açık amfi, peyzaj düzenlemeleri vb. gibi uygulamalarla birlikte merkez tarih, kültür ve yavaş yemek geleneğinin etkin olarak yürütüleceği bir kompleks haline getirilecektir. Proje finansmanı 2.500.000,00 TL’dir ve tamamı DAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından karşılanmıştır.
2	Molla Eyüp Kütüphanesi Çevre Düzenlemesi ve Edebiyat Beşiği Projesi	Restorasyonu 2007 yılında tamamlanan, Eskişehir Vadisi Tarihi ve Kültürel Miras Bölgesi içerisinde bulunan Molla Eyüp Kütüphanesinin çevre düzenlemesi ve Arapgir tarihinde yer etmiş şair ve edebiyatçıların görsel anıtlarının yapılmasını ve yapının içerisine uygulanacak kitaplıklar vb. çalışmaları içermektedir. Proje finansmanı 250.000,00 TL’dir ve tamamı DAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından karşılanmıştır.
3	Seher Atmaca Konağı Restorasyon Projesi	2016 yılı "Tarihi Kent Bölgelerinin Canlandırılması ve Tanıtımı Programı" kapsamında DAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından finanse edilen proje ile Seher Atmaca Konağı Restorasyonunun yapılması amaçlanmıştır. Restorasyonun tamamlanmasının ardından konak, “Ermeni Yaşam Evi ve Müzesi” olarak hizmete sunulacaktır. Projemiz 2018 yılı içerisinde tamamlanarak ziyaretçilerin kullanımına açılacaktır. Proje finansmanı 620.000,00 TL’dir ve tamamı DAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından karşılanmıştır.
4	Arapgir Livası Yöresel Değerleriyle Canlanıyor Projesi	Arapgir Tarihi Demirciler Sokağının restore edilerek yöresel ürün pazarına çevrilmesi projesidir. Bu çerçevede, Fırat Kalkınma Ajansına sunulacak sözleşmeye bağlanan projemizin toplam bütçesi 506.446,00 TL olup %75’i hibe %25’i ise eş finansman olarak Belediye bütçesinden karşılanmıştır.
5	Arapgir Mor Reyhan Kurutma Tesisi Projesi	Arapgir Mor Reyhanının modern bir tesiste kurutulması ve katma değeri yüksek ürünlere çay, reçel, baharat gibi dönüştürülmesi için DAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından 850.000,00 TL

		finansman sağlanmış ve modern bir tesis Arapgir'e kazandırılmıştır.
6	Üzüm Var Dut Var, SODES'te Umut Var	2017 yılı SODES Programı kapsamında desteklenen proje ile işleme tesisi kurularak Arapgir üzüm ve dutunun, orcik, pestil, pekmez, köme vb. katma değeri yüksek ürünlere dönüştürülmesi sağlanacaktır. Proje bütçesi 333.100,00 TL'dir.
7	Arapgir Musiki Evi ve Çocuk Belediyesi Projesi	2017 yılı SODES Programı kapsamında desteklenen proje ile kadim geçmişe sahip Arapgir'in kültür unsurlarından olan yerel musikisinin, yetiştirilecek elemanlarla devamı sağlanacaktır. Ayrıca "Çocuk Belediyesi" oluşturulacaktır. Proje bütçesi 142.225,00 TL'dir.
8	Bakırimla-Gümüşümü Nakşettim, Sedefimin Üstüne Arapgir'i İşledim	2017 yılı SODES Programı kapsamında desteklenen proje ile bakır, gümüş, sedef ve seramik işlemeciliğinin yapılacağı ve kadınların yer alacağı dört ayrı kurs düzenlenerek oluşturulacak "Arapgir Kadın Kooperatifi" ile projenin "Demirciler Sokak Yöresel Ürün Pazarındaki" dükkanlarda sürdürülebilirliği sağlanacaktır. Projenin bütçesi 288.350,00 TL'dir.
9	Arapgir Mor Reyhanından Katma Değeri Yüksek Ürünler (İçecek, Çay, Sinek Kovucu, Krem vs.) Elde Edilmesi Projesi	Tarım Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü 11. AR-GE teklif çağrısına sunulan proje kabul edilmiştir. Proje ile mor reyhandan en az iki tane katma değeri yüksek endüstriyel ürün üretilecek ve üretim metotları standardize edilecektir. Proje finansmanı 271.256,04 TL'dir.
10	Doğada Bilim Yapıyorum Projesi	Arapgir Belediyesi, DAP Bölge Kalkınma İdaresi ve İstanbul Aydın Üniversitesi işbirliği ile gerçekleştirilen proje ile Arapgir'e gelen toplam 65 öğrenci tarihi, kültürel ve doğal zenginlikleri kullanarak inceleme, kayıt altına alma, interaktif oyunlar ve sorgulama becerilerini geliştirmeye yönelik faaliyetlerde bulunmuşlardır. Proje bütçesi 175.000,00 TL'dir.
11	Genç Çiftçi Projesi	Tarım ve Orman Bakanlığının 2018 yılı Genç Çiftçi Projesi kapsamında kozmetik ve eczacılık sektöründe kullanılmak üzere Arapgir mor reyhanından distilasyon yöntemi ile yağ elde edilmesi, üzüm, dut, pestil, orcik gibi ürünlerin hijyenik bir ortamda maliyetsiz olarak kurutulmasını sağlamak üzere yöresel ürünler kurutma serası ve paketleme ünitesinin kurulması, bildircin eti üretimini sağlamak amacıyla model bir işletme kurulması için toplam 170.000,00 TL destek sağlanmıştır.
12	Arapgir Mor Reyhanı Coğrafi İşaret Çalışmaları	Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından inceleme işlemleri tamamlanan proje ile "Arapgir Mor Reyhanı" ismi 266 numara ile 08.12.2017 tarihinde tescil edilerek; 2017/19 sayılı ve 15.12.2017 tarihli "Coğrafi İşaret ve Geleneksel Ürün Adı Bülteninde" yayınlanmıştır. Arapgir Mor Reyhanı, bitki olarak ilk tescil edilen ürün olma özelliğini taşımaktadır.

13	Cittaslow (Sakin Şehir) Üyelik Çalışmaları	2016 yılının başlarında start verilen proje ile Arapgir'in sakin şehir ağına üyeliğinin yapılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda faaliyetler sürdürülmektedir.
14	Tanıtım Çalışmalarına Yönelik Fuar, Tanıtım Günleri ve Sempozyum Faaliyetleri	Japonya Uluslararası Gıda Fuarı, Malatya, Ankara, İstanbul, Antalya, Gıda Perakendecileri Derneği Tanıtım Günleri ve Yöresel Ürün Fuarları ile Uluslararası Tıbbi Aromatik ve Boya Bitkileri Sempozyumuna katılım sağlanmıştır.
15	Tarihi Kozluk Köprüsünden Kırsal Turizme Geçiş Projesi	Proje ile Tarihi Kozluk Köprüsünün yakınında bulunana alanın kıl çadırlardan oluşan konaklama mekânları ile restorana dönüştürülmesi için çalışmalar tamamlanmıştır.
16	“Karamuk Meyvesi” ve “Arapgir Çelemi” İçin Coğrafi İşaret Başvuru Çalışmaları	Arapgir yaylalarında doğal olarak yetişen Karamuk meyvesinin ve Arapgir Çeleminin saha incelemeleri ile başlayan çalışmalar iki ürünün coğrafi işaretlerinin alınması için sürdürülmektedir.
17	Kaşgaloğlu Konağında Yöresel Ürünler İmalatı	Gastronomi Müzesi olarak kullanılması planlanan Kaşgaloğlu Konağında, Arapgir’li kadınlar tarafından tamamen doğal otuz civarında reçel çeşidi ile turşu imal edilmiştir.
18	Malatya III. IV. ve V. Fotokamp Etkinlikleri	Malatya ve ilçelerinin tanıtımı için hazırlanmış kültür, sanat ve spor faaliyetlerinin yer aldığı geniş katılımlı bir projedir. 5 yıldır Malatya Fotoğraf ve Sinema Sanatı Derneği-MAFSAD tarafından hazırlanan Fotokamp projesine son üç yıldır Arapgir Belediyesi destek olmakta ve Arapgir Kayaarası Kanyonu ev sahipliği yapmaktadır.

Tablo 4.9. Fizibilite İle İlişkili Devam Eden Projeler

Sıra No	Proje Adı	Açıklama
1	Serge Konakları Restorasyonu, Bilim Kampı ve Proje Köyü	Arapgir Eskişehir Vadisinde bulunan Serge Mahallesinin “Bilim Kampı ve Proje Köyü” ne dönüştürülmesi için DAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından 2.500.000,00 TL hibe desteği sağlanmıştır.
2	Tarihi Serge Konakları Kamulaştırma Çalışmaları	Serge Mahallesinde yapımı devam eden Serge İlham Merkezinin hemen yakınında bulunan yaklaşık 16 adet konağın kamulaştırmalarının yapılarak butik konaklama mekânlarına dönüştürülmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.
3	Göz Mesire Alanı Uygulama Projelerinin Hazırlanması	Arapgir Eskişehir Vadisinin başlangıç noktasında bulunan ve göz suyunun kaynağının da bulunduğu alanın mesire alanı ve sosyal tesis olarak kullanıma açılmak üzere uygulama projeleri hazırlanmaktadır.
4	Kozluk Vadisi Kamp Alanı Çevre Düzenlemesi Projesinin Hazırlanması	Tarihi Meydan Köprüsü, Kayaarası Kanyonu ve Kozluk Çayının kesiştiği noktada bulunan hâlihazırda kampçılık etkinlikleri için kullanılan yaklaşık 8000 m ² alanın kamping faaliyetlerine yönelik uygulama projeleri hazırlanmaktadır.

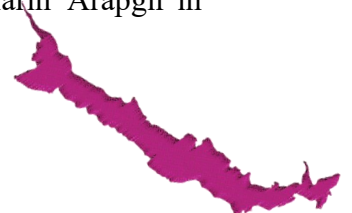

Tablo 4.10. Fizibilite İle İlişkili Yapılması Planlanan Projeler

Sıra No	Proje Adı	Açıklama
1	Kaşgaloğlu Konağı Arapgir Gastronomi Müzesi	2011 yılında restorasyonu tamamlanan Kaşgaloğlu Konağının Arapgir Gastronomi Müzesine dönüştürülmek üzere çalışmalar yürütülecektir.
2	Emiroğlu Konağı Bellek 1071 Tarih Parkı	2012 yılında restorasyonu tamamlanan Emiroğlu Konağının tefriş ve tanzim eksiklerinin giderilmesi için çalışmalar yürütülecektir.
3	Çobanlı Konağı Çanakkale Müzesi Cevat Çobanlı Konağı Peyzaj Tasarım Projesi	2012 yılında restorasyonu tamamlanan Çobanlı Konağının Çanakkale Müzesine dönüştürülmek üzere çalışmalar yürütülecektir.
4	Bay Cemil Konağı	2013 yılında restorasyonu tamamlanan Bay Cemil Konağının butik otel olarak kullanılmak üzere tefriş ve tanzim eksiklerinin giderilmesi için çalışmalar yürütülecektir.
5	Seher Atmaca Konağı Ermeni Yaşam Evi ve Müzesi	2018 yılında restorasyonu tamamlanan Seher Atmaca Konağının Ermeni Yaşam Evi ve Müzesine dönüştürülmek üzere çalışmalar yürütülecektir.
6	Kaşgaloğlu Konağı Arapgir Gastronomi ve Musiki Sanatları Merkezi	2018 yılında uygulama projesi tamamlanan gastronomi ve musiki sanatları merkezinin tefrişata yönelik eksiklerinin giderilmesi planlanmaktadır.
7	Serge Konakları Restorasyon Uygulamaları	Serge Mahallesinde bulunan altı konağın restorasyon uygulamalarının yapımı için gerekli çalışmalar yürütülecektir.
8	Kozluk Vadisi Kamp Alanı Projesinin Uygulanması	Kozluk Vadisi kamp alanının doğa parkı ve kamping hizmetlerini sağlamak üzere proje uygulamalarının yapılması planlanmaktadır.
9	Göz Mesire Alanı Projesinin Uygulanması	Eskişehir Vadisinin başlangıç noktasında yer alan Göz Bölgesinin mesire alanı olarak kullanılmak üzere proje uygulamalarının yapılması planlanmaktadır.
10	Ormansırı ve Onar Mahallesi Kaya Mezar Odaları Çevre Düzenleme Projeleri	Ormansırı ve Onar Mahallelerinde bulunan tarihi kaya mezar odalarının çevre düzlemesi projeleri ve uygulamalarının yapılması planlanmaktadır.
11	Namık Gedik Caddesi Sokak Sağıklaştırması	İlçe merkezinde bulunan Namık Gedik Caddesinin tarihi dokuya uygun olarak dönüştürülmesi için sokak sağıklaştırma projeleri uygulanacaktır.

4.3.3. Projenin Diğer Kurum Projeleri İle İlişkisi

Arapgir İlçesi'nin ve Eskişehir Vadisi'nin kültür ve doğa turizmi ekseninde potansiyellerinin turizm sunusuna dönüştürülmesi ve var olan değerlerin ilçe ve havza düzeyinde değerlendirilmesi için geçmişten günümüze kadar farklı kurumların, kendi görev tanımlarına uygun bir biçimde projeler yürütmüş oldukları görülmektedir. Yapılan çalışmalar bir bütünlük içerisinde ele alındığında diğer kurumlar tarafından yürütülen projelerin tamamının Arapgir'de Belediye Başkanlığı öncülüğünde yürütülen çalışmalara önemli ölçüde katkı sağladığı anlaşılmaktadır. Özellikle ilçe merkezinde yapılan çalışmaların Arapgir'in

tarihi, kültürel ve doğal değerlerini gerek koruma ve iyileştirme gerekse işlevselleştirerek nitelik kazandırma noktasında turizm hareketlerine önemli katkılarının olduğu tespit edilmektedir. Arapgir ve Eskişehir Vadisi'nde günümüze kadar yapılan ve çalışmaya konu Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi ile ilişkili diğer kurum projeleri Tablo 4.11'de sıralanmıştır. Bu çalışmalardan bir kısmı bizzat diğer kurumlar tarafından yürütülürken bir kısmı da Arapgir Belediyesine sağlanan finansmanın Belediye tarafından kullanılması suretiyle hayata geçirilmiştir.

Tablo 4.11. Arapgir ve Eskişehir Vadisinde Uygulanmış Olan Diğer Kurum Projeleri

Sıra No	Proje Adı	Yılı	Uygulayıcı Kuruluş
1	Cafer Paşa Camii Restorasyonu	2004	Vakıflar Genel Müdürlüğü
2	Gümrükçü Osmanpaşa Camii Restorasyonu	2004	Vakıflar Genel Müdürlüğü
3	Millet Hanı Restorasyonu	2007	Kültür ve Turizm Bakanlığı
4	Meydan Köprüsü Restorasyonu	2010	Karayolları Genel Müdürlüğü
5	Kaşgaloğlu Konağı Restorasyonu	2011	Malatya Valiliği
6	İpekçi Sokak Sağlıklaştırması	2012	Malatya Valiliği
7	Hacı Şerif Ağa Caddesi Sokak Sağlıklaştırması	2012	Malatya Valiliği
8	Emiroğlu Konağı Restorasyonu	2012	Malatya Valiliği
9	Çobanlı Cevat Paşa Konağı Restorasyonu	2012	Malatya Valiliği
10	Mirliva Ahmet Bey Camii Restorasyonu	2013	Vakıflar Genel Müdürlüğü
11	Çarşı Hamamı Restorasyonu	2013	Malatya Valiliği
12	Bay Cemil Konağı Restorasyonu	2013	Malatya Valiliği
13	Çobanlı Şakir Paşa Camii Restorasyonu	2013	Vakıflar Genel Müdürlüğü
14	Molla Eyüp Kütüphanesi Restorasyonu	2013	Malatya Valiliği
15	Küçük Çarşı Köprüsü Restorasyonu	2014	Karayolları Genel Müdürlüğü
16	Kozluk Köprüsü Restorasyonu	2014	Karayolları Genel Müdürlüğü
17	Kale Köprüsü Restorasyonu	2014	Karayolları Genel Müdürlüğü
18	Tarhanik Köprüsü Restorasyonu	2014	Karayolları Genel Müdürlüğü
19	Vavilik Köprüsü Restorasyonu	2014	Karayolları Genel Müdürlüğü
20	Demirciler Sokağı Restorasyonu	2016	Fırat Kalkınma Ajansı
21	Tarihi Kozluk Köprüsünden Kırsal Turizme Geçiş Projesi	2016	Fırat Kalkınma Ajansı
22	Seher Atmaca Konağı Restorasyonu	2017	DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
23	Molla Eyüp Kütüphanesi Çevre Düzenlemesi	2017	DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
24	Eskişehir Vadisi Kentsel Tasarım Projesi	2017	DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

4.3.3.1. Proje İle Eşzamanlı Götürülmesi Gereken Diğer Kurum Projeleri

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi tüm alanın gelişim planlamasına dair stratejileri içerdiğinden mevcutta devam eden projeler ile ilerleyen süreçte uygulamaya konulacak projelerin göz önünde bulundurulması önem arz etmektedir. Bu doğrultuda farklı kurumlar tarafından hâlihazırda Eskişehir Vadisinin turizm değerinin artırılmasına yönelik projeler uygulanmakla birlikte önümüzdeki dönemde de Arapgir Belediyesi ve farklı kurumlar tarafından yeni projelerin hayata geçirilmesi beklenmektedir. Mevcutta Arapgir Belediyesi tarafından proje ile ilişkilendirilebilecek ve uygulaması sürdürülen  alışmalar Tablo 4.9’da sıralanmış, farklı kurumların Eskişehir Vadisi ve fizibiliteye esas olabilecek mevcutta yürüttükleri çalışmaları ise aşağıda belirtilmiştir.

Proje Sahibi Kurum: DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

Proje Adı: Serge İlham Merkezi

Proje Uygulama Yılları: 2018-2019

Proje İçeriği: DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının finansmanı ile Arapgir Belediyesi tarafından Serge Mahallesinde yürütülen proje kapsamında toplam yapı alanı 1.100 m² olan eski okul bölgesinde, konaklama amaçlı kullanılmak üzere yöresel mimariye uygun, Serge İlham Merkezi Projesi uygulama aşamasındadır.

Projeye Finansman Katkısı Sağlayanlar: DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı - %100

Projenin Maliyeti (TL): 2.500.000,00

Destek Tutarı (TL): 2.500.000,00

Proje Sahibi Kurum: Vakıflar Genel Müdürlüğü

Proje Adı: Yeni Camii Restorasyonu

Proje Uygulama Yılları: 2018-2020

Proje İçeriği: Arapgir Eskişehir Vadisi Osmanpaşa Mahallesinde yer alan tarihi Yeni Camiinin restorasyon çalışmaları 2018 yılında Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından başlatılmıştır ve 2020 yılı itibariyle tamamlanması planlanmaktadır.

Projeye Finansman Katkısı Sağlayanlar: Vakıflar Genel Müdürlüğü - %100

Projenin Maliyeti (TL): 7.375.000,00

Destek Tutarı (TL): 7.375.000,00

Proje Sahibi Kurum: Vakıflar Genel Müdürlüğü

Proje Adı: Ulu Camii Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Projelerinin Hazırlanması

Proje Uygulama Yılları: 2019

Proje İçeriği: Arapgir Eskişehir Vadisi Osmanpaşa Mahallesiinde yer alan tarihi Ulu Camiinin Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon projelerinin hazırlanması için gerekli olan süreç yürütölmektedir.

Projeye Finansman Katkısı Sağlayanlar: Vakıflar Genel Müdürlüğü - %100

Projenin Maliyeti (TL): 173.000,00

Destek Tutarı (TL): 173.000,00

4.3.4. Proje Fikrinin Ortaya Çıkışı

Tarihi, kültürel ve doğal kaynaklara aynı zamanda hizmet kalitesine dayalı olan turizm sektörü, son yıllarda yapılan yatırımlar ve çalışmalar ile ölkemizin katma değer üreten sektörlerinden biri konumuna yükselmiştir. Uzun yıllar boyunca Ölkemizde deniz turizmine yönelik oluşan algı tarihi, kültürel ve doğal değerlerin deneyimlenmesi ve tanıtılması ile dört mevsim boyunca turizm sektörünün hareketli bir yapıya dönüşmesini sağlamıştır. Türkiye Turizm Strateji-2023 Belgesi'nde belirlenen stratejik yaklaşımlar çerçevesinde yapılacak çalışmaların tamamlanması, geliştirilmesi öngörölen bölgelerdeki altyapı ve konaklama ihtiyaçlarının karşılanması durumunda, 2023 yılında, 63 milyon turist, 86 milyar dolar dış turizm geliri ve turist başına yaklaşık 1.350 dolar harcamaya ulaşılması öngörülmektedir. (Türkiye Turizm Stratejisi, 2023).

Turizm hareketlerinin Anadolu'nun değişik bölgelerine kadar yaygınlaştırılması için kamu kurumları, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör temsilcileri önemli çalışmalar yürütmekte ve bu doğrultuda başarılı sonuçlar elde edilmektedir. Yukarı Fırat Havzası'nda turizm değerleri ile parlayan bir konumda olan Arapgir, yapılan yatırımların ve çalışmaların sonuçlarını almaya başlamıştır. Bununla birlikte Arapgir ve havzada önemli bir yere sahip olan turizm sektöründe, katma değeri yüksek değerlerin tanıtılması ve pazarlanması konusunda eksiklikler bulunmaktadır. Üretilen katma değer ve yarattığı iş imkânları ile bölge için en önemli sektörlerden olan turizm, arz ve pazarlama sürecinde yaşanan sıkıntılar sebebiyle sosyo-ekonomik değer üretimi bakımından mevcut potansiyelinin altında kalmaktadır. Aynı zamanda turizm hareketlerinin ilçe üzerinde sosyo-ekonomik katkılarının artırılması ve kırsal kalkınmanın turizm boyutuyla değerlendirilmesi için sektörel olarak yapılması gereken faaliyetlerin tamamlanması önem arz etmektedir. Eskişehir Vadisi'nde çalışmaların ve yatırımların yetersiz olması, vadi içerisinde yer alan eserlerin dönüşüm ve fonksiyon eksiklerinin oluşmasına, alanın potansiyelleri doğrultusunda alternatif turizm faaliyetlerine

yönelik planlamaların yapılamamasına, Eskişehir Vadisi'nin tanıtımına yönelik stratejilerin oluşturulamamasına ve tüm faaliyetleri kapsayacak şekilde yerel halkın turizm faaliyetlerine katılamaması ve beklediğı sosyo-ekonomik değeri elde edememesine sebep olmaktadır.

Turizm odaklı kırsal kalkınmanın gerçekleşmesi için gerekli olan altyapı ve konaklama ihtiyaçlarının giderilmesi, alternatif turizm olanaklarının ve doğal kaynakların turizm sunusuna dönüştürölerek farklılık ve farkındalık oluşturulması, yerelin özgün değeriinin tanıtılması ve halkın faaliyetlere etkin katılımının sağlanması aynı zamanda havza bazında turizm stratejilerine önem verilmesi gerekmektedir. Bu amaçla “Arapgir Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğà Turizmi Projesi” geliştirilmiş ve projenin detayları yapılan bu çalışma kapsamında tespit edilmiştir.

5. PROJENİN GEREKÇESİ

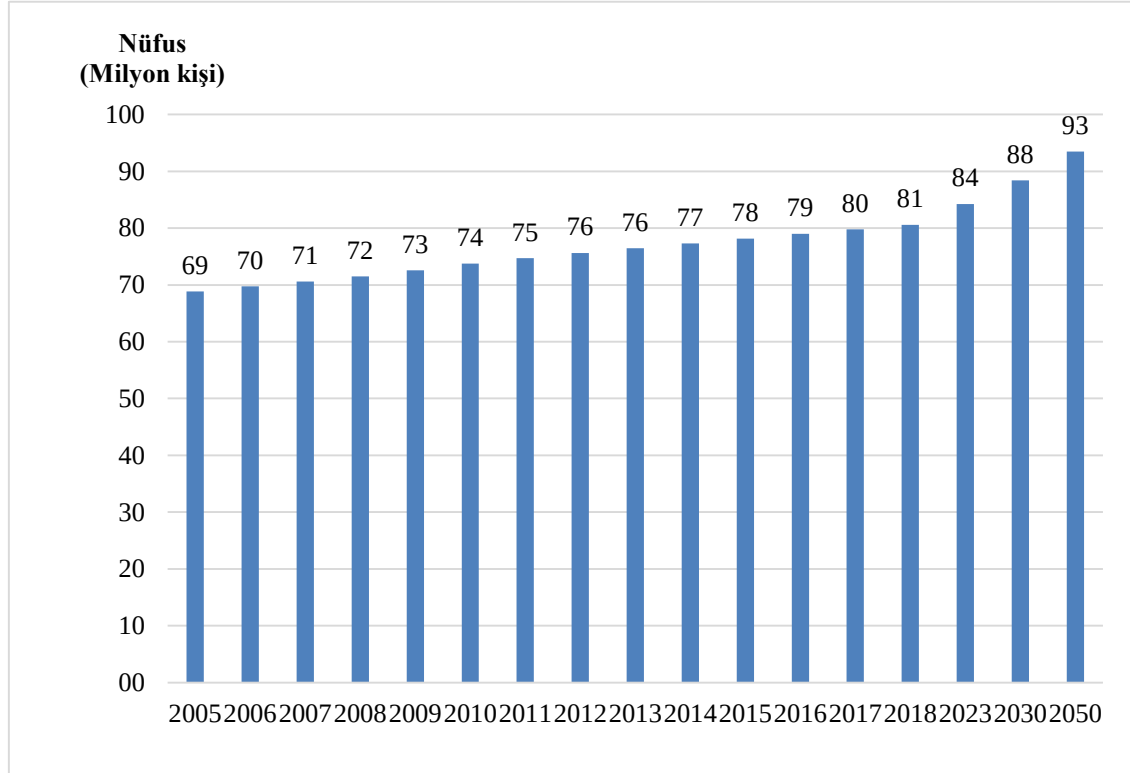
5.1. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi

5.1.1. Talebi Belirleyen Temel Nedenler ve Göstergeler

Tüm dünyada ve Türkiye’de talebi belirleyen temel nedenler aşağıda sayılan bazı eğilimlere bağlı olup, bu eğilimlerdeki değişimler talep üzerinde etkilidir. Ülkenin nüfusu, nüfusun yapısı, gelir düzeyi, hane halkının oluşumu gibi faktörler bahse konu talep ile ilgili olarak önem arz etmektedir.

Türkiye’de talebi etkileyen en önemli unsurlardan olan nüfusa bakıldığında (Şekil 5.1), yıllar itibarıyla artış eğilimi olduğu izlenmektedir. Bu çerçevede, 2005 yılında 68,9 milyon nüfus sayısı 2017 yılına gelindiğinde 79,8 milyona ulaşmıştır. Nüfus gelecek beklentileri incelendiğinde ise, önümüzdeki dönemlerde de nüfus artışının devam edeceği ve 2050 yılında nüfusun 93,5 milyona ulaşacağı öngörülmektedir.

Şekil 5.1.Yıllar İtibarıyla Türkiye Nüfusu ve Gelecek Beklentisi

Kaynak: TÜİK, 2018

Türkiye’de nüfus artışının yanı sıra dış göçler ve turizm, talep artışını tetikleyen diğer faktörler olarak karşımıza çıkmaktadır. Nitekim TÜİK Turizm İstatistikleri verilerine göre, Türkiye’yi ziyaret eden turist sayısının 2018 yılında 46,1 milyon kişi olarak gerçekleştiği

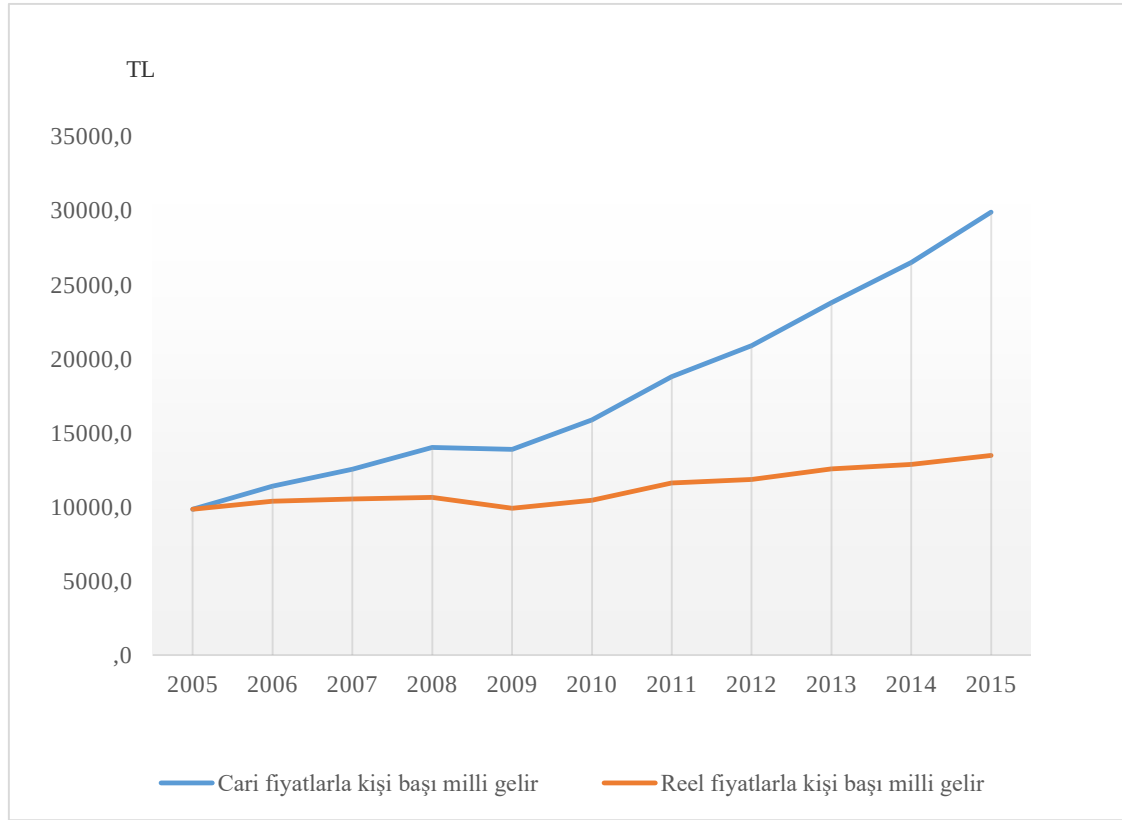

görülmekte olup artan nüfusun yanı sıra, turizmin katkısıyla da talepte artışın yaşanabileceği değerlendirilmektedir.

Tüketim ve talep miktarının ülkelerin gelişmişlik düzeyi ile doğru orantılı olduğu bilinmektedir. Nitekim kişi başına düşen milli gelir arttıkça tüketimin arttığı bilinmekte olup, talep oluşmasında gelir miktarının önemli rolü bulunmaktadır.

Türkiye’de yıllar itibarıyla kişi başına düşen milli gelirin gösterildiği Şekil 5.2’ye bakıldığında, 2005 yılında 9,8 bin TL olan cari fiyatlarla kişi başına düşen milli gelirin 2015 yılına gelindiğinde 29,9 bin TL’ye ulaştığı görülmektedir. Reel fiyatlarla kişi başına düşen milli gelir ise 2015 yılında 13,5 bin TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Şekil 5.2. Yıllar İtibarıyla Kişi Başına Düşen Milli Gelir

Kaynak: TÜİK, 2017.

Not: TÜFE (2005=100) ile reel fiyatlar hesaplanmıştır.

Bu kapsamda, Türkiye’de artan nüfus ve gelir seviyesi genel talebi arttırdığı gibi turizm sektöründeki talepte artabilecektir. Bununla birlikte turist taleplerinin karşılanmasına yönelik yapılan altyapı ve üstyapı, tanıtım ve markalaşma çalışmaları Ülkemiz turizm destinasyonlarının pazarda talep edilmesini sağlayacaktır. Ayrıca, turizm sektöründe yeni sunular, farklı mekânlar ve hizmette kalite artışı talebi olumlu yönde etkilemektedir.

5.1.1.1.Türkiye

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi, ulaşılmak istenen hedefleri ile ulusal ve bölgesel düzeyde ulaşılmak istenen hedeflerin birbiri ile ilişkilendirildiği ve bu doğrultuda stratejilerin oluşturulduğu bir mahiyet arz etmektedir. Bu nedenle talep analizi hazırlanırken  lkemizin, TRB1 Bölgesinin ve Arapgir'in turizm odaklı talep düzeyleri incelenmiştir. Bu doğrultuda, talep analizinde ulusal verilerin oluşturulması noktasında ilgili kurum ve kuruluşların istatistiki verileri ile bugüne kadar oluşturulmuş ulusal veriler ve dokümanlar göz önünde bulundurulmuştur. Arapgir  l eğinde talep düzeyi ise ilçe düzeyinde elde edilen verilerin oldukça zayıf olması sebebiyle uygulanan anketler, yüz yüze görüşmeler ve piyasa araştırmaları ile tespit edilmiştir.

 lkemizde turizm hareketlerinin yıllar bazında gelişim seyirleri ve istatistikleri ağırlıklı olarak T  K başta olmak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Türkiye seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) gibi kurumların veri tabanlarından veya oluşturmuş oldukları dokümanlardan elde edilmektedir. Buna göre,  lkemizde 2002 yılından bu yana turizm hareketleri incelendiği zaman ziyaretçi sayıları, bu ziyaretçilerin konaklama süreleri ve turizm gelirleri ile tesis sayılarında önemli gelişmeler yaşandığı g r lmektedir. Ülkemiz açısından turizm talebinin artmasının önemli nedenleri bulunmakla birlikte tesisleşme, hizmet sunum kalitesi, ulaşım imkânları, tanıtım ve markalaşma faaliyetleri gibi iyileştirmelerin tamamı bu talep düzeyinin artmasında önemli etkenler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu doğrultuda ülkemizi 2002 yılında 13,2 milyon turist ziyaret ederken 2018 yılı itibariyle bu sayının 46,1 milyon kişiye ulaştığı g r lmektedir. Önümüzdeki yıllarda gerçekleştirilecek yatırımlar ve çalışmalar ile bu sayının artması beklenmektedir.

Tablo 5.1. Yıllara Göre  lkemize Gelen Ziyaretçi Sayıları (Kişi)

Yıllar	Yabancı Turist (A)	Yabancı G�n�birlik�i (B)	Yabancı Ziyaretçi (A+B)	Yurtdışı �kametli Vatandaş (C)	Toplam Ziyaretçi (A+B+C)	Değişim Oranı (%)
2002*	12.789.827	466.201	13.256.028	-	13.256.028	-
2003	13.340.956	688.602	14.029.558	2.434.065	16.463.623	-
2004	16.826.062	690.846	17.516.908	3.236.826	20.753.734	26,06
2005	20.272.877	852.009	21.124.886	3.920.256	25.045.142	20,68
2006	18.916.436	903.397	19.819.833	4.104.190	23.924.023	-4,48
2007	22.248.328	1.092.583	23.340.911	3.898.719	27.239.630	13,86
2008	24.994.007	1.342.670	26.336.677	4.801.097	31.137.774	14,31
2009	25.505.784	1.571.330	27.077.114	4.682.702	31.759.816	2,00

2010	26.999.809	1.632.395	28.632.204	4.365.104	32.997.308	3,90
2011	29.343.196	2.112.880	31.456.076	5.312.963	36.769.039	11,43
2012	29.769.386	2.013.446	31.782.832	5.932.393	37.715.225	2,57
2013	32.846.560	2.063.538	34.910.098	4.950.673	39.860.771	5,69
2014	35.024.592	1.813.308	36.837.900	4.789.346	41.627.246	4,43
2015	34.612.187	1.632.445	36.244.632	4.869.437	41.114.069	-1,23
2016	24.736.736	615.477	25.352.213	5.554.467	30.906.680	-24,83
2017	32.043.173	366.861	32.410.034	5.559.790	37.969.824	22,85
2018	39.146.171	342.230	39.488.401	6.624.191	46.112.592	21,45

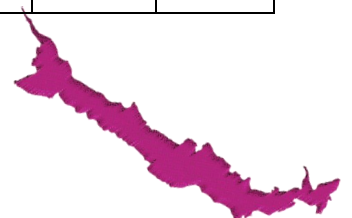
Kaynak: <http://yigm.kulturturizm.gov.tr>. Erişim Tarihi: 01.05.2019

** Yurtdışı ikâmetli vatandaş ziyaretçi sayısı 2003 yılı itibariyle hesaplanmaya başlamıştır. Bu nedenle 2002 yılına ait yurtdışı ikâmetli vatandaş sayısı bulunmamaktadır.*

Diğer taraftan ülkemizde belediye ve bakanlık işletme belgeli tesislerde konaklama sayılarında da önemli bir artışın olduğu görülmektedir. Konaklama sayılarının yanı sıra tesise geliş ve ortalama kalış sürelerinde de 2002 yılından bu yana önemli bir artış olduğu gözlemlenmektedir. Tablo 5.2’den izleneceği üzere 2002 yılında tesise geliş sayıları yerli ve yabancı ziyaretçi olmak üzere 29,3 milyon iken bu rakam 2018 yılında 71,9 milyona, geceleme sayıları ise toplamda 81 milyondan 190,6 milyona ulaşmıştır. Yıllar içerisinde artan talebin ülkemizin bütününde oluşan turizm hareketliliği ve stratejileriyle ilgili olduğu, özellikle yerel dinamiklerinde bu faaliyetlere iştiraki ile güçlendiği düşünülmektedir.

Tablo 5.2. Yıllara Göre Konaklama İstatistikleri

Yıllar	Tesise Geliş Sayısı			Geceleme			Ortalama Kalış Süresi		
	Yerli	Yabancı	Toplam	Yerli	Yabancı	Toplam	Yerli	Yabancı	Toplam
2002	16.373.138	12.947.417	29.320.555	28.231.253	52.784.088	81.015.341	1,72	4,08	2,76
2003	16.040.127	11.279.781	27.319.908	28.814.909	50.963.768	79.778.677	1,80	4,52	2,92
2004	17.399.114	14.032.131	31.431.245	31.230.128	61.932.275	93.162.403	1,79	4,41	2,96
2005	18.358.651	16.092.366	34.451.017	31.865.789	70.851.088	102.716.877	1,74	4,40	2,98
2006	19.599.148	14.097.764	33.696.912	34.157.426	56.681.621	90.839.047	1,74	4,02	2,70
2007	24.178.439	19.596.923	43.775.362	41.775.470	74.191.840	115.967.310	1,73	3,79	2,65
2008	22.755.200	17.742.938	40.498.138	40.326.871	73.546.329	113.873.200	1,77	4,15	2,81
2009	25.760.739	19.297.033	45.057.772	44.718.277	79.657.725	124.376.002	1,74	4,13	2,76
2010	28.003.792	25.246.314	53.250.106	49.047.190	100.133.520	149.180.710	1,75	3,97	2,80
2011	29.915.244	26.109.264	56.024.508	54.683.603	101.549.258	156.232.861	1,83	3,89	2,79
2012	31.951.528	26.869.835	58.821.363	58.988.300	113.330.240	172.318.540	1,85	4,22	2,93
2013	32.689.293	26.810.805	59.500.098	59.763.570	109.945.539	169.709.109	1,83	4,10	2,85
2014	35.708.163	30.345.177	66.053.340	62.654.349	118.938.892	181.593.241	1,75	3,92	2,75

2015	40.314.135	27.614.421	67.928.556	68.238.993	109.255.699	177.494.692	1,69	3,96	2,61
2016	41.335.993	18.047.869	59.383.862	76.851.564	77.460.364	154.311.928	1,86	4,29	2,60
2017	39.024.237	22.927.768	61.952.005	75.746.900	80.062.668	155.809.568	1,94	3,49	2,52
2018	40.822.111	31.135.545	71.957.656	78.441.583	112.245.139	190.686.722	1,92	3,61	2,65

Kaynak: <http://yigm.kulturturizm.gov.tr>. Erişim Tarihi: 01.05.2019

Turizm faaliyetlerinin en önemli göstergelerinden biri niteliğinde olan turizm gelirleri, 2018 yılı itibariyle 29,5 milyar dolara ulaşmıştır. Bu gelirin kendi içerisinde dağılımına bakıldığı zaman yeme-içme ve konaklamanın oldukça önemli bir gelir kalemi olduğu bunun yanı sıra ulaştırma ile diğer mal ve hizmetlerinde bu gelir içerisinde önemli bir yer tuttuğu anlaşılmaktadır. Ülkemizde elde edilen turizm gelirin dağılımı turizm talebinin de kendi içerisinde düzeyini göstermesi açısından önem arz etmektedir (Tablo 5.3).

Tablo 5.3. 2018 Yılı Turizm Gelirinin Harcama Kalemlerine Göre Dağılımı (1000\$)

Kişisel Harcamalar (A)	22.546.616
Yeme-İçme	5.933.587
Konaklama	3.299.496
Sağlık	863.307
Ulaştırma (Türkiye içi)	1.943.636
Spor, eğitim, kültür	347.688
Tur hizmetleri	117.374
Uluslararası ulaşım	4.191.515
Cep telefonu dolaşım harcamaları	101.905
Marina hizmet harcamaları	37.238
Diğer Mal ve Hizmetler	5.710.869
Giyecek ve ayakkabı	3.326.167
Hediyelik eşya	1.260.846
Halı, kilim vb.	93.661
Diğer harcamalar	1.030.195
Paket tur harcamaları (ülkemize kalan pay) (B)	6.966.311
Turizm geliri (A+B)	29.512.926

Kaynak: <http://yigm.kulturturizm.gov.tr>. Erişim Tarihi: 01.05.2019

Turizm talebinde belirleyici faktörlerden biri konumunda olan tesisleşme ve ona paralel olarak yatak sayılarında da ülkemiz son yıllarda önemli bir kapasiteye ulaşmış durumdadır. 2018 yılı sonu itibariyle ülkemizde 11.596 konaklama tesisi, 1.485.650 adet yatak bulunmaktadır. Bunlardan bakanlık belgeli konaklama tesisleri, turizm işletme belgeli ve turizm yatırım belgeli olmak üzere 4.906 tesis, belediye belgeli tesisler ise toplamda 7.671 adettir (Tablo 5.4).

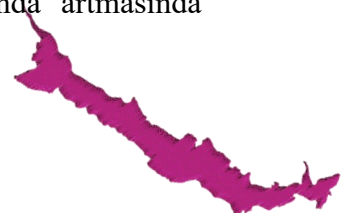
Tablo 5.4. Yıllara Göre Konaklama Tesisleri ve Yatak Kapasiteleri

	Bakanlık				Belediye Belgeli		İşletmedeki Toplam (İşletme Belgeli+Belediye Belgeli)	
	Turizm Yatırım Belgeli		Turizm İşletme Belgeli					
Yıllar	Tesis	Yatak	Tesis	Yatak	Tesis	Yatak	Tesis	Yatak
2002	1.138	222.876	2.124	396.148	7.772	408.005	9.896	804.153
2003	1.130	242.603	2.240	420.692	7.637	399.369	9.877	820.061
2004	1.151	259.424	2.357	454.290	7.514	392.582	9.871	846.872
2005	1.039	278.255	2.412	483.330	7.494	392.338	9.906	875.668
2006	869	274.687	2.475	508.742	7.495	391.228	9.970	899.970
2007	776	254.191	2.514	532.262	7.073	399.110	9.587	931.372
2008	772	258.287	2.566	567.470	7.064	397.684	9.630	965.154
2009	754	231.456	2.625	608.765	7.115	402.289	9.740	1.011.054
2010	877	252.984	2.647	628.565	9.185	527.712	11.832	1.156.277
2011	922	267.900	2.783	668.829	8.893	504.877	11.676	1.173.706
2012	960	273.877	2.870	706.019	8.988	512.462	11.858	1.218.481
2013	1.056	301.862	2.982	749.299	9.196	497.728	12.178	1.247.027
2014	1.113	308.944	3.125	803.664	9.188	496.697	12.313	1.300.361
2015	1.125	314.194	3.289	850.089	9.187	496.574	12.476	1.346.663
2016	1.135	312.912	3.641	899.881	9.186	496.538	12.827	1.396.419
2017	1.051	263.033	3.770	935.000	7.607	506.934	11.377	1.441.934
2018	981	225.421	3.925	974.574	7.671	511.076	11.596	1.485.650

Kaynak: <http://yigm.kulturturizm.gov.tr>. Erişim Tarihi: 01.05.2019

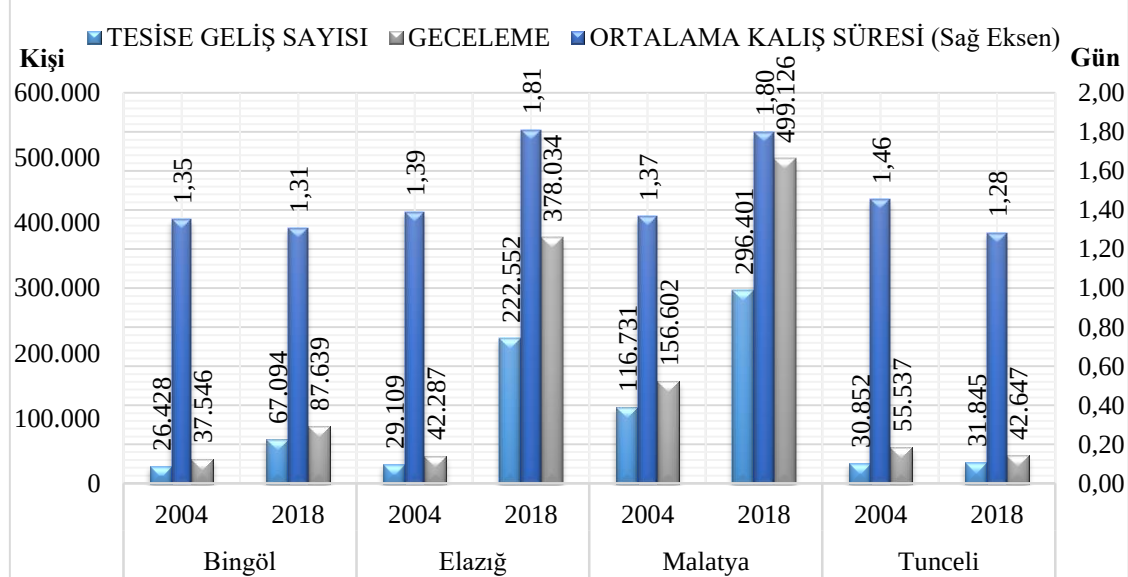
5.1.1.2. TRB1 Bölgesi

Malatya, Elazığ, Bingöl ve Tunceli illerini kapsayan TRB1 Bölgesi; doğal, kültürel ve tarihi mirasları ile ülkemizin ve Doğu Anadolu Bölgesi'nin önemli sayılacak turizm potansiyelini bünyesinde barındırmaktadır. İl bazında bu potansiyeller değerlendirildiğinde görülmektedir ki bölge illeri kendi içerisinde özgün turizm değerleri ile önemli bir destinasyon olma şansına sahiptir. Bununla birlikte son yıllarda yapılan çalışmalar ve faaliyetler ile bu değerlerin ziyaretçiler açısından olumlu değerlendirildiği buna rağmen talep düzeyinin istenilen seviyede olmadığı ve talebi belirleyen faaliyetler açısından bazı eksiklerin olduğu gözlemlenmektedir. 2004-2018 yılları itibariyle TRB1 Bölgesini ziyaret eden kişilerin konaklama istatistikleri Şekil 5.3'ten de izleneceği üzere tüm iller için tesise geliş ve geceleme sayılarında artışlar yaşanmış özellikle Elazığ ve Malatya'da bu artış daha belirgin bir hal almıştır. TRB1 Bölgesi illeri açısından turizm talebinin bu yıllar arasında artmasında

konaklama ve yeme-içme faaliyetlerinin iyileştirilmesinin yanı sıra turizme yönelik destinasyon odaklı lokasyonların artırılması aynı zamanda alternatif turizm çeşitlerinin çoğaltılması önem arz etmektedir.

Şekil 5.3. TRB 1 Bölgesi 2004-2018 Yılları Arasında Konaklama İstatistikleri

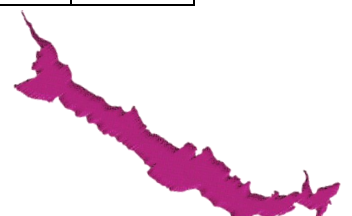

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistikleri 2018

TRB1 Bölgesi'nde konaklama talebindeki bu artışın en önemli nedenlerinden biri bölge illerinde yapılan konaklama tesislerinin sayısının ve niteliğinin iyileştirilmesi ve buna paralel olarak oda ve yatak sayılarının artırılmasıdır. TRB1 Bölgesi İlleri kendi içerisinde değerlendirildiğinde konaklama tesislerindeki artışın Bingöl ve Elazığ illeri için hemen hemen yüzde 100 olduğu, Malatya'da ise önemli bir artışın bu bağlamda yaşandığı gözlemlenmektedir. Bölge içinde turizm faaliyetleri açısından tesis, oda ve yatak kapasitelerindeki artışta arz ve talep düzeyinin dengeli bir biçimde ilerleme kaydettiği görülmektedir.

Tablo 5.5. TRB1 Bölgesi 2006-2018 Yılları Arasında Konaklama Tesisleri, Oda ve Yatak Kapasiteleri

		Bakanlık						Belediye Belgeli		
		Turizm Yatırım Belgeli			Turizm İşletme Belgeli					
İller	Yıllar	Tesis	Oda	Yatak	Tesis	Oda	Yatak	Tesis	Oda	Yatak
Bingöl	2006	1	40	81	1	24	48	3	77	163
	2018	-	-	-	3	177	374	7	200	348
Elazığ	2006	1	170	330	4	269	547	16	458	913
	2018	3	189	442	20	1.096	2.230	18	454	854
Malatya	2006	1	42	84	9	465	918	16	290	590

	2018	2	96	186	15	1.169	2.327	18	531	1.126
Tunceli	2006	3	223	543	1	18	36	10	181	376
	2018	3	56	127	4	131	262	2	27	47

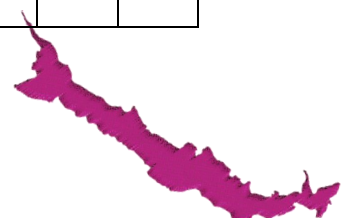
Kaynak: <http://yigm.kulturturizm.gov.tr>. Erişim Tarihi: 01.05.2019

5.1.1.3.Arapgir

Arapgir'in turizm açısından değerini; kendine has doğal yapısı, tarihi ve kültürel miras potansiyelleri, ilçenin çok uzun bir süre bölgenin liva (sancak) merkezi olması, yöreye özgü organik ve doğal ürün çeşitliliği, mutfak kültürü, Arapgir musikisi, ilçede uzun yıllar boyunca devam etmiş olan birlikte yaşam kültürünün sosyal yaşama katkıları oluşturmaktadır. Tüm bu turizm açısından değer olarak adlandırılacak potansiyellerin varlığı ve yapılan çalışmalar Arapgir'i Yukarı Fırat Havzasının talep edilen bir destinasyonu konumuna yükseltmektedir. Ayrıca, Arapgir ve Yukarı Fırat Havzasının turizm değerlerini oluşturan başlıklar tablo 5.6'da ayrıntılı olarak gösterilmektedir.

Tablo 5.6. Arapgir ve Yukarı Fırat Havzası İlçeleri Turizm Değerleri Matrisi

Aktivite/değer	Ağın	Arapgir	Arguvan	Çemişgezek	Divriği	Keban	Kemaliye	Pertek
Değerler Toplamı	12	18	6	10	12	21	12	10
Rafting		X			X		X	
Canyoning/kanyon yürüyüşü		X		X	X		X	
Mağaracılık		X		X	X	X		
Festival Turizmi		X	X	X				
Av Turizmi ve potansiyel alanlar		X	X					
Balon Turizm potansiyeli		X		X				X
Bisiklet Turizmi		X			X			
Tarım ve Çiftlik Turizm potansiyel sahalar				X				X
Termal Turizm (şifalı su, içmeler)								X
Dağ-yayla gezisi imkânı	X	X	X		X	X		
Yaya gezi imkânı	X					X	X	
Peyzaj güzelliği/foto safari	X	X			X	X	X	
Düzenlenmiş doğa gezisi rotası		X						X
Tabiata uyumlu kırsal miras gezisi	X					X		
Kır havasında şehir merkezleri					X	X		
Aktif yaylacılık		X	X					
Kelebek gözlemciliği imkânı					X			

Kuş gözlemciliği imkânı					X	X		
Sportif olta balıkçılığı imkânı	X	X	X		X	X	X	X
Tabiat anıtları							X	
Estetik şelale bulunan yerler						X		
Estetik göl/baraj olan yerler	X			X		X		X
Botanik gezilerine uygun saha	X					X		
Tescilli avlak sahası		X	X		X	X	X	X
Sualtı yaşamı gözleme imkânı						X		
Yabana hayatı geliştirme sahası		X						
Garantili yaban hayatı gözlemi							X	
Gastronomi gezisi		X				X		X
Dokusu bozulmamış kırsal miras gezisi (köyler)	X					X		
Tarihi eserler, sit alanı	X	X		X	X	X	X	X
Şelale görme imkânı						X		
Peyzaj değeri yüksek fotoğraflık yerler	X	X				X	X	
Mağara gezisi						X		
Motorlu gezi imkânı	X			X		X		X
Jeolojik ve jeomorfolojik değerler Jeopark							X	
Kanyon görme imkânı		X		X			X	
Vadi görme imkânı				X				
Atla geziye uygun	X					X		

Kaynak: Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Turizmi Master Planları 2013-2023 (Elazığ, Erzincan, Malatya, Sivas, Tunceli)

Arapgir'in bölgeyi ziyaret eden turistler açısından talep edilmesini sağlayan somut değerleri ise ilçe merkezinde yer alan restorasyonu yapılmış veya yapılmamış olan tarihi konaklar, camiler, hamamlar, hanlar, yemekler, doğal yöresel ürünler, bunun yanı sıra Eski Arapgir'de Eskişehir Vadisi'nin tamamını kapsayan alan içerisinde yer alan doğal, tarihi ve kültürel miras alanları olarak ön plana çıkmaktadır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 2017 ve 2018 yıllarında ilçe düzeyinde oluşturmuş olduğu veriler doğrultusunda Arapgir'de konaklama tesislerine geliş, geceleme, ortalama kalış süresi ve doluluk oranları Tablo 5.7'de görülmektedir. Tablodan da anlaşılabacağı üzere resmi verilerde 2018 yılı içerisinde az miktarda düşüşün olduğu görülmektedir. Resmi olmayan verilere göre ise 2018 yılında 2017 yılına nazaran turizm talebinin ilçe bazında artmış olduğu

ve ilçeyi ziyaret eden turist sayılarında belirli bir artışın yaşandığı yapılan görüşmeler neticesinde tespit edilmiştir.

Tablo 5.7. Arapgir 2017-2018 Yılları Konaklama İstatistikleri

	Tesise Geliş Sayısı			Geceleme		
Yıllar	Yerli	Yabancı	Toplam	Yerli	Yabancı	Toplam
2017	7	2154	2161	18	3955	3973
2018	10	1690	1700	19	2939	2958

	Ortalama Kalış Süresi			Doluluk Oranı (%)		
Yıllar	Yerli	Yabancı	Toplam	Yerli	Yabancı	Toplam
2017	2,57	1,84	1,84	0,06	13,40	13,46
2018	1,90	1,74	1,74	0,07	11,08	11,15

Kaynak: <http://yigm.kulturturizm.gov.tr> Erişim Tarihi: 01.05.2019

Arapgir ilçesinin turizm hareketliliğinin sağlanması doğrultusunda yapılan çalışmaların seyrine bakıldığında, özellikle son 10 yılda yatırımların yapıldığı ve bu yatırımların sağlamış olduğu hareketlilik ile turizm talebinin ilçe düzeyinde yıl bazında artmış olduğu gözlemlenmektedir. Özellikle havza ölçeğinde ziyaretçi gruplarının turlar ile birlikte Arapgir'i de rotalarına dâhil ettikleri ve yaz aylarında ilçede önemli bir ziyaretçi artışının olduğu izlenmektedir. Arapgir için turizm talebindeki artışın, son üç yıldır üst üste düzenlenen Fotokamp etkinliği, yıl boyunca devam eden çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri ile Yukarı Fırat Havzası'nın turizm etkinlikleri açısından bilinirliğinin artmasının yardımcı olduğu söylenebilir.

5.1.1.4.Arapgir Halkına Yönelik Anket Uygulaması

Arapgir için talep analizi, ilçe düzeyinde elde edilen verilerin doğrulanabilir nitelikte olmaması ve özellikle de istatistiki sonuçların yetersizliği nedeniyle anket çalışmaları, yüz yüze görüşmeler ve piyasa araştırmaları ile desteklenmiştir. Bu doğrultuda Arapgir İlçesi'nde 247 örneklem ile 27 soruluk anket uygulaması yapılmıştır. Anketin uygulanmasındaki amaç önümüzdeki dönemde hayata geçecek yatırımlar ile artması beklenen turizm talebinin ilçe halkı tarafından ne şekilde karşılanabileceği, bunun yanında Arapgir halkının turizm faaliyetlerine bakışının nasıl olduğu ve bu talebin istenilen şekilde yönetilebilmesi için gerekli olan eksiklerin tespiti amacıyla yapılmıştır. 27 çoktan seçmeli sorudan oluşan anket ile Arapgir Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılmasının ilçe düzeyinde yaratacağı etki ekonomik, sosyal, kültürel, çevresel ve turizm boyutuyla etkisi değerlendirilmiştir.

Araştırmaya katılan Arapgir halkı demografik özelliklerine göre gruplandırılmış ve gruplandırmalara göre dağılım yukardaki tabloda verilmiştir. Tablo 5.8’e göre gruplandırmalar Cinsiyet, Yaş, Eğitim, Meslek ve Aylık Gelir değişkenlerine göre düzenlenmiştir. Araştırmaya toplam 247 birey katılmıştır.

Tablo 5.8. Araştırmaya Dâhil Edilen Arapgir Halkının Demografik Özellikleri

Demografik Yapı		Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Erkek	142	57,5
	Kadın	105	42,5
Eğitim	İlköğretim	50	20,2
	Lise	106	42,9
	Üniversite	81	32,8
	Lisansüstü	10	4,0
Yaş	18-24	78	31,6
	25-31	38	15,4
	32-38	41	16,6
	39-45	36	14,6
	46- +	54	21,5
Meslek	İşsiz	34	13,8
	Öğrenci	57	23,1
	Memur	53	21,5
	İşçi	46	18,6
	Diğer	57	23,1
Aylık Gelir	1000 TL ve Altı	124	50,2
	1001 - 2000 TL	30	12,1
	2001 - 3000 TL	48	19,4
	3000 TL üzeri	45	18,2
Toplam		247	100,0

Arapgir Eskişehir Vadisinin turizme kazandırılmasının ilçe halkı üzerinde oluşturacağı etkilerin *ekonomik açıdan değerlendirmesi*, anket uygulamasında soru setinde (Tablo 5. 9) 1. ile 6. sorular içerisinde sorularak değerlendirilmiştir. Çıkan sonuçlar ile oluşacak turizm talebinin ekonomik değerler üzerinden analizi yapılmıştır.

Tablo 5.9. Eskişehir Vadisinin Turizme Kazandırılmasının Ekonomik Etkileri

Soru	Yüzde (%)	Ortalama
1. Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması ilçemizde daha fazla iş alanı yaratacaktır.	%79	3,94
2. Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması ilçemize daha fazla yatırım çekecektir.	%79	3,97
3. Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması toplumda daha fazla harcamaya yol açacaktır.	%63	3,14
4. Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması yaşam standardımızı büyük ölçüde yükseltecektir.	%73	3,64
5. Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılmasından dolayı ilçemizde mal ve hizmet fiyatları yükselecektir.	%65	3,25
6. Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması yöre halkımıza ve küçük işletmelere ekonomik fayda sağlayacaktır.	%81	4,06
Genel Ortalama	%74	3,66

Tablo 5.9'a göre ekonomik etkiler için sorular incelendiğinde;

Soru 1 için Arapgir halkının %79'u Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının “İş imkânını artıracığı” yönünde kanaat bildirmektedir.

Soru 2 için Arapgir halkının %79'u Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının “Yatırımları artıracığı” yönünde kanaat bildirmektedir.

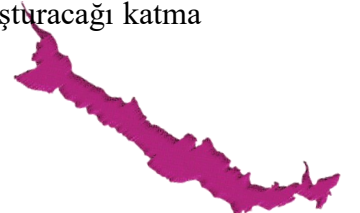
Soru 3 için Arapgir halkının %63'ü Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının “Harcamaları artıracığı” yönünde kanaat bildirmektedir.

Soru 4 için Arapgir halkının %73'ü Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının “Yaşam standartlarını artıracığı” yönünde kanaat bildirmektedir.

Soru 5 için Arapgir halkının %65'i Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının “Mal ve hizmet fiyatlarının artıracığı” yönünde kanaat bildirmektedir.

Soru 6 için Arapgir halkının %81'i Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının “Küçük işletmelerin gelirlerini artıracığı” yönünde kanaat bildirmektedir.

Ekonomik etkilerin genel ortalamasına bakıldığında %74 ile Arapgir ilçesine, Eskişehir Vadisinin turizme kazandırılmasının önemli düzeyde ve olumlu katkı sağlayacağı söylenebilir. Halkın bu konudaki yaklaşımının olumlu olması halkın belirli bir bilinç düzeyinde olduğunun göstergelerinden biridir. Ayrıca halkın ekonomik seviyesinin düşük ortalama olması, vadinin turizme kazandırılmasının önemli bir gelir kaynağı oluşturacağı düşüncesinin benimsendiğini göstermektedir. Aynı zamanda oluşacak turizm talebinin ekonomik olarak oluşturacağı katma

değer ile Arapgir halkı için önemli bir gelir getirici faaliyet olarak görüldüğü, halkın da bu yönde bir talebe cevap verilmesi noktasında katkı sağlayacağı anlaşılmaktadır.

Arapgir Eskişehir Vadisinin turizme kazandırılmasının ilçe halkı üzerinde oluşturacağı etkilerin *sosyal açıdan değerlendirmesi* anket uygulamasında soru setinde 7. ile 12. sorular içerisinde sorularak değerlendirilmiştir. Çıkan sonuçlar ile oluşacak turizm talebinin sosyal değerler üzerinden analizi yapılmıştır.

Tablo 5.10. Eskişehir Vadisinin Turizme Kazandırılmasının Sosyal Etkileri

Soru	Yüzde(%)	Ortalama
7. Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılmasından sonra gelecek olan turistler yaşamımızı olumsuz etkileyecektir.	%58	2,92
8. Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması geleneksel kültürümüzü değiştirecektir.	%62	3,10
9. Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması durumunda tersine göç olacağını düşünüyorum.	%60	3,02
10. Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması amacıyla yapılacak olan turistik tesisler vergilerimizin israfıdır.	%59	2,94
11. Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması sosyal açıdan yıkıcılığa neden olacaktır.	%58	2,89
12. Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması ilçemizde suç oranını yükseltecektir.	%58	2,90
Genel Ortalama	%59	2,96

Tablo 5.10'a göre sosyal etkiler için sorular incelendiğinde;

Soru 7 için Arapgir halkının %58'i Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının "**Sosyal Yaşantıyı**" olumsuz açıdan etkilediği yönünde kanaat bildirmektedir.

Soru 8 için Arapgir halkının %62'si Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının "**Geleneksel Kùltürü**" olumsuz açıdan etkilediği yönünde kanaat bildirmektedir.

Soru 9 için Arapgir halkının %60'ı Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının "**Tersine göçü artıracacağı**" yönünde kanaat bildirmektedir.

Soru 10 için Arapgir halkının %59'u Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının "**Vergi İsrafını artıracacağı**" yönünde kanaat bildirmektedir.

Soru 11 için Arapgir halkının %58'i Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının "**Sosyal Açıdan**" olumsuz etkilediği yönünde kanaat bildirmektedir.

Soru 12 için Arapgir halkının %58'si Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının "**Suç oranını artıracacağı**" yönünde kanaat bildirmektedir.

Sosyal etkilerin genel ortalamasına bakıldığında %59 ile Arapgir ilçesine, Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının önemli düzeyde etkili olacağı d ş n lmektedir. Halkın yukardaki sorulara vermiş oldukları cevaplara bakıldığında, sosyal açıdan olumlu ve olumsuz yönleriyle değerlendirildiği g r lmektedir. Özellikle sosyal yaşantı ve yerel kültür üzerinde oluşturacağı etkiler açısından olumsuz bakmakla birlikte oluşacak talebin tersine göçü artıracağını düşünmektedir.

Arapgir Eskişehir Vadisinin turizme kazandırılmasının ilçe halkı üzerinde oluşturacağı etkilerin **kültürel açıdan değerlendirmesi** anket uygulamasında soru setinde 13. ile 16. sorular içerisinde sorularak değerlendirilmiştir.  ıkan sonuçlar ile oluşacak turizm talebinin kültürel değerler üzerinden analizi yapılmıştır.

Tablo 5.11. Eskişehir Vadisinin Turizme Kazandırılmasının Kültürel Etkileri

Soru	Yüzde(%)	Ortalama
13.Eskişehir Vadisi’nin turizme kazandırılması kültürel faaliyetlerimizin çeşitlendirilmesine katkı sağlayacaktır.	%78	3,91
14. Eskişehir Vadisi’nin turizme kazandırılması turistler ile yerel halk arasında kültürel etkileşime neden olacaktır.	%76	3,82
15. Eskişehir Vadisi’nin turizme kazandırılması diğer bölgelerden ve ülkelerden gelecek turistlerin kültürlerini ve yaşam biçimlerini daha iyi anlamamızı sağlayacaktır.	%78	3,91
16. Eskişehir Vadisi’nin turizme kazandırılması kültürel kimliğimiz üzerinde olumlu etkiler yaratacaktır.	%72	3,59
Genel Ortalama	%76	3,81

Tablo 5.11’e göre kültürel etkiler için sorular incelendiğinde;

Soru 13 için Arapgir halkının %78’i Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının **“Kültürel faaliyetlerin artmasında”** olumlu açıdan etkilediği yönünde kanaat bildirmektedir.

Soru 14 için Arapgir halkının %76’sı Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının **“Kültürel etkileşimine”** neden olacaktır kanaati bildirmektedir.

Soru 15 için Arapgir halkının %78’i Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının **“Başka kültürleri”** iyi anlaşılacağı kanaati bildirmektedir.

Soru 16 için Arapgir halkının %72’si Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının **“Kültürel kimliğimize ”** olumlu yönünde katkı vereceği kanaati bildirmektedir.

Kültürel etkilerin genel ortalamasına bakıldığında %76 ile Arapgir ilçesine, Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının önemli düzeyde etkili olacağı d ş n lmektedir. Ayrıca

Arapgir halkının başka kültürleri öğrenmek ve aynı zaman başka kültürlere kendi kültürünü aktarmak adına Eskişehir vadisinin olumlu katkı sağlayacağı söylenebilir. Bu doğrultuda Arapgir halkının oluşacak turizm talebinin karşılanması ve kültürler arası etkileşime katkı sağlayacağı anlaşılmaktadır.

Arapgir Eskişehir Vadisinin turizme kazandırılmasının ilçe üzerinde * evresel açıdan değerlendirmesi* anket uygulamasında soru setinde 17. ile 19. sorular içerisinde sorularak değerlendirilmiştir.  ıkan sonuçlar ile oluşacak turizm talebinin çevresel değerler üzerinden analizi yapılmıştır.

Tablo 5.12. Eskişehir Vadisinin Turizme Kazandırılmasının  evresel Etkileri

Soru	Yüzde(%)	Ortalama
17. Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması trafik sıkı�ıklığına, gürültü ve kirliliğe neden olacaktır.	%58	2,92
18. Yapılacak oteller ve diğer turistik yapılar doğal çevreyi tahrip edecektir.	%62	3,09
19. Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması yerel halk için yeni yaşam alanları açacaktır.	%77	3,87
20. Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması amacıyla turistler için cazibe merkezleri oluşturulmasını destekliyorum. (�rneğin; park alanı, tırmanma, yürüyüş yolu vb.)	%82	4,08
Genel Ortalama	%70	3,49

Tablo 5.12'ye göre çevresel etkiler için sorular incelendiğinde;

Soru 17 için Arapgir halkının %58'i Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının **“Trafik sıkışıklığı, gürültü ve kirliliği”** olumsuz açıdan etkileyeceği yönünde kanaat bildirmektedir.

Soru 18 için Arapgir halkının %62'si Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının **“Doğal çevrenin tahrip olacağı”** yönünde kanaat bildirmektedir.

Soru 19 için Arapgir halkının %77'si Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının **“Yeni Yaşam Alanları ”** a acağına dair kanaatini bildirmektedir.

Soru 20 için Arapgir halkının %82'si Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının **“Cazibe merkezlerinin”** oluşturulmasını destekleyeceği yönünde kanaat bildirmektedir.

Çevresel Etkilerin genel ortalamasına bakıldığında %70 ile Arapgir ilçesine, Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının katkı sağlayacağı d   n lmektedir. Ayrıca Arapgir halkının çevrenin tahribata uğrayacağı, gürültü kirliliğine sebep olacağı yönünde çekincelerinin olduğu gözlemlenmektedir.

Arapgir Eskişehir Vadisinin turizme kazandırılmasının ilçe halkı üzerinde oluşturacağı etkilerin **turizm faaliyetlerine katılım yönlü değerlendirmesi** anket uygulamasında soru setinde 21. ile 26. sorular içerisinde sorularak değerlendirilmiştir. Çıkan sonuçlar ile oluşacak turizm talebinin turizm faaliyetlerine katılım üzerinden analizi yapılmıştır.

Tablo 5.13. Arapgir Halkının Turizm Faaliyetlerine Katılımına İlişkin Bulgular

Soru	Yüzde(%)	Ortalama
21. Kültüre ve tarihe dayalı cazibe merkezlerini destekliyorum. (müze, köy evi, tarihi konaklar vb.)	%83	4,17
22. Etkinlikler ve açık hava programlarını destekliyorum. (sergi, spor etkinliği, fotoğrafçılık vb.)	%84	4,20
23. Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılmasının etkilerini genel olarak iyi görüyorum.	%81	4,06
24. Hizmet sektörünün geliştirilmesi durumunda faaliyetlere aktif olarak katılım sağlarım. (otel, aile pansiyonculuğu, seyahat acentesi, eğlence, hediyelik eşya satan merkezler vb.)	%80	4,01
25. Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılmasının yararı, zararından çoktur.	%70	3,51
26. Turizmin geliştirilmesine yönelik yapılacak olan eğitim faaliyetlerine katılım sağlarım.	%76	3,81
Genel Ortalama	%79	3,96

Tablo 5.13'e göre Arapgir halkının turizm faaliyetlerine katılımına yönelik sorular incelendiğinde;

Soru 21 için Arapgir halkının %83'ü Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının **“Tarihi mekânların yeni işlevler ile cazibe merkezleri oluşturulması yönünde”** çalışmalara destek verdiğine yönelik kanaatini bildirmektedir.

Soru 22 için Arapgir halkının %84'ü Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının **“Yeni etkinlikler ve açık hava programlarının”** yapılması doğrultusunda desteklediğine yönelik kanaatini bildirmektedir.

Soru 23 için Arapgir halkının %81'i Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının **“Olumlu etkileri olduğu”** yönünde kanaat bildirmektedir.

Soru 24 için Arapgir halkının %80'i Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının **“Hizmet sektörünün geliştirilmesi durumunda faaliyetlere aktif olarak katılım sağlayacağı”** yönünde kanaat bildirmektedir.

Soru 25 için Arapgir halkının %70'i Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının “**Turizmin faydasından çok zararı vardır**” yönünde kanaat bildirmektedir.

Soru 26 için Arapgir halkının %76'sı Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasının “**Eğitim faaliyetlerinde bulunurum**” yönünde kanaat bildirmektedir.

Arapgir halkının turizm faaliyetlerine katılım sağlanması yönünde bulguların genel ortalamasına bakıldığında %79 ile Arapgir halkının Eskişehir vadisinin turizme kazandırılmasını destekleme konusunda olumlu görüş bildirdikleri gör÷lmektedir. Bunun yanı sıra ilerleyen süreçte oluşacak olan turizm talebinin yapılacak çalışma ve faaliyetler ile turizm arzının artırılması yönünde ihtiyaç duyulan yerel desteğin ilçeden sağlanabileceği gör÷lmektedir. Özellikle yerel halkın turizm faaliyetlerine katılım ve desteğini belirleyen bulgular ilçede ileriye dönük olarak oluşacak talebin karşılanması yönünde önemli bir gösterge niteliğindedir.

6. MAL VE/VEYA H ZMETLER N SATIŞ- RET M PROGRAMI

6.1. Üretim ve Satış Programı

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi kapsamındaki faaliyetler, yapısı itibarıyla standart üretim süreçlerinden oluşmadığından üretim ve satış programına, alanda uygulanacak projelerden gelir getirici nitelikte olanlar dâhil edilmiştir. Bu çerçevede, butik otel, sosyal tesis ve kamp alanı kapasiteleri, kapasite kullanım oranları ile bu tesislerde yer alacak noktalardaki yöresel ürün satış miktarları üretim ve satış programını oluşturmaktadır.

Eskişehir Vadisinde 10 odalı ve 22 yatak kapasiteli bir butik otelin yapılması planlanmaktadır. Talep olması durumunda portatif yatak ilave edilebilecektir. Butik otel, geceleleyen misafirlerine oda-kahvaltı şeklinde hizmet verecektir. Otel restoranı alakart menü servisi yapacak ve hem otelde konaklayan kiőtiler hem de dıőarıdan gelen misafirlere yemek hizmeti sunacaktır. Mevcut kapasite ve tahmini kullanım oranları Tablo 6.1’de gösterilmektedir. Bu çerçevede, doluluk oranı; ilk yıl için yaz aylarında yüzde 80, bahar aylarında yüzde 50 ve kış aylarında yüzde 30 olacak şeklindeki varsayım ile ortalama yüzde 52,5 olarak öngörülmektedir. Bölgede sürdürülen projeler ile gelişen altyapı ve üstyapı sayesinde ilerleyen yıllarda doluluk oranının artarak 5. yıl ve sonrasında yüzde 75 düzeyinde ger ekleőtmesi beklenmektedir. Diğer taraftan 50 kiőtilik kapasiteye sahip otel restoranında, doluluk oranlarına göre ve konaklama dışı günübirlik misafirler de göz önünde bulundurularak yıllar itibarıyla kiőt  sayıları tahmin edilmiştir.

Tablo 6.1. Butik Otel  retim ve Satış Programı

Butik Otel	Yıllar							
	1	2	3	4	5	10	19	20
Tam Kapasitede Geceleme Sayısı	7.920	7.920	7.920	7.920	7.920	7.920	7.920	7.920
Doluluk Oranı (%)	52,5	60	65	70	75	75	75	75
Geceleme Sayısı	4.158	4.752	5.148	5.544	5.940	5.940	5.940	5.940
Tam Kapasitede Restoran Kullanımı (Kiőt�)	18.000	18.000	18.000	18.000	18.000	18.000	18.000	18.000
Tahmini Restoran Kullanımı (Kiőt�)	5.000	5.500	6.250	7.000	7.500	7.500	7.500	7.500

G z mesire alanında yapılacak sosyal tesiste tam kapasitede günlük 100 kiőt  ve yıllık 36.000 kiőt ye hizmet verilebilecek olup tesis alanı bu kapasitenin artırılmasına elveriőtli olduğundan talep olması durumunda kapasite artırımı yapılabilecektir.

Tablo 6.2’de görüldüğü üzere, sosyal tesiste yaz aylarında kapasite kullanım oranının oldukça yüksek olacağı tahmin edilmekle birlikte, kış aylarında ise tesisin kapasite kullanımının görece düşük olacağı değerlendirilmektedir. Tesisin işletmeye alındığı ilk yıl için ortalama yıllık doluluk oranının yaklaşık yüzde 55 düzeyinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Devam eden projeler, tanıtım ve markalaşma faaliyetlerinin de katkısıyla sonraki yıllarda söz konusu oranın önemli ölçüde artacağı tahmin edilmektedir.

Tablo 6.2. Sosyal Tesis Üretim ve Satış Programı

Sosyal Tesis	Yıllar							
	1	2	3	4	5	10	19	20
Doluluk Oranı (%)	55	60	65	75	80	80	80	80
Tam Kapasitede Restoran Kullanımı (Kişi)	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000
Tahmini Restoran Kullanımı (Kişi)	19.800	21.600	23.400	27.000	28.800	28.800	28.800	28.800

Diğer taraftan, Eskişehir Vadisinde yer alan kamp alanında hâlihazırda önemli miktarda misafir ağırlanmaktadır. Projenin tamamlanması ile mevcutta var olan potansiyelin önemli ölçüde artış göstereceği düşünülmektedir. Bu kapsamda, kamp alanında ilk yıl 5.000 çadırın kurulacağı ve yıllar itibarıyla bu sayının artacağı öngörülmektedir (Tablo 6.3).

Tablo 6.3. Kamp Alanı Üretim ve Satış Programı

Kamp Alanı	Yıllar							
	1	2	3	4	5	10	19	20
Kamplayan sayısı (çadır)	5.000	6.500	7.500	8.500	10.000	10.000	10.000	10.000

Son olarak, proje kapsamında, butik otel, sosyal tesis, kamp alanı ve Serge İlham Merkezinde yöresel ürün satış noktalarının oluşturulması planlanmaktadır. Bu çerçevede, Arapgir ve çevresinde üretilen yöresel ürünlerin satışı yapılacaktır. Yapılan piyasa araştırmalarına göre satış noktalarındaki başlıca ürünler ve tahmini satış miktarları Tablo 6.4’te yer almaktadır. Satış noktalarında yer alacak ürünler yöre halkından temin edilerek satışa sunulacaktır. Pazarlama safhaları ise Belediyenin ilgili şirketi eliyle yürütülecektir.

Tablo 6.4. Eskişehir Vadisi Yöresel Ürün Satış Miktarları

Ürün Adı	Paket
Mor reyhan çayı	25.000
Mor reyhan seti	3.000
Mor reyhan reçeli	4.000
Mor reyhan baharatı (25 gr)	5.000
Mor reyhan baharatı (500 gr)	750
Ürün Adı	Kilogram
Arapgir Köhnü Üzüümü	40.000
Kum Leblebisi	8.000
Bal Armut	4.000
Tulum Peynir	4.000
Salamura Peynir	4.000
Üzüm Pestili	4.000
Bal (Karakovan)	3.200
Tuzlu Tereyağı (Yayık)	3.200
Üzüm Cevizli Sucuk	3.200
Ceviz	2.400
Biber Turşusu	2.400
Tarhana	2.400
Dallı Kuru Üzüm	2.000
Dut Kuru	2.000
Dut Pekmezi	2.000
Üzüm Şerbeti	2.000
Badem İçi	1.600
Kuşburnu	1.600
Biber Kuru	1.200
Tuzsuz Tereyağı (Yayık)	1.200
Dut Sucuğu Cevizli	1.200
Patlıcan Kuru	800
Muğışser	800
Dut Pestili	800
Beyaz Üzüm Pestili(Köpük)	800
Domates Kuru	400
Kekik	400
Kuru Kaymak	400
Kuru Biber Dolma	400
Kuru Patlıcan Dolma	400
Karadut Pekmezi	400
Elma Kuru	400
Armut Kuru	400
Kara Nohut	400
Toz Tarhana	400
Üzüm Sirkesi	400
Üzüm Tarhanası	400
Mor Reyhan Kuru	320
Sumak	200
Kakuk	200
Mor Reyhan Reçeli	200
Torba Et (Sucuk)	120

Resim 6.1. Coğrafi İşaret Belgeli Arapgir Mor Reyhanı

Kaynak: https://twitter.com/simurg_42/status
Erişim Tarihi 23.12.2018

Resim 6.2. Coğrafi İşaret Belgeli Arapgir Köhnü Üzüümü

Kaynak: <https://tr.pinterest.com/pin> Erişim
Tarihi 23.12.2018

7. PROJE YERİ/UYGULAMA ALANI

7.1. Fiziksel ve Coğrafi Özellikler

Arapgir, Doğu Anadolu Bölgesi'nde Yukarı Fırat Havzası içinde, Malatya ilinin kuzeydoğusunda, 39° 05' kuzey paralelleri ile 38° 30' doğu meridyenleri üzerinde yer alan Malatya iline bağlı bir ilçedir. Keban Baraj Gölü oluşmadan önce Karasu ve Murat Nehirlerinin birleştiği alanın hemen batısında, Karasu nehriyle birleşen Kozluk Çayı vadisinin güney kenarında akarsularla parçalanmış olan plato yüzeyi üzerinde kurulmuştur. Deniz seviyesinden yaklaşık 1.200 m yükseklikte yer almaktadır. Adını küçük bir köyden almış olan Kozluk Çayı, çok dar ve her iki yanı dik bir vadiden akar, Fırat Nehri'ne varmadan önce Miran Çayı ile karışır. (Şen, 2018: 4)

Harita 7.1. Arapgir İlçe Haritası

Kaynak: <https://www.arapgir.bel.tr>. Erişim Tarihi 10.01.2019

Arapgir karasal bir iklime sahiptir. Yazları sıcak ve kurak, kışları ise soğuk ve kar yağışlıdır. Yıllık sıcaklık ortalaması 12.0°C'dir. 25.1 sıcaklıkla Ağustos yılın en sıcak ayıdır. Ocak ayında ortalama sıcaklık -1.9 °C olup yılın en düşük ortalamasıdır. Arapgir, kışın yaz aylarına göre daha fazla yağış almaktadır. Yıllık ortalama yağış miktarı 636 mm'dir. 3 mm. yağışla Ağustos yılın en kurak ayıdır. Ortalama 96 mm yağış miktarıyla en fazla yağış Aralık ayında görülmektedir. Yılın en kurak ve en yağışlı ayı arasındaki yağış miktarı 93 mm'dir.

Resim 7.1. Arapgir İlçesi Genel Görünümü

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 06.07.2019

Sıcak ve ılıman bir iklimin hâkim olduğu Eski Arapgir ise kışın ılık, yazın sıcak ve kurak olarak adlandırılabilir. Yıllık sıcaklık ortalaması 11.6 C'dir. 25.0  C sıcaklıkla Ağustos yılın en sıcak ayıdır. Ocak ayında ortalama sıcaklık -2.4  C olup yılın en düşük sıcaklık ortalamasıdır. Eski Arapgir de kışın yaz aylarına göre daha fazla yağış almaktadır. Yıllık ortalama yağış miktarı 594 mm'dir. 3 mm yağışla Ağustos ayı yılın en kurak ayıdır. Ortalama 85 mm yağış miktarıyla en fazla yağış Aralık ayında g r lmektedir. Yılın en kurak ve en yağışlı ayı arasındaki yağış miktarı farkı 82 mm'dir.

Resim 7.2. Eski Arapgir'in Genel Görünümü

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 06.07.2019

Arapgir'in karasal iklim nedeniyle bitki örtüsü bozkırdır. Yüzölçümünün 95.600 hektarlık alanının sadece 4.097 hektarı orman arazisidir. Bu ormanın büyük kısmı ise meşe ağacıdır. İlçede bulunan belli başlı akarsular; Kozluk Çayı, Söğütlü Çay, Berenge Çayı, Çit ve Çiğnir Çaylarıdır. Kesin kuruluş tarihi bilinmeyen Arapgir'in, bugün Göz Deresi'nin de içinden aktığı doğu-batı doğrultusunda uzanan Göz Vadisi'nde kurulduğu kesindir. Şehrin ilk kurulduğu Göz Vadisi; kuzeybatıdan Kenger Tepe (1.400), Say Tepe (1.440), güneybatıdan ise Sivri Tepe (1.696), Posta Tepe (1.270) ve Kurt Tepesi (1.250) ile sınırlanmıştır. (Şen, 2018, 4-5).

Resim 7.3. Kozluk Çayı ve Tarihi Meydan Köprüsü

Kaynak: Proje Arşivi, Görüntüleme Tarihi 06.07.2019

7.2. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı

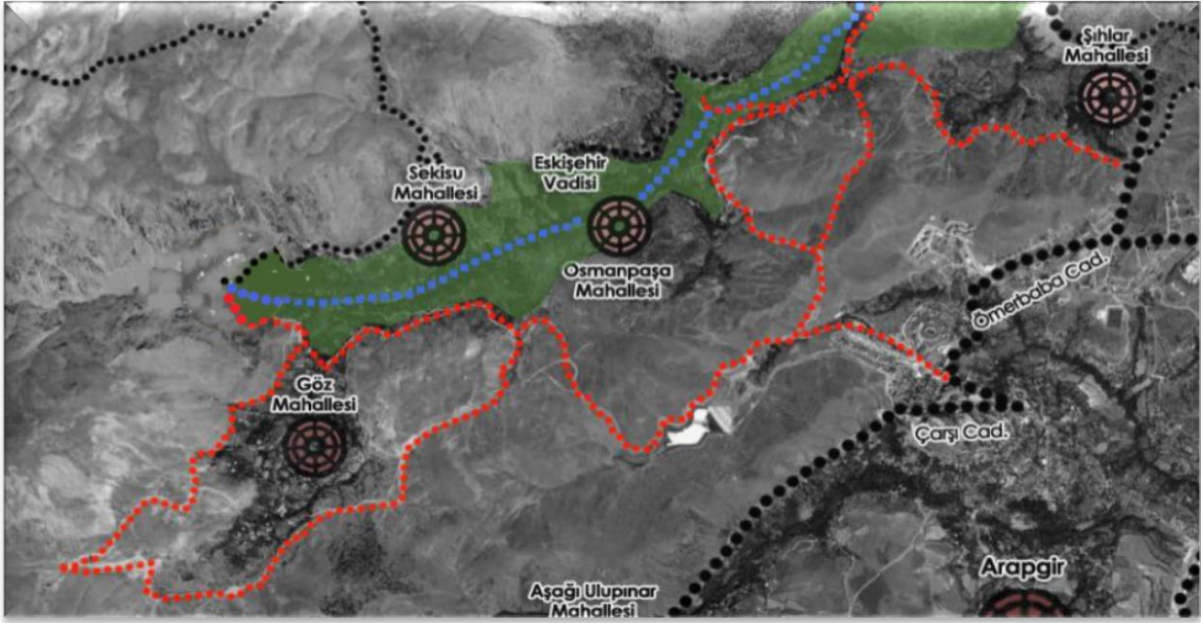
Arapgir İlçesi, Malatya'ya karayolu ile 114 km (1 saat 30 dakika) mesafede olup, sabah 07:00'dan itibaren başlayıp, akşam 17:00 saatlerine kadar ilçeden ile ulaşım hizmeti ulaşım kooperatifleri tarafından sağlanmaktadır. İlçeye ulaşım, iki yönlü karayolu ile gerçekleştirilmekte olup bölgede herhangi bir ulaşım sorunu yaşanmamaktadır. Malatya-Erzincan, kuzey-güney bağlantısını sağlayan karayolunun bölünmüş yol olarak tamamlanması için gerekli çalışmalar yapıldığı bilinmektedir. Bu yolun tamamlanmasının ve aktif hale gelmesinin Arapgir ve Yukarı Fırat Havzası'nda turizm talebinin artması açısından önemi büyüktür.

Arapgir'e 5 km mesafede olan Eskişehir Vadisinin Arapgir ile ulaşımını sağlayan iki ayrı yol bulunmaktadır. Bunlardan Kemaliye hattında bulunan çevre yolundan vadiye doğru

ilerleyen güzergâh Serge Mahallesi ve Meydan Köprüsünün bulunduğu kamping bölgesine uzanırken diğeri Arapgir merkezden Göz Bölgesi ile Okul Bölgesine uzanan ve buradan vadi içerisine doğru ilerleyen ikinci güzergâhtır. Vadinin içerisinde ulaşımı sağlayan yolların mutlaka düzenlenmesi ve turizm faaliyetleri açısından tur otobüslerinin daha rahat hareket edebilecekleri hale getirilmeleri önem arz etmektedir.

Şekil 7.1. Eskişehir Vadisi-Arapgir Ulaşım Hattı

Kaynak: Proje Arşivi

İlçede haberleşme sisteminde telefon ve internet hizmetleri mevcut olup, GSM operatörlerinin servis sağlayıcıları tarafından GSM ve internet hizmeti verilmektedir. Elektrik ve aydınlatma açısından herhangi bir sorun yaşanmamaktadır. Bölgede doğal gaz hattı bulunmamaktadır.

Kuzey-güney yönünde yaklaşık 5 km, doğu batı yönünde ise 1 km’lik bir uzunluğa sahip olan Eskişehir Vadisi yaklaşık 470 hektarlık bir alanı kapsamaktadır. Bu alanın büyük kısmını tarihi, kültürel ve doğal yapılar ile sivil mimari örneği konaklar oluşturmaktadır. Tarım alanları ise alanın içerisinde belirli noktalarda kullanılmak ile birlikte ağırlıklı olarak Meydan Köprüsü ile Kozluk Köprüsü arasında kalan sahada yoğunlaşmıştır.

Arapgir İlçesinde yöresel ürünlerin birçoğu yerel halk tarafından üretilmekte dağıtım ve pazarlaması ise imalatçılar ve aracılar tarafından yapılmaktadır. Bununla birlikte Arapgir Belediyesi’nin yöresel ürünlerin pazarlamasına ve tanıtımına yönelik önemli çalışmaları bulunmaktadır. Özellikle Arapgir’in coğrafi tescilli ürünü olan Mor Reyhanın katma değeri yüksek ürünler elde edilmesi doğrultusunda üretim, paketlenme, pazarlama ve tanıtım

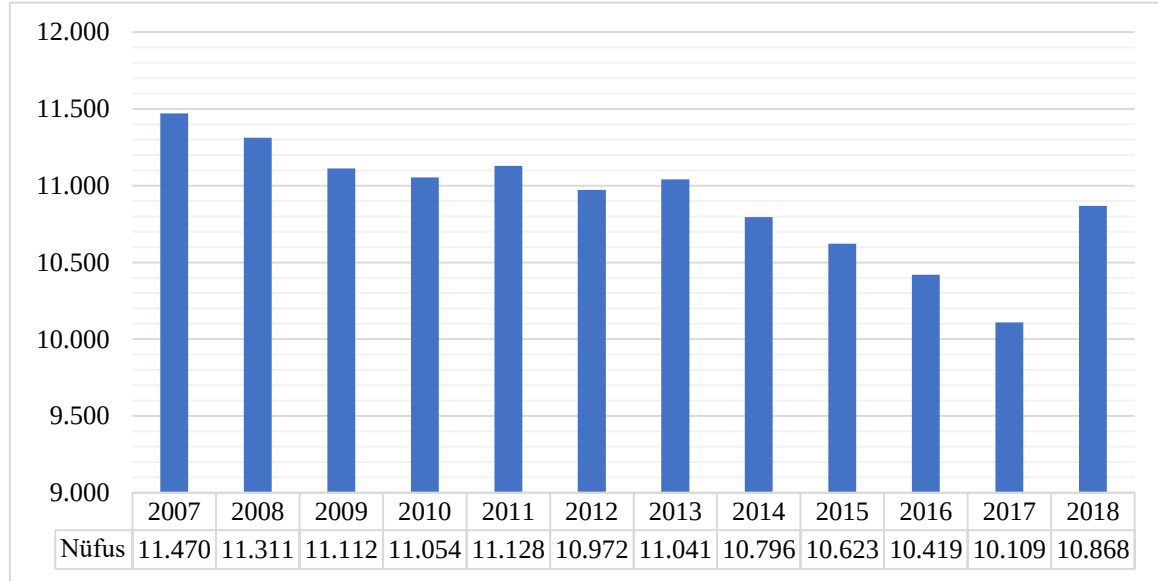

çalışmaları Arapgir Belediyesi eli ile yürütülmektedir. Aynı zamanda Arapgir Belediyesi, yapmış olduğu sempozyum, seminer ve festival gibi etkinliklerle de pazarlama ve tanıtım açısından ilçeye katkı sağlamaktadır.

7.3. Sosyal Altyapı

2018 yılı ADNKS sonuçlarına göre Arapgir nüfusu 10.868 kişi olarak belirlenmiştir. Nüfusun 5.542'si erkek, 5.326'sı ise kadınlardan oluşmaktadır.

Şekil 7.2. 2007-2018 Yılları Arasında Arapgir Nüfusu

Kaynak: TÜİK, 2018

Arapgir nüfusunda yıllar bazında değişimlere bakıldığında genel itibarıyla nüfusta gerileme olduğu gözlemlenmektedir. 2013 yılında 11.041 olan ilçe nüfusunun 2017 yılında 10.109'a gerilemesi dikkat çekmektedir. Yöre halkı ile yapılan görüşmelerde nüfus sayısındaki bu gerilemenin en belirgin sebebinin ilçedeki istihdam ve sosyal altyapı imkânlarının yetersizliği ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Bu iki etkendeki iyileştirmelerin ilçeye geri göçü sağlayabileceği düşünülmektedir. Ancak 2018 yılında ilçe nüfusunda bir artışın olduğu tespit edilmiştir.

İlçede istihdamın asıl kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Bunun yanında ilçede bulunan kurum ve kuruluşlar da istihdama katkı sağlamaktadır. Arapgir'in uzun vadede asıl istihdam kaynağının turizm sektörü olması beklenmekte ve bu yönde planlamalar yapılmaktadır.

Özellikle yöreye has üretilen ürünlerden elde edilen gelirlerin ilçe düzeyinde önemli bir gelir kalemi olduğu görülmektedir. Yerel halkın kendi emeği ile ürettiği ürünlerin çevre iller ile büyük şehirlerde önemli derecede talep edildiği tespit edilmiştir.

Arapgir’de okuma yazma bilenlerin sayısı 2018 yılı TÜİK verilerine göre 9.100 kişi, okuma yazma bilmeyenlerin sayısı ise 1.000 kişidir. 61 kişinin okuryazarlık durumu ise belirlenememiştir. İlçenin önemli bir kısmı ilkokul mezunudur. 30 yaş altı kesimin eğitim derecesinin yüksek olduğu gözlenmiştir. Okuma yazma bilmeyenlerin hemen hemen tamamına yakınının ise orta yaş üzerinde olduğu gör÷lmektedir. İlçe genelinde 1 anaokulu, 7 ilkokul, 4 ortaokul, 4 lise, 1 meslek yüksekokulu, 1 halk eğitim merkezi ve 1 halk kütüphanesi bulunmaktadır.

İlçede sosyal hizmetler, Arapgir Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) ile Türkiye Beyazay Derneği Arapgir Şubesi tarafından kendi hizmet tanımları içerisinde yürüt÷lmektedir. İlçe Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu kapsamında yoksullukla mücadele edilmesi, kaynakların etkin bir biçimde kullanılmasının sağlanması, temel ihtiyaçlarını karşılamaktan yoksun nüfusun en yoksul diliminde yer alan vatandaşlara doğruluk, eşitlik ve objektiflik kriterlerine bağlı kalarak sosyal yardımlarla desteklemeği amaçlarken, Beyazay Derneği; engellilerin eğitimi, engellilerin sosyal, kültürel, ekonomik, hukuki, mesleki vb. hak ve menfaatlerini koruyup geliştirmeyi, engellilerin istihdamı ve sosyal hayata uyumu; insan hak ve özgürlüklerinden gerçek anlamda faydalanabilmelerini sağlamayı, engellilere yönelik ayırımın kalkması ve hayatlarında girişken, üretken, verimli, başarılı bireyler olmaları için çalışmalar yapma misyonu ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

Halkın sosyo-kültürel gelişimi ve imkânlarının iyileştirilmesi aynı zamanda kapasitenin artırılması için İlçe Halk Eğitim Merkezi koordinasyonunda da çalışmalar yürüt÷lmektedir. Bununla birlikte eski ceza evinden kütüphaneye dönüştür÷len Fethi Gemuhluoęlu Halk Kütüphanesinde de okuma alışkanlıkları ve kültürünün artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. İlçenin son dönemde yapılan ve önemli bir değeri haline dönüşen Samime Aydınlar Kùltür Merkezi de kültürel faaliyetler ve benzer çalışmalar için önemli bir değer oluşturmaktadır.

7.4. Kurumsal Yapılar

Arapgir İlçesinde faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar Tablo 7.1’de sıralanmıştır. İlçenin mülki idare amiri kaymakamdır. Belirlenmiş görev tanımları içerisinde yerel hizmetler Belediye Başkanlığı eliyle yürüt÷lmektedir. İlçede güvenlik hizmetleri Garnizon Komutanlığı, Jandarma Komutanlığı ve Emniyet Amirliği tarafından sağlanmaktadır.

Tablo 7.1. Arapgir İlçesinde Bulunan Kurumsal Yapılar

Sıra No	Kurum veya Kuruluş
1	Kaymakamlık
2	Garnizon Komutanlığı
3	Arapgir Belediye Başkanlığı
4	Cumhuriyet Başsavcılığı
5	Cumhuriyet Savcılığı
6	Jandarma Komutanlığı
7	Emniyet Amirliği
8	Meslek Yüksekokulu
9	AK Parti İlçe Başkanlığı
10	CHP İlçe Başkanlığı
11	MHP İlçe Başkanlığı
12	Askerlik Şube Başkanlığı
13	Müftülük
14	Yazı İşleri Müdürlüğü
15	Tapu Müdürlüğü
16	Gençlik ve Spor Müdürlüğü
17	Tarım ve Orman Müdürlüğü
18	Nüfus Müdürlüğü
19	Mal Müdürlüğü
20	Milli Eğitim Müdürlüğü
21	Arapgir Noterliği
22	Devlet Hastanesi Başhekimliği
23	Toplum Sağlığı Merkezi Başkanlığı
24	PTT Müdürlüğü
25	FEDAŞ İşletme Şefliği
26	Halk Eğitim Merkezi
27	Orman İşletme Şefliği
28	Karayolları Şefliği
29	Kredi Yurtlar Kurumu
30	Ziraat Bankası
31	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı
32	Tarım Kredi Kooperatifi
33	Esnaf ve Sanatkârlar Odası

Kaynak: <http://www.arapgir.gov.tr>, Erişim Tarihi 08.03.2019

8. TEKNİK ANALİZ VE TASARIM

8.1. İHYA Bileşeni Kapsamında Teknik Analiz ve Tasarım

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi İHYA bileşeni kapsamında vadi içerisinde yer alan tarihi eserlerin tamamında yerinde incelemeler yapılmıştır. Tarihi ve kültürel miras kıymetlerinin Eskişehir Vadisi'nin medeniyet değerlerini yansıtmalarının yanı sıra son yıllarda oldukça revaçta olan kültür turizmi açısından da önemli bir potansiyeli olduğu g r lm şt r. Bu bağlamda Eskişehir Vadisi'nde yer alan tarihi ve kültürel mirasların gerekli çalışmalar ile korunması ve restorasyon uygulamaları sonrasında işlevler verilmesi kültür turizmi açısından önem arz etmektedir. İHYA bileşeni ile vadi içerisinde özellikle 3. bölge olarak adlandırılan tarihi ve kültürel miras bölgesinde yoğunlaşan eserlerin uygulama projelerinin hazırlanması, ilgili kurumlar tarafından yapılacak restorasyonlar ile tarihi ve kültürel mirasın ihya edilmesi Eskişehir Vadisinin bütünsellik içerisinde ortaya koyulan turizm değerini yansıtmaları açısından önemlidir. Bu kapsamda, vadi içerisinde bulunan ve henüz üzerlerinde bir çalışma yapılmamış olan 1 zaviye, 1 han, 5 köprü, 2 hamam, 7 eşme için uygulama projeleri hazırlanacak ve restorasyonlarının yapılması için gerekli kurumlar ile görüşmeler yapılacaktır. Hazırlanacak olan projeler tarihi mirasın korunması açısından ivedi öneme sahiptir. Zira bahse konu yapıların birçoğunda ciddi bir aşınma ve yok olma gözlemlenmiştir. Restorasyon projeleri kapsamında her bir yapının mevcut durumu göz önünde bulundurulurak;

- ✓ Harita mühendisliği-plankote alımı,
- ✓ Lazer tarama,
- ✓  n araştırma ve raporlama,
- ✓ Tarihsel araştırmalar,
- ✓ Sanat tarihi araştırmaları,
- ✓ Malzeme analiz raporu,
- ✓ Rölöve hizmeti ve raporu,
- ✓ Rölöve hasar ve malzeme analizi,
- ✓ Restitüsyon projesi ve raporu,
- ✓ Restorasyon/rekonstrüksiyon projesi ve raporu,
- ✓ Restorasyon müdahale analizi,
- ✓ evre düzenleme ve noktasal detaylar,
- ✓ İşaat mühendisliği strüktür analizi projesi,
- ✓ İşaat mühendisliği, mevcut yapının güçlendirme projesi ve raporu,

- ✓ İ n aat yaklaşık maliyetinin hazırlanması çalışmaları yapılacaktır.

Bu çalışmaların akabinde yatırım döneminde, belirlenen eserlerin restorasyonlarının yapılması için finansman sağlayan kuruluşlar ve diğer ilgili kurumlar ile görüşmeler gerçekleştirilecektir.

8.2. ROTA Bileşeni Kapsamında Teknik Analiz ve Tasarım

Arapgir, Divriği ve Kemaliye hattında yapılması planlanan uzun mesafe yürüyüş rotasının oluşturulması öncesinde, uygulama aşamasında ve sonrasında izlenecek belli ba lı aşamalar bulunmaktadır. Bu aşamalar araştırma, rota yapımı, hayata geçirme ile süreklilik ve denetimdir.

1. Araştırma

Öncelikle Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) veri tabanı üzerinde aşağıdaki bilgiler toplanacaktır.

Başlangıç ve bitiş noktalarına ulaşım ve bağlantı şehirleri/ülkeleri ve hangi havalimanından ya da gardan kolay ulaşım imkânları belirlenecektir.

Mümkün olan tüm konaklama, yeme-içme, yerel ulaşım ve benzeri hizmetler belirlenecek, (dolmuş, otobüs, feribot vb. güzergâhları) bölgede hizmet veren yerel ulaşım araçlarının kooperatif bilgileri edinilecek, yapılması muhtemel karayolu vb.  alı malar öğrenilip hesaba katılacaktır.

Mevcut turist sayısı, geldikleri ülke ve şehirler ile geli -gidiş dönem ve süreleri tespit edilecektir.

Bölgedeki temaya ilişkin tüm tarihi sit alanları sınırlarıyla birlikte belirlenecek ve tescil altında olmayan yerler not edilecektir.

Bölgedeki mevcut turizm projeleri saptanacak, yeni bir projeye ba lanmadan önce hali hazırda yürütülen i lerle entegrasyon ihtimalleri göz önünde bulundurulacaktır.

Yukarı Fırat Havzasında hizmet veren yerli ve yabancı seyahat acenteleri, tur operatörleri, vb. turizm hizmetlerinin tamamı belirlenecek ve turların kapsamı, çeşidi ve tarihleriyle ilgili bilgiler toplanacaktır.

Festival,  enlik, vb. etkinliklerin takvimi çıkarılacaktır.

Bölgeye özgü geleneksel spor  e itleri tespit edilecek ve etkinlik takvimi oluşturulacaktır.

Geleneksel g   rotaları güzergâhları araştırmaya dâhil edilecek, özellikle İpek Yolu g zerg hı ile birle tirilebilecek ihtimaller araştırılacaktır.

Arapgir, Divriği ve Kemaliye'nin doğal cazibe noktaları ile kuş gözlem noktaları ve çiçek türleri için önemli noktalar belirlenecek ve uygun oldukları tarihlerle birlikte araştırmaya eklenecektir.

2. Rota Yapımı

Rota yapım aşamasındaki ilk çalışmalar Arapgir ve Eskişehir Vadisi'nde başlayacak daha sonra Kemaliye ve Divriği hattına geçilecektir.

Rotanın Yapımı: Güzergâhın belirlenmesinde, mutlaka yerel halk ile işbirliği yapılacaktır. Rota planlaması ilgi çekici yerler ve konaklama imkânları göz önünde bulundurularak yapılacak ve bütün rota yürünerek GPS bilgisi toplanacaktır.

Güzergâh kesinleştirildikten sonra, konaklama imkânları ve ihtiyaçları saptanacaktır. Her gece için bir köy/pansiyon konaklaması ile uygun yerlerde kamp alanları olması gerekecektir. Bu zincirin tamamlanması için köy muhtarları ile görüşme, eğitim ve diğer çalışmalar başlatılacaktır.

İşaretleme Çalışmaları: İşaretleme çalışmaları genelde 4 kişilik bir ekip ile yapılmaktadır. (1 kişi rota bulma ve fotoğraflama için, 1 kişi temizlik için, 2 kişi de boyama için). Böyle bir ekip, patika çeşidine bağlı olarak, günde ortalama 5-8 km'yi işaretledebilmektedir. İşaretleme, gerekiyorsa konaklama hizmetlerinin onarımı, vb. çalışmalar için gereken iş gücü karşılanamadığı takdirde ya da tercih edilirse, gönüllü grupların yardımına başvurulabilir. Ancak, her 3-4 kişilik gönüllü için rotayı bilen bir kişi gerekmektedir.

Yön Levhaları: Levhalar, genelde rotanın asfalt yolla kesiştiği yerlere konulmaktadır. Bir adet GPS ile çalışan 3 kişilik bir ekip, günde 3 tane yön levhası dikebilmektedir.

Haritalandırma Çalışmaları: Haritalandırma, mevcut kaynaklara bağlı olduğundan öncelikle Harita Komutanlığı, İl Orman Müdürlükleri, müzeler ile mevcut kaynaklar ve gerekli izinler hakkında görüşülecektir. Söz konusu harita, aynı zamanda akıllı telefon uygulaması ve rehber kitap için de kullanılabilir.

Rehber Kitap: Rotanın ziyaretçiler tarafından kullanılması sırasında yol gösterecek rehber kitap oluşturulacaktır. Harita, kitabın koparılabilir bir parçası olarak eklenecektir.

Teknolojik Medya Kullanımı (Iphone, Google Play Store uygulamaları, sosyal medya, web sayfası): Proje üzerinde çalışırken sosyal medya üzerinden yerel halk ile gönüllü gruplara bilgi verilecek ve çok dilli bir web sayfası geliştirilecektir.

3. Hayata Geçirme

Hayata geçirme aşaması, farklı araç ve pazarlara göre kendi içinde çeşitli süreçlere ayrılmaktadır.

Pazar analizleri ardından, her hedef pazar için programlar hazırlanacak, seyahat acenteleri ile ortaklaşa çalışılacak ve web sayfaları, sosyal medya (kısa filmler, bloglar vb.) fuarlar, basın ve yayın organı tanıtım turlarına katılım sağlanacaktır.

ÖĞrenciler, yürüyüş kulüpleri, gönüllüler rotaya teşvik edilecektir.

Rehber kitap, basın-yayın organlarına gönderilecek, konaklama hizmeti sunanlar için eğitimler düzenlenecektir.

4. Süreklilik ve Denetim

Başlangıçtan itibaren projede aktif olarak yer alan yerel kurum ve kuruluşların ortaya çıkarılan rotayı geliştirerek koruması, tanıtması ve kullanması sağlanacaktır.

8.3. DOĞA Bileşeni Kapsamında Teknik Analiz ve Tasarım

Eskişehir Vadisinde uygulanabilecek spor aktivitelerine ilişkin faaliyetler fizibilite çalışmaları kapsamında yerinde inceleme ve çalışmalar ile tespit edilmiş olup teknik analiz ve kurguya ilişkin tasarımlar DOĞA bileşeni kapsamında oluşturulmuştur. Arapgir Eskişehir Vadisi'nin doğa sporları potansiyelleri dağcılık, kaya tırmanışı, kaya inişi, günlük doğa turları, 2-3 günlük kamplı doğa turları, kanyon geçiş faaliyetleri, bisiklet, kampçılık, oryantiring, motokros, ATV ve offroad olarak tespit edilmiş bunlardan vadi içerisinde ve Kayaarası Kanyonunda yapılacak aktivitelere ilişkin detaylar belirlenmiştir. Belirtilen doğa sporu branşlarının tamamında vadinin önemli bir potansiyelinin olduğu anlaşılmıştır. Bu kapsamda yapılması düşünülen çalışmalar ve detayları Tablo 8.1'de sıralanmıştır.

Tablo 8.1. Eskişehir Vadisi Doğa Sporları Teknik Analizi

Proje Adı	İşlem ve Açıklama
Kaya tırmanışı rotalarının tespiti ve rotaların açılması	Vadi içerisinde yapılacak detaylı incelemeler sonucunda vadiye hâkim değişik kaya gruplarında, ara emniyet ve üst emniyet noktaları oluşturularak kaya grubunun tırmanış bölgesi haline gelmesi için tırmanışa uygun rotalar açılacaktır.
200 m Via Ferratta⁹ hattı oluşturulması	Kaya �zerine sabit yaşam hattı çekilerek belirli aralıklarla oluşturulacak demir merdivenlerle zirveye kadar güvenli şekilde çıkmaya olanak sağlayacak tırmanış hattı oluşturulacaktır.

⁹ https://www.youtube.com/watch?v=gW_YovctRLA

MTB bisiklet parkurlarının oluşturulması ve işaretlenmesi	Eskişehir Vadisi içerisinde en üst noktadan en alt noktaya kadar tüm vadisi içerisinde işaretleme yapılarak MTB bisiklet parkuru oluşturulacaktır.
Yürüyüş parkurlarının oluşturulması ve işaretlenmesi	Tarihi, kültürel ve doğal mirası içerisinde barındıran Eskişehir Vadisi'nin ziyaretçiler tarafından tüm güzelliklerinin deneyimlenebileceği yürüyüş parkurları işaretilenerek kullanıma hazır hale getirilecektir.
Kayaarası Kanyonu geçiş hatlarının oluşturulması	Canyoning faaliyetleri açısından önemli bir potansiyel ihtiva eden Kayaarası Kanyonu boyunca güvenli geçiş sağlamak ve aktivitelerin artırılması için asma köprü ile yatay yaşam hatları oluşturulacaktır.
Motor sporları parkurlarının oluşturulması ve işaretlenmesi	Eskişehir Vadisi içerisinde en üst noktadan en alt noktaya kadar tüm vadisi içerisinde işaretleme yapılarak ATV ve motokros parkurları oluşturulacaktır.
Eğitimler ve rehber kitapların oluşturulması	Yürüyüş, MTB bisiklet, tırmanış parkurları ile Via Ferratta hattı için yerel halka eğitimler verilerek istekli olanların doğa rehberi olmaları sağlanacak. Aynı zamanda doğa sporlarına ilişkin rehber kitaplar hazırlanacaktır.
Kaya tırmanışı festivali ve yeni tırmanış rotalarının açılması	Eskişehir Vadisinin doğa sporları potansiyellerinin ulusal ve uluslararası mecralarda tanıtılması ve tırmanış rotalarının sayısının artırılması için kaya tırmanışı festivali düzenlenecektir.
Kemer Köprü Tırmanış Yarışması	Doğa ve tarihi birlikte deneyimlemek için köprü üzerine sabitlenen tırmanış tutamakları ile yapılacak olan serbest tırmanış yarışması için parkurlar hazırlanacaktır.

8.4. HAN Bileşeni Kapsamında Teknik Analiz ve Tasarım

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi HAN bileşeni kapsamında alanın üç ayrı bölgesinde gelir getirici faaliyetlerin ve ihtiyaç duyulan tesis eksiklerinin giderilmesi için yatırım projeleri oluşturulmuştur. Bu doğrultuda bileşen içeriğinde belirtilen

sosyal tesis, butik otel ve kamp alanı için belirlenmiş olan kapasiteler ve bu kapasitelerin seçim kriterleri aşağıda belirtilmektedir.

G z Mesire Alanı ve Sosyal Tesis

Arapgir halkı tarafından geçmişte uzun bir süre mesire alanı olarak kullanılan G z Bölgesi, göz suyunun kaynak noktasında bulunması ve doğal güzellikleri ile Arapgir ilçe sakinleri ve ilçe dışından gelen kişiler tarafından tercih edilen bir bölge konumundadır. G z Bölgesi'nin daha aktif kullanılacak şekilde yapıya kavuşturulması Eskişehir Vadisi'nin başlangıç noktası sayılan 1. bölgenin mevcut durumunun iyileştirilmesi, bu bölgede  ng r len işlevlerin sağlanması ve turist taleplerinin karşılanmasına yönelik uygun bir adım olacağı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda arazinin morfolojik yapısına uygun olarak 8.000 m²'lik alan içinde, karşılama, tanıtım, yöresel ürün satış ve restoran hizmeti verecek bir sosyal tesis binası tasarlanmıştır.

Resim 8.1. G z Mesire Alanı ve Sosyal Tesis Proje Perspektifi

Sosyal tesis, hem G z deresine hem de Göz suyunun kaynak noktasından itibaren dereye akış g zerg hına hâkim olacak şekilde konumlandırılmış olup ziyaretçilerin dört mevsim doğal güzelliklerden faydalanması sağlanmıştır. Suyun  st kotlardan aşağıya dökülmesinde her noktada seyir imkânı için kaskatlı bir su havuzu tasarlanmış, havuzun en alt noktasına ise bir su değirmeni yerleştirilmiştir. Sosyal tesis binasında tanıtım ve fuaye alanı dışında ziyaretçilerin yeme-içme ihtiyaçları için açık ve kapalı alanlardan oluşan bir restoran mekanı tasarlanmıştır. Restoran pişirme hizmeti dışında, yalnızca mesire alanını kullanmak isteyen misafirlere malzeme desteği vermek amacıyla bir  ark teri alanına sahiptir.

G z noktasının girişindeki karşılama meydanında kalabalık grupların bir arada bulunabilmesi için tek basamaklı bir amfi oturma birimi tasarlanmıştır. Ayrıca ziyaretçilerin

G z deresi ve G z köprüsünün güzelliğini bir arada görebilmesi için bir seyir balkonu d   n lm  t r. Kullanıcılar karşılama mek nından ba layarak dere boyunca tasarlanmış olan oturma ve dinlenme alanlarını, açık alan yeme-içme mek nlarını gezebilmekte, arazinin morfolojisinden yararlanarak farklı kotlarda tasarlanmış olan seyir balkonları ile manzaraya hâkim olabilme imkânı bulmaktadırlar. Seyir balkonları dışındaki tüm gezinti mekânları engellilerin kullanımı d   n l r k rampalar ile tasarlanmıştır.

Farklı kotlardaki mek nlardan kaynaklı oluşan istinat duvarları doğanın görsel güzelliğini bozmaması ve zamanla doğal ile bütünleşmesi için her dem yeşil sarma ıklar ile kaplanmıştır. Derenin kuzey kısmının karşı noktasında ziyaretçileri kütük oturmalarından oluşan bir oturma alanı karşılamaktadır.

Sosyal tesis, yapı olarak 456 m² olup zemin+1 kat ve terasta oluşmaktadır. 218 m² kullanım alanı olan yapı terası da ayrıca bir dış merdivenden ulaşılarak kullanılmaktadır. Terasa asansör ile de yapı içinden çıkış sağlanmışır. Teras  elik çatı ile örtülmüştür. Yapı strüktürü zemin seviyesine kadar betonarme perde kolon sistemidir. Yapıda zemin kat kısmen betonarme perde, kolon ve  elik taşıyıcı sistemlerden oluşmaktadır. Yapı teraslarına ve alanın en üst kotundaki terasa yapının yan cephesinde yer alan bir dış merdivenle ulaşılmaktadır.

Zemin katta  ark teri ve yöresel ürün satış noktası, çok amaçlı salon ve ofis bulunmaktadır. Yapı zemin katı ve terası 80 cm meydan kotundan yüksektedir. Bu terasa 5 basamaklı merdiven ile veya yan cephede engellilerin ulaşması için yapılan yüzde 6 eğimli rampa ile teras kısmına giriş sağlanmışır. Zemin katta yer alan  ark teri 15 m² olup yöresel ürünlere ait 3 m'lik vitrini ile ürün satışı da yapabilecektir. Çok amaçlı salon; çeşitli aktivitelerin sunumlarının ve toplantılarının yapılabilceği, eğitimlerin verilebileceği, 20 kişilik, projeksiyon aleti ve perdesi olan bir salondur. Bu salonun giriş holü zemin kat terasından girilmektedir. Zemin kat alanı 218,00 m²'dir.

Yapı birinci katı restoran olarak oluşturulmuştur. Oturma kapasitesi 25 masa ve 100 kişidir. Yapı teras alanında geniş bir oturma alanı yapılmıştır. Toplam 32 masa ve 128 kişi ağırlama kapasitesi vardır.

Yapı teras d  emesi  elik konstrüksiyon üzeri beton kompozit döşeme yapılacaktır. Titreşim ile ilgili önlemler yapı  elik kesitlerinde alınacaktır.  atı galvaniz boyalı sac panel kaplamalı  elik çatıdır.  atı altıda sac panel veya alüminyum ile kaplanacaktır.  atı içinde eliptik çatı ı ıklıkları alüminyum çerçeveli temperli lamine cam veya polikarbonat levha ile açılacaktır. Kı   artları d   n l r k eliptik ı ıklıklar bombeli veya açılı olacak ve ısıtılmış hava verilerek kar tutmaması sağlanacaktır.

Cephe antrasit renkli alüminyum doğrama ve çift katman lamine cam olup ısı yalıtım değerleri yüksek, ısı geçirgenlik katsayısı düşük ve ısı yalıtım bariyeri uygulanmış alüminyum doğrama kullanılacaktır. Cephe ahşap kaplama malzemesi ısıl işlem görmüş ahşap kaplama yapılacaktır. Cephede yatay döşenecek ve derzler geçmeli yapılarak minimuma indirilecektir. Cephede kaplama arkasında taş yünü yalıtım ve su yalıtımı önlemi alınacaktır. Cephede demir korkuluk uygulanacaktır. Teraslarda minimum korkuluk yüksekliği 110 cm olacaktır. Cephede tesis ile ilgili tabelalar krom harfler şeklinde oluşturulup tek tek cepheye ankrajlanacaktır.

Teras kaplamaları çeşitli renkte doğal taşlardan oluşan karışım ile hazırlanmış dökme mozaik ve desenli dökme beton olacaktır. Zemin kat kaplamaları 2 cm doğal taş kaplama olacaktır.

İç mekân duvar kaplamaları kısmen yöresel doğal taşlar ile oluşturulacaktır. Kısmen ise tuğla duvar ve sıva+boya yapılacaktır. Holler doğal taş kaplama olacaktır. Zemin katta tavanlar dekoratif ahşap kaplama ve alçı panel asma tavan olacaktır. Teras çatıda ise minimum 10 cm ısı yalıtımı ve su yalıtımı ile buhar dengeleyici uygulanacaktır.

Eskişehir Vadisi Butik Otel

Eskişehir Vadisi'nde 322 ada, 1 parselde yer alan ve kamu mülkiyetinde bulunan arsanın herhangi bir işlevinin olmaması aynı zamanda vadinin turizm hareketliliğine katkı sağlayacak konaklama ihtiyacının giderilmesi için 2. bölge olarak belirlenen okul bölgesinde butik otel yapılması gerekliliği tespit edilmiştir.

Resim 8.2. Eskişehir Vadisi 322 Ada/1 Parsel Alanın Uydu Görünümü

Kaynak: <https://parselsorgu.tkgm.gov.tr> Erişim Tarihi 23.12.2018

Butik otel yapılması d    n len nokta ve otelin kapasitesi, vadinin turizme yönelik konaklama ihtiyaçlarının karşılanmasının yanı sıra Arapgir halkına yönelik uygulanan anket sonuçları da göz önünde bulundurularak belirlenmiştir. Bahse konu arsanın tapu alanı 1.102 m²'dir. 250 m² zemin üzerine kurulacak otel inşaatı geleneksel mimariye uygun ve iki katlı olup 500 m² kullanım alanına sahip olacaktır. Otelin zemin katı  n büro, lobi, mutfak, 100 kişi kapasiteli restoran ve yöresel ürün satış noktasından oluşurken, üst kat 22 yatağa sahip 10 odadan oluşacaktır. Odaların ikisi 3 yatak kapasiteye, diğer sekiz oda ise 2 yatak kapasiteye sahip olacaktır. Yapının  n tarafında yer alan açık alan Eskişehir Vadisi'nin göz deresine en yakın olan noktalarından birisi olması sebebiyle yaz aylarında da restoran tarafından kullanılabilir.

Resim 8.3. Eskişehir Vadisi Butik Otel Proje Perspektifi

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Projesi'nin beklenen önemli sonuçlarından birisi uygulama süresi sonunda bölge halkının aktif ve donanımlı şekilde turizm faaliyetlerine iştirak etmesidir. Bu doğrultuda EğİT-DANI  bileşeni kapsamında uygulanacak faaliyet ve eğitimler sonucunda vadede yaşayan halkın sosyo-ekonomik fayda elde etmeleri beklenmektedir. Butik otelin vadinin içinde konumlandırılması ve büyük bir kapasite ile

tasarlanmaması bölge halkının uygulamaya dönük modeli ve gelecek talebi yakından görmelerine ve oluşacak talebe kendi imk nlarıyla cevap vermelerine imkân sağlayacaktır.

Doğa Park ve Kamp Alanı

Eskişehir Vadisi'nde 63 ada, 16 parselde yer alan Kozluk  ayı ile Kayaarası Kanyonu, Meydan Köprüsü ve Serge Bölgelerinin kesişim noktasında yer alan toplam 7.569,02 m² alana sahip arsada doğa park ve kamping projesinin uygulanması planlanmaktadır. Alanda, son üç yıldır Arapgir Belediyesi'nin koordinasyonunda Fotokamp etkinliği düzenlenmekte aynı zamanda yıl içerisinde farklı gruplar tarafından kamp alanı kullanılmaktadır. 4-7 Temmuz 2019 tarihlerinde düzenlenen Fotokamp etkinliğinde alanda 2.000 çadırın kurulduğu ve 15.000 kişinin etkinliğe katıldığı belirlenmiştir. Bu doğrultuda kamp alanının belirlenen altyapı eksikliklerinin giderilerek turizm talebini doğa sporları ve kampçılık faaliyetleri açısından artırmak üzere Eskişehir Vadisi Kayaarası Kanyonu Doğa Park ve Kamping Projesi hazırlanmıştır.

Proje kapsamında, bahse konu alanın doğal yapısının bozulmamasına azami dikkat gösterilerek daha önceki yıllarda edinilen deneyimler doğrultusunda altyapı ve  evre düzenlemesi eksiklerinin giderilmesi planlanmıştır. Projenin toplam inşaat alanı 7.642,89 m²'dir. Proje alanı içerisinde çok amaçlı büfe ve bekçi kulübesi, bay-bayan duş ve WC'ler, umumi kullanıma açık mutfak, sekiz ara lık otopark, perg leler, aydınlatma üniteleri ve bitkisel unsurlar yer almaktadır.

Resim 8.4. Doğa Park ve Kamp Alanı Proje Perspektifi

Proje kapsamında hazırlanan mimari projenin detaylarında malzemelerin ekseriyetle doğal malzemelerden tercih edilmesine dikkat edilmiş, alanın kendine özgün yapısını

yansıtmasına da önem verilmiştir. Bu doğrultuda, alanda taş zeminlerde 1.270 m² kayrak, doğal mozaik k p, t f ve dere taşları tercih edilmiştir. Bunun yanında bitkisel peyzaj alanı uygulama esnasında hafriyat geçirimsiz toprak vb. bitki gelişimini olumsuz etkileyecek alanlarda bitki besin maddesince güçlü maksimum 20 cm yüksekliğinde 244 m³ toprak serilecektir.  im alanların oluşturulmasında 2 cm kalınlığında 1.220 m² alana 24,4 m³ gübre serilecek, 73,2 kg çim tohumu m²'ye 60 gr gelecek şekilde uygulanacaktır. Aynı zamanda proje sahasına 10 ılgın, 15 ateş dikeni, 13 dişbudak, 11  ınar yapraklı akçaağaç, 3 leylak, 24  ınar, 15 boz ardı , 5 kuş iğdesi, 5 salkım söğüt, 75 alev çalışı, 10 karaçam, 30 kekik, 18 yemişen, 3 Amerikan sarmaşığı, 8 sütün ardı  cinsi bitkilerden dikilerek alanın bitki miktarı artırılacaktır. Mevcutta yer alan ağaçlar muhafaza edilecektir.

8.5. MARKA Bileşen Kapsamında Teknik Analiz ve Tasarım

Proje kapsamında aşağıdaki tanıtım ve markalaşma faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

- ✓ **Tanıtım Belgeseli ve Tanıtım Filmi:** Ulusal kanallarda yayınlanmak üzere Eskişehir Vadisinin tarihi, kültürel ve doğal turizm alanları, doğa sporları parkurları, yöresel yemekleri ve yerel kültür unsurları vb. görüntülerin olduğu, doğa güzelliklerinin yaz ve kış görüntülerinin bulunduğu en az 3 dilde tanıtım belgeseli ve tanıtım filminin hazırlanması sağlanacaktır. Belgesel ve film çekiminde özel kast kullanılacak, profesyonel bir seslendirme sanatçısına seslendirme, tercümanlara ilgili dillere  eviri yaptırılacak ve telif hakkı satın alınan alt fon müziği çalışması yapılacaktır.
- ✓ **Sosyal Medya Hesapları:** Eskişehir Vadisinin sosyal medya hesapları üzerinden yürütülecek pazarlama ve tanıtım yöntemleriyle bilinirliğinin artırılması sağlanacaktır. Bu  er evede Instagram, Facebook ve Youtube üzerinden aktif sosyal medya yönetimi gerçekleştirilecektir.
- ✓ **Arapgir ve Eskişehir Vadisi Turizm Portalı:** Arapgir'in Eskişehir Vadisi başta olmak üzere turistik mekânları, rotaları ve etkinliklerinin ziyaretçilere tanıtımı amacı ile bir web sitesi oluşturulacaktır. Web sitesi, mobil uygulamalara ( OS ve Android) uyumlu yapılacaktır. Ayrıca oluşturulacak sanal gerçeklik videoları pek çok alanı insanlara anlatma olanağı sağlayacaktır.
- ✓ **Eskişehir Vadisi Outdoor Tanıtım Materyalleri:** Büyükşehirlerde billboardlar, megaboardlar, havalimanı reklam alanları görselleri, tramvay vb. dikkat çekebilecek araç giydirme çalışmaları yapılacaktır.
- ✓ **Uluslararası Fuarlara Katılım Sağlanması:** Eskişehir Vadisi turizm değerlerinin daha belirgin ve bilinir olması için yurtdişında belirlenen fuarlara katılım sağlanarak

Eskişehir Vadisinin bilinilirliği artırılacaktır. Söz konusu fuarlar bir tane Kùrfez ùlkeleri, bir tane Batı Avrupa, bir tane de Uzak Doğu fuarına 3'er kişi ile iştirak edilecektir.

- ✓ **Eskişehir Vadisi Turizm Logosu ve Kurumsal Kimlik:** Eskişehir Vadisi için yapılacak tüm çalışmalarda kullanılacak, insanların aklında kalıcı, çağrışım yapan, hikayesi olan ve alanın özelliklerini yansıtan bir logo çalışması yapılacak ve yapılan logoya uygun kurumsal kimlik tasarımı gerçekteştirilecektir.
- ✓ **Proje Tanıtım Müziği:** Projenin kurumsal kimliği çerçevesinde akılda kalıcı ve Eskişehir Vadisini hatırlatıcı bir jinglein bestelenmesi sağlanacaktır.
- ✓ **Ulusal Yayın Organlarında Tanıtım Çalışmaları:** Fazla kişiye ulaşma imkânı bulunan havayolu dergileri THY Skylife ve Anadolu Jet Magazin'de yayınlanmak üzere Eskişehir vadisini tanıtıcı haber, reklam, makaleler yayınlanması sağlanacaktır.

8.6. EğİT-DANIş Bileşeni Kapsamında Teknik Analiz ve Tasarım

Arapgir Eskişehir Vadisi Kùltür ve Doğa Turizmi Projesinin stratejik öneme sahip bileşeni, EğİT-DANIş bileşenidir. Bölge insanın kırsal turizm hareketlerine iştirak etmesi, sosyo-ekonomik güçlerinin artırılması ve turizm arzının oluşturulabilmesi için eğitim ve danışmanlık çalışmaları planlanmıştır. Eğitim faaliyetleri tasarlanırken her bir bileşen için seçilmiş gruplara eğitim planlamaları yapılmış, bunun yanında turizm faaliyetlerine temel teşkil edecek eğitim programları da ayrıca kurgulanmıştır. Eğitim planlamaları yatırım dönemi olan 2020-2022 yıllarını kapsayacak biçimde oluşturulmuştur. Eğitim faaliyetleri ile birlikte kurumsal ve bireysel kapasitenin artırılması ve süreçlerin sorunsuz yürütülebilmesi için ihtiyaç duyulan alanlarda danışmanlık faaliyetleri de bileşen kapsamına dâhil edilmiştir. EğİT-DANIş bileşen kapsamında bölge sakinlerine uygulanacak eğitimler ve içerikleri aşağıda yer almaktadır.

1- Bölgesel Farkındalık Eğitimleri

Eğitim Konuları: Sürdürülebilir turizm, turizm mirası, bölgesel imaj ve vizyoner kimlik.

Eğitimin Amacı:

- ✓ İstihdam dışı kalmış nüfusun projenin istihdam oluşturmaya yönelik olarak turizm sektörü aracılığı ile ekonomik hayata etkin katılımlarının sağlanması,
- ✓ Tarihi, doğal, kùltürel mirasın farkına varılması ve gelecek nesillere nasıl miras olarak bırakılacağının kavranması,

- ✓ Bölge kimliği belirlenerek projenin sahip olacağı değerlerin-Bütünsellik, Sürdürülebilirlik, Demografik Hassasiyet, Fırsat Eşitliği, Kırılgan Noktalar, Topluma Dayalılık- çalışmalarının yapılmaya başlanması
- ✓ Kültürel çeşitliliğin ortaya çıkarılarak kullanılmasının sağlanması,
- ✓ Yerel yönetimlerin bu doğrultuda güçlenmesi,
- ✓ Turizmde yeni yaklaşım ve teknolojilerin anlatılması,
- ✓ Sivil Toplum Kuruluşlarının koordinasyonlarının güçlendirilmesi.

2- Turizm İşletmeciliği Eğitimleri

Eğitim Konuları: Turizm işletmeciliği, misafir karşılama ve ağırlama, hijyen ve sanitasyon, yiyecek içecek sunumu ve servis organizasyonu, etkili müşteri iletişimi (eko pazarlama), turizm türleri ve markalaşma.

Eğitimin Amacı:

- ✓ Turizm sektöründe faaliyet gösteren işletmelere vizyoner bir kimlik sağlanırken turizmin bir bölgede markalaşabilmesi için sektörün ihtiyaç duyduğu kritik başarı faktörlerinin katılımcılara anlatılması,
- ✓ Proje kapsamında yöresel ürünlerin turizm ürününe dönüştürülmesi aşamasında bölgede yeni ekonomik kaynakların ortaya çıkmasının sağlanması ve bu noktada projenin bölgede ki istihdam artışına da katkı yaratarak bölgenin sosyo-ekonomik yapısına katma değer sağlaması,
- ✓ Bölgesel mevcut durum analizinin yapılarak hedef ve stratejilerin (markalaşma, tanıtım, turizm ürün çeşitliği vb.) belirlenmesi çalışmalarının başlatılması,
- ✓ Turizm işletmeciliğinin (hizmet sektörünün) bölgesel farklılıkları ve bu farklılıkların kullanılarak nasıl bir bölgesel imajın sağlanabileceğinin anlaşılması,
- ✓ Yiyecek-içecek sunum tekniklerinin yanı sıra özellikle eko turizm çeşitliğinde hizmet almak isteyen müşteri profilinin istek ve beklentilerine göre uluslararası standartlarda sağlanması gereken hizmet içeriğinin sağlanması,
- ✓ Eko Turizm hizmet kalitesinin Ülkemizde ve Dünya da ki yeri ve öneminin kavranması,
- ✓ İşletmecilik ruhunun tüm bölgeye yayılması çalışmalarının katılımcılar sayesinde başlatılması,
- ✓ Ekonomik kalkınmaya destek olacak yeni ev pansiyonlarının, yeme-içme mekânlarının açılmasına özendirilmesi,

3- Proje Yönetimi Eğitimleri

Eğitim Konuları: Turizm odaklı proje yönetimi.

Eğitimin Amacı:

- ✓ Bölgesel markalaşma çalışmalarının sürdürülebilir bir hale gelebilmesi için gerek iç ve gerekse dış kaynaklardan elde edilebilecek her türlü kaynağın efektif ve katma değeri yüksek projeler ile bölgeye çekilmesi,
- ✓ Yerel halkın refah düzeyinin kısa orta ve uzun vadede artırılması çalışmalarının başlatılması.

4- Kültür Rotası Eğitimleri

Eğitim Konuları: Temel patika temizleme, levhalandırma-işaretleme-GPS kullanma, güvenlik, kültürel mirası koruma, ev pansiyonculuğu, Cittaslow, geleneksel yemekler, yerel kültür, ilk yardım.

Eğitimin Amacı:

- ✓ Oluşturulması planlanan kültür rotasının ne olduğunun ve bölgeye katkısının yerel halka anlatılması,
- ✓ Kültür rotasının tamamlanması ile bölgede oluşacak hareketliliğin yerel unsurlar tarafından kabullenilmesi,
- ✓ Rotanın yapım aşamasında teknik çalışmaların içeriği ve katılımın sağlanması,
- ✓ Rotada yürüyen kişiler için güvenlik sorunlarının giderilmesin sağlanması,
- ✓ Yerel halk için ev pansiyonculuğu ve işletmesi,
- ✓ Geleneksel kültürün rota ziyaretçilerine sunulması,
- ✓ Rota boyunca oluşması muhtemel yaralanmalara karşı ilk yardım uygulamaları.

5- Tarihi ve Kültürel Miras Eğitimleri

Eğitim Konuları: Tarihi ve kültürel mirasta temellendirme, tarihi ve kültürel mirasın değeri, tarihi ve kültürel miras yönetimi, tarihi ve kültürel miras çalışmalarında örnek modeller, tarihi ve kültürel miras çalışmalarında projelendirme ve finansman kaynakları, tarihi ve kültürel miras alanları için katılım, tanıtım ve markalaşma.

Eğitimin Amacı:

- ✓ Tarihi ve kültürel miras alanlarının korunması, kullanılması, işlev kazandırılması gibi çalışmalara temel teşkil edecek hususlarda tarih, kültür, kültürel miras gibi kavramların ne olduğu ve çalışmalara yol gösterecek olan başlıklarda hangi kavram ve tanımların bilinmesi gerektiği hususlarının anlatılması,
- ✓ Tarihi ve kültürel miras çalışmalarının öneminin belirgin hale getirilmesi ve çalışmalar esnasında çalışanlara yol gösterecek değerlerin anlatılması ve pekiştirilmesi,

- ✓ Tarihi ve kùltürel miras çalışmalarında faaliyetlere yön verici etkisi olan, tüm kurum ve kuruluşların uyması zorunlu kanun, yönetmelik vb. bağlayıcı metinlerin neler olduğu, yapılacak programlar ve projelerde ne gibi etkisi olduğu, bu kanun ve yönetmeliklerin anlaşılması, kavranması, diğer kanun ve hükümler ile bağlantısının kurulması,
- ✓ Tarihi ve kùltürel mirasın en önemli ayağı olan ve yapılacak faaliyetlerin; sosyal, kùltürel, ekonomik, tarihsel kıymetini oluşturan yönetim sürecini içine alan tüm çalışmaların sürdürölmesini sağlayacak süreçlerin belirlenmesi,
- ✓ Tarihi ve kùltürel miras çalışmalarının önemli bir ayağı haline gelen dönüşüm faaliyetlerinde iyi uygulama örneklerinin farklı bölgelerde yapılacak çalışmalara entegre edilmesi ve en uygun modellerin hayata geçirilmesi için temel ilkelerin tespit edilmesi,
- ✓ Tarihi ve kùltürel miras çalışmalarına uygulama noktasında yön veren projelerin hangi içerik ve bakış açısı ile hazırlanması gerektiği bu projeler hazırlanırken yapılan çalışmada uygulanması gereken ilkelerin ne olduğu ve en önemli problemlerden biri olan projelerin kaynak ihtiyacının nasıl çözümleneceğinin belirlenmesi,
- ✓ Tarihi ve kùltürel miras çalışmalarında katma değerin oluşturulabilmesi için katılım, kavrama, değer üretme ve tanıtım gibi işlevleri içine alan, aynı zamanda çalışmaların sunumunu da oluşturan süreçlerin belirlenmesi.

6- Doğa Sporları Eğitimleri

Eğitim Konuları: Yürüyüş, MTB bisiklet, tırmanış parkurları ile Via Ferratta hattı için yerel paydaş eğitimleri.

Eğitimin Amacı:

- ✓ Proje kapsamında oluşturulan parkur ve rotaların yerel halk tarafından kullanılması ve ziyaretçilere sunulması için eğitim programları düzenlenerek istekli olan kişilerin rota rehberi olmalarının sağlanması.

9. ORGANİZASYON YAPISI, YÖNETİM VE İNSAN KAYNAKLARI

9.1. KuruluŖun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi

Arapgir EskiŖehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Projesinin belirlenmiŖ s reler içerisinde eksiksiz olarak tamamlanması için Arapgir Belediyesi koordinasyonunda yönetim süreçleri planlanmıŖtır. Bu doğrultuda Belediye'nin sahip olduğu kapasiteden yararlanılarak organizasyon yapısı oluŖturulmuŖtur. Ŗekil 7.1'de projenin temel organizasyon ve yönetim yapısı ile Ŗekil 7.2'de oluŖturulması planlanan iŖletmelerin yönetim ve organizasyon yapıları yer almaktadır. Öncelikle organizasyon yapısı genel olarak ele alınmıŖ, ardından iŖletmelerin bütünü için yönetim yapısı incelenmiŖtir. İŖletmelerin tamamı için ayrı ayrı yönetim organizasyonu oluŖturulmayıp maliyetler göz önünde bulundurularak üç ayrı iŖletme için tek bir yönetim organizasyonu planlanmıŖtır. EskiŖehir Vadisinde oluŖturulması planlanan iŖletmeler; sosyal tesis, butik otel ve kamping iŖletmesi olarak belirlenmiŖtir.

Ŗekil 9.1. EskiŖehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Projesi Organizasyon Ŗeması

Projenin bütünü ve ilerleyen dönemlerde ortaya çıkacak faaliyetlerin uygulaması için organizasyon yapısı ve yönetime iliŖkin görev tanımları hiyerarŖik  er eve içerisinde belirlenmiŖtir.

Görev Tanımları:

1. Genel Koordinatör; Haluk CÖMERTOĞLU (Belediye BaŖkanı): Projenin planlanan  er eve içerisinde yürütülmesinden ve oluŖturulan ekibin görev-sorumluluk dağılımından sorumludur.

2. İdari Koordinatör; Mesut KAVAS (Kültür ve Sosyal İşler Müdürü): Projenin hedeflenen çıktıları elde edebilmesi amacıyla genel koordinatör tarafından oluşturulan yetki çerçevesi dâhilinde projenin idari operasyonlarının yönetiminden, altında yer alan ekiple birlikte sorumludur.

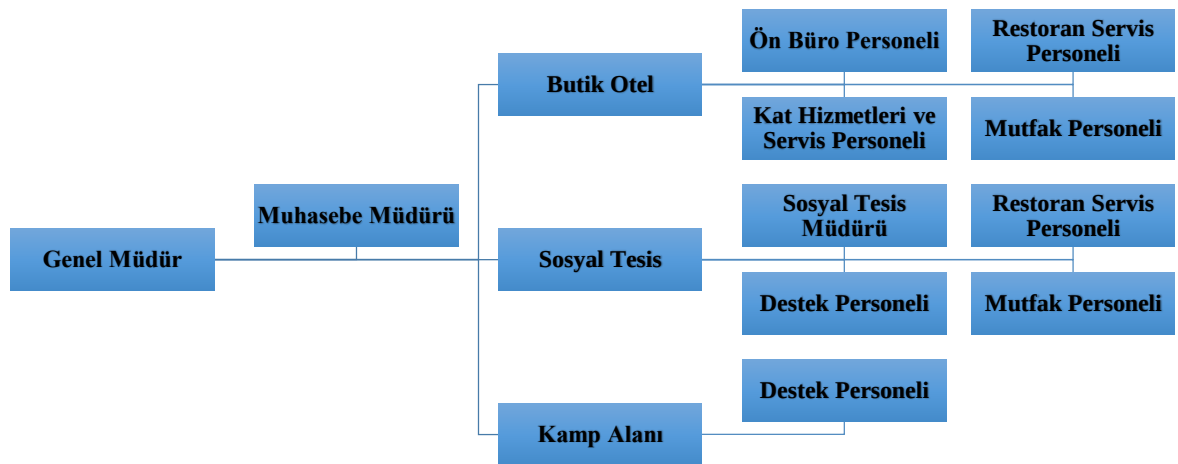
3. Mali Koordinatör; Gürbüz BULUT (Mali Hizmetler Müdürü): Projede detaylandırılan mali hususların ekibiyle birlikte yönetilmesinden ve planlanan doğrultuda gerçekleştirilmesinden sorumludur.

4. Teknik Koordinatör; Bayram KOÇ (İmar ve Şehircilik Müdürü): Projenin teknik operasyonlarının planlanan şekilde gerçekleştirilmesinden ekibiyle birlikte sorumludur.

9.2. Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi İşletmeleri

Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Projesinin en önemli yatırım kalemlerinden biri, HAN Bileşeni kapsamında oluşturulan konaklama, yeme-içme ve yöresel ürün satış noktalarıdır. Eskişehir Vadisinin tespit edilen lokasyonlarına konumlandırılacak olan işletmeler, vadinin turizm talebi noktasında önemli eksiklerini gidermekle birlikte alanın bütünü göz önünde bulundurulmak suretiyle oluşturulmak istenen stratejilerin de tamamlayıcısı olacaktır. Bu doğrultuda 1. Bölge olarak tespit edilen Göz Bölgesinde oluşturulacak sosyal tesis, yeme-içme ve yöresel ürün satış alanı olarak kullanılacak, 2. Bölge olarak tespit edilen Okul Bölgesi, konaklama, yeme-içme ve yöresel ürün satışı alanlarından oluşacak, 4. Bölge olarak kullanılacak olan Kamping Bölgesi ise kamp alanı ve yöresel ürün satışı alanlarından oluşacaktır. Bu doğrultuda oluşturulacak olan işletmelerin yönetimi Belediye Başkanlığı bünyesinde oluşturulacak bir şirket vasıtasıyla yürütülecektir. İşletmelerin organizasyon yapısı ve yönetimine ilişkin görev tanımları belirlenmiştir.

Şekil 9.2. Eskişehir Vadisi İşletmeleri Organizasyon Şeması

Genel İdare Görev Tanımları:

1. Genel Müdür: Oluşturulacak olan şirketin genel yönetiminden ve personellerden sorumludur.

2. Muhasebe Müdürü: İşletmenin tüm finansal süreçlerini yürütmekle görevli kişidir.

Otel İşletmesi Görev Tanımları

1.  n Büro Personeli: Otelin rezervasyon ve  n kabullerini yapmaktan sorumlu kişidir.

2. Kat Hizmetleri ve Servis Personeli: Otelin temizlik ve servis hizmetlerinden sorumlu kişilerdir.

3. Restoran Servis Personeli: Otelin restoranında görev alacak ve genel servis hizmetleriyle ilgilenecek kişilerdir.

4. Mutfak Personeli: Otelin mutfağında çalışacak kişilerdir.

Sosyal Tesis İşletmesi Görev Tanımları

1. Sosyal Tesis Müdürü: Sosyal tesisin tüm yönetimini üstlenen kişidir.

2. Mutfak Personeli: İşletmenin mutfağında çalışacak kişilerdir.

3. Restoran Servis Personeli: İşletmenin restoranında görev alacak ve genel servis hizmetleriyle ilgilenecek kişilerdir.

4. Destek Personeli: Temizlik, karşılama, enformasyon gibi görevlerden sorumlu kişilerdir.

Kamping İşletmesi Görev Tanımları

1. Destek Personeli: Temizlik, karşılama, enformasyon gibi görevlerden sorumlu kişilerdir.

9.3. İnsan Gücü İhtiyacı ve Tahmini Giderler

Personel Giderleri

Projenin tamamlanmasının akabinde Eskişehir Vadisinde işletmeye alınan sosyal tesis, otel ve kamping alanında görevlendirilmesi planlanan personelin unvan, sayı, net ve brüt maaş tutarları Tablo 9.1.'de gösterilmektedir. Vadide yer alan işletmelerin bir müdür ile genel yönetiminin sürdürülmesi planlanmaktadır. Ayrıca, genel muhasebeden sorumlu bir muhasebeci görevlendirilecektir. Diğer taraftan, tesislerin doluluk oranlarına göre personel sayılarının değişmesi öngörülmekle birlikte tesisler için ortalama personel sayılarının otel için yedi kişi, sosyal tesis için sekiz kişi ve fotokamp alanı için iki kişinin yeterli olacağı d   n lmektedir. Diğer taraftan, ihtiyaca göre tesisler arasında personel transferi olabilecektir.

Tablo 9.1. Eskişehir Vadisi Personel Sayıları ve Yıllık Giderleri

	Personel Görevleri	Kişi Sayısı	Yıllık Brüt Maaş (TL)/kişi	Toplam Yıllık Brüt Maaş (TL)
	Genel Müdür	1	84.926,82	84.926,82
	Muhasebe Müdürü	1	61.921,80	61.921,80
Butik Otel	Ön Büro Personeli	1	36.073,44	36.073,44
	Kat Hizmetleri ve Servis Personeli	2	36.073,44	72.146,88
	Restoran Servis Personeli	2	36.073,44	72.146,88
	Mutfak Personeli	2	36.073,44	72.146,88
Sosyal Tesis	Müdür	1	36.073,44	36.073,44
	Destek Personeli	1	36.073,44	36.073,44
	Restoran Servis Personeli	3	36.073,44	108.220,32
	Mutfak Personeli	3	36.073,44	108.220,32
Kamp Alanı	Destek Personeli	2	36.073,44	72.146,88
Toplam Personel Gideri				760.097,10

10. PROJE YÖNETİMİ VE UYGULAMA PROGRAMI

10.1. Proje Yürütücüsü Kuruluş ve Teknik Kapasitesi

Proje başvuru sahibi ve yürütücüsü olan Arapgir Belediyesinin yetkileri ve imtiyazları 5393 sayılı Belediye Kanununun ilgili maddesinde belirlenmiş ve aşağıda sıralanmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanununun 15. maddesinde Belediye mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

- a) Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak.
- b) Kanunların belediyeye verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, belediye yasakları koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek.
- c) Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek.
- d) Özel kanunları gereğince belediyeye ait vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dışındaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken doğal gaz, su, atık su ve hizmet karşılığı alacakların tahsilini yapmak veya yaptırmak.
- e) Müktesep haklar saklı kalmak üzere; içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettmek; kaynak sularını işletmek veya işlettmek.
- f) Toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettmek.
- g) Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak.
- h) Mahallî müşterek nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde taşınmaz almak, kamulaştırmak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, trampa etmek, tahsis etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesis etmek.
- i) Borç almak, bağış kabul etmek.

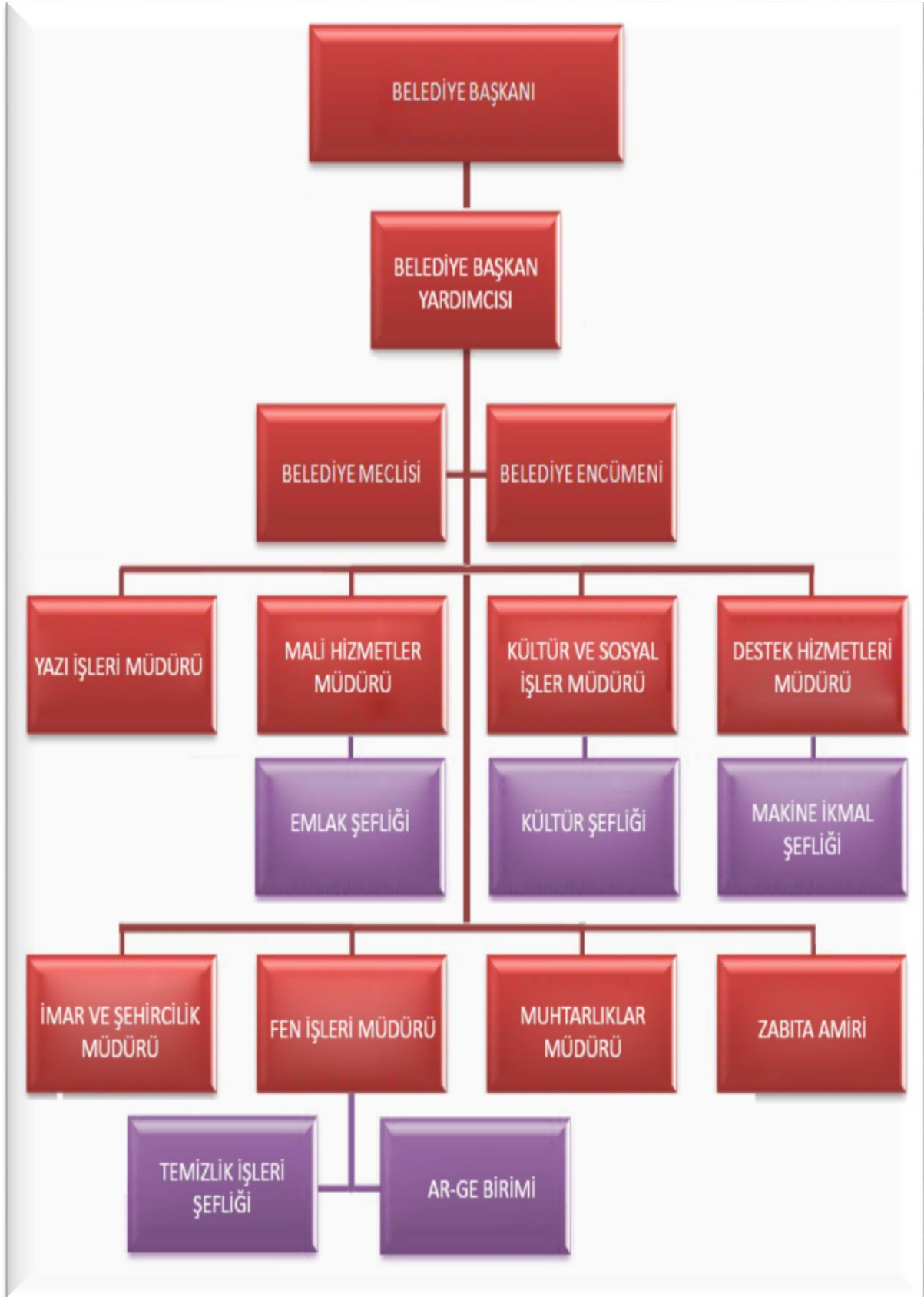

- j) Toptancı ve perakendeci h lleri, otobüs terminali, fuar alanı, mezbaha, ilgili mevzuata göre yat limanı ve iskele kurmak, kurdurmak, i letmek, i lettirmek veya bu yerlerin gerçek ve tüzel kişilerce açılmasına izin vermek.
- k) Vergi, resim ve harçlar dışında kalan dava konusu uyuşmazlıkların anlaşmayla tasfiyesine karar vermek.
- l) Gayrisih  müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.
- m) Ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi ve kayıt altına alınması amacıyla izinsiz satış yapan seyyar satıcıları faaliyetten men etmek, izinsiz satış yapan seyyar satıcıların faaliyetten men edilmesi sonucu, cezası ödenmeyerek iki gün içinde geri alınmayan gıda maddelerini gıda bankalarına, cezası ödenmeyerek otuz gün içinde geri alınmayan gıda dışı malları yoksullara vermek.
- n) Reklam panoları ve tanıtıcı tabelalar konusunda standartlar getirmek.
- o) Gayrisih  işyerlerini, eğlence yerlerini, halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde toplamak; hafriyat toprağı ve moloz döküm alanlarını; sıvıla tırılmı  petrol gazı (LPG) depolama sahalarını; inşaat malzemeleri, odun, kömür ve hurda depolama alanları ve satış yerlerini belirlemek; bu alan ve yerler ile ta ımalarda  evre kirliliği oluşmaması için gereken tedbirleri almak.
- p) Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde i letilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve g zerg hlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve i letmek, i lettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün i leri yürütmek gibi yetkilere ve imtiyazlara sahiptir. (Arapgir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018).

Belediye Başkanlığı, kanunlar ile kendisine tevdi edilen görevleri ifa ederken mevcutta bulunan fiziki kaynaklarını ve personellerini kullanmaktadır. Belediye hizmetlerine dair faaliyetler Belediye hizmet binasında y r t lmektedir. Belediye tüm hizmetlerini bünyesinde bulunan değişik yetkinlikte 103 personeli ile yapmaktadır. Aynı zamanda Belediye Başkanlığı'nın hizmet sunusunda kullandığı güçlü bir makine ve araç parkuru da mevcuttur.

Şekil 10.1. Arapgir Belediyesi Organizasyon Şeması

Kaynak: Arapgir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2018

10.2. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

NO	PROJE FAALİYETLERİ	YILLAR											
		2020				2021				2022			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1	PLANLAMA ve HAZIRLIK FAALİYETLERİ	Proje Ekibinin Oluşturulması ve Görevlendirilmesi											
		Detaylı Faaliyet ve İş Planının Oluşturulması	X										
		İhale Yönteminin Belirlenmesi ve İhale Dokümanlarının Hazırlanması	X										
		Başvuru Sahibi ve İlgili Kurumların Katılımı İle Proje Başlangıç Toplantısının Yapılması	X										
		Tarihi Eserlerin Proje Çalışmaları İçin Satın Almaların Yapılması		X									
		Yukarı Fırat Havzası Kültür Rotasının Oluşturulması İçin Satın Almaların Yapılması		X									
		Doğa Sporları Faaliyetleri İçin Satın Almaların Yapılması		X									
		HAN Bileşeni Kapsamında Yapılacak Tesisler İçin Satın Almaların Yapılması		X									
		MARKA Bileşeni Kapsamında Yapılacak Çalışmalar İçin Satın Almaların Yapılması		X									
		EĞİT-DANIŞ Bileşeni Kapsamında Uygulanacak Eğitimler İçin Satın Almaların Yapılması		X									
2	UYGULAMA FAALİYETLERİ	Satın Almalar Sonucunda Yer Teslimlerinin Yapılması			X								
		İHYA Bileşeni Kapsamında Saha Çalışmalarının Yapılması ve Restorasyon Projelerinin Hazırlanması				X	X	X	X	X			
		Yukarı Fırat Havzası Kültür Rotası İçin Araştırma ve Raporlama Faaliyetlerinin Yapılması ve Rotanın Oluşturulması				X	X	X	X	X	X	X	
		DOĞA Bileşeni Kapsamında Eskişehir Vadisi'nde Doğa Sporları Düzenlemelerinin Yapılması					X	X	X	X			

		HAN Bileşeni Kapsamında Sosyal Tesisin Yapılması			X	X	X	X	X	X				
		HAN Bileşeni Kapsamında Butik Otelin Yapılması			X	X	X	X	X	X				
		HAN Bileşeni Kapsamında Kamp Alanının Yapılması			X	X	X	X	X	X				
		HAN Bileşeni Kapsamında Yöresel Ürün Satış Noktalarının Oluşturulması			X	X	X	X	X	X				
		MARKA Bileşeni Kapsamında Tanıtım ve Markalaşma Çalışmalarının Yapılması			X	X	X	X	X	X	X	X	X	
		EĞİT-DANIŞ Bileşeni Kapsamında Eğitim Programlarının Oluşturulması ve Eğitimlerin Uygulanması			X	X	X	X	X	X	X	X	X	
3	RAPORLAMA VE DENETİM FAALİYETLERİ	Aylık İç Değerlendirme Toplantılarının Yapılması ve Üç Aylık Gelişme Raporlarının Hazırlanması	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		İlgili Kurumlara Ara ve Nihai Raporların Sunulması				X				X				X
		Projenin Sonunda Bağımsız Dış Denetimin Yaptırılması												X

11. İŞLETME DÖNEMİ GELİR VE GİDERLERİ

11.1. Butik Otel

Butik otelin 22 yatak kapasiteli olacak şekilde faaliyete geçirilmesi ve gecelik konaklama ücretinin 100 TL olması planlanmaktadır. Otelde yılda 360 gün hizmet verilecek ve 5 gün genel temizlik, bakım-onarım çalışmaları yapılacaktır. Otelde yer alan restoranın kapasitesi 50 kişi/gün olacaktır. Otelde konaklayan misafirler için kahvaltı ücretinin oda fiyatına dâhil olacağı ve bunun dışındaki restoran hizmetlerinin otel müşterileri için ve günübirlik ziyaretçiler için ortalama kişi başına 30 TL olacağı öngörülmektedir (Tablo 11.1).

Tablo 11.1. Tam Dolulukta Butik Otel Yıllık İşletme Gelirleri

Butik Otel			
Gelirler	Satış Miktarı (Kişi*360 gün)	Birim Fiyat (TL)	Toplam Tutar (TL)
Oda Gelirleri	7.920	100	792.000
Restoran Gelirleri	18.000	30	540.000
Diğer Gelirler	0	0	80.000
TOPLAM İŞLETME GELİRLERİ			1.412.000

Butik otel tam dolu iken işletme giderleri; sabit-değişken oranları ve payları itibarıyla Tablo 11.2’de gösterilmektedir. Gider kalemlerindeki tutarlar otelin tam doluluktaki gelirlerine göre yüzde varsayımı ile hesaplanmış olup açıklama kısmında detaylar belirtilmektedir.

Tablo 11.2. Tam Dolulukta Butik Otel İşletme Giderleri

Butik Otel					
Giderler	%	Sabit (%)	Değişken (%)	Toplam Tutar (TL)	Açıklama
A-Hizmet Giderleri					
Yiyecek-İçecek Giderleri	25	0	100	135.000	Yiyecek/içecek gelirlerinin % 25’i alınmıştır.
İşletme Malzemesi Giderleri	4	0	100	56.480	Tam doluluktaki toplam işletme gelirlerinin % 4’ü alınmıştır.
Elektrik Gideri	2	70	30	28.240	Tam doluluktaki toplam işletme gelirlerinin % 2’si alınmıştır.
Yakıt Gideri	4	70	30	56.480	Tam doluluktaki toplam işletme gelirlerinin % 4’ü alınmıştır.
Su Gideri	1	30	70	14.120	Tam doluluktaki toplam işletme gelirlerinin % 1’i alınmıştır.

Personel Gideri (Brüt)-(Maaş, SGK, Yemek)		50	50	252.514	
Bakım-Onarım Gideri	3	90	10	42.360	Tam doluluktaki toplam işletme gelirlerinin % 3'ü alınmıştır.
Diğer Giderler	50	0	100	40.000	Diğer gelirlerin % 50'si alınmıştır.
Genel Giderler	3	80	20	18.756	Buraya kadar olan hizmet giderleri toplamının % 3'ü alınmıştır.
Beklenilebilecek Farklar	2	50	50	12.879	Genel Giderler dâhil buraya kadar olan hizmet gider kalemleri toplamının % 2'si alınmıştır.
B-Tanıtım Org. Giderleri	2	90	10	28.240	Tam doluluktaki toplam işletme gelirlerinin % 2'si alınmıştır
TOPLAM İŞLETME GİDERLERİ				685.069	
Sabit Giderler Toplamı				274.781	
Değişken Giderler Toplamı				410.288	

Butik otelin tahmini doluluk oranlarına göre oluşturulmuş yıllar itibarıyla işletme giderleri Tablo 11.3'te gösterilmektedir. Bu çerçevede, otelin hizmete alınmasının akabinde ilk yıl 456.807 TL gider öngörülmekte olup, 5. yıl ve sonrasında giderin 537.497 TL olacağı tahmin edilmektedir. Tahmini doluluk oranlarına göre yıllar itibarıyla gelirler-giderler ve amortisman tutarları ise Tablo amortisman 'da gösterilmektedir.

Tablo 11.3. Yıllar İtibarıyla Butik Otel İşletme Giderleri

Giderler	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl	10.Yıl	20.Yıl
A-Hizmet Giderleri	429.908,74	454.093,52	473.341,71	492.589,89	509.963,08	509.963,08	509.963,08
Yiyecek-İçecek Giderleri	37.500,00	41.250,00	46.875,00	52.500,00	56.250,00	56.250,00	56.250,00
İşletme Malzemesi Giderleri	29.652,00	33.888,00	36.712,00	39.536,00	42.360,00	42.360,00	42.360,00
Elektrik Gideri	24.215,80	24.851,20	25.274,80	25.698,40	26.122,00	26.122,00	26.122,00
Yakıt Gideri	48.431,60	49.702,40	50.549,60	51.396,80	52.244,00	52.244,00	52.244,00
Su Gideri	9.425,10	10.166,40	10.660,60	11.154,80	11.649,00	11.649,00	11.649,00
Personel Gideri (Brüt)-(Maaş, SGK, Yemek)	192.541,93	202.011,20	208.324,05	214.636,90	220.949,75	220.949,75	220.949,75
Bakım-Onarım Gideri	40.347,90	40.665,60	40.877,40	41.089,20	41.301,00	41.301,00	41.301,00
Diğer Giderler	21.000,00	24.000,00	26.000,00	28.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00
Genel Giderler	16.974,18	17.255,52	17.443,08	17.630,64	17.818,20	17.818,20	17.818,20

Beklenilebilecek Farklar	9.820,24	10.303,20	10.625,18	10.947,15	11.269,13	11.269,13	11.269,13
B-Tanıtım Org. Giderleri	26.898,60	27.110,40	27.251,60	27.392,80	27.534,00	27.534,00	27.534,00
TOPLAM İŞLETME GİDERLERİ	456.807,34	481.203,92	500.593,31	519.982,69	537.497,08	537.497,08	537.497,08

Tablo 11.4. Yıllar İtibarıyla Butik Otel İşletme Gelir-Giderleri

Yıllar	Doluluk Oranı (%)	Yıllık İşletme Gelirleri (TL)	Yıllık İşletme Giderleri (TL)	Amortisman (TL)
1	52,5	565.800,0	456.807,2	60.404,6
2	60	640.200,0	481.203,8	60.404,6
3	65	702.300,0	500.593,2	60.404,6
4	70	764.400,0	519.982,6	60.404,6
5	75	819.000,0	537.497,0	60.404,6
6	75	819.000,0	537.497,0	60.404,6
7	75	819.000,0	537.497,0	60.404,6
8	75	819.000,0	537.497,0	60.404,6
9	75	819.000,0	537.497,0	60.404,6
10	75	819.000,0	537.497,0	60.404,6
11	75	819.000,0	537.497,0	60.404,6
12	75	819.000,0	537.497,0	60.404,6
13	75	819.000,0	537.497,0	60.404,6
14	75	819.000,0	537.497,0	60.404,6
15	75	819.000,0	537.497,0	60.404,6
16	75	819.000,0	537.497,0	60.404,6
17	75	819.000,0	537.497,0	60.404,6
18	75	819.000,0	537.497,0	60.404,6
19	75	819.000,0	537.497,0	60.404,6
20	75	819.000,0	537.497,0	60.404,6

Otelin işletmeye alındığı ilk aylarda nakit akışının sağlanabilmesi amacıyla belirli miktarda işletme sermayesine ihtiyaç duyulmakta olup bu ihtiyacı belirlemek için Çalışma Devri Katsayısı Yöntemi kullanılmıştır.

Çalışma devresi: 30 gün

Tam kapasitede işletme giderleri: 685.069 TL

$$\text{Çalışma devri katsayısı: } \frac{\text{Yıllık çalışma süresi}}{\text{Çalışma devresi}} = \frac{360}{30} = 12$$

$$\text{İşletme sermayesi ihtiyacı: } \frac{\text{Yıllık işletme giderleri}}{\text{Çalışma devri katsayısı}} = \frac{685.069}{12} = 57.089 \text{ TL}$$

11.2. Sosyal Tesis

Göz mesire alanında yapılacak sosyal tesisin tam dolulukta günlük 100 kişi ve yıllık 36.000 kişiye hizmet vermesi durumunda elde edilecek gelirler Tablo 11.5'te gösterilmektedir. Kişi başı tahmini gelir ihtiyatlı bir bakış açısı ile 30 TL olarak öngörülmüş olup yapılan piyasa araştırmasına göre kişi başı gelirin bu tutarın üzerinde olacağı düşünülmektedir. Diğer taraftan işletme giderleri, otel gelir giderleri ile benzer şekilde, tam dolu kapasitede işletme gelirlerinden hareketle hesaplanmıştır (Tablo 11.6).

Tablo 11.5. Tam Dolulukta Sosyal Yıllık İşletme Gelirleri

Sosyal Tesis			
Gelirler	Satış Miktarı (Kişi*360 gün)	Birim Fiyat (TL)	Toplam Tutar (TL)
Restoran Gelirleri	36.000	30	1.080.000
Diğer Gelirler			20.000
TOPLAM GELİR			1.100.000

Tablo 11.6. Tam Dolulukta Sosyal Tesis İşletme Giderleri

Sosyal Tesis					
Giderler	%	Sabit (%)	Değişken (%)	Toplam Tutar (TL)	Açıklama
A-Hizmet Giderleri					
Yiyecek-İçecek Giderleri	25	0	100	270.000	Yiyecek/içecek gelirlerinin %25'i alınmıştır.
İşletme Malzemesi Giderleri	2	0	100	22.000	Tam doluluktaki toplam işletme gelirlerinin % 2'si alınmıştır.
Elektrik Gideri	2	70	30	22.000	Tam doluluktaki toplam işletme gelirlerinin % 2'si alınmıştır.
Yakıt Gideri	1	70	30	11.000	Tam doluluktaki toplam işletme gelirlerinin %1'i alınmıştır.
Su Gideri	1	30	70	11.000	Tam doluluktaki toplam işletme gelirlerinin % 1'i alınmıştır.
Personel Gideri (Brüt)-(Maaş, SGK, Yemek)		50	50	288.588	
Bakım-Onarım Gideri	2	90	10	22.000	Tam doluluktaki toplam işletme gelirlerinin %2'si alınmıştır.

Diğer Giderler	50	0	100	10.000	Diğer gelirlerin %50'si alınmıştır.
Genel Giderler	2	80	20	13.132	Buraya kadar olan hizmet giderleri toplamının % 2'si alınmıştır.
Beklenilebilecek Farklar	2	50	50	13.394	Genel Giderler dâhil buraya kadar olan hizmet gider kalemleri toplamının % 2'si alınmıştır.
B-Tanıtım Org. Giderleri	2	90	10	22.000	Tam dolulukta toplam işletme gelirlerinin % 2'si alınmıştır.
TOPLAM İŞLETME GİDERLERİ				705.114	
Sabit Giderler Toplamı				227.496	
Değişken Giderler Toplamı				477.617	

Sosyal tesiste ilk yıl, toplam işletme giderlerinin 490.186 TL ve gelirlerinin ise 594.000 TL olacağı tahmin edilmektedir. Sonraki yıllarda gelir ve giderler Tablo 11.7 ve Tablo 11.8'de görüldüğü üzere artış göstermektedir. Amortisman hesabına göre ise yıllar itibarıyla bu tutarın sabit kalıp 110.286 TL düzeyinde gerçekleşeceği öngörülmektedir.

Tablo 11.7. Yıllar İtibarıyla Sosyal Tesis İşletme Giderleri

Giderler	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl	10.Yıl	20.Yıl
A-Hizmet Giderleri	469.175,87	492.946,73	516.717,60	564.259,33	588.030,20	588.030,20	588.030,20
Yiyecek-İçecek Giderleri	148.500,00	162.000,00	175.500,00	202.500,00	216.000,00	216.000,00	216.000,00
İşletme Malzemesi Giderleri	12.100,00	13.200,00	14.300,00	16.500,00	17.600,00	17.600,00	17.600,00
Elektrik Gideri	19.030,00	19.360,00	19.690,00	20.350,00	20.680,00	20.680,00	20.680,00
Yakıt Gideri	9.515,00	9.680,00	9.845,00	10.175,00	10.340,00	10.340,00	10.340,00
Su Gideri	7.535,00	7.920,00	8.305,00	9.075,00	9.460,00	9.460,00	9.460,00
Personel Gideri (Brüt)-(Maaş, SGK, Yemek)	223.655,33	230.870,02	238.084,70	252.514,08	259.728,77	259.728,77	259.728,77
Bakım-Onarım Gideri	21.010,00	21.120,00	21.230,00	21.450,00	21.560,00	21.560,00	21.560,00
Diğer Giderler	5.500,00	6.000,00	6.500,00	7.500,00	8.000,00	8.000,00	8.000,00
Genel Giderler	11.949,89	12.081,21	12.212,53	12.475,16	12.606,48	12.606,48	12.606,48
Beklenilebilecek Farklar	10.380,65	10.715,51	11.050,37	11.720,09	12.054,95	12.054,95	12.054,95
B-Tanıtım Org. Giderleri	21.010,00	21.120,00	21.230,00	21.450,00	21.560,00	21.560,00	21.560,00
TOPLAM İŞLETME GİDERLERİ	490.185,87	514.066,73	537.947,60	585.709,33	609.590,20	609.590,20	609.590,20

Tablo 11.8. Yıllar İtibarıyla Sosyal Tesis İşletme Gelir-Giderleri

Yıllar	Doluluk Oranı (%)	Yıllık İşletme Gelirleri (TL)	Yıllık İşletme Giderleri (TL)	Amortisman (TL)
1	55	594.000,0	490.185,9	110.286,0
2	60	648.000,0	514.066,7	110.286,0
3	65	702.000,0	537.947,6	110.286,0
4	75	810.000,0	585.709,3	110.286,0
5	80	864.000,0	609.590,2	110.286,0
6	80	864.000,0	609.590,2	110.286,0
7	80	864.000,0	609.590,2	110.286,0
8	80	864.000,0	609.590,2	110.286,0
9	80	864.000,0	609.590,2	110.286,0
10	80	864.000,0	609.590,2	110.286,0
11	80	864.000,0	609.590,2	110.286,0
12	80	864.000,0	609.590,2	110.286,0
13	80	864.000,0	609.590,2	110.286,0
14	80	864.000,0	609.590,2	110.286,0
15	80	864.000,0	609.590,2	110.286,0
16	80	864.000,0	609.590,2	110.286,0
17	80	864.000,0	609.590,2	110.286,0
18	80	864.000,0	609.590,2	110.286,0
19	80	864.000,0	609.590,2	110.286,0
20	80	864.000,0	609.590,2	110.286,0

11.3. Kamp Alanı

Eskişehir vadisinde bulunan kamp alanında projenin tamamlanmasına müteakip çadır başı günlük 30 TL ücret alınması planlanmaktadır. İlk yıl için 5 bin çadırın kamp yapacağı tahmin edilmekte olup toplam yıllık 150 bin TL gelir elde edilmesi öngörülmektedir (Tablo 11.9). Üretim programı bölümünde de görüldüğü üzere çadır sayısının yıllar itibarıyla artacağı düşünülmektedir. Diğer taraftan, kamp alanı giderleri kalemler itibarıyla Tablo 11.10'da yer almaktadır.

Tablo 11.9. Kamp Alanı Gelirleri

Kamp Alanı			
Gelirler	Adet	Birim Fiyat (TL)	Toplam Tutar (TL)
Tahmini Kamplayan Sayısı (çadır)	5.000	30	150.000

Tablo 11.10. Kamp Alanı Giderleri

Kamp Alanı	
Giderler	Toplam Tutar (TL)
İşletme Malzemesi Giderleri	8.500
Elektrik Gideri	9.750
Su Gideri	13.000
Personel Gideri (Brüt)-(Maaş, SGK, Yemek)	72.147
Bakım-Onarım Gideri	5.000
Diğer Giderler	10.000
Beklenilebilecek Farklar	5.000
TOPLAM İŞLETME GİDERLERİ	123.397

Yıllar itibarıyla kamp alanı kullanımı miktarları ile yıllık işletme gelir ve giderleri Tablo 11.11’de verilmiştir. Diğer taraftan, kamp alanı için yapılan hesaplamalarda amortisman tutarının yıllar itibarıyla sabit kalacağı ve 58.600 TL olacağı gör÷lmektedir.

Tablo 11.11. Yıllar İtibarıyla Kamp Alanı İşletme Gelir-Giderleri

Yıllar	Kamp Alanı Kullanımı (Çadır)	Yıllık İşletme Gelirleri (TL)	Yıllık İşletme Giderleri (TL)	Amortisman (TL)
1	5.000	150.000,0	123.397,0	58.600,0
2	6.500	195.000,0	123.397,0	58.600,0
3	7.500	225.000,0	123.397,0	58.600,0
4	8.500	255.000,0	123.397,0	58.600,0
5	10.000	300.000,0	123.397,0	58.600,0
6	10.000	300.000,0	123.397,0	58.600,0
7	10.000	300.000,0	123.397,0	58.600,0
8	10.000	300.000,0	123.397,0	58.600,0
9	10.000	300.000,0	123.397,0	58.600,0
10	10.000	300.000,0	123.397,0	58.600,0
11	10.000	300.000,0	123.397,0	58.600,0
12	10.000	300.000,0	123.397,0	58.600,0
13	10.000	300.000,0	123.397,0	58.600,0
14	10.000	300.000,0	123.397,0	58.600,0
15	10.000	300.000,0	123.397,0	58.600,0
16	10.000	300.000,0	123.397,0	58.600,0
17	10.000	300.000,0	123.397,0	58.600,0
18	10.000	300.000,0	123.397,0	58.600,0
19	10.000	300.000,0	123.397,0	58.600,0
20	10.000	300.000,0	123.397,0	58.600,0

12. TOPLAM YATIRIM TUTARI VE YILLARA DAĞILIMI

12.1. Toplam Yatırım Tutarı

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Fizibilitesi'nde yer alan altı bileşenden biri olan HAN bileşeni kapsamında yapılması planlanan sosyal tesis, butik otel ve kamp alanı için gerekli olan arsa yatırımı, sabit tesis yatırımı ve işletme sermayesi ihtiya ı olmak üzere toplam yatırım tutarları Tablo 12.1, 12.2 ve 12.3'te detaylı olarak gösterilmektedir. Diğer taraftan, fizibilitede yer alan bileşenlerin tamamı için gerekli olan yatırım tutarları Tablo 12.4'te yer almaktadır.

Tablo 12.1. Butik Otel Toplam Yatırım Tutarı

Butik Otel		
Yatırım Kalemleri	Tutar (TL)	Açıklama
A. Arsa Yatırımı	0	Arsa yatırım maliyeti bulunmamaktadır.
B. Sabit Tesis Yatırımı		
1. Etüt ve Proje Harcamaları	100.000	Bina in�aatlarının projelendirme (Harita, keşif, metraj, çizim) ve zemin etütleri maliyetleridir.
2. İnşaat Harcamaları	1.045.000	Arazi düzenleme i�leri, tesis arazisinin bina oturma alanı dışında kalan kısımlarında yapılacak kazı, dolgu, saha betonu ve diğer kaplama malzemeleri ile �evre duvarı ve peyzaj çalışmalarını kapsamaktadır. 500 m ² inşaat yapım maliyetidir.
- İnce Yapı İmalatları	435.000	
- Kaba Yapı İmalatları	395.000	
- �evre Düzenlemesi	215.000	
3. Tesisat Harcamaları	231.000	
- Mekanik Tesisat	119.000	Sihhi, kalorifer ve havalandırma tesisatı maliyetleridir.
- Elektrik tesisat	112.000	Kablo tesisatı, aydınlatma, priz vb. maliyetleri içermektedir.
4. Makine ve Teçhizat Harcamaları	395.000	Makine, teçhizat, donanım ve tefri�at maliyetleridir.
5. İthalat ve Gümrükleme Harcamaları	0	
6. Montaj Harcamaları	0	
7. Genel Harcamalar	35.420	Diğer kalemlerin toplamının % 2'sidir.
8. Beklenmeyen Farklar	90.321	Genel harcamalar dâhil kalemlerin toplamının % 5'idir.
Sabit Yatırım Tutarı (A+B)	1.896.741	
C. İşletme Sermayesi İhtiyacı	57.089	
TOPLAM YATIRIM TUTARI	1.953.830	

Tablo 12.2. Sosyal Tesis Toplam Yatırım Tutarı

Sosyal Tesis		
Yatırım Kalemleri	Tutar (TL)	Açıklama
A. Arsa Yatırımı	0	Arsa yatırım maliyeti bulunmamaktadır.
B. Sabit Tesis Yatırımı		
1. Etüt ve Proje Harcamaları	55.000	Bina inşaatlarının projelendirme (Harita, keşif, metraj, �zım) ve zemin etütleri maliyetleridir.
2. İnşaat Harcamaları	1.418.000	Arazi düzenleme işleri, tesis arazisinin bina oturma alanı dışında kalan kısımlarında yapılacak kazı, dolgu, saha betonu ve diğer kaplama malzemeleri ile �evre duvarı ve peyzaj çalışmalarını kapsamaktadır. 850 m ² inşaat yapım maliyetidir.
- İnce Yapı İmalatları	508.000	
- Kaba Yapı İmalatları	441.000	
- �evre Düzenlemesi	469.000	
3. Tesisat Harcamaları	328.800	
- Mekanik Tesisat	173.800	Sıhhi, kalorifer ve havalandırma tesisatı maliyetleridir.
- Elektrik tesisat	155.000	Kablo tesisatı, aydınlatma, priz vb. maliyetleri içermektedir.
4. Makine ve Teçhizat Harcamaları	353.500	Makine, teçhizat, donanım ve tefrişat maliyetleridir.
5. Taşıt Alım Harcamaları	200.000	Sahada kullanılmak üzere 2 adet (T-5) araç alımı yapılacaktır.
6. İthalat ve Gümrükleme Harcamaları	0	
7. Montaj Harcamaları	0	
8. Genel Harcamalar	47.106	Diğer kalemlerin toplamının % 2'sidir.
9. Beklenmeyen Farklar	120.120	Genel harcamalar dâhil kalemlerin toplamının %5 'idir.
Sabit Yatırım Tutarı (A+B)	2.522.526	
C. İşletme Sermayesi İhtiyacı	58.759	
TOPLAM YATIRIM TUTARI	2.581.285	

Tablo 12.3. Kamp Alanı Toplam Yatırım Tutarı

Kamp Alanı		
Yatırım Kalemleri	Tutar (TL)	Açıklama
A. Arsa Yatırımı	0	Arsa yatırım maliyeti bulunmamaktadır.
B. Sabit Tesis Yatırımı		
1. Etüt ve Proje Harcamaları	0	Etüt ve projeleri yapılmıştır.
2. İnşaat Harcamaları	1.355.000	�evre düzeni, WC ve duşlar, mutfak ve büfe inşaatlarını kapsamaktadır.
3. Makine ve Teçhizat Harcamaları	315.000	Makine, teçhizat, donanım ve tefrişat maliyetleridir.

4. Genel Harcamalar	33.400	Diğer kalemlerin toplamının % 2'sidir.
5. Beklenmeyen Farklar	85.170	Genel harcamalar dâhil kalemlerin toplamının % 5'idir.
TOPLAM YATIRIM TUTARI (A+B)	1.788.570	

Proje kapsamında yer alan altı farklı bileşenin maliyetleri Tablo 12.4'de gösterilmektedir. Bu çerçevede projenin toplam tutarının KDV hariç 10,2 milyon TL, KDV dâhil 12 milyon TL olacağı tahmin edilmektedir.

Tablo 12.4. Bileşen İtibariyle Toplam Yatırım Tutarları

	YATIRIM HARCAMALARI	TUTARLAR (TL)	
		KDV Hariç	KDV Dâhil
İHYA	Projelendirme Giderleri	1.484.152	1.751.299
DOĞAROTA	Araştırma ve Raporlama Giderleri	285.000	336.300
	Uygulama Giderleri	515.000	607.700
DOĞA	Ekipman-Tecizat Giderleri	117.800	139.004
	Uygulama Giderleri	80.000	94.400
HAN	Sabit Yatırım Tutarı	6.207.837	7.325.248
	İşletme Sermayesi	115.848	136.701
MARKA	Tanıtım Giderleri	800.000	944.000
	Markalaşma Giderleri	100.000	118.000
EĞİT-DANIŞ	Eğitim ve Danışmanlık Giderleri	500.000	590.000
	TOPLAM YATIRIM MALİYETİ	10.205.637	12.042.652

12.2. Yatırımın Yıllara Dağılımı

Eskişehir vadisinde yapılması planlanan projelerin yatırım süresinin 2020-2022 dönemini kapsayacak şekilde 3 yıl olacağı öngörülmektedir. Bu çerçevede, HAN bileşeni kapsamında yapılacak tesislerin 2020 yılında tamamlanması ve diğer bileşenlerde yer alan projelerin 2020, 2021 ve 2022 yıllarında eş zamanlı olarak hayata geçirilmesi planlanmaktadır. Tablo 12.5'te projenin KDV hariç toplam yatırım tutarı yıllara sâri şekilde gösterilmektedir.

Tablo 12.5. Toplam Yatırımın Yıllara Dağılımı

	YATIRIM HARCAMALARI	TUTARLAR (TL)		
		2020	2021	2022
İHYA	Projelendirme Giderleri	500.000	384.152	600.000
ROTA	Araştırma ve Raporlama Giderleri	285.000		
	Uygulama Giderleri		265.000	250.000
DOĞA	Ekipman-Teçhizat Giderleri		117.800	
	Uygulama Giderleri		80.000	
HAN	Sabit Yatırım Tutarı	6.207.837		
	İşletme Sermayesi		115.848	
MARKA	Tanıtım Giderleri	300.000	300.000	300.000
	Markalaşma Giderleri	50.000	50.000	
EĞİT-DANIŞ	Eğitim ve Danışmanlık Giderleri	100.000	200.000	200.000
TOPLAM YATIRIM MALİYETİ		7.442.837	1.512.800	1.250.000

Amortisman Hesaplamaları

Amortisman hesaplanmasında normal amortisman yöntemi kullanılmıştır. Amortisman oranları 333 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği çerçevesinde yayınlanan listeye göre belirlenmiştir. Butik otel, sosyal tesis ve kamp alanındaki yatırımların faydalı ömürleri bina-inşaat için 50 yıl, makine-teçhizat için 10 yıl ve taşıtlar için 5 yıl olarak kabul edilmektedir. Bu kapsamda, yıllık amortisman tutarı sosyal tesis için 110.286 TL, butik otel için 60.405 TL ve kamp alanı için 58.600 TL olarak hesaplanmıştır.

Tablo 12.6. Amortisman Hesaplamaları

	Amortisman Tabi İktisadi Kıymet	Değeri	Amortisman	
			Oranı (%)	Tutarı
Sosyal Tesis	Bina-İnşaat	1.746.800	2	34.936
	Makine-Teçhizat	353.500	10	35.350
	Taşıtlar	200.000	20	40.000
	Toplam			110.286
Butik Otel	Bina-İnşaat	1.045.231	2	20.905
	Makine-Teçhizat	395.000	10	39.500
	Taşıtlar	0	20	0
	Toplam			60.405
Kamp Alanı	Bina-İnşaat	1.355.000	2	27.100
	Makine-Teçhizat	315.000	10	31.500
	Taşıtlar	0	20	0
	Toplam			58.600

13. PROJE ANALİZİ

13.1. Ekonomik Analiz

Ekonomik analiz, projenin genel olarak yatırımcı kuruma getirdiği fayda ve maliyetleri ortaya koymak amacı ile yapılmaktadır. Ekonomik analize esas teşkil eden kalemlerden olan net nakit akışları oluşturulurken önceki bölümde detaylı şekilde anlatıldığı üzere doluluk oranlarına göre hesaplanan işletme gelir ve giderleri kullanılmıştır. Sonrasında işletmelerin elde ettikleri brüt kardan (amortisman da göz önüne alınarak) % 22 gelir vergisi düşölmek suretiyle net nakit akışları elde edilmiştir. Ayrıca, yöresel ürün satışlarından elde edilen net kar ile genel yönetimde bulunan müdür ve muhasebeci giderleri de net nakit akışlarında hesaba katılmıştır.

Projenin sosyal içerikli yönünün güçlü olması nedeniyle, fizibilite raporundaki ekonomik ve finansal analiz kısmına temel oluşturan gelir getirici faaliyetlerin yanı sıra sosyal fayda içeren birçok faaliyet bulunmaktadır. Örneğin İHYA bileşeninde yer alan tarihi ve kültürel mirasın korunmasına yönelik çalışmaların sosyal faydasının ekonomik faydasından daha fazla olacağı düşünülmektedir. Diğer taraftan, proje alanında oluşması beklenen yöresel ürün satışı, aile pansiyonculuğu gibi faaliyetler ile kırsal kalkınmaya sağlanacak katkının değerlendirilmesi sübjektif bir yargı gerektireceği için somut değerler elde edilememiştir. Dolayısıyla, ekonomik analizler değerlendirilirken projenin sosyal faydasının göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Ekonomik analizler yapılırken aşağıda yer alan temel varsayımlar göz önünde bulundurulmuştur.

- Projenin ekonomik ömrü 20 yıl olarak kabul edilmiştir.
- Yapım maliyetleri ile işletme gelir ve giderleri tahmin edildikten sonra, maliyetler ile gelir-giderler, vergi vb. diğer etkenlerden arındırılmak için 0,80 ile çarpılarak analizde kullanılmıştır. Maliyetler sabit fiyatlarla hesaplanmış olup enflasyona yönelik bir düzenlemeye gidilmemiştir.
- Projenin Ekonomik Net Bugünkü Değeri (ENBD) hesaplanırken aşağıdaki formöl kullanılmıştır. Projenin sosyal faydaları düşünölerek, indirgeme oranı % 6 olarak kullanılmıştır. % 6 indirgeme oranı ile nakit akışları indirgenmek suretiyle net bugünkü değer bulunmuş ve nakit akışları indirgenmeden (paranın zaman değeri dikkate alınmadan) yatırımın geri ödeme süresi hesaplanmıştır.

$$ENBD = \frac{S_0}{(1+i)^0} + \frac{S_1}{(1+i)^1} + \dots + \frac{S_n}{(1+i)^n}$$

- Projenin toplam yatırım maliyeti (KDV hariç) 10.205.637 TL'dir. Yıllar itibariyle net nakit akışları değişmekte olup 5. yıl ve sonrasında 1.427.664 TL olacağı öngörülmektedir. Ancak vergi ve benzeri etkenlerden arındırmak için 0,80 ile çarpılan rakamlar yatırım tutarını 8.164.510 TL'ye ve 5. yıldan sonra yıllık net nakit akışlarını 1.142.131 TL'ye çekmiştir. 20 yıl boyunca bu net nakit akışı elde edildiğinde ise aşağıdaki Tablo 13.1'deki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 13.1. Ekonomik Net Bugünkü Değer ve İç Karlılık (NNA*0,8)

(N)Yıllar	Yatırım (TL)	NNA (TL)	Yatırım'ın %80'i (TL)	NNA'nın %80'i (St) (TL)
0	-7.442.837,0		-5.954.269,6	
1	-1.512.800,0	660.178,6	-1.210.240,0	528.142,9
2	-1.250.000,0	835.518,8	-1.000.000,0	668.415,0
3		1.006.623,2		805.298,6
4		1.184.144,6		947.315,7
5		1.349.664,3		1.079.731,5
6		1.427.664,3		1.142.131,5
7		1.427.664,3		1.142.131,5
8		1.427.664,3		1.142.131,5
9		1.427.664,3		1.142.131,5
10		1.427.664,3		1.142.131,5
11		1.427.664,3		1.142.131,5
12		1.427.664,3		1.142.131,5
13		1.427.664,3		1.142.131,5
14		1.427.664,3		1.142.131,5
15		1.427.664,3		1.142.131,5
16		1.427.664,3		1.142.131,5
17		1.427.664,3		1.142.131,5
18		1.427.664,3		1.142.131,5
19		1.427.664,3		1.142.131,5
20		1.427.664,3		1.142.131,5

$$ENBD = \frac{-S_0}{(1+i)^0} + \frac{S_1}{(1+i)^1} + \frac{S_2}{(1+i)^2} + \dots + \frac{S_n}{(1+i)^n}$$

$$ENBD = \frac{-5.954.269,6}{(1+0,06)^0} + \frac{-682.097,1}{(1+0,06)^1} + \frac{-331.585,0}{(1+0,06)^2} + \dots + \frac{1.142.131,5}{(1+0,06)^{20}}$$

$$= 3.629.563,0 \text{ TL}$$

Net Bugünkü Değer (NBD) yöntemi, proje analizinde en çok kullanılan yöntemlerden biri olup bir projenin ekonomik ömrü boyunca sağlayacağı net nakit girişlerinin ve yatırım giderlerinin önceden kabul edilmiş indirgeme oranı ile bugüne indirgenen değerleri arasındaki farkı ifade etmektedir. Bu çerçevede, bir projenin kabul edilebilmesi için NBD'nin sıfıra eşit veya büyük olması beklenmektedir. Alternatif projeler var ise seçim yapılırken NBD değeri, en büyük olan projeye öncelik verilir. (Ayanog lu ve ark., 2001:141)

Bu kapsamda, Ekonomik Net Bugünkü Değeri pozitif ve 3.629.563 TL olarak beklenmekte olup projenin ekonomik değer yaratan bir proje olduğu g r lmektedir. Diğer taraftan, projenin Geri  deme Süresi (G S) ise 8,38 yıl olarak hesaplanmış olup bu sürenin ekonomik ömrü 20 yıl olan bir projede oldukça iyi bir geri dönüş süresi olduğu söylenebilir. İskonto Edilmiş Geri  deme Süresi (İEG S) = 11,18 yıldır ve 20 yılın altında olması projenin kabul  açısından yeterli iken, yatırımın 20 yıldan çok daha kısa bir sürede dönecek olması büyük avantaj sağlayacaktır. Bunun yanı sıra elde edilen verilerle projenin İç Getiri Oranı (IRR) = %10,8 olarak hesaplanmış olup ekonomik analizde kullanılan %6 iskonto oranının oldukça üzerinde bir getiri oranı olduğu g r lmektedir. Söz konusu oran, projenin verimini ortaya koymakta ve bu oranın %6 üzerinde bir oranda getiri elde edilmesi projenin uygulanabilir bir proje olduğunu göstermektedir.

Sonuc olarak yapılan ekonomik analizden projenin uygulanmasının ekonomik fayda sağlayacağı anlaşılmaktadır. Somut olarak elde edilemeyen sosyal fayda da düşünüldüğünde projenin uygulanmasının önemli bir ekonomik ve sosyal fayda sağlayacağı g r lmektedir.

13.2. Finansal Analiz

Finansal analizde kullanılan temel varsayımlar aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır:

- Projenin ekonomik ömrünün 20 yıl olduğu kabul edilmiştir.
- Maliyetler sabit fiyatlarla hesaplanmış ve enflasyona yönelik bir düzenlemeye gidilmemiştir.
- Net nakit akışının hesaplanmasında sadece nakit girdi ve  ıktıları hesaba katılmıştır.
- Projenin işletilmesi sürecinde işletmeci kuruluş açısında karlılık düzeyini net bir şekilde ortaya koymak üzere iskonto oranı %9 kullanılmıştır. Formülde yer alan S_n n'inci yıldaki fayda ve maliyet arasındaki farkı (net fayda), i indirgeme oranını simgelemektedir. n projenin ekonomik ömrüne eşittir.

Tablo 13.2. Ekonomik Net Bugünkü Değer ve İç Karlılık

Yıllar	Yatırım	NNA	Toplam NNA	Kümülatif NNA	İndirgenmiş NNA	Kümülatif İndirgenmiş NNA
0	-7.442.837,0		-7.442.837,0	-7.442.837,0	-7.442.837,0	-7.442.837,0
1	-1.512.800,0	660.178,6	-852.621,4	-8.295.458,4	-782.221,5	-8.225.058,5
2	-1.250.000,0	835.518,8	-414.481,2	-8.709.939,6	-348.860,5	-8.573.919,0
3		1.006.623,2	1.006.623,2	-7.703.316,4	777.297,8	-7.796.621,2
4		1.184.144,6	1.184.144,6	-6.519.171,7	838.877,9	-6.957.743,3
5		1.349.664,3	1.349.664,3	-5.169.507,4	877.189,2	-6.080.554,1
6		1.427.664,3	1.427.664,3	-3.741.843,1	851.269,6	-5.229.284,5
7		1.427.664,3	1.427.664,3	-2.314.178,7	780.981,3	-4.448.303,2
8		1.427.664,3	1.427.664,3	-886.514,4	716.496,6	-3.731.806,6
9		1.427.664,3	1.427.664,3	541.149,9	657.336,3	-3.074.470,3
10		1.427.664,3	1.427.664,3	1.968.814,3	603.060,8	-2.471.409,4
11		1.427.664,3	1.427.664,3	3.396.478,6	553.266,8	-1.918.142,6
12		1.427.664,3	1.427.664,3	4.824.142,9	507.584,2	-1.410.558,3
13		1.427.664,3	1.427.664,3	6.251.807,3	465.673,6	-944.884,7
14		1.427.664,3	1.427.664,3	7.679.471,6	427.223,5	-517.661,2
15		1.427.664,3	1.427.664,3	9.107.136,0	391.948,2	-125.713,0
16		1.427.664,3	1.427.664,3	10.534.800,3	359.585,5	233.872,4
17		1.427.664,3	1.427.664,3	11.962.464,6	329.894,9	563.767,4
18		1.427.664,3	1.427.664,3	13.390.129,0	302.655,9	866.423,3
19		1.427.664,3	1.427.664,3	14.817.793,3	277.666,0	1.144.089,2
20		1.427.664,3	1.427.664,3	16.245.457,6	254.739,4	1.398.828,6

Mali Net Bugünkü Değerin (MNBD) hesaplanmasında kullanılan net nakit akışları aşağıdaki şekildedir:

$$MNBD = \frac{-S_0}{(1+i)^0} + \frac{S_1}{(1+i)^1} + \frac{S_2}{(1+i)^2} + \dots + \frac{S_n}{(1+i)^n}$$

$$MNBD = \frac{-7.442.837,0}{(1+0,09)^0} + \frac{-852.621,4}{(1+0,09)^1} + \frac{-414.481,2}{(1+0,09)^2} + \dots + \frac{1.427.664,2}{(1+0,09)^{20}}$$

$$= 1.398.828,65 \text{ TL}$$

Tablo 13.2’de görüldüğü üzere projenin ekonomik ömrü boyunca elde edilen Net Nakit Akışları ile hesaplanan Mali Net Bugünkü Değeri (MNBD)’nin 1.398.828,6 TL ve pozitif olduğu görülmekte olup projenin yürütücü kuruluşu açısından finansal anlamda da fayda getiren bir proje olduğu anlaşılmaktadır. Diğer taraftan Projenin Geri Ödeme Süresi (GÖS) =

8,38 yıl olarak hesaplanmış ve bu sürenin proje için oldukça kısa bir süre olduğu ortaya çıkmıştır. Projenin İç Getiri Oranı (IRR) = %10,8 olarak hesaplanmış olup finansal analizde kullanılan %9 iskonto oranının üzerinde olduğundan dolayı projenin verimli ve uygulanabilir bir proje olduğu görülmektedir. Ayrıca İskonto Edilmiş Geri Ödeme Süresi (İEGÖS) ise 15,65 yıldır. İskonto oranının ekonomik analize göre yüksek olmasına rağmen net bugünkü değer pozitif çıkması ve iç getiri oranının iskonto oranından yüksek çıkması projenin uygunluğunun göstergesi niteliğini taşımaktadır.

Tablo 13.3. Ekonomik Analiz ile Finansal Analiz Arasındaki Farklılıklar

FARK	EKONOMİK ANALİZ	FİNANSAL ANALİZ
Hesaplanan Net Bugünkü Değer	Ekonomik Net Bugünkü Değer (ENBD) = 3.629.563TL	Mali Net Bugünkü Değer (MNBD) = 1.398.829 TL
İskonto Oranı	i = %6 Projenin sağlayacağı sosyal fayda düşünülerek ekonomik analizde daha düşük bir iskonto oranı kullanılmıştır.	i = %9 Projenin işletmeci kuruluşunun karını ortaya koymak amacı ile daha yüksek bir iskonto oranı ile hesaplama yapılmıştır.
Yapım Maliyetleri ve İşletme Gelir Giderleri	%80'i üzerinden hesaplama yapılmıştır. - Dış etkenlerden arındırmak amacıyla toplam maliyetlerin ve net nakit akışlarının %80'i üzerinden hesaplamalar yapılmıştır.	%100'ü üzerinden hesaplama yapılmıştır.
Geri Ödeme Süresi (GÖS) (Ekonomik Ömür 20 yıl)	GÖS = 8,38 yıl Ekonomik ömrü 20 yıl olan proje için çok kısa bir geri dönüş süresidir.	
Değerlendirme	OLUMLU	OLUMLU

13.3. Risk/Duyarlılık Analizi

Ekonomik ve finansal analiz bölümlerinde farklı iskonto oranları projenin genel olarak getirdiği fayda-maliyetler ile karlılık düzeyinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Risk analizinde ise çeşitli faktörlere bağlı olarak ortaya çıkması muhtemel gelişmelerin, yatırım tutarını artırıcı ya da projenin sağlayacağı nakit girişlerini azaltıcı etkilerini dikkate alarak hesaplamalar yapılacaktır. Bu kapsamda, yatırım tutarının %10 artması ve Net Nakit Akışlarının %10 azalması üzerine iki farklı senaryo kurgulanmış olup bu ihtimallerin uygulanması durumunda projenin uygulanabilirliği analiz edilmiştir.

Beklenen senaryoların gerçekleşmesi durumunda ortaya çıkacak NBD ve GÖS gibi parametrelerin karşılaştırılabilmesi amacıyla projeye esas teşkil eden temel senaryo Tablo 13.4'te gösterilmektedir.

Tablo 13.4. Temel Senaryo

Yıllar	Yatırım	NNA	Toplam NNA	Kümülatif NNA	İndirgenmiş NNA	Kümülatif İndirgenmiş NNA
0	-7.442.837,0		-7.442.837,0	-7.442.837,0	-7.442.837,0	-7.442.837,0
1	-1.512.800,0	660.178,6	-852.621,4	-8.295.458,4	-782.221,5	-8.225.058,5
2	-1.250.000,0	835.518,8	-414.481,2	-8.709.939,6	-348.860,5	-8.573.919,0
3		1.006.623,2	1.006.623,2	-7.703.316,4	777.297,8	-7.796.621,2
4		1.184.144,6	1.184.144,6	-6.519.171,7	838.877,9	-6.957.743,3
5		1.349.664,3	1.349.664,3	-5.169.507,4	877.189,2	-6.080.554,1
6		1.427.664,3	1.427.664,3	-3.741.843,1	851.269,6	-5.229.284,5
7		1.427.664,3	1.427.664,3	-2.314.178,7	780.981,3	-4.448.303,2
8		1.427.664,3	1.427.664,3	-886.514,4	716.496,6	-3.731.806,6
9		1.427.664,3	1.427.664,3	541.149,9	657.336,3	-3.074.470,3
10		1.427.664,3	1.427.664,3	1.968.814,3	603.060,8	-2.471.409,4
11		1.427.664,3	1.427.664,3	3.396.478,6	553.266,8	-1.918.142,6
12		1.427.664,3	1.427.664,3	4.824.142,9	507.584,2	-1.410.558,3
13		1.427.664,3	1.427.664,3	6.251.807,3	465.673,6	-944.884,7
14		1.427.664,3	1.427.664,3	7.679.471,6	427.223,5	-517.661,2
15		1.427.664,3	1.427.664,3	9.107.136,0	391.948,2	-125.713,0
16		1.427.664,3	1.427.664,3	10.534.800,3	359.585,5	233.872,4
17		1.427.664,3	1.427.664,3	11.962.464,6	329.894,9	563.767,4
18		1.427.664,3	1.427.664,3	13.390.129,0	302.655,9	866.423,3
19		1.427.664,3	1.427.664,3	14.817.793,3	277.666,0	1.144.089,2
20		1.427.664,3	1.427.664,3	16.245.457,6	254.739,4	1.398.828,6

Net Bugünkü Değer:	1.398.828,6 TL
İç Verimlilik Oranı (IRR) :	%10,80
Geri Ödeme Süresi (GÖS):	8,38 Yıl
İndirgenmiş Geri Ödeme Süresi (İEGÖS):	15,65 Yıl

Tablo 13.5’te daha önce de ifade edilmeye çalışıldığı gibi proje yatırım maliyetinin %10 yükselmesi analiz edilmiştir. Bu kapsamda, temel duruma göre net bugünkü değerde azalış olmasına rağmen projenin net bugünkü değeri 410.546 TL olarak gerçekleşmiş ve geri ödeme süresi 9,66 yıla yükselmiştir. Daha gerçekçi bir yaklaşım olan iskonto edilmiş geri ödeme süresi yöntemine göre yatırım maliyetinin %10 yükselmesi projenin geri ödemesini 18,56 yıla yükseltecektir. Senaryo 1 kapsamında ortaya çıkması muhtemel gelişmeler projenin iç getiri oranını %10,80’den %9,49’a çekmiştir. Bu oran nakit akışlarının bugüne indirgenmesinde kullanılan iskonto oranının üzerinde ve kabul edilebilir düzeydedir.

Tablo 13.5. Senaryo 1: Yatırım Tutarı %10 Artarsa

Yıllar	Yatırım	NNA	Toplam NNA	Kümülatif NNA	İndirgenmiş NNA	Kümülatif İndirgenmiş NNA
0	-8.187.120,7		-8.187.120,7	-8.187.120,7	-8.187.120,7	-8.187.120,7
1	-1.664.080,0	660.178,6	-1.003.901,4	-9.191.022,1	-921.010,5	-9.108.131,2
2	-1.375.000,0	835.518,8	-539.481,2	-9.730.503,3	-454.070,5	-9.562.201,7
3		1.006.623,2	1.006.623,2	-8.723.880,1	777.297,8	-8.784.903,9
4		1.184.144,6	1.184.144,6	-7.539.735,4	838.877,9	-7.946.026,0
5		1.349.664,3	1.349.664,3	-6.190.071,1	877.189,2	-7.068.836,7
6		1.427.664,3	1.427.664,3	-4.762.406,8	851.269,6	-6.217.567,1
7		1.427.664,3	1.427.664,3	-3.334.742,4	780.981,3	-5.436.585,9
8		1.427.664,3	1.427.664,3	-1.907.078,1	716.496,6	-4.720.089,3
9		1.427.664,3	1.427.664,3	-479.413,8	657.336,3	-4.062.753,0
10		1.427.664,3	1.427.664,3	948.250,6	603.060,8	-3.459.692,1
11		1.427.664,3	1.427.664,3	2.375.914,9	553.266,8	-2.906.425,3
12		1.427.664,3	1.427.664,3	3.803.579,2	507.584,2	-2.398.841,0
13		1.427.664,3	1.427.664,3	5.231.243,6	465.673,6	-1.933.167,4
14		1.427.664,3	1.427.664,3	6.658.907,9	427.223,5	-1.505.943,9
15		1.427.664,3	1.427.664,3	8.086.572,3	391.948,2	-1.113.995,7
16		1.427.664,3	1.427.664,3	9.514.236,6	359.585,5	-754.410,3
17		1.427.664,3	1.427.664,3	10.941.900,9	329.894,9	-424.515,3
18		1.427.664,3	1.427.664,3	12.369.565,3	302.655,9	-121.859,4
19		1.427.664,3	1.427.664,3	13.797.229,6	277.666,0	155.806,5

20		1.427.664,3	1.427.664,3	15.224.893,9	254.739,4	410.546,0
Net Bugünkü Değer:		410.546,0 TL				
İç Verimlilik Oranı (IRR) :		%9,49				
Geri Ödeme Süresi (GÖS):		9,66 Yıl				
İndirgenmiş Geri Ödeme Süresi (İEGÖS):		18,56 Yıl				

İkinci senaryo olan net nakit akışlarının %10 azalması durumunda Tablo 13.6'da görüldüğü üzere projenin net bugünkü değeri 270.663 TL ve geri ödeme süresi 9,58 yıl olarak hesaplanmıştır. İkinci senaryo kapsamında da ortaya çıkması muhtemel olumsuz gelişmelere rağmen projenin uygulanabilir olduğu görülmektedir.

Tablo 13.6. Senaryo 2: Beklenen Net Nakit Akışları %10 Azalırsa

Yıllar	Yatırım	NNA	Toplam NNA	Kümülatif NNA	İndirgenmiş NNA	Kümülatif İndirgenmiş NNA
0	-7.442.837,0		-7.442.837,0	-7.442.837,0	-7.442.837,0	-7.442.837,0
1	-1.512.800,0	594.160,7	-918.639,3	-8.361.476,3	-842.788,3	-8.285.625,3
2	-1.250.000,0	751.966,9	-498.033,1	-8.859.509,3	-419.184,5	-8.704.809,8
3		905.960,9	905.960,9	-7.953.548,5	699.568,0	-8.005.241,8
4		1.065.730,2	1.065.730,2	-6.887.818,3	754.990,1	-7.250.251,6
5		1.214.697,9	1.214.697,9	-5.673.120,4	789.470,3	-6.460.781,3
6		1.284.897,9	1.284.897,9	-4.388.222,5	766.142,6	-5.694.638,7
7		1.284.897,9	1.284.897,9	-3.103.324,6	702.883,2	-4.991.755,5
8		1.284.897,9	1.284.897,9	-1.818.426,7	644.846,9	-4.346.908,6
9		1.284.897,9	1.284.897,9	-533.528,8	591.602,7	-3.755.305,9
10		1.284.897,9	1.284.897,9	751.369,1	542.754,8	-3.212.551,2
11		1.284.897,9	1.284.897,9	2.036.267,0	497.940,1	-2.714.611,0
12		1.284.897,9	1.284.897,9	3.321.164,9	456.825,8	-2.257.785,2
13		1.284.897,9	1.284.897,9	4.606.062,9	419.106,3	-1.838.678,9
14		1.284.897,9	1.284.897,9	5.890.960,8	384.501,2	-1.454.177,8
15		1.284.897,9	1.284.897,9	7.175.858,7	352.753,4	-1.101.424,4
16		1.284.897,9	1.284.897,9	8.460.756,6	323.626,9	-777.797,5
17		1.284.897,9	1.284.897,9	9.745.654,5	296.905,4	-480.892,1
18		1.284.897,9	1.284.897,9	11.030.552,4	272.390,3	-208.501,8
19		1.284.897,9	1.284.897,9	12.315.450,3	249.899,4	41.397,6
20		1.284.897,9	1.284.897,9	13.600.348,2	229.265,5	270.663,1
Net Bugünkü Değer:		270.663,1 TL				
İç Verimlilik Oranı (IRR) :		%9,36				

Geri Ödeme Süresi (GÖS):	9,58 Yıl
İndirgenmiş Geri Ödeme Süresi (İEGÖS):	18,16 Yıl

Özetle risk analizi sonuçlarında görüldüğü üzere ortaya çıkması muhtemel olumsuz gelişmelere rağmen projenin uygulanabilir nitelikte olduğu anlaşılmaktadır. Diğer taraftan yapılan risk analizi, mali hesaplamalar göz önünde bulundurularak yapıldığından sosyal fayda da dikkate alındığında projenin uygulanmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

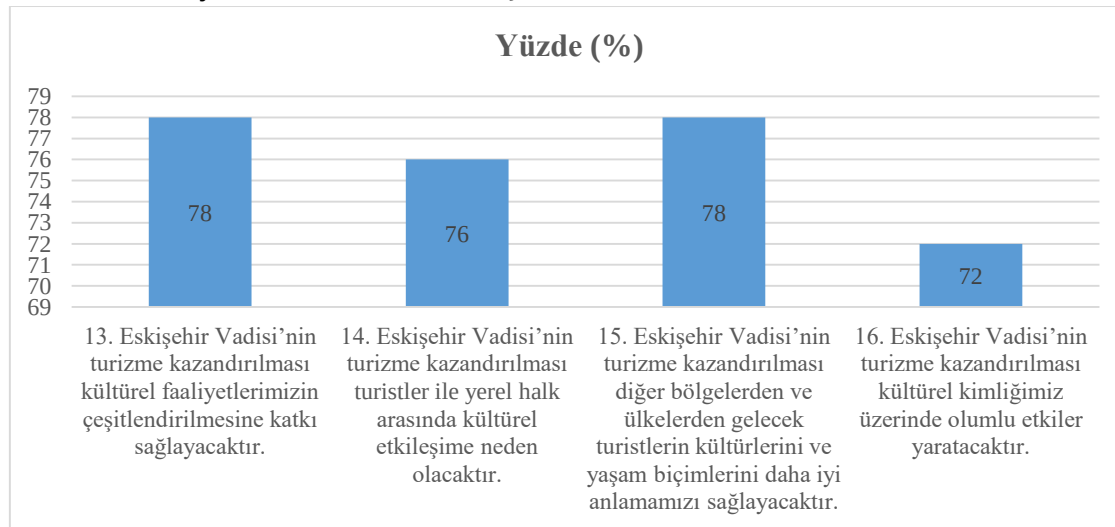
13.4. Sosyal Analiz

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Projesi, beklenen sonuçları itibarıyla sosyal etkisi yüksek bir proje olarak değerlendirilmektedir. Projenin turizm hareketlerine yapacağı katkı, İlçede ve Eskişehir Vadisinde yaşayan halkın sosyal yaşamına doğrudan etki edecektir. Proje kapsamında alanda uygulanan anket sonuçları da göz önünde bulundurulmak suretiyle projenin sosyal analizi yapılmıştır. Bu kapsamda ankete katılan kişiler, projenin uygulamaya konulması ile birlikte oluşacak turizm talebinin sosyal açıdan faydalı olacağını belirtmiştir. Bunun yanı sıra bazı sorulara verilen cevaplardan katılımcıların, sosyal yaşam üzerinde proje faaliyetlerinin olumsuz sonuçlar doğurabileceği endişesi taşıdığı da anlaşılmaktadır. Aşağıda Arapgir halkına uygulanan anket sonuçlarının sosyal analize dayanak teşkil eden bulguları yer almaktadır.

13.4.1. Sosyo-Kültürel Analiz

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Projesi'nin, sosyal analize altlık oluşturacak sosyo-kültürel sonuçları incelendiğinde Arapgir halkının, projenin sosyal yaşama etki edecek kültürel etkilerini olumlu olarak değerlendirdiği görülmektedir.

Tablo 13.7. Sosyo-Kültürel Analiz Sonuçları

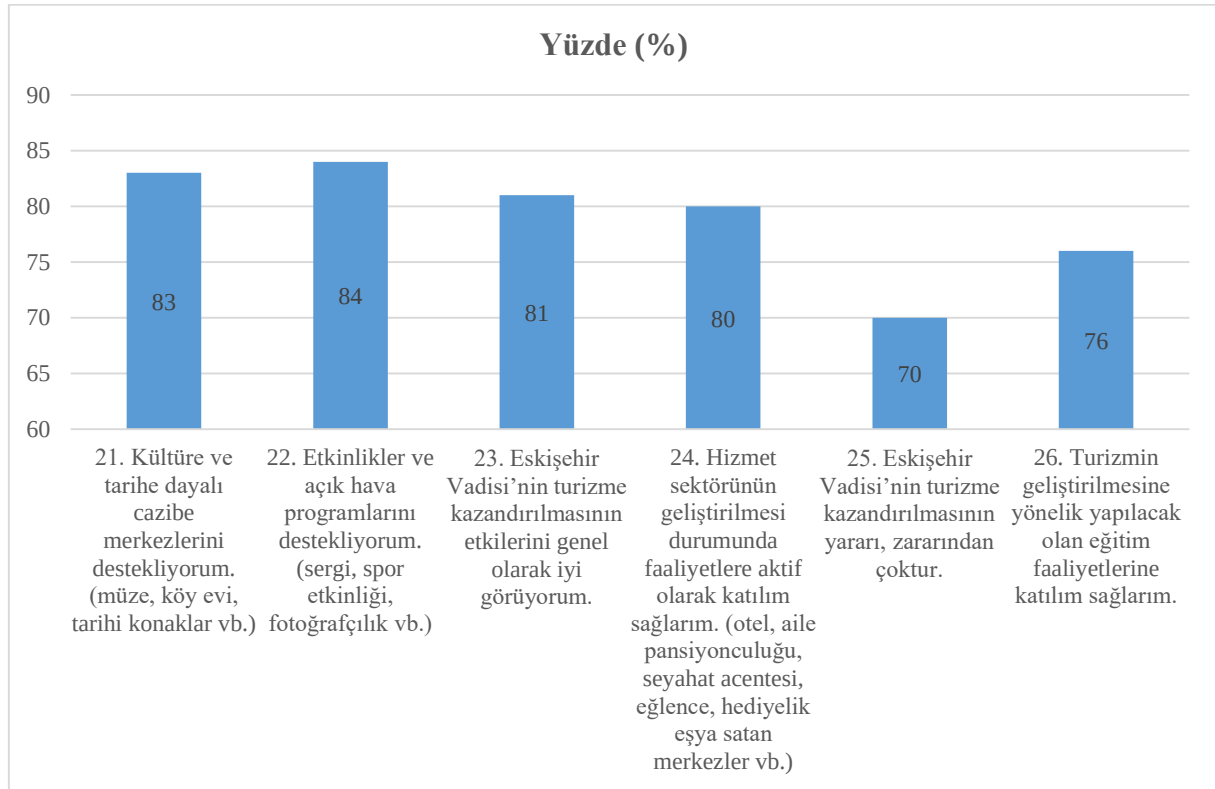

Tablo 13.7’den görüleceği gibi katılımcıların büyük bir çoğunluğu sosyal yaşama etki eden kültürel faaliyetlerin çeşitleneceğini, turistler ile yerel halk arasında kültürel etkileşim olacağını ve bu etkileşimin kültürel kimlik üzerinde olumlu etkiler oluşturacağını düşünmektedirler.

13.4.2. Projenin Diğer Sosyal Etkileri

Halkın turizm faaliyetlerine katılım düzeyini tespit edecek sorular incelendiğinde bölgede yaşayan halkın sosyal etkinliklerde önemli bir katılım talebinin olacağı görülmektedir.

Tablo 13.8. Projenin Diğer Sosyal Etkilerine Yönelik Analiz Sonuçları

Tablo 13.8’den izleneceği gibi Arapgir halkının sergi, spor, fotoğrafçılık gibi etkinliklere katılım, hizmet sektöründe aktif olarak çalışma, turizm eğitimlerine iştirak gibi başlıklarda önemli bir destek sağlayacağı bunun yanı sıra projenin bütünü itibariyle faydasının ve etkilerinin halk tarafından olumlu olarak değerlendirildiği tespit edilmektedir.

Projenin tüm bileşenleri göz önünde bulundurulmak suretiyle yapılan değerlendirmede Eskişehir Vadisi’nde yatırımların hayata geçmesi ile birlikte oluşacak turizm talebinin sosyal yaşama katkı sağlayacağı ve Arapgir halkının oluşacak kültürel hareketliliğe adapte olması hususunda önemli sorunlar yaşamayacağı anlaşılmaktadır. Zira Arapgir halkı İlçenin mevcut turizm hareketliliğinin oluşturduğu sosyo-kültürel etkileşime açık bir tavır sergilemektedir. Diğer taraftan projenin İHYA bileşeni kapsamında yapılacak çalışmalar ile tarihi ve kültürel

miras değerlerinin korunmasının Arapgir halkının önemle üzerinde durduğu bir husus olduğu, hazırlanacak restorasyon projelerinin hayata geçirilmesi ile Eskişehir Vadisinde bu bağlamda oluşacak kültür turizmi hareketliliğinin sosyal ve kültürel yaşama önemli bir katkısının olacağı değerlendirilmektedir. Aynı zamanda Eskişehir Vadisi'nin tarihi değerler ve kültürel miras üzerinden anlatılması, kadim medeniyet unsurlarının ziyaretçilere sunulması, yerli ve yabancı turistler ile kültürel etkileşimin artmasına katkı sağlayacaktır.

Projenin ROTA bileşeni kapsamında oluşturulması planlanan kısa ve uzun mesafe kültür rotaları Arapgir, Divriği ve Kemaliye hattı boyunca özellikle kırsal bölgelerde turizm faaliyetlerinin oluşmasına etki edecektir. ROTA bileşeninin hayata geçirilmesi kırsal kalkınmaya turizm odağında ivme kazandırırken yerel halkın, sosyal, ekonomik ve kültürel yaşamına doğrudan etki edecektir. Özellikle rota güzergâhında ve yakın çevresinde bulunan köylerin ve kırsal bölgelerin aile pansiyonculuğu, gastronomi, yöresel ürün üretimi ve satışları gibi faaliyetlere katılımını sağlayacaktır. Bahse konu bu faaliyetlerin hemen hemen tamamının kadınların üretimine yönelik çalışmaları kapsaması, projenin sosyal, e it ve katılımcı yapısını ön plana çıkarmaktadır.

Eskişehir Vadisi'nin mevcut fiziki yapısının farklı spor aktivitelerine imkân tanınması sebebiyle DOğA bileşeni kapsamında yapılacak proje uygulamaları, İlçenin ve Eskişehir Vadisi'nin turizm hareketliliği açısından önem arz etmektedir. Söz konusu uygulamaların yalnızca profesyonellere yönelik değil amatörlerin de kullanabileceği şekilde tasarlanması bölgenin sosyo-kültürel ve ekonomik yaşamına önemli katkı sağlayacaktır. Özellikle Arapgir'de yaşayan gençlerin ve Arapgir Meslek Yüksekokulu  ğrencilerinin uygulanacak doğa sporları faaliyetlerine katılacağı öngörülmekte olup doğa sporlarının bu kesimler için önemli bir sosyal hareketlilik sağlayacağı d   n lmektedir.

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Projesi'nin Arapgir halkının sosyal, kültürel ve ekonomik hayatına en fazla etki etmesi beklenen bileşeni HAN bileşenidir. Bileşen kapsamında yapılacak konaklama, yeme-içme ve yöresel ürün satış noktaları öncelikle Arapgir halkının kullanımına sunulacak olup sosyal hayata katkı sağlarken, tesislerde oluşacak personel ihtiyacı yeni i  imkânlarının oluşmasına ve istihdama katkı sağlayacaktır. Aynı zamanda vadinin 4 ayrı bölgesine konumlandırılan tesisler, alanın tamamının ziyaretçiler tarafından kullanılabilmesine imkân sağlayacaktır. Eskişehir Vadisi içerisinde konaklama için yapılması planlanan butik otelin yatak kapasitesi planlı şekilde yüksek tutulmamış, özellikle vadide yaşayan halkın konaklama uygulamalarını bizzat yerinde gözlemleyerek kendi yaşam alanlarını aile pansiyonculuğu doğrultusunda turistlerin kullanımına sunmaları hedeflenmiştir. Son

dönemde kırsal turizmin gelişmesi yönünde atılan adımların birçoğunda benzer uygulamaların yapıldığı ve başarılı sonuçların elde edildiği görülmektedir.¹⁰ Diğer taraftan oluşturulacak dört ayrı yöresel ürün satış noktalarında bizzat Arapgir halkı tarafından üretilen yöresel ürünler satışa sunulacak olup yöresel ürünlerin üretiminin artırılması, bu ürünler için belirli üretim ve paketlenme standartlarının oluşturulması ve Arapgir yöresel ürünlerinin markalaşması yönünde adımların atılması sağlanmış olacaktır. Proje saha çalışmaları kapsamında yapılan yüz yüze görüşmelerde Arapgir halkı tarafından evlerde üretilen yöresel ürünlerin önemli bir miktarının şehir dışından talep edildiği ve bu talebin Arapgir halkı için önemli bir gelir kaynağı olduğu da tespit edilmiştir. HAN bileşeni kapsamında planlanan çalışmaların tamamı Arapgir ve Eskişehir Vadisi'nde yaşayan halkın sosyo-kültürel hayatına ciddi etki edeceği gibi ekonomik açıdan da önemli bir hareketlilik sağlayacaktır.

Projenin Arapgir'de yaşayan tüm kesimleri ilgilendiren ve onların sosyo-kültürel yaşamlarına önemli derece de etki edecek bileşeni EĞİT-DANIŞ bileşenidir. Proje kapsamında hayata geçirilmesi planlanan eğitim ve danışmanlık çalışmaları turizm talebinin bilinçli ve donanımlı bireyler tarafından karşılanmasını sağlayacak ve bu talebin doğrudan artırılmasına katkı sağlayacaktır. Aynı zamanda dezavantajlı kesim olarak tanımlanan kadın ve engellilere yönelik faaliyetler bu bileşenin önemli bir kısmını oluşturacaktır.

MARKA bileşeni kapsamında uygulamaya koyulacak faaliyetler ise Eskişehir Vadisi'nin, Arapgir'in, Yukarı Fırat Havzası'nın tanıtımını sağlayacak ve Bölge'nin bilinirliği artırılmış olacaktır.

13.5. Bölgesel Analiz

13.5.1. Projenin Bölgesel Düzeydeki Doğrudan ve Dolaylı Etkileri

Arapgir Eskişehir Vadisi Kültür ve Doğa Turizmi Projesi, yalnız Arapgir ilçesi için değil gerek TRB1 Bölgesi gerekse Yukarı Fırat Havzası için etki değeri yüksek bir proje olarak görülmektedir. Proje çalışmalarının başlangıcından itibaren elde edilmek istenen sonuçların sağlanabilmesi için gerekli olan proje kurgusu ve yatırımların tamamı özellikle Yukarı Fırat Havzası'nın en önemli noktası sayılabilecek Arapgir'in Bölge turizmine yapacağı katkılar ile değerlendirilmiş olup bu doğrultuda oluşturulmuştur.

Bu yönleri ile projenin bölgesel düzeyde oluşturması beklenen etkilerinin doğrudan veya dolaylı olarak aşağıda yer alan çerçevede olması beklenmektedir.

¹⁰ <http://www.gelecekturizmde.com/>

- ✓ Proje uygulamaları ile Bölgenin asırlardır en önemli değeri ve adeta mührü sayılabilecek, Bölge açısından kritik değere sahip tarihi, kùltürel ve doğal miras öğeleri korunmuş ve kùltür turizmi sunusuna dönüştürölmüş olacaktır.
- ✓ Bölgenin ulusal ve uluslararası bilinirliğine katkı sağlayacak yenilikçi turizm projeleri ortaya çıkarılacak, kırsal alanlarda var olan turistik değerler ve yerel kùltür turistlerin deneyimine açılacaktır.
- ✓ Bölgesel açıdan önemli bir potansiyel ihtiva eden doğal alanların doğa sporları ile ilgilenen profesyonel ve amatörlerce kullanıma açılması sağlanacaktır.
- ✓ Bölgede geleneksel yöntemler ile oluşturulan doğal ve bölgeye has ürünlerin ziyaretçilere sunulmak üzere paketlenmesi ve markalaştırılması sağlanmış olacaktır.
- ✓ Bölge halkı, oluşın turizm talebini karşılamak ve daha nitelikli biçimde bu talebe cevap vermek üzere donanımlı hale getirilecektir.
- ✓ Bölgenin tanıtımı yapılacaktır.
- ✓ Bölge ekonomisi gelişecek, yerel ürünlerin çeşidi ve üretimi artırılacaktır.
- ✓ Bölge turizminin gelişimine katkı sağlanacaktır.
- ✓ Kırsal alanların turizme açılacak olması kırsal kalkınmayı hızlandıracak, yerinde istihdam sağlanarak, göç azaltılacaktır.
- ✓ Bölgede yeni istihdam alanları oluşturulacaktır.
- ✓ Yapılacak yatırımlar esnasında ve sonrasında oluşacak talep ile bölgede hizmet veren işletmeler olumlu etkilenecektir.
- ✓ Bölgeyi ziyaret eden turistler için Yukarı Fırat Havzası'nda yeni bir turizm destinasyonu oluşturulmuş olacaktır.
- ✓ Bölgede sosyo-ekonomik faaliyetler çeşitlenecektir.

14. EKLER

EK.1.

“Arapgir Eskişehir Vadisi’nin Turizme Kazandırılmasının Yaratacağı Etkinin Ölçümü ve Planlama Boyutlarının Tespiti” Anket Formu

CİNSİYETİNİZ : ☐ Erkek ☐ Kadın

EĞİTİMİNİZ : ☐ İlköğretim ☐ Lise ☐ Üniversite ☐ Lisansüstü

YAŞINIZ : ☐ 18-24 ☐ 25-31 ☐ 32-38 ☐ 39-45 ☐ 46- +

MESLEĞİNİZ : ☐ İşsiz ☐ Öğrenci ☐ Memur ☐ İşçi ☐ Esnaf ☐ Serbest

☐ Ev Hanımı ☐ Emekli ☐ Diğer

AYLIK GELİRİNİZ: ☐ Gelir Yok ☐ 1-500 ☐ 501-1000 ☐ 1001- 1500

☐ 1501- 2000 ☐ 2001- 2500 ☐ 2501-3000 ☐ 3001-+

1- Eskişehir Vadisi’nin turizme kazandırılması ilçemizde daha fazla iş alanı yaratacaktır.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

2- Eskişehir Vadisi’nin turizme kazandırılması ilçemize daha fazla yatırım çekecektir.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

3- Eskişehir Vadisi’nin turizme kazandırılması toplumda daha fazla harcamaya yol açacaktır.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

4- Eskişehir Vadisi’nin turizme kazandırılması yaşam standardımızı büyük ölçüde yükseltecektir.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

5- Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılmasından dolayı ilçemizde mal ve hizmet fiyatları yükselecektir.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

6- Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması yöre halkımıza ve küçük işletmelere ekonomik fayda sağlayacaktır.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

7- Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılmasından sonra gelecek olan turistler yaşamımızı olumsuz etkileyecektir.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

8- Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması geleneksel kültürümüzü değiştirecektir.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

9- Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması durumunda tersine g   olacağını düşünüyorum.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

10- Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması amacıyla yapılacak olan turistik tesisler vergilerimizin israfıdır.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

11- Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması sosyal açıdan yıkıcılığa neden olacaktır.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

12- Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması ilçemizde suç oranını yükseltecektir.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

13- Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması kültürel faaliyetlerimizin çeşitlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

14- Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması turistler ile yerel halk arasında kültürel etkileşime neden olacaktır.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

15- Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması diğer bölgelerden ve ülkelerden gelecek turistlerin kültürlerini ve yaşam biçimlerini daha iyi anlamamızı sağlayacaktır.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

16- Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması kültürel kimliğimiz üzerinde olumlu etkiler yaratacaktır.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

17- Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması trafik sıkışıklığına, gürültü ve kirliliğe neden olacaktır.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

18- Yapılacak oteller ve diğer turistik yapılar doğal çevreyi tahrip edecektir.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

19- Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması yerel halk için yeni yaşam alanları açacaktır.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

20- Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılması amacıyla turistler için cazibe merkezleri oluşturulmasını destekliyorum. ( rneğin; park alanı, tırmanma, yürüyüş yolu vb.)

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

21- Kültüre ve tarihe dayalı cazibe merkezlerini destekliyorum. (müze, köy evi, tarihi konaklar vb.)

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

22- Etkinlikler ve açık hava programlarını destekliyorum. (sergi, spor etkinliği, fotoğrafçılık vb.)

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

23- Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılmasının etkilerini genel olarak iyi görüyorum.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

24- Hizmet sektörünün geliştirilmesi durumunda faaliyetlere aktif olarak katılım sağlarım. (otel, aile pansiyonculuğu, seyahat acentesi, eğlence, hediyelek eşya satan merkezler vb.)

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

25- Eskişehir Vadisi'nin turizme kazandırılmasının yararı, zararından çoktur.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

26- Turizmin geliştirilmesine yönelik yapılacak olan eğitim faaliyetlerine katılım sağlarım.

☐ Hiç Katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Tamamen Katılıyorum

27- Eskişehir Vadisindeki turizm faaliyetlerinden hangisine katılım sağlarsınız.

- ☐ Tarihi ve kùltürel miras gezisi
- ☐ Gastronomi (Yeme-içme)
- ☐ Doğa sporları
- ☐ Dağcılık ☐ Bisiklet ☐ Yürüyüş ☐ Binicilik ☐ Kampçılık ☐ Diğer
- ☐ Fotoğrafçılık
- ☐ Kuş ve bitki gözlem

EK.2.

“Arapgir Eskişehir Vadisi’nin Turizme Kazandırılmasının Yaratacağı Etkinin Ölçümü ve Planlama Boyutlarının Tespiti” Anket Bulguları

Demografik Bulgular

Tablo 1: Araştırmaya Dâhil Edilen Arapgir Halkının Demografik Özellikleri

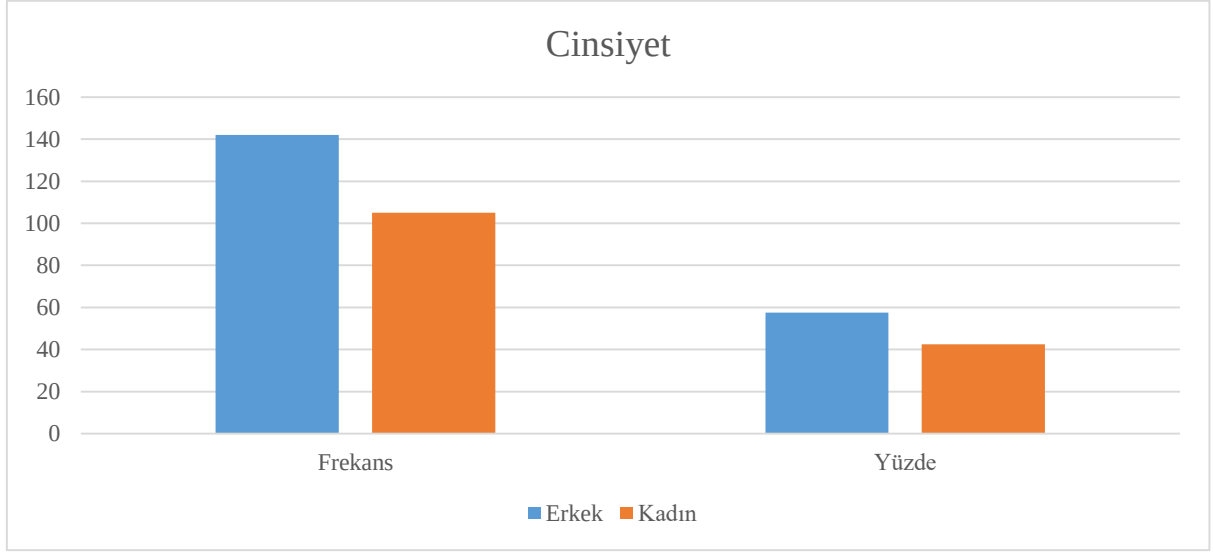
Demografik Yapı		Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Erkek	142	57,5
	Kadın	105	42,5
Eğitim	İlköğretim	50	20,2
	Lise	106	42,9
	Üniversite	81	32,8
	Lisansüstü	10	4,0
Yaş	18-24	78	31,6
	25-31	38	15,4
	32-38	41	16,6
	39-45	36	14,6
	46- +	54	21,5
Meslek	İşsiz	34	13,8
	Öğrenci	57	23,1
	Memur	53	21,5
	İşçi	46	18,6
	Diğer	57	23,1

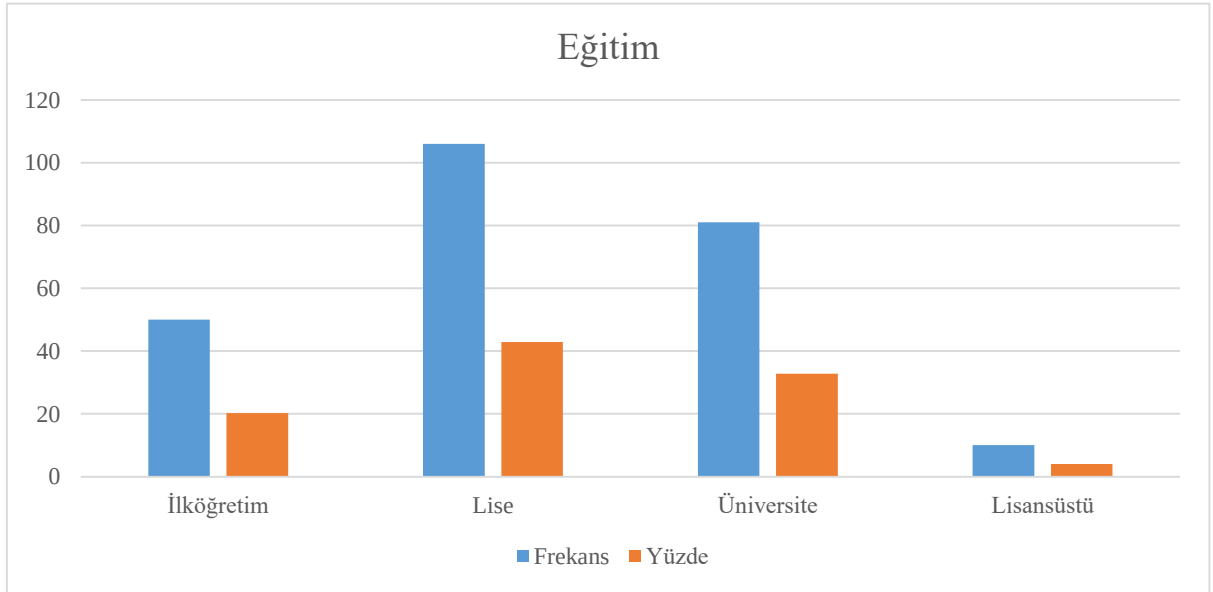
Aylık Gelir	1000 TL ve Altı	124	50,2
	1001 - 2000 TL	30	12,1
	2001 - 3000 TL	48	19,4
	3000 TL üzeri	45	18,2
	Toplam	247	100,0

Araştırmaya katılan Arapgir halkı, demografik özelliklerine göre gruplandırılmış ve gruplandırmalara göre dağılım yukardaki tabloda verilmiştir. Tablo 1'e göre gruplandırmalar cinsiyet, yaş, eğitim, meslek ve aylık gelir değişkenlerine göre düzenlenmiştir. Araştırmaya toplam 247 birey katılmıştır. Değişkenlerin alt gruplarına göre farklılıklar incelenecektir.

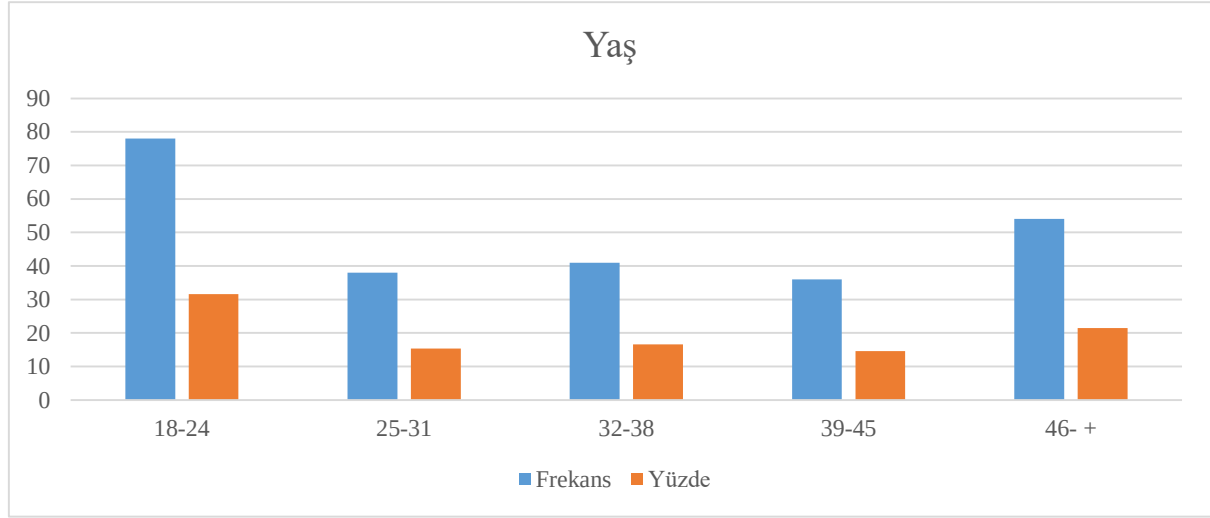
Grafik 1: Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği

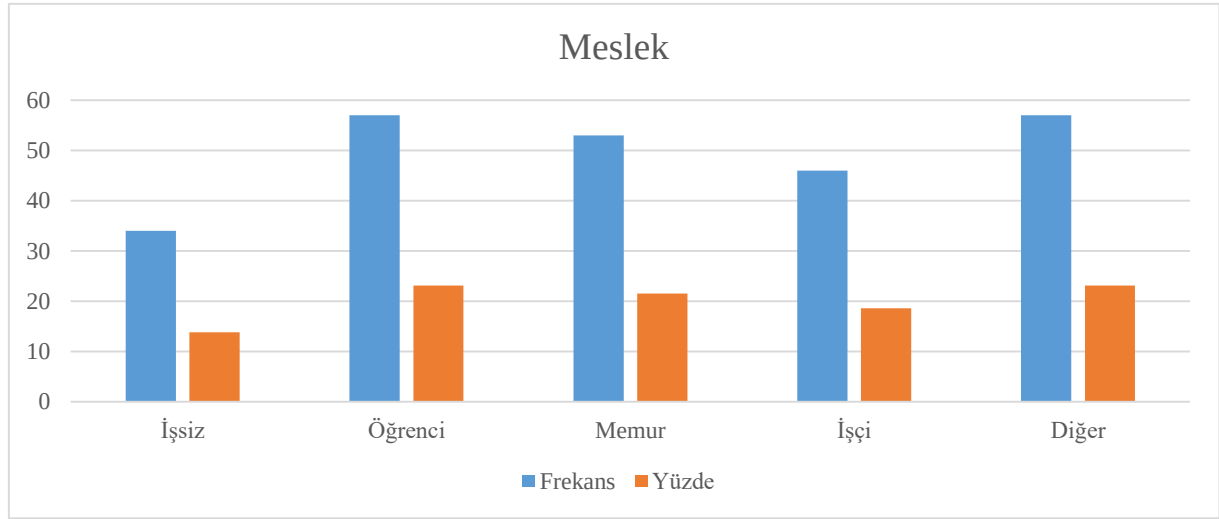
Grafik 2: Eğitime Göre Dağılım Grafiği

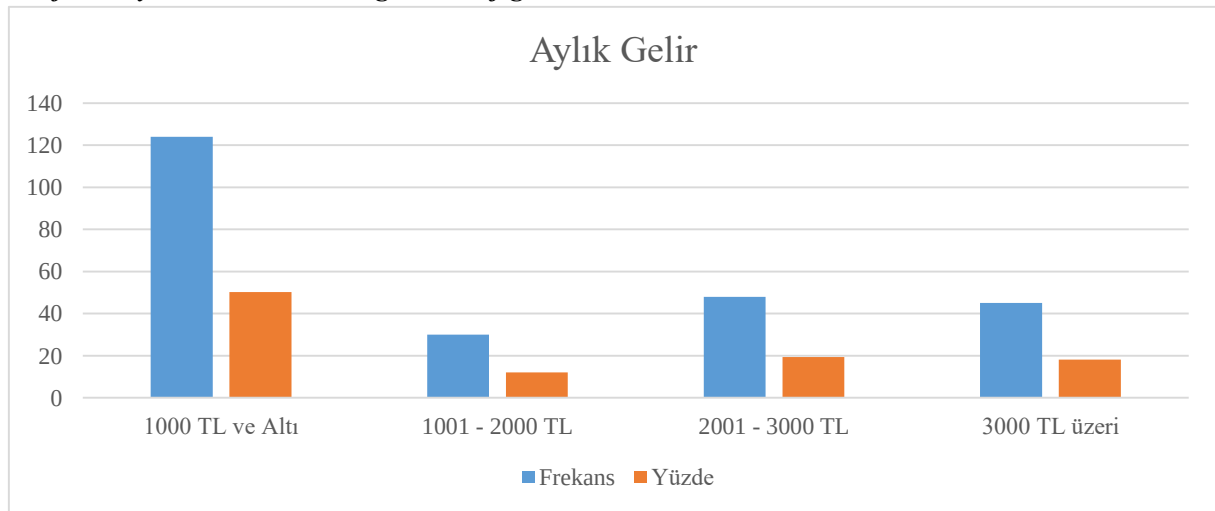
Grafik 3: Yaş Göre Dağılım Grafiği

Grafik 4: Mesleğe Göre Dağılım Grafiği

Grafik5: Aylık Gelire Göre Dağılım Grafiği

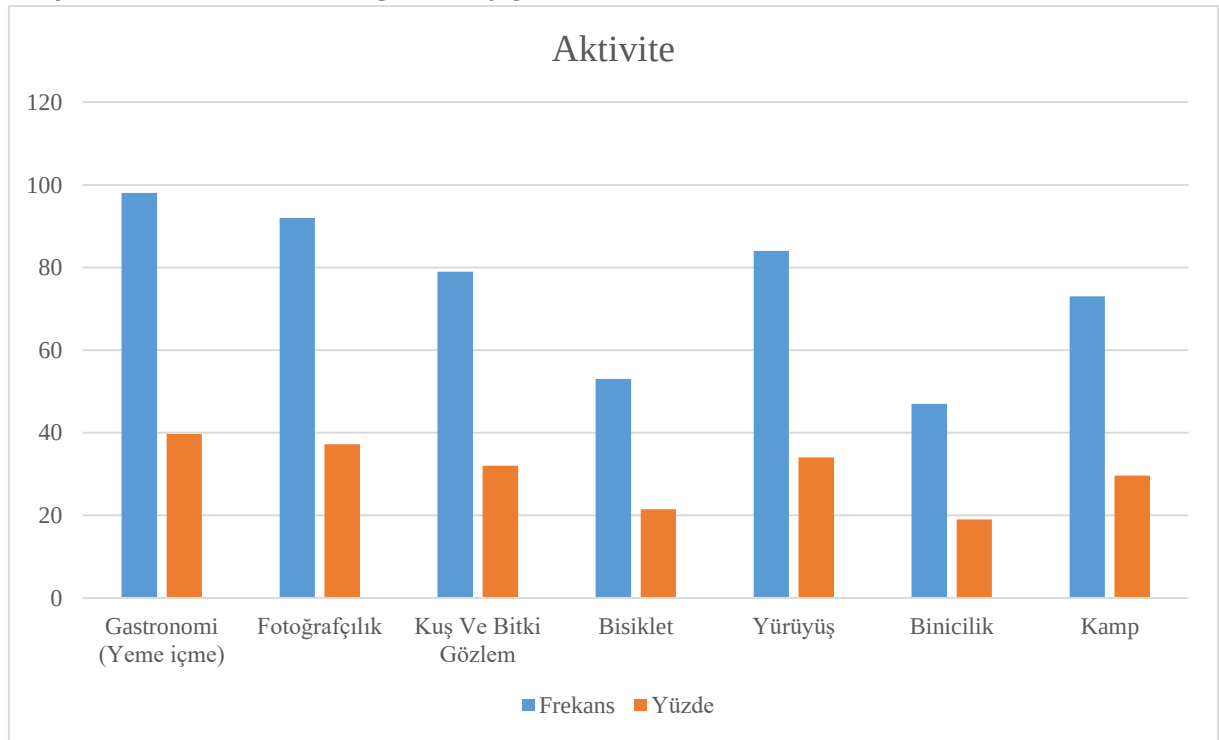

Tablo 2: Araştırmaya Dâhil Edilen Arapgir Halkının Aktivite Beklenti Dağılımları

Aktivite Beklentileri	Frekans	Yüzde
Gastronomi (yeme-içme)	98	39,7
Fotoğrafçılık	92	37,2
Kuş ve Bitki Gözlem	79	32,0
Bisiklet	53	21,5
Yürüyüş	84	34,0
Binicilik	47	19,0
Kamp	73	29,6

Araştırmaya katılan Arapgir halkının aktiviteler açısından beklentileri incelenmiştir. Yapılan incelemeye göre en çok beklentinin olduğu aktivitenin gastronomi (%39,7) olduğu, en az beklentinin ise binicilikte olduğu (%19) görülmektedir.

Grafik 6: Aktivitelere Göre Dağılım Grafiği

Veri Toplama Yöntemi ve Aracı

Bu çalışmada, birinci veriler anket yöntemi ile elde edilmiştir. Anket formunda 5 faktöre ait 27 soruya yer verilmiştir. Arapgir halkının vermiş oldukları cevapların demografik özelliklerine göre faktörler açısından farklılıkları incelenmiş ve **Turizm Desteğini** etkileyen faktörlerin dereceleri ortaya konulmuştur. İncelenen faktörler sırayla **Ekonomik Etki, Sosyal Etki, Kültürel Etki ve Çevresel Etki** 'den oluşmaktadır.

Verilerin Normal Dağılım Testi

Tablo 3: Normal Dağılım Analizi

Kolmogorov-Smirnov			
Faktörler	İstatistik	N	P
Ekonomik Etki	,083	247	,000
Sosyal Etki	,121	247	,000
Kültürel Etki	,117	247	,000
Çevresel Etki	,178	247	,000
Turizm Desteği	,159	247	,000

Tablo 3’e bakıldığında faktörlerin tamamında p değerinin 0,05’den küçük olduğu görülmektedir. Bu bilgilere göre faktörlerin normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir. Veriler normal dağılım göstermediği için analizlerde nonparametrik tekniklerden olan Mann-Whitney U Testi ve Medyan testi kullanılacaktır.

Verilerin Demografik Özelliklerine Göre Faktörlerin Analizi

Demografik verilere göre alt grupların arasındaki farklılıklar incelenecek, tespit edilen farklılıkların hangi gruplar arasında olduğu belirlenecektir.

Faktörlerin Cinsiyete Göre Analizi

Cinsiyete göre algılarında farklılık olup olmadığını belirleyebilmek için Mann-Whitney U Testi yapılmış ve sonucu Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4: Cinsiyete Göre Bağımsız Gruplar için Mann-Whitney U Testi

Faktörler	Cinsiyet	Z	Median	U	P
Ekonomik Etki	Erkek	-0,937	3,62	6936,500	,349
	Kadın		3,50		
Sosyal Etki	Erkek	-4,355	3,33	5047,000	,000
	Kadın		3,00		
Kültürel Etki	Erkek	-1,38	3,50	6696,000	,167
	Kadın		3,25		
Çevresel Etki	Erkek	-0,881	4,00	6977,000	,379
	Kadın		4,00		
Turizm Desteği	Erkek	-0,337	4,00	7269,500	,736
	Kadın		4,00		

Tablo 4’deki U testi bulgularına göre Arapgir Halkının “**Ekonomik Etki**” faktöründe cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,349; p>0,05$). “**Kültürel Etki**” faktöründe cinsiyete

göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,167$; $p>0,05$). “**Çevresel Etki**” faktöründe cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,379$; $p>0,05$). “**Turizm Desteği**” faktöründe cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,736$; $p>0,05$).

Tablo 4’deki U testi bulgularına göre Arapgir Halkının “**Sosyal Etki**” faktöründe cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p=,000$; $p<0,05$). Medyan ortalamaya bakıldığında erkeklerin ortalamasının (3,33), bayanların ortalamasının (3,00) olduğu görülmektedir. Bu bulgular doğrultusunda Arapgir Halkının “*Sosyal Etki*” faktöründe erkeklerin bayanlara göre algı düzeyinin daha büyük olduğu söylenebilir.

Faktörlere göre cinsiyet değişkeni açısından etkiler incelendiğinde sosyal etkinin farklılık gösterdiği görülmektedir. Diğer faktörlerde cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Faktörlerin Eğitime Göre Analizi

Tablo 5: Eğitim Durumuna Göre Analiz

	Ekonomik Etki	Sosyal Etki	Kültürel Etki	Çevresel Etki	Turizm Desteği
Medyan Testi	3,5000	3,1667	3,2500	4,0000	4,0000
s.d.	3	3	3	3	3
P	,069	,026	,355	,367	,050

Tablo 5’deki medyan testi bulgularına göre Arapgir Halkının “**Ekonomik Etki**” faktöründe eğitime göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,069$; $p>0,05$). “**Kültürel Etki**” faktöründe eğitime göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,355$; $p>0,05$). “**Çevresel Etki**” faktöründe eğitime göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,367$; $p>0,05$). “**Turizm Desteği**” faktöründe eğitime göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,050$; $p>0,05$).

Tablo 5’deki Medyan testi bulgularına göre Arapgir Halkının “**Sosyal Etki**” faktöründe eğitime göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p=,026$; $p<0,05$). Eğitim değişkeninin alt grupları arasındaki farklılığı tespit etmek için Mann-Whitney U Testi uygulanacaktır.

Tablo 6: Sosyal Etki Faktörünün Eğitimin Alt Gruplarına Göre Farklılıkları

Faktörler	Yaş	Z	Medyan	U	P
Sosyal Etki	İlköğretim	-,937	3,00	2404,500	,349
	Lise		3,16		
	İlköğretim	-1,038	3,00	1807,000	,299
	Üniversite		3,16		
	İlköğretim	-2,692	3,00	115,000	,007
	Lisansüstü		3,83		

	Lise	-,012	3,16	4288,500	,990
	Üniversite		3,16		
	Lise	-2,642	3,16	262,500	,008
	Lisansüstü		3,83		
	Üniversite	-2,681	3,16	194,500	,007
	Lisansüstü		3,83		

Tablo 6’nın bulgularına bakıldığında “**Sosyal Etki**” faktöründeki farklılığın ilköğretim eğitim grubu ve lisansüstü eğitim gruplarının algı düzeylerinde farklılık olduğu görölmektedir ($p=,007<,05$). İlköğretim eğitim grubunun ortalamasının 3, lisansüstü eğitim grubu ortalamasının 3,83 olduğu görölmektedir. Bulgular doğrultusunda lisansüstü eğitim grubunun ilköğretim eğitim grubuna göre algı düzeyinin daha büyük olduğu görölmektedir.

Tablo 6’nın bulgularına bakıldığında “**Sosyal Etki**” faktöründeki farklılığın lise eğitim grubu ve lisansüstü eğitim gruplarının algı düzeylerinde farklılık olduğu görölmektedir ($p=,008<,05$). Lise eğitim grubunun ortalamasının 3,16, lisansüstü eğitim grubu ortalamasının 3,83 olduğu görölmektedir. Bulgular doğrultusunda lisansüstü eğitim grubunun lise eğitim grubuna göre algı düzeyinin daha büyük olduğu görölmektedir.

Tablo 6’nın bulgularına bakıldığında “**Sosyal Etki**” faktöründeki farklılığın üniversite eğitim grubu ve lisansüstü eğitim gruplarının algı düzeylerinde farklılık olduğu görölmektedir ($p=,007<,05$). Üniversite eğitim grubunun ortalamasının 3,16, Lisansüstü eğitim grubu ortalamasının 3,83 olduğu görölmektedir. Bulgular doğrultusunda lisansüstü eğitim grubunun üniversite eğitim grubuna göre algı düzeyinin daha büyük olduğu görölmektedir.

Faktörlerin Yaşa Göre Analizi

Tablo 7: Yaşa Göre Analizi

	Ekonomik Etki	Sosyal Etki	Kùltürel Etki	Çevresel Etki	Turizm Desteği
Medyan Testi	3,5625	3,1667	3,2500	4,0000	4,0000
s.d.	4	4	4	4	4
P	,852	,191	,459	,484	,349

Tablo 7’deki medyan testi bulgularına göre Arapgir Halkının “**Ekonomik Etki**” faktöründe yaşıa göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,852; p>,05$). “**Sosyal Etki**” faktöründe yaşıa göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,191; p>,05$). “**Kùltürel Etki**” faktöründe yaşıa göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,459; p>,05$). “**Çevresel Etki**” faktöründe yaşıa göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,484; p>,05$). “**Turizm Desteği**” faktöründe yaşıa göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,349; p>,05$).

Faktörler açısından yaş değişkenine göre yapılan medyan testi bulgularına göre yaş grupları arasında algı düzeylerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Faktörlerin Mesleğe Göre Analizi

Tablo 8: Mesleğe Göre Analizi

	Ekonomik Etki	Sosyal Etki	Kültürel Etki	Çevresel Etki	Turizm Desteği
Medyan Testi	3,5000	3,1667	3,2500	4,0000	4,0000
s.d.	4	4	4	4	4
P	,176	,528	,072	,778	,228

Tablo 8'deki medyan testi bulgularına göre Arapgir Halkının “**Ekonomik Etki**” faktöründe mesleğe göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,176; p>0,05$). “**Sosyal Etki**” faktöründe mesleğe göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,528; p>0,05$). “**Kültürel Etki**” faktöründe mesleğe göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,072; p>0,05$). “**Çevresel Etki**” faktöründe mesleğe göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,778; p>0,05$). “**Turizm Desteği**” faktöründe mesleğe göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,228; p>0,05$).

Faktörler açısından meslek değişkenine göre yapılan medyan testi bulgularına göre yaş grupları arasında algı düzeylerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Faktörlerin Aylık Gelire Göre Analizi

Tablo 9: Aylık Gelire Göre Analizi

	Ekonomik Etki	Sosyal Etki	Kültürel Etki	Çevresel Etki	Turizm Desteği
Medyan Testi	3,5000	3,1667	3,2500	4,0000	4,0000
s.d.	3	3	3	3	3
P	,293	,002	,011	,264	,304

Tablo 9'daki medyan testi bulgularına göre Arapgir Halkının “**Ekonomik Etki**” faktöründe aylık gelire göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,293; p>0,05$). “**Çevresel Etki**” faktöründe aylık gelire göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,264; p>0,05$). “**Turizm Desteği**” faktöründe aylık gelire göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=,304; p>0,05$).

Tablo 9'daki Medyan testi bulgularına göre Arapgir Halkının “**Sosyal Etki**” faktöründe aylık gelire göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p=,002; p<0,05$). “**Kültürel Etki**” faktöründe aylık gelire göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p=,011; p<0,05$). Aylık gelir değişkeninin alt grupları arasındaki farklılığı tespit etmek için Mann-Whitney U Testi uygulanacaktır.

Tablo 10: Sosyal Etki ve Kültürel Etki Faktörlerinin Aylık Gelir Alt Gruplarına Göre Farklılıkları

Faktörler	Yaş	Z	Medyan	U	P
Sosyal Etki	1000 TL ve Altı	-2,784	3,00	1252,500	,005
	1001 - 2000 TL		3,41		
	1000 TL ve Altı	-,787	3,00	2746,500	,431
	2001 - 3000 TL		3,00		
	1000 TL ve Altı	-3,679	3,00	1760,000	,000
	3000 TL üzeri		3,66		
	1001 - 2000 TL	-1,583	3,41	566,500	,113
	2001 - 3000 TL		3,00		
	1001 - 2000 TL	-,559	3,41	623,500	,576
	3000 TL üzeri		3,66		
	2001 - 3000 TL	-2,127	3,00	804,500	,033
	3000 TL üzeri		3,66		
Kültürel Etki	1000 TL ve Altı	-,381	3,25	1777,500	,703
	1001 - 2000 TL		3,25		
	1000 TL ve Altı	-,193	3,25	2920,000	,847
	2001 - 3000 TL		3,25		
	1000 TL ve Altı	-2,520	3,25	2088,500	,012
	3000 TL üzeri		3,75		
	1001 - 2000 TL	-,477	3,25	674,000	,633
	2001 - 3000 TL		3,25		
	1001 - 2000 TL	-1,470	3,25	540,500	,142
	3000 TL üzeri		3,75		
	2001 - 3000 TL	-2,087	3,25	811,000	,037
	3000 TL üzeri		3,75		

Tablo 10'un bulgularına bakıldığında Sosyal Etki faktöründeki farklılığın 1.000 TL ve altı aylık gelir grubu ve 1.001-2.000 TL aylık gelir gruplarının algı düzeylerinde farklılık olduğu görülmektedir ($p=,005<,05$). 1.001-2.000 TL aylık gelir grubunun ortalamasının 3, 1.001-2.000 TL aylık gelir grubu ortalamasının 3,41 olduğu görülmektedir. Bulgular doğrultusunda 1.001-2.000 TL aylık gelir grubunun, 1.000 TL ve altı aylık gelir grubuna göre algı düzeyinin daha büyük olduğu görülmektedir.

Tablo 10'un bulgularına bakıldığında Sosyal Etki faktöründeki farklılığın 1.000 TL ve altı aylık gelir grubu ve 3.000 TL üzeri aylık gelir gruplarının algı düzeylerinde farklılık olduğu görülmektedir ($p=,000<,05$). 1.000 TL ve altı, aylık gelir grubunun ortalamasının 3, 3.000 TL üzeri aylık gelir grubu ortalamasının 3,66 olduğu görülmektedir. Bulgular doğrultusunda

3.000 TL  zeri aylık gelir grubunun 1.000 TL ve altı aylık gelir grubuna göre algı düzeyinin daha büyük olduğu g r lmektedir.

Tablo 10'un bulgularına bakıldığında Sosyal Etki fakt rindeki farklılığın 2.001-3.000 TL aylık gelir grubu ve 3.000 TL  zeri aylık gelir gruplarının algı düzeylerinde farklılık olduğu g r lmektedir.($p=,033<,05$). 2.001 – 3.000 TL aylık gelir grubunun ortalamasının 3, 3.000 TL  zeri aylık gelir grubu ortalamasının 3,66 olduğu g r lmektedir. Bulgular doğrultusunda 3.000 TL  zeri aylık gelir grubunun 2.001-3.000 TL aylık gelir grubuna göre algı düzeyinin daha büyük olduğu g r lmektedir.

Tablo 10'un bulgularına bakıldığında Kültürel Etki fakt rindeki farklılığın 1.000 TL ve altı aylık gelir grubu ve 3.000 TL  zeri aylık gelir gruplarının algı düzeylerinde farklılık olduğu g r lmektedir ($p=,012<,05$). 1.000 TL ve altı aylık gelir grubunun ortalamasının 3,25, 3.000 TL  zeri aylık gelir grubu ortalamasının 3,75 olduğu g r lmektedir. Bulgular doğrultusunda 3.000 TL  zeri aylık gelir grubunun 1.000 TL ve altı aylık gelir grubuna göre algı düzeyinin daha büyük olduğu g r lmektedir.

Tablo 10'un bulgularına bakıldığında Kültürel Etki fakt rindeki farklılığın 2.001-3000 TL aylık gelir grubu ve 3.000 TL  zeri aylık gelir gruplarının algı düzeylerinde farklılık olduğu g r lmektedir ($p=,037<,05$). 2.001-3.000 TL aylık gelir grubunun ortalamasının 3,25, 3.000 TL  zeri aylık gelir grubu ortalamasının 3,75 olduğu g r lmektedir. Bulgular doğrultusunda 3.000 TL  zeri aylık gelir grubunun 2001-3000 TL aylık gelir grubuna göre algı düzeyinin daha büyük olduğu g r lmektedir.

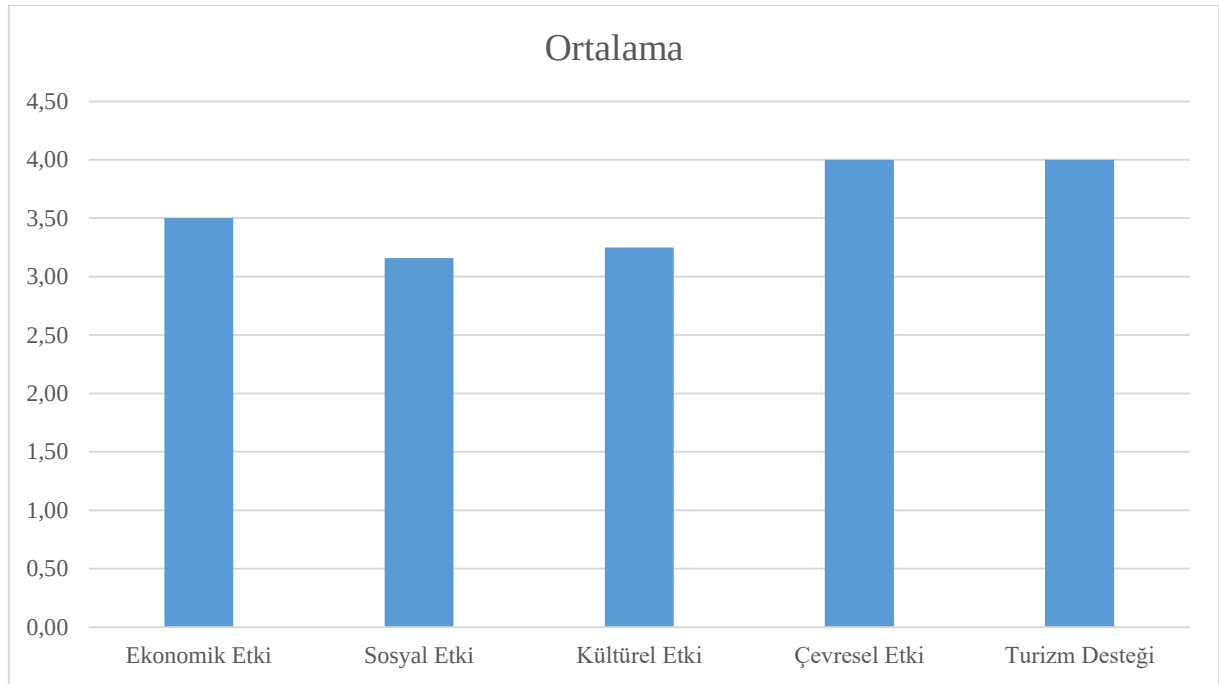
Yapılan analizler neticesinde faktörler açısından ve değişkenlerin alt grupları arasındaki farklılıklar tespit edilmiştir. Ortaya çıkan farklılıklar demografik özelliklere göre Arapgir halkının vermiş oldukları cevaplar açısından ne tür farklılık olduğunu ortaya koymak adına büyük önem taşımaktadır. Tablo 11'de faktörlerin ortalamalarına göre yüzdelik olarak algı düzeyleri ortaya konulacaktır.

Tablo 11: Faktörlerin Algı Düzey Ortalamaları

Faktörler	Ekonomik Etki	Sosyal Etki	Kültürel Etki	�evresel Etki	Turizm Desteği
Ortalama	3,50	3,16	3,25	4,00	4,00
Yüzde	%70	%63	%65	%80	%80

Grafik 7: Faktörler Açışından Bilinç Düzeyi Ortalamaları

Faktörler aasışından algı düzeyi ortalamaları incelendiğinden Arapgir halkının Turizm Desteği ve  evresel Etki faktörlerinde en yüksek olduğu yani % 80 algı düzeyinin olduğu g r lmektedir.

Turizm Desteğine Diğer Faktörlerin Etkisi

Tablo 12: Turizm Desteğine Diğer Faktörlerin Etkisi

	Kareler Toplamı	s.d.	Kareler Ortalaması	F	p
Regresyon	63,533	4	15,883	14,281	,000 ^b
Kalıntı	269,152	242	1,112		
Toplam	332,685	246			
a. Bağımlı değişken: Turizm Desteği					
b. Sabit değişken: Ekonomik Etki, Sosyal Etki, Kültürel Etki, �evresel Etki					

Tablo 12’de Arapgir halkının algı düzeylerinin katılımcıların Turizm Desteği  zerine etkisi verilmiştir. Tabloya göre halkın turizm desteğine, faktörlerin anlamlı bir etkisinin olduğu g r lm şt r ($p=0.000<0,05$).

Hangi faktör ya da faktörlerin turizm desteğine etkisinin olduğu aşağıdaki regresyon analizi ile Tablo 13’de verilmiştir.

Tablo 13: Arapgir Halkının Bilinç Düzeylerine İlişkin Faktörlerinin Turizm Desteğine Etkisi

	Standardize Edilmemiş Katsayılar	Standartlaştırılmış Regresyon Katsayıları	t	P
	B	Beta		
Sabit Katsayı	,508		1,031	,303
Ekonomik Etki	,230	,112	1,497	,136
Sosyal Etki	,055	,033	,460	,646
Kültürel Etki	,030	,019	,262	,794
Çevresel Etki	,555	,356	3,335	0,000
a. Bağımlı Değişken: Turizm Desteği				

Tablo 13’de Arapgir halkının bilinç düzeylerine ilişkin faktörlerin **Turizm Desteğine** etkisi verilmiştir. Tabloya göre halkın ekonomik etki faktörünün ($p=0,136>0,05$) p değerinin 0,05 den büyük olduğundan etkisinin olmadığı görülmektedir. Sosyal Etki faktörünün ($p=0,646>0,05$) p değerinin 0,05 den büyük olduğundan etkisinin olmadığı görülmektedir. Kültürel etki faktörünün ($p=0,794>0,05$) p değerinin 0,05 den büyük olduğundan etkisinin olmadığı görülmektedir. Çevresel Etki faktörünün ($p=0,000<0,05$) p değerinin 0,05 den küçük çıktığı için turizm desteğine anlamlı düzeyde %35 pozitif etkisinin olduğu görülmektedir. Yani bu bulgular doğrultusunda Arapgir halkının, çevreye olumlu etki edeceği algısının olduğu söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Arapgir Belediyesi, *Arapgir Belediyesi 2018 Yılı Faaliyet Raporu*, Malatya, 2019.
- AYANOĞLU K, M. C. DÜZYOL, N. İLTER, C.YILMAZ, *Kamu Yatırım Projelerinin Planlanması ve Analizi*, DPT, Ankara, 2001.
- BİLSAM, *Arapgir Gelecek Stratejileri Raporu (Arapgir Vizyon 2023)*, Malatya, 2013.
- ÇEKÜL Vakfı-Tarihi Kentler Birliği, *Kültür Rotaları Planlama Rehberi*, 2015.
- DAP, *Doğu Anadolu Projesi (DAP) Eylem Planı (2014-2018)*, Erzurum, 2014.
- DAP, *2017-2021 Stratejik Plan*, Erzurum, 2017.
- DPT, *İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (1996)*, Ankara, 1996.
- DPT, *İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (2003)*, Ankara, 2003.
- DPT, *İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (2004)*, Ankara, 2004.
- FKA, *İstatistiklerle TRB1 Bölgesi*.
- FKA, *TRB1 Bölgesi Bölge Planı 2014-2023*, 2014.
- FKA, *TRB1 Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Stratejisi ve Eylem Planı*, 2012.
- GÜLER, M., İ.A. KOLAY, “12. Yüzyıl Anadolu Türk Camileri”, *itüdergisi/a*, Cilt:5, Sayı:2, Kısım:1, 83-90, İstanbul, 2006.
- Kalkınma Bakanlığı, *İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE-2011)*, Ankara, 2013.
- Kalkınma Bakanlığı, *Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (2014-2023)*, Ankara, 2014.
- KTB, *Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planı 2007-2013*, Ankara, 2007.
- KTB, *T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2015-2019 Dönemi Stratejik Planı*, Ankara, 2014.
- KTB, *Turizm İstatistikleri*, Ankara, 2018.
- Malatya Büyükşehir Belediyesi, *Malatya Büyükşehir Belediyesi Stratejik Plan 2015-2019*, Malatya, 2017.
- ŞEN, Korkmaz, *Arapgir İlçesinin Tarihçesi ve Kültür Varlıkları*, Akademisyen Yayınevi, Ankara, 2018.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, *2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı*, Ankara, 2019.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, *On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023)*, Ankara, 2019.

T.C. Malatya Valiliği, İstatistiklerle Malatya, Resmi Web Sitesi, ( evrimi i)

<http://malatya.gov.tr/istatistiklerle-malatya>, 08 Mart 2016.

T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı, *Bingöl İlinde Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023*, Ankara, 2013.

T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı, *Erzincan İlinde Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023*, Ankara, 2013.

T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı, *Malatya İlinde Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023*, Ankara, 2013.

T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı, *Sivas İlinde Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023*, Ankara, 2013.

T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı, *Tunceli İlinde Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023*, Ankara, 2013.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), *İllerde Yaşam Endeksi*, 2015.

UNWTO, *Tourism Highlights 2018 Edition*, Germany, 2018.

